

Městská knihovna v Praze

Rafinerie

Jan Cempírek

Praha

2017

e-kniha

Městská knihovna v Praze

ůjčujeme:

knihy / časopisy / noviny / mluvené slovo /
hudbu / filmy / noty / obrazy / mapy

přístupujeme:

wi-fi zdarma / e-knihy / on-line encyklopedie /
e-zdroje o výtvarném umění, hudbě, filmu

ořádáme:

setkání s autory / přednášky / koncerty /
filmová představení / výstavy /
aktivity pro děti a jejich rodiče / čtení

www.mlp.cz

knihovna@mlp.cz

www.facebook.com/knihovna

www.e-knihovna.cz

Rafinerie

Jan Cempírek

Znění tohoto textu vychází z díla [Rafinerie](#) tak, jak bylo vydáno v Praze nakladatelstvím Labyrint v roce 2005.

§

Text díla (Jan Cempírek: Rafinerie), publikovaného [Městskou knihovnou v Praze](#), je vázán autorskými právy a jeho použití je definováno [Autorským zákonem](#) č. 121/2000 Sb.

Vydání (obálka, upoutávka, citační stránka a grafická úprava), jehož autorem je Městská knihovna v Praze, podléhá licenci [Creative Commons Uved'te autora-Nevyužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko](#).

Verze 1.0 z 31. 8. 2017.

OBSAH

výroba falešné mezinárodní jízdenky.....	7
intro	8
I.	9
michal.....	9
pierre.....	24
agnes.....	50
pierre.....	60
michal.....	81
II.....	92
pierre.....	92
agnes.....	99
pierre.....	108
agnes.....	116
michal.....	122
agnes.....	124
III.....	125
pierre.....	125
agnes.....	141
pierre.....	149
agnes.....	151
pierre.....	155
michal.....	162
agnes.....	167
michal.....	171
agnes.....	174
pierre.....	175
michal.....	182
pierre.....	186
agnes.....	191

pierre.....	195
agnes.....	208
micchal.....	214
agnes.....	221
IV.....	223
micchal.....	223
pierre.....	234
micchal.....	239
agnes.....	248
micchal.....	254
pierre.....	265
micchal.....	270

výroba falešné mezinárodní jízdenky

potřeby: Mezinárodní vlaková jízdenka, min. 300 ml mycího prostředku SpeedoSpray (poslouží i jiný koncentrát), min. 300 ml vody, 2 misky (nebo dva díly ešusu), 2 listy bílého savého papíru A4, 1 list bílého papíru A4 s předkreslenou šablonou jízdenky, kniha nebo tlustý časopis na vylišování, propiska, kapesní nůž, propisovací papír – kopírák.

postup: Kup si na nádraží nejlacinější mezinárodní vlakovou jízdenku. Nalij do jedné misky SpeedoSpray, do druhé misky čistou vodu. Na bílý papír si připrav šablonu podobnou formuláři jízdenky. Na ní si můžeš předepsat města, kudy plánuješ trasu. Nožátkem opatrně rozevři svorky na obalu originální jízdenky. Vyjmi vnitřní tiskopis s popisem trasy a ponoř jej do lázně SpeedoSpraye. Postupuj opatrně, aby se papír nezkroutil a zůstal rovný. Proplachuj opatrně blánketem v lázni, dokud nezmizí veškeré v pokladně vyplněné údaje. Již prázdný tiskopis důkladně propláchni v misce s čistou vodou a zbav ho tím povlaku SpeedoSpraye, který ulpěl na povrchu. Vypraný tiskopis vlož mezi dva listy savého papíru a lisuj nejméně dvě minuty v knize. Když je jízdenka suchá, pomocí předem připravené šablony a propisovacího papíru vepiš nové údaje. Vyplněný tiskopis všij svorkami opět do obalu. Jízdenka je hotová.

doba trvání: Vyrobení jedné jízdenky trvá podle zručnosti 4 až 10 minut.

tip: Jízdenku vyráběj co nejdříve po zakoupení; čím delší doba uplyne, tím déle je nutné tiskopis máčet v lázni a hrozí větší nebezpečí poškození jízdenky.

intro

Idioti!

Rvali se na perónu jako zvířata. Krev stříkala na všechny strany. Všichni jen civěli, hysterky pištěly. A policajti nikde. Jako vždycky. Než pak chlapi zase odvzdušnili všechny brzdy, nabrali jsme zpoždění. Dvacet minut! Ale co, do Malmö se ztráta snad dožene. V tomhle vlaku lidi stejně nechvátají. Jó, to cestující z göteborgské 384, ti jsou asi pěkně vytočení! Místo aby už utíkali z nádraží do práce, tvrdnou několik kilometrů před Oslem a čekají v odstavném kolejišti, až projedeme. No, ale snažím se, snažím. Tak do té práce přijdete o pár minut později, co se dá dělat? Vždyť už koneckonců váš vlak vidím, lidičky! A kdo dnes řídí, Steve, nebo Kriss? V tom lesknoucím se skle není možné rozpoznat obličej. Že by Kriss? Měl bych mu co nejdříve oplatit porážku v šachu z minulé soboty. Je výtečný hráč, to se musí přiznat. Ale teď to vypadá spíš na Steva. Prej si našel nějakou ženskou z farmy na severu a bude se stěhovat do Levangeru. To bude určitě on – vyfasoval Göteborg na rozloučenou. Aspoň mu zatroubím na pozdrav. Kde jenom ten klakson mám...

A je to Kriss!

Matti Teraqe – čtyřiapadesátiletý strojvedoucí zpožděného expresu 382 z Osla do Malmö na okamžik obrátil svou pozornost na přístrojovou desku lokomotivy.

Zároveň s tím se událo i několik jiných věcí.

Agnes se sevřelo srdce, neboť výhled z okénka kupé překryl temný a zlověstný stín míjející lokomotivy.

Brýlatý průvodčí zmateně chňapl do prázdna.

Michal vhodil do záchodové mísy další zkrvavělý papírový kapesník.

A Pierre se odrazil k mohutnému skoku.

Tu nečekaně obrovitou horu železa řítící se na vedlejší koleji proti němu zaznamenal až o zlomek okamžiku později.

I.

Michal

Jaro toho roku stálo nějak tak za hovno. Když jsem se rozešel s K., byl jsem plnej nutkání na nic nečekat, sebrat se a zmizet nadobro pryč. A tak jsem se jednoho dne ocitnul na centrálním náměstí největšího města v zemi, ale bylo tam jakýsi mrtvo, nic z toho, co jsem hledal. Lidi chodili jen sem a tam, někdo kázal pod jezdeckou sochou k hloučku znuděnejch čumilů, jiní za pochodu hovořili, hlavy nosili vysoko v oblacích a přitom se toho dohromady moc nedělo. Nikdo si mě nevšímal, nikdo si vlastně nevšímal nikoho jinýho než sebe sama a přitom ten jarní vzduch tak neuvěřitelně lehce voněl, jako by se zatoulal odkudsi z dalek.

A pak jsem konečně v jednom baru sbalil temnou holku s obratně spletenými afrocopánky a když jsme se vedle sebe na druhý den probudili, tak ona nerozuměla mně a já zase jí, ale z posunků rukou a pár tuzemsko-francouzsky roztrhanejch slov jsem pochopil, že mě zve na výlet do Mnichova. Do dalekýho města, jež bylo najednou díky ní tak blízko.

A na to jsem čekal.

Na tu větu, co ke mně dolítla ústy cizí holky.

Vzal jsem batoh a kufřík se saxofonem, za dvacet minut jsme už stáli na nádraží, za další dvě hodiny nám salutovali celníci na hranicích sousedního státu a ten vospale odpolední vánek byl pořád takovej načechranej, vábící a tajemnej jako sníh v dětským těžítku. A pak se už z oparu vylouplo hlavní mnichovský nádraží, temnice mi dala pusu, zmizela v davu a já tam zůstal stát mezi holuby a zřízenci kličkujícími na motorovejch vozejčcích po perónu, v kapse jsem měl jenom tu právě projetou jízdenku, jinak nic. A když jsem vyšel před nádražní halu, podíval se vzhůru na posmutnělou bavorskou oblohu, po který pluly

mraky jak našlehaní draci, tu jsem se postavil u východu a vybalil svou odřenou altku. Za chvíli začaly padat do kufru první drobáky.

A to už jsem neměl vztek na zmizelou afroholku. Ten zmizel se stisknutím náustku a chutí bambusového plátku mezi rty.

Už jsem dokonce ani neměl pocít prázdného času. Neměl jsem ani hlad, ani žízeň, jenom jsem tam hrál, přivíral oči a saxofon zněl voprawdu dobře.

A přišel policajt a zeptal se, slušně, ale důrazně, jestli mám k hraní povolení, který jsem pochopitelně neměl.

Chlapík se trochu usmál a řekl, ať tedy táhnu a nedělám mu v revíru brajgl a že jestli trochu pohnu kostrou, stihnu úřední hodiny na radnici, kde se povolení vydává. „Je úplně grátis,“ dodal, když viděl, že se balím nepřiliš ochotně.

Ale pletl se.

Já neměl naspěch nikoli snad proto, že by se mi nechtělo jít platit povolení k hraní na ulici. To ne. Myslel jsem na zcela jiný věci. Sbíral jsem z futrálu kovový mince a přede mnou se objevila vidina celého volného, tak krásně svobodného večera. Na radnici můžu jít klidně až zejtra, řekl jsem si v duchu. Však mi neuteče.

Shrábnul jsem kováky rozpuštěný na letitým filcu saxofonového pouzdra a když jsem se na nádražních informacích doptal, kde je v okolí nejlevnější hostel, snadno jsem si spočítal, že mi z výdělku zbudu nejen na přespání, ale i na pivo a nějakou dobrou večeři. Tak proč bych se honil na nějakou radnici? rozhodl jsem se definitivně a šel se ubytovat.

A večer jsem se zlíl se spolubydlícím Dánem v pivnici nedaleko domu a zlíl jsem se jak ten dobytek. Nic nevadilo, že to byla jen taková ta turisticky nakaširovaná knajpa, kde pivo dávali do vohromnejch tupláků a servírky chodily v křiklavě pestrých krojích. Mně se tam líbilo. Protože ty tupláky byly potvrzením skutečnosti, že jsem vykročil ze svého starého světa, kterej jsem nechal kdesi za kopci, tam daleko.

A k našemu stolu si sedli i takoví dva slušňáci v šustákovém provedení – kluk byl docela v pohodě, ale ta jeho přítelkyně byla už vod po-

hledu čůza, co kluka jen furt napomínala: „Honzí, nepij tolik!“ a „Honzí, stačíme si ještě v pekařství koupit housku?“ a ten Honzí byl trpělivej, moc nemluvil, ucucával jedno povolený pivo a jeho oči přitom s námi komunikovaly a prosily o pomoc.

Pak si ta holka objednala colu. Když se napila, tvář jí zbrunátněla, vytřeštila pohled kamsi daleko před sebe, oční bulvy jí vyhřezly z důlků, tvář zrudla, pak zbělela a zase zrudla a Dán se instinktivně přikrčil, protože očekával, že na něj za okamžik vyprskne dávka zpěňného nápoje. Ale nakonec to šustáková ustála. Kůže na lících jí povolila, tvář splaskla a ona s hlasitým polknutím zaskučela: „To bylo bublinek!“

A protože Honzí pořád nic neříkal a neprojevoval o zažehnanou colovou explozi pražádný zájem, šustáková pravila znovu a tentokrát důrazněji: „Povídám – to bylo bublinek! To u nás by se stát nemohlo!“ a na to se už Honzí chytil a povídá: „Jak, nemohlo? Jako že by u nás nemohlo být v cole tolik bublinek?“ a od partnerky se mu dostalo odpovědi: „Jasně že ne. *U nás* jim to totiž projde. Že můžou šidit! Ale tady si málo bublinek nelajznou. Tady – ne!“ a Honzí řekl: „Aha.“

A Dán to chtěl přeložit, ale já raději vobjednal další piva, pro sebe, Dána i pro Honzího, kterej se na mě vděčně podíval. A pak jsme lili a lili, už si jen pamatuju, jak jsme s Mathiewem – tak se ten Dán jmenoval – tak jak jsme s tím Mathiewem táhli nočním Mnichovem, vohcávali nějakej roh a já mu říkal – „Ty Dáne jeden vožralej“ a von mě opravoval, že není z Dánska, ale že je z Faerskejch vostrovů, což sice patří pod Dánsko, ale Dánsko to vlastně není, a že zejtra jede do Paříže, ať jedu s ním, a to jsem řekl, že klidně, aspoň nebudu muset na radnici pro povolení k hraní.

A když jsme se vrátili do hostelu, tak už na našem pokoji byly obsazený i předtím volný postele, a když se zhaslo, na palandě pod oknem začala jakási dvojice souložit a třebaže by mi to asi normálně bylo jedno, v tuhle chvíli mi to vadilo, protože tělo zmožený těmi tupláky nemohlo pořád zabrat.

Převaloval jsem se z boku na bok, říkal si v duchu, jak je to skvělý, že jsem se ocitnul tady, a hned jsem zase nadával, že s takovejma nadrženejma spolunocležníkama to fakt nejde vydržet.

Ale protože Mathiew i ostatní spali jak zařezaní, tak jsem neprudil a nechal ty dva, ať si to tam řeší. Ale nebavili mě.

Usnul jsem až k ránu, když se na obloze objevily první světlý pásy přicházejícího dne.

Zdálo se mi, že spím sotva půl hodiny, když mě někdo tahal za rameno.

Byl to Mathiew a povídá: „Hele, za hodinu nám jede vlak, jestli ho chceme stihnout, tak máme co dělat,“ a já se nemohl probrat a řekl jsem: „Jakej vlak?“ a Faeřan povídá: „No přeci rychlík do Paříže, včera jsme se domlouvali, ty snad nevíš?“

To už jsem si matně vzpomínal, a tak jsem jenom zamručel: „Jo ten!“ a začal jsem slejzat z postele a rozhlížel jsem se přitom po pokoji, abych si prohlédl ty divoký šukálisty.

Mathiew můj pohled zaregistroval.

„Jestli hledáš ty dva, tak ti vypadli hned ráno, teď už je skoro jedna hodina po poledni,“ významně si ťuknul na hodinky.

A já zabručel, že sice tu dvojku opravdu hledám, ale mám závažnější problém – a tím jsou prachy. Protože něco jinýho je slibovat cestu, když je jeden pod parou, a něco jinýho pak je, když si má člověk skutečně koupit jízdenku, takže dneska budu muset ještě určitě zůstat v Mníchově a vydělávat.

Na Mathiewa to moc velkéj dojem neudělalo. Jen se zeptal, kolik peněz dám dohromady.

Vysypal jsem na stolek drobasy, co mi zbyly ze včerejší hospody.

Mathiew je shrábnul do kapsy a řekl: „To stačí. Mám tady rezervní lístky, jeden z nich ti věnuju.“

A pak vytáhnul z batohu lahvičku s modrou kapalinou a nápisem SpeedoSpray. Z druhý kapsy vyňal paklík použitejch mezinárodních vlakovejch jízdenek, dvě oddělil, zbytek uložil zpět do kapsičky a já poprvé mohl spatřit onu azurovou slavnost, ten koncert pro miskú

modré kapaliny, šálek vody a vobyčejnou vlakovou jízdenku, z který se mávnutím kouzelnýho proutku stane vstupenka kamkoli. A Faeřan řekl, že se to naučil vod italskejch hipíků, ať jsem v klidu, protože se jedná o ověřenej a spolehlivej cestovatelскеj grif.

Pak začal čarovat a přitom mi vysvětloval, že ten sajrajt, kterým se smazávaj starý záznamy na jízdenkách, je ve skutečnosti úplně vobyčejnej roztok na mytí nádobí, co se dá koupit v každým krámu na rohu za pár šupů. „Zkrátka vymažeš z levně nakoupený jízdenky veškerý údaje a vypíšeš si novou trasu podle svých představ, třeba několik tisíc kilometrů dlouhou. Jestli chceš, pak ti trochu toho zázraku vodleju. Do začátků,“ nabízel lístkoměnc.

A když byly lístky do Paříže hotový a vysušený mezi stránkama tlustýho časopisu, tak se mě Mathiew zeptal, jestli je mi taky tak špatně jako jemu a já řekl, že jo, a on odpověděl, že zná na nádraží kantýnu Armády spásy, kde dávají zadarmíko polívku, a opravdu nám tam pak dali dvě vrchovatý porce dobrý gulášovky.

Snědli jsme ji na stojáka mezi různějma sockama a živlama a bylo mi neskutečně dobře.

Cejtil jsem, jak se žaludek zase uklidňuje, nohy se mi už nerozsbíhaj a začal jsem se strašně těšit do Paříže, že tam to teprve rozjedu a tak vůbec. A ze samý radosti jsem si šel přidat ještě jeden talíř polívky a ta tlustá ženská za várnicí povídá: „Až zejtra, vy jste snad tady poprvé?“ a Mathiew se začal smát a mně nezbylo než vyklidit pole, ale ta polívka byla fakticky skvělá.

Pak jsme vyšli z oprejskanejch dveří kantýny zpátky do nádražní haly, kde se mezi cestujícímá flákali holubi jak sloni. Na čtvrtým perónu už stál přistavenej stříbromodrej expres francouzských drah, z okýnka na konci soupravy se vykláněla rozcuchaná hlava, rozhlížela se po hale a jakmile nás spatřila, začala volat: „Haló, tady, tady! Pojd'te sem, máme tady místo! My jedeme taky do Paříže!“ a Mathiew do mě drbnul: „Hele, máme tady kámíka,“ a tak jsme si to zamířili k vagónu, odkud na nás tak radostně hýkal Honzí.

Vlak si to přehnal přes Německo, za okýnkem kupé se míhali cestující jak zrnka písku v přesýpacích hodinách. Honzí klimbal, jeho šustáková kráska si četla jakýsi časopis a téměř by se zdálo, že už nic nebude bránit klidnému průběhu cesty, kdyby najednou Mathiew neožil a ne-sáhnul do úložního prostoru pro odřenéj batůžek. Z postranní kapsy vyndal malej sáček a řekl: „Tak – než přejedeme čáru, tohle musí zmizet. To bych *vopravdu* převážel nerad!“ a vysypal na stolek voňavou kopičku aromatického sena, který se zalesklo v zapadajícím slunci jak hromádka matnejch smaragdů.

Řekl jsem mu, že mi sice pořád není moc dobře, ale v tomhle mu rozhodně pomůžu.

Faeřan soustředěně a pečlivě odebral část materiálu, dal jej na malou kopičku, pak sáhl do náprsní kapsy a vyndal balení cigaretových papírků.

Na jeden z nich naskládal surovinu, papírek sroloval do tvaru trubičky a když konec hotový cigarety – byla baňatá, nešizená a pevná – zakončoval smotanou šťopkou, drbla šustáková do svého klimbajícího partnera a vypískla: „Honzííí – vidíš to? Voni budou fetovat!“

Honzí otevřel neochotně víčka.

„Co? Fetovat?“ promnul si rozespale oči a podíval se na Mathiewa, kterej si právě přikládal špeka k ústům. „Prosím tě, Lído. Vždyť si jen zapálí trávu.“

Šustáková špitla: „No vždyť to říkám, budou tady fetovat. *Marihuánu!*“, ale Honzímu to bylo jedno. Něco zavrčel, stočil se na bok a zavřel oči na znamení, že tímto pro něj debata skončila. Jeho společnice ještě chtěla cosi dodat, ale nakonec to vzdala a stáhla se do sebe.

Mezitím Mathiew odkudsi vykouznil malej stříbrnej zapalovač. Škrtl jím a plamen olízl vrcholek cigára. Uhnětená špička se zachvěla jak pupeční šňůra. Žhavě zrudla, pak zčernala a v příštím okamžiku vysublimovala do prostoru. Faeřan uklidil zapalovač do kapsy u kalhot.

Zavřel oči, zhluboka nasál vzduch skrz napěchovaný konopí, vrcholek jointa se na okamžik změnil v rozpálený uhlík, Mathiew odtáhl cigo od úst a zadržel dech.

Pak dlouze vyfoukl.

Dým vykreslil ve svitu umírajícího slunce bachratej šedivej balón, kterej se brzy rozplynul. „Prima zbožíčko,“ konstatoval spokojeně kuřák.

Po druhým nádechu mi slabě čadící cigaretu podal a s přimhouřenými víčky se věnoval svému prásku.

Kouř se z cigára linul jako průhlednej plazmatickej hádek, čaroval ve vzduchu zatačky, esíčka a polokruhy, aby se nakonec rozplynul nejasno kde do nepostřehnutelný nicoty.

Černovlasá dívka opět ožila. „No jasně že fetujou. Fetáci to sou!“ vypadala upřímně zděšeně. „To je určitě marihuána, to – co kouří. Voni fetujou marihuánu!“

Její boyfriend však na ni prděl a dělal, že neslyší.

Dal jsem si dva prásky a poklepal přes uličku klimbajícího Honzího na koleno. Když otevřel oči, podával jsem mu rozkouřeného jointa. Koukal se na mě trochu vyděšeně a z úst mu vyklouzlo: „Jé, hele – von mi nabízí!“ ale přitom jako by nebyl zase tak překvapenej, nabízenou čoudící trubičku si vzal a pak řekl svý zkoprnělý šustákovy: „Ale marihuána není prej žádná velká droga. To je jenom taková lepší cigareta.“

A ta holka, která na nás hleděla jak na zjevení z jiný planety, se už vzpamatovala a na Honzího vyprskla: „Prosím tě! Co ty víš o drogách? Jsou to jasný fetáci, na ně se stačí jenom podívat! Jeden větší zjev než druhěj. Nepůjdeme si sednout raději někam jinam?“ zkoušela to po dobrým.

Jenomže Honzí – ten Honzí, o kterým si myslela, že ho dokonale zná a kterej ji ničím nemůže překvapit – tak ten řekl: „A proč? Stejně jsem to někdy chtěl zkusit,“ pozdvihnul jointa do výše, usmál se a zahučel směrem k nám: „Díky! Thank you. Danke schön!“

Mathiew jenom kejnul hlavou, soustředil se stále na zbytek svýho práska v plicích, já Honzímu dal taky na vědomí, že je to OK a už jsem zavíral voči, abych k sobě pořádně mohl připustit ten můj *vlastní* dým, když tu šustáková definitivně vylítla, ted' už jako dovopравdy rozzuřená vosa.

„Vokamžitě mu to vrať!“ syčela. „Přeci nebudeš fetovat! Co když si něco uděláš? Co když z tý cigarety dostaneš AIDS?“ Vypadala úplně vyšinutě, sápala se po cígu a poslední větu se už ani nesnažila říkat potichu.

Kluk se ji pokusil uklidnit. „Hele – vidí nás tady někdo? Nevidí. Tak vo co ti de? Z týhle cigarety se přeci nemůže dostat AIDS?!“ řekl a jointa si přiložil k ústům.

„Jestli se toho dotkneš, tak...“, vyhrkla holka, „... tak se s tebou rozejdu!“ Vyskočila ze sedadla.

Klukova ruka s kouřící trávou na zlomek sekundy poklesla. „Prosím tě, Lído. Sedni si a nedělej tady divadlo.“ Šustáková stála nad sedadlem jako kamenná socha. Honzí se trochu předklonil, chytil ji za bundu a zatahl. Klesla zpátky na své místo.

„No vidíš, že to jde, tak proč takový scény?“ řekl si spíš pro sebe kluk a ruka s jointem zase vyletěla směrem k ústům.

„Já tady nedělám žádný divadlo?! Já mám jenom vo tebe strach, aby se z tebe nestal feťák a...“, supěla spolčnice a očima hypnotizovala cestu tence kouřící vonné trubičky. „Dej pryč tu cigaretu!“

Neztrácel trpělivost. Ještě se stále nedostal k nadechnutí kouře. Ruka držící jointa se opět zastavila, ale už nepoklesla jako prve.

„Hele Lído, já to prostě chci zkusit, no. Vždyť nás tady nikdo nevidí, přeci. Proč to tedy nezkusit? A vůbec – zkus to se mnou!“

„Ty ses asi úplně zbláznil? To nestačí, že bude feťák z tebe, a ty ho chceš udělat ještě ze mě?! Jak jsem řekla – vrať mu to cigáro.“

„Nevrátím.“

„Dej mu ho!“

„Nedám!“

A najednou dívka vyrazila ze dveří a ještě než zmizela kdesi v hloubi chodbičky, zařvala: „Konec, to je konec, rozumíš!“ a byla pryč.

Kluk se zaraženě postavil, vyklonil se ze dveří kupě a zvolal za prchá-jící dívkou: „Počkěj, co děláš? Počkěj!“

Ale na chodbičku se za ní nevydal.

Místo toho zavřel dveře, svezl se zpátky do sedadla, omluvně pokrčil rameny a zahučel: „Kráva...“

Přišlo mi to vtipný, začal jsem se smát, ale kluk si toho ani nevšímal. Měl jiný starosti.

Konečně si vložil jointa mezi rty.

Zavřel oči a zhluboka natáhl.

V příštím okamžiku se rozkuckal a dým v několika obláčkách vylétl z úst ven.

Mathiew ho chytil za koleno. „Sleduj, kámo! Takhle... Takhle se to dělá...“, gestem předvedl správný držení marihuanové cigarety. „Takhle natáhneš vzduch, takhle držíš uvnitř a teprve po chvíli pustíš ven. Chápeš? Musíš cejtit, že to máš až úplně uvnitř. Někde úplně vzadu uvnitř. Jasný?“ Honzí snaživě odkýval hlavou, jako že smysl výkladu pochopil.

Podruhý natáhl kouř do plic, překonal ten okamžik, kdy se mu chtělo kašlat, místo toho se mu tváře nafoukly od heroického úsilí zadržet dech, čtvrt minuty, půl, na několika místech zrudlý kůže vyrazily bílé fleky podobný skvrnám na obličeji jeho holky při oněch colových bublinkách. Oči poučil na Faeřana, pak na mě, ale hlavně směrem na Mathiewa – *dělám to správně?* tázal se tím pohledem. A teprve když po téměř minutovém zadržení dechu vyfouknul obláček namodralýho kouře, uvolnila se mimika jeho obličejových svalů, tvář se roztáhla do jasnýho úsměvu a mladý muž zvolal radostně: „Je to tam! Je to tam! Cítím to tam!“

A podal jointa Mathiewovi. Ten mu ale cigaretu vrátil. „Ještě jednou! Dvakrát musíš. Žádný šizení...“

Honzí slastně nasál kouř podruhé.

Cesta je jen jedna – ta, kterou si zvolíte.

Na název knihy, kde jsem tuhle větu četl, si už nevzpomínám. Bylo mi tenkrát deset, možná jedenáct let. Ale zatímco jméno knihy jsem zapomněl, ten úryvek mi uvíznul v paměti. Časem jsem jej vzal za svůj. Jenom jsem si jeho text trochu upravil: *Cesta je jen jedna – ta, na kterou vás dovedou cesty jiné.*

Od té doby se možná datovalo mé uhranutí cestou. Někam jet, něco vidět, přátelit se s cizími lidmi a zase dál. Prostě jet.

A pak jsem se odhodlal. Vyzrazil jsem. Sám, na víkend, zkusit, jaký to je. Skutečně *pořádně* opustit svůj domov.

Přijel jsem do prvního většího města za hranicema, postavil se na pěší zónu, s vědomím, že teď konečně stojím na začátku něčeho báječného, o čem jsem zatím jenom snil. Byl jsem nervózní, ale přitom úžasně spokojenej. Měl jsem v ruce saxofon, před sebou otevřenej futrál, kolem něhož plul anonymní dav, a já pak naslinil bambusovej plátek a začal hrát *I'm just a poor Wayfaring Stranger* a znělo to naprosto geniálně, tak, že jsem z toho byl úplně mimo, jak krásně může ságo znít, jakou akustiku může altce dodat to kmitající cimbuří hlav chodců.

A písnička pomalu končila a v tu chvíli se z davu oddělil jeden stín.

Chlápek v dlouhým světlehnědým balonáku to byl.

Sáhnul do kapsy, a aniž se jen na chvilku zdržel, hodil mi na dno sametového pouzdra minci. Mou první vydělanou minci! Viděl jsem, jak skáče po mechový výplni, točí blýskavé piruety a pak se tlumeně rozpleskla na dně orlicí hledící k obloze.

A ten chlápek snad ještě ani nezmizel mezi ostatníma lidma, ale už jsem věděl, že tohle je vono. Že to, co jsem hledal, mám na dosah ruky. Že to funguje!

Ten den jsem si vydělal na večeři u McDonald's a na pohodlnej nocleh v jednom malým hostelu. Tam jsem se večer sjel s nějakou partičkou Švédů, byli úžasní. A když jsem pozdě v noci usínal, říkal jsem si v duchu, že stojím na prahu splnění svejch dětskejch přání. Že tohle je ten život, kterej chci žít, a žádněj jinej! Svobodnej život potulného hráče na saxofon, pro kterýho neexistují horizonty.

Cejtil jsem v sobě neuvěřitelnou energii.

A nebylo to jen tou večerní pijatikou! Kdyby mi tenkrát někdo řekl, že mám vyrvat z kořenů stoletěj dub – dokázal bych to. Takovou jsem v sobě pociťoval neprekonatelnou sílu!

Když jsem se tehdy vrátil domů, na setkání jsem každému vykládal to nádherný prozření. Považoval jsem téměř za povinnost šířit mezi kamarády evangelium cesty.

A kamarádi?

Poslouchali.

Pili svá piva, já se vykecával a oni pokyvovali hlavami.

Lákal jsem je, ať jedou příště se mnou. Nikdo se nepřidal.

Ale po mém následujícím návratu znovu poslouchali.

Avšak nikdy, ani později, se ke mně žádnej z nich nepřidal.

A já pochopil, že oni zkrátka *nikdy* nepojedou. Vždycky říkali: rádi bychom vypadli, ale nemáme prachy. Neumíme se domluvit jako ty. Nemáme tolik volného času, nikdo za nás nenakrmí psa a neudělá zkoušky ve škole.

Kecy.

Jenom kecy měli ti mí kamarádi!

Nikdy nebudou mít tolik peněz, aby jeli, nikdy neseženou nikoho na hlídání psa. Vždycky budou jen poslouchat a lemtat vodovou desítku.

Nechal jsem je bejt a už nikoho z nich nelákal.

Ostatně, přišel jsem osamělýmu cestování na chuť. Těch možností, co se přede mnou otevíralo, tý bezbřehý svobody!

Mý cesty byly stále delší, začaly se pro mě stávat drogou. Zatímco známí chodili pořád do těch samejch hospod, kde vedli nekonečný a mravenčí kydy, já objevoval jiné světy. A když jsem přišel zase mezi svý, poslouchali. Už nekejvali hlavami, ale jen poslouchali, a někteří u toho asi i snili.

Z toho jsem došel k zajímavému zjištění – já, Michal, jsem se pro ně stal jakousi podivnou nálevnou tušený touhy, symbolem jiného života. Lidi žijící představy druhéjch se stávají pro většinu davu jeho vlastnictvím. Holky mi lezly do postele, protože jsem byl *zajímavej*, a K. mi dala ultimátum, abych si vybral.

Buď ji, nebo – nebo co?

Nakonec si stejně vybrala sama. Poslední pojtíčko mejch jednadvace-ti let s rodným městečkem se rozplynulo. Sebral jsem ságo, sednul na vlak a vyrazil pryč. Rozhodnutej se dlouho nevrátit.

Beztak to ode mě všichni čekali.

Zastavili jsme na hranicích. Ani se na nás nikdo nepřišel podívat, vlak se zase rozjel a nohy ztěžkly jak po zakletí do ebenového dřeva. Byly těžkopádný, skoro necitlivý, a přitom jsem jima podupával do spokojeného taktu. Věděl jsem, že v těch nohou mám báječnej a přesnej rytmus, daleko lepší a přesnější než kdykoli jindy za střízliiva.

Od začátku kouření uběhly snad dvě nebo tři hodiny. Netušil jsem přesně kolik, to zapříčinil zbytkovej alkohol a kyselina rozpuštěná v krvi, ale cejtíl jsem, že už v tom zase lítám, nahoru, dolů a zpět do jakýchsi prudkých nezvládnutelných zákrut. A stále jsem podupával do rytmu kolejnicových pražců, smál jsem se, vlastně se všichni smáli, Mathiew tancoval, já se tlemil na tmavou vitrínu v okenním rámu a ten Honzí, ten kluk, kterej dnes poprvé okusil požehnání marihuanového kouře, ten jen stále rozhazoval rukama a volal: „To je dobré, to je dobré. Kurva, to je *tak* dobré!“

A já z něj měl najednou velkou radost.

Z jeho nadšení a toho pocitu volnosti, jež z něho vyzařovala. Zalil celý kupíčko svým velkým svátkem a radostí, že je v cizí zemi, zakouší zakázaný ovoce, že poslal do hajzlu svoji psychopatickou partnerku a že může bejt jen sám sebou. A tak jsem se k němu naklonil a zařval do ucha: „No jasně, že je to dobrý, cos jinýho čekal?“

A von se ani nedivil těm decibelům, jenom nadšeně rozpažil a křičel: „To je vodvaz, co? To je vodvaz!“ a obrátil se na Mathiewa a volal: „Good grass!!! Very good grass!!! Das ist good marihuána!!! Marihuána ist good!!!“ začal poskakovat kolem tancujícího Faeřana, kterej se raději po chvilce posadil.

Zatáhnul jsem ještě důkladněji záclonky do chodbičky, zamknul dveře bezpečnostním zámkem, zul si boty a vybubnovával si na stehna

stále ten takt, co to proboha může bejt za melodii, napadlo mě, tý se nejde zbavit, ale je přísná, proklatě přísná!

A přivřel jsem voči, poslouchal výkřiky toho kluka, řval pořád dokola jak pominutej: „Dast ist parada!!! Superparada, das ist super classa!!!“ a najednou jsem pocítil závan chladnýho vzduchu, uslyšel svist otevíranýho okna a v okamžiku, kdy jsem zdvihnul víčka, spatřil jsem Honzího, jak se vrhá k podlaze na moje zutý sandály.

„Parada shoes!!!“ zatočil mi polapenou botou před vočima a než jsem stačil zareagovat, skočil i s ní k tomu oknu a chystal se botu vyhodit do tmy.

Ještě že Faeřan zafungoval jak vymršťená pružina!

Sejmul kluka na zem, vyrval mu sandál z ruky a hodil ho po mně.

Honzímu to bylo úplně jedno.

Válel se po zasviněný podlaze, něco huhlal, pak mátožně vstal, rozhlídnul se po kupé po jiným předmětu, kterej by mu nahradil odebranou obuv, ale nespatrił nic, co by odpovídalo jeho představám. Kymáci-vě se opět složil k zemi, začal si ztěžka sundávat svou botu. A když mu nikdo nebránil a von si botu konečně zul, vstal, přistoupil k oknu a tu bílou tenisku, tu vlastní svítivě čistou tenisku vymrštil širokým obloukem do noční tmy.

„A jedéééé!“ vykřikl nadšeně, vyklonil se skoro polovinou těla z okýnka za botou.

Ta se na krátký okamžik zaleskla na pozadí půlnoční černoty a pak se propadla kamsi dozadu, Honzí se vykláněl čím dál tím víc, jenom aby líp viděl, a neustále řval: „Go go go go – teniska go go!!!“ A pak se vsoukal zpátky do kupé, začal si strhávat i druhou botu.

Podívali jsme se s Mathiewem na sebe, jestli něco uděláme, ale bylo jasné, že na Honzího kašleme.

Ten chvíli skákal mezi námi na jedný noze, otloukal se přitom mezi stěny kupíčka a konečně se mu podařilo zout i druhou tenisku a bílá čína následovala do chladný noci svou předchůdkyni. Honzí ještě dlouhou chvíli stál u okýnka, zíral zpět do tmy, cosi nesrozumitelného křičel, až nakonec vyčerpaně stekl na sedadlo, blaženě se podíval na pro-

tějšší stěnu kupé kamsi skrz Mathiewa a spokojeně si pro sebe šeptal: „Das ist vodvaz. Das ist supervodvaz!“

A za okny se ze tmy vyloupila světla jakýhosi velkého města, Mathiew vstal, zavřel okno a smutně řekl: „Škoda, to už sme asi na předměstí Paříže.“ A rychlík vjel na nádraží, z chodbičky se někdo dobejval dovnitř, odemkl jsem, stála tam šustáková, vešla do kupé, sjela pohledem pitomě se usmívajícího Honzího a vyprskla: „Ježíši!“ Pak se její zrak zaseknul na bosejch nohách s vrtícími se palci.

Spráskla ruce podruhý a zaječela: „Proboha!“ a snažila se co nejrychlejš sundat z úložní plochy svůj batoh.

Moc jí to nešlo.

Honzí potácivě vstal, přistoupil k ní a řekl: „Lído, broučku, já ti s tím pomůžu,“ a vysunul batoh od stropu, podával jí ho, ona se na něj ani nepodívala, batoh mu vytrhla z rukou, zasyčela – *prase feťácký* a zmizela na chodbě.

Kluk vystřízlivěl.

Začal se hrabat po kupé, v mezích možností chvatně sundal i svůj batoh, posbíral dvě igelitový tašky s potravinama, ještě se k nám obrátil a řekl: „Čau boys. Das ist true story“ a vydal se za přítelkyní, která pak na celý vagón vztekle křičela: „Nech mě, nešahej na mě, nech mě! Ty – *feťáku!*“

A vlak zastavil, Mathiew se z okýnka rozhlídnul po nádraží, pak si zase dřepnul na sedačku a zeptal se mě, co mám v Paříži v plánu.

Odpověděl jsem, že ještě nevím, asi hrát na ulici, vydělat si pár peněz, ale jinak že jsem o tom nepřemýšlel, protože do Paříže mě vlastně zlanaril von, a na to se Mathiew zamyslel a řekl: „Spát asi taky nemáš kde, co?“ A když jsem zavrtěl hlavou, tak mi nabídl, že mě spojí s jedním známým, kterej hraje na ulici na kytáru, ale jinak se chce stát fotografem, a že ten by možná o nějakým fleku na přespání věděl. Ale hlavně, a Faeřan významně zvedl ukazováček, hlavně mě ten týpek uvede mezi společnost pouličních umělců. Protože to je na cestách nejdůležitější. Znat správný lidi.

A bylo slyšet, jak se vagón rychle vyprazdňuje, chodbičkou se táhla šňůra vystupujících pasažérů, pak se na peróně kolem našeho okýnka mihla silueta nasupený šustákový semetriky následována pokorným bosonohým stínem a do kupé nakouknul průvodčí.

„Pánové,“ řekl zpěvavou francouzštinou. „Tady je konečná, pokud se nechcete podívat do vozovny, doporučoval bych vystoupit.“

A tak jsme si konečně hodili na záda batohy, já opatrně sundal futrál se ságem a vyšli jsme na šestý nástupiště Gare de l'Est.

pierre

„Holku nejlíp sbalíš, když nosíš dlouhý vlasy, cestuješ a tvrdíš, že na něčem právě děláš.“

Slova vyřčená u druhého konce stolu se u mne na okamžik zastavila, potetelila se kolem hlavy a zase si to míří kamsi pryč. Ani se nestačím otočit po tom, kdo je vyslovil, a už jsou tu jiná. Útržky hovoru, fragmenty vět. Je to tady, zase v tom jedu.

Cítím se skvěle.

Alkohol, trip, celý večer, všechno mi stoupá do hlavy. Do prvního zážehu chybí pár minut. To už dobře znám. Jak se lidem začnou zpomalovat pohyby, jak se rty spolusedících rozmělní do pomalu se otevírajících otvorů, jsem na cestě vzhůru. Slyším sám sebe, jak se směju.

Strojově, plechovým zvukem. Jako natažená mašinka. Je to vůbec ještě smích? napadá mě.

Zkouším se zaposlouchat, moje vědomí se jakoby odděluje mimo tělo na zcela jinou frekvenci. Smích, nebo pouhé skřeky?

Pořád to nedokážu rozpoznat a na krátký okamžik mi tato sebereflexe přijde závažná. Zatímco tělo sebou škube v návalech řehotu, druhým já se zkoumám. Nevím. Je to vlastně jedno. A vůbec – musím mít nějakého soudce smíchu, skřeků, nebo co to vlastně je? He? Druhé já se pokorně vrací zpět do obalu. Rozhlížím se kolem sebe a vidím, že se smějí všichni.

Taky se tak vnitřně zkoumají jako já před okamžikem?

Neznám odpověď.

Smějou se, až slzí. Takže v tom jedeme všichni, nejen já sám. Nikdo si ničeho nevšiml, rozšířené oční panenky jsou poznávacím znamením veselého bratrstva.

Ačkoli i zde u stolu máme výjimky. Třeba ta malá černovlasá holka na kraji. Ta, která se celou dobu dívá pouze do skleničky před sebou. Ta si nic nevzala. Teď zvedá oči a nějak se tak nekonečně pomalu dívá z jednoho na druhého. Dokázala by ona rozsoudit otázku? Smích, nebo skřeky?

A ovšem, ještě Dirk Zátke, malý saxofonista z Bochumi, ten je taky out. Zamklý, plaše se usmívající, uzavřený do sebe. Ten si nebere nikdy nic. Všiml si on něčeho? Možná ano. Ale jestliže malá černovláska svou abstinencí provokuje a nic o ní nevím, Dirku Zátkemu, o němž vím, že ještě nikdy neměl holku, protože se stydí za svou nedostatečnou tělesnou velikost, tomu nevyčítám nic.

Jsme tady vlastně téměř komplet, prověřená partička muzikantů a kabaretiérů z náměstí před Rafinerií. Tak, jak nás sem bez ladu a skladu spláchl dnešní podvečerní liják. Drago – Černohorec s mohutnou ochlupacenou hrudí, kterou odráží při žonglování barevné míčky, dobrý chlapík. Je tady i bledý Mihai a jeho bezprsá partnerka – jinak dvojice pouličních artistů. Říkají si Duo Primo a pocházejí snad z centrálního Rumunska. Vedle nich sedí rozcuchaný Michal, momentálně můj příležitostný podnájemník a spoluhráč, také odněkud z Východu. Hraje na altku, téměř vždycky mě dokáže přepít a přeje si zestárnout do podoby spokojeného starce v baru.

V koutě se tísni Dánka Hester s nádherně blond vlasy a opálenou tváří. Smůla, že je tady i se svým klukem Joshuou, portrétistou. Kdyby neměla doprovod, asi by bylo dost těch, kteří by o ni dnes večer stáli. A zřejmě ne bez šancí. Někdo mi kdysi říkal, že Hester tyhle věci moc neřeší a celkem snadno se dá umluvit. Jejím krédem je prý tvrzení, že se žije jen jednou a škoda každé nevyužité příležitosti.

Ale dnes si musím já i ostatní případní zájemci nechat zajít chuť.

Joshua je ramenáč a navíc vlastně docela sympaták. Nepatří přímo k naší společnosti, ale od té doby, co začal s Hester chodit, se mezi námi objevuje poměrně často. I když se vidíme většinou jen večer po barech, během dne vysedává u Notre Damu. Na naše náměstí se dívá jako na druhořadou lokalitu. Tvrdí, že prý génus loci *jeho* starého chrámu zaručuje, že tam turisti pouští peníze ochotněji než před technokratickou stavbou Centre Pompidou.

Vedle Dirka sedí pouliční herec Marcik. Jeho specialitou jsou venkovní představení na chůdách a poznávacím znamením chuchvalce

chlupů trčící z uší. Když je opilý, každému vykládá, že právě v těchto chlupech má ukrytou svou uměleckou duši. Kdyby si je vytrhal, obrátil by proti sobě Múzu.

Mezi ním a tou cizí černovlasou holkou rozhazuje rukama ve vášnivém hovoru jakýsi Australan s kadeřavými vlasy sepjatými do culíku. Představil se jako Gavin. Vypadá vcelku komunikativně a koneckonců papírky, které se nám právě rozplývají pod jazykem, jsou jeho zápisným. Nezištný dodavatel dobré nálady. Ona zamlklá černovláska, držící trpělivě poloprázdnou skleničku vína, přišla právě s ním. Jsou tady přes Draga. Kdo ví, kde k nim vlastně přišel?

Ale to nikoho nevzrušuje. Takovýchto náhodných známých se při každém sezení pár objeví. Někdo je přivede, oni popijí a zase zmizí. Často ani nezaregistrujeme jejich jména a nazítří se zase objeví někdo nový.

Ostatně ani jádro společnosti není bůhví jak stabilní. Ačkoli je všechny znám, na den, kdy bych viděl těch deset patnáct nejvýraznějších tváří pohromadě, si asi nevzpomenu. A taky je docela možné, že takový den ani nebyl. Pořád někdo přichází, odjíždí, bez rozloučení se propadá kamsi do dálek, aby se zas po několika měsících objevil. Kompletní nejsme nikdy. A nikdo se po nikom neshání, nikdo nikoho nepostrádá. I když je některý ze společenství pryč půl roku, prostě se jednoho dne znovu vyloupne před sirénami, pozdraví nejbližše stojící, jako by je viděl naposledy včera, rozbalí svůj nástroj a je to. Jsme prostě *baskeři, streetperformeři, pouliční umělci*, jak je libo. Nestálost je průvodním jevem naší komunity.

Dá se snad jen říct, že nejprůhodnější šancí najít nás víceméně pohromadě je brzké jaro a pak začátek podzimu. To bývá Paříž plná turistů, obchody jdou dobře a je za co pít.

V létě se vydělává hůř. To si řada lidí radši vezme Speedo-Spray a rozjede se na všechny strany. Do přímořských letovisek, k turisticky atraktivním památkám. Tam jsou peníze. A v zimě? Po většině se slehne zem. Kdo má štěstí, urve místo v nějakém kabaretu nebo v baru. Hodně známých taky studuje, píše, skládá. V zimě bývá mrtvo. Vím to,

na ulici hraju už třetí sezónu. A kdo nemá v zimě do čeho píchnout, kalí a těší se na jaro.

Dneska ale bude velký večer. Původně nás mělo jít jenom pár – čtyři pět, ti, kteří jsme se domluvili odpoledne na place. Ale po osmé hodině se zatáhlo a z nebe se pustil déšť. Nakonec se téměř všichni, kteří v tu dobu u Rafinerie hráli, shlukli u sirén na její severní straně a hustý déšť nás pak hnal ulicemi a náměstíčky až k bulváru Henriho IV. do azylu Tiché Seiny. Do království koženého pingla Houby za vysokým barem, mladičké servírky Antonie a aristokratického odtažitého majitele Sikorského, sedícího, jako vždy, v rohovém stolku vedle hajzlíků. Je to jeho flek, odkud má nejlepší přehled o dění v lokále i kapele hrající na malém pódiu. Tady, kde většinou naše tahy končí, ten dnešní začíná. Už je mi dobře, vystřelená mysl se dostala na orbit, rozbouřená krev se vrací do svých koryt. Nastává čas mezidechu. Ten největší hukot teprve přijde, za pět minut, za deset, to je fuk, čas stejně nemá v tomhle stavu svou obvyklou dimenzi. Houpe se jak vagóněk řítící se po drncavých kolejnicích horské dráhy, sviští, pak zase téměř nejede a opět uhání. Pořád dokola.

„Holku nejlíp sbalíš, když nosíš dlouhý vlasy, cestuješ a tvrdíš, že na *něčem* právě děláš.“ Slova se v hlavě vrací jako bumerang. Tak Australan to řekl. Už ho poznávám. No, není to vlastně neuvěřitelné, jak v takovém lomozu dokážu vytáhnout ze změti zvuků větu řečenou na druhé straně stolu? Celou, nepřiliš silným hlasem pronesenou větu, která se mi ihned vypaluje v operační paměti mozku stejně jasně a ostře, jako by zazněla v mé těsné blízkosti?

Vyhledávám Gavina v davu. Vodnatýma očima mluví k Marcikovi, chodec na chůdách ho ale moc nevnímá, je úplně na hadry. Australanovi jen mátožně přikyvuje, ale jinak je mimo.

Zato já vím, že mám k *oné* větě co říct! V hlavě mám naprosto čisto a prostě chci *něco* říct!

Otevírám ústa, abych odpověděl.

Chci k tomuto tématu něco dodat, zkrotit vyřčenou větu do smyčky úvah, rozpitvat ji do prvočinitelů. Ale nejde to.

Otevřená ústa se krouťí do šklebu, přes veškerou snahu se z nich místo slov opět dere smích. Zkousím to ještě jednou a ještě. Pak se vzdávám. Jenom se směju a cítím, jak mi zatím v temných zákрутách mozku kosmičtí opraváři svařují neurony, myšlenky běhají v tunelech nervových vláken neuvěřitelně zběsilým tempem. Pořád se mi chce říct spoustu zásadních věcí, *vždyt' ten Australian řekl přeci něco docela zajímavého*, ale nejde to.

Vyrážím jen duté zvuky.

Ale pak se stává něco neuvěřitelného. Ačkoli sám sobě nerozumím, okolo sedící odpovídají. Jejich odpovědi ke mně doléhají jako hukot rozbouřeného moře tříštícího se o skály. Jsou ostré jako zledovatělý sních a jemné po pavoučím dechu. Ale než jim dokážu porozumět, už zase lítám někde úplně jinde. Čas se třese v průzračném aspiku. Pokousím se do té narostlé hmoty píchnout – chvěje se, vlní, ale jinak drží pevně a neprůstřelně. Je to úžasné. Ocítám se v časové bublině, chráněn před okolím, sám ve svém prostorném silovém poli, na něž útočí zaka-lené šípy slov, vět a dějů, ale kterým jen málokterá střela pronikne.

Vstávám.

Jdu k pódiu, kde před okamžikem dohrála kapela nějakých najatých kluků. Vidím je tady poprvé, letos se u Sikorského vystřídalo už hodně muzikantů. Ptám se kytaristy, jestli mi půjčí nástroj.

Plavovlasý, od pohledu slušný kluk si mě pronikavě a nedůvěřivě prohlíží. Pak svolí. Shýbá hlavu, přetahuje přes ni ručně protkávaný pásek a já na jeden záťah vystříhávám úvodní pasáž z *Ringaroomy*, čert ví, proč jsem si vzpomněl zrovna na tohle. Sem tam mi nějaká střízlivá žárovička vyletí z mozku, krouží u stropu a říká, je to dobré nebo pozor, tady to ulítlo, teď byla faleš, a já končím, vracím nástroj, ten kluk se pořád dívá neslaně nemastně.

Jdu zpátky se ke stolu.

Nikdo si mojí hudební vložky nevšiml.

A bodejť by si všiml! Vypadá to tady jako u bláznů. Většina lidí si povídá sama se sebou, pak se zdvihne vlna záchvatu smíchu, obchází osazenstvem jak přílivová vlna a zase mizí, je blábolivý klid, trip jede na plné obrátky. Vmačkávám se mezi Hester a Joshuu, mám sice úplně jiný starosti než sex, ale z povinnosti sahám Dánce pod stolem na nohu, vůbec nereaguje, je jí to úplně jedno, tak se zase stahuju a jsem spokojený, že se můžu věnovat jenom sobě.

Povídám si s pomačkaným bílým ubrouskem. Panečku, má mi co říct! Člověk by řekl – kousek papíru – ale ve skutečnosti mám tu čest s *hmotou*! Naprosto nový svět.

A když po chvíli zvedám oči od desky stolu, vidím Draga, jak roztahuje ještě vlhký pršiplášť, mění se v obrovitého netopýra, ale to už přichází vyhazovač Biss, nekompromisně nás žádá, abychom to dneska zabalili, a my že jo, protože sami cítíme, že dneska to ještě bude mít grády, ale chce to jiný podnik. Tichá Seina je naše nejvěrnější základna a bordel se doma nedělá. K tahu je třeba vyrazit na neutrální půdu.

Celí vysmátí se sbíráme, máváme Sikorskému na rozloučenou, ten se tváří strnule, ale nemrzutě, Marcik láká Antonii, ať jde s námi. Jen se směje, dává mu polibek na tvář a říká, že příště určitě.

S tlamami rozšklebenými od ucha k uchu vylézáme z podzemní nory jak hrobařici z kypré půdy.

Venku pořád leje, někdo velí, že zamíříme do klubu Sanremo, koutkem oka registruji, že se s námi loučí Australan, říká – *takže zejtra je odjezd v půl sedmý večer*, no jo, vždyť jsme se dole bavili, že je čas vyrazit někam na jih, do Španělska, k moři, nebo do hor, to jsem zvědav, kolik se nás sejde, a Australan bere do podpaží tu tichou drobnou černovlásku a mizí s ní v provázcích vody, zatímco my ostatní se hlučně vydáváme do centra města. Ještě se zastavuju u jedněch starých obrovitých vrat.

Omšelý žlutý lak je protkán sítí prasklin a odchlípujících se jazyků nátěru. Luštím to poselství.

Vedle mě se objevuje Drago, pak i Dirk Zätke.

Rentgenujeme ta vrata, která se prohýbají, vlní se a svíjí, obdivujeme krůpěje deště zachycené na puklinách barvy a já si říkám, že tohle je ta fotografie, kterou toužím udělat, tohle je ten obraz, pro nějž stojí za to vypalovat stíny do stovek políček fotografického materiálu! Vyfotit něco, jako tato vrata! Zvětšit obyčejnou, všem přístupnou věc, ale v živoucí formě. Zítra se vrátím s foťákem, dávám si předsevzetí. Ale téměř ve stejný moment si uvědomuji, že je to stejně zbytečné – *okamžik* už bude pryč. Zapamatovat si aspoň tuhle chvíli, aby se odrazila do snímků, které mě ještě čekají!

A na druhý den nejdu k rozpraskaným vratům, ale místo toho sedám do metra, nechávám se dovést trasou B2 na Raspall a pak jdu pěšky pozdním odpolednem k nádraží Gare Montparnasse, které se podobá skleněnému chrámu. Stoupám na jezdící schody a vjíždím do útrobu nádražní haly. Nad hlavou se mi roznožují obrovité kovové nohy konstrukce, svírající mezi sebou velké skleněné tabule. Připadám si, jako bych se pohyboval pod tělem prehistorického nehybného pavouka.

Schody mě vynášejí až do haly, kde se v množství lidí pocit nepatrného návštěvníka kupodivu vytrácí. Snad je to prosklenou východní stěnou, díky níž je možné spatřit nedaleký kostel i celé náměstí, ale dýchá se mi jaksi volněji.

Při pohledu ven na Avenue du Amine a širokou plochu náměstí mě napadá, že by možná nebylo od věci sem – někdy v budoucnu – přijít hrát. Škoda jen, že je to od našich prověřených štací u Centre Pompidou příliš daleko. Ale – uvidíme.

Jestli bude někdy nálada experimentovat, můžu se sem vydat na jedno nebo dvě odpoledne!

Čekám, jestli dorazí Michal, který včera tenhle výlet na jih s Australanem domluvil. Když jsem odcházel z bytu, ještě se nevrátil. Naposledy jsem ho registroval U Mrňavýho Araba, odkud jsem odešel před rozedněním okolo čtvrté.

Ale Gavin už tady je.

Před chvílí se mihl kolem mě, mávl rukou směrem k nástupišti a řekl, že jde zabrat kupé. Vypadal dobře. Dlouhé vlnité vlasy měl volně rozpuštěné, vlály mu v průvanu nádražní haly jak lán žita v letním podvečer a když se prodíral skrz davy venkovanů, vyvolával svou přítomností myšlenky na biblického proroka. Na sobě měl ošoupané krátké kalhoty, skrz napolovic rozhalenou košili mu prosvítala hrud'. Byla to ta samá košile, jakou měl na sobě U Tiché Seiny. Kostkovaná, s vybledlým červenohnědým vzorem a s rukávy srolovanými nad lokty. Jediným zavazadlem, které si nesl, byl malý rozedraný batůžek. Měl jej přehozený jenom přes rameno, takže svým objemem batůžek zakrýval necelou polovinu zad. Téměř to působilo dojmem, že v něm, kromě srolovaného časopisu vyčuhujícího ven, nic nemá.

Konečně se objevuje Michal. Nevypadá ani moc uhnaneš. Rozhlíží se po hale, a když mě zaregistruje, pomalým krokem se ke mně šourá. V ruce nese kufřík se saxofonem. To je dobré a znamená to, že se ještě stačil zastavit v bytě. Kdybych jel jenom já s kytarou, dalo by se taky vydělat, ale se dvěma nástroji je to mnohem lepší. Ani ne tak na peníze – lidi kupodivu někde dávají vícečlenným hráčským basketům i méně. Dva nástroje jsou dobré spíš pro pohodu. Kdo nehrál na ulici, nepochopí. Když to jde, nástroje jsou sladěny, není zima a lidi se usmívají, je to nádhera. Orgasmus, úlet, extáze. Peníze jsou důležitý, ale když je správný den, přicházejí jaksi samy. A ve dvou by mělo být těch správných dnů dvojnásobně víc, no není to pravda?

Do odjezdu chybí ještě dobrých patnáct minut, na sedmé nástupiště, kde stojí expres do Madridu, to je z haly nedaleko. Jdeme proti proudu přijíždějících cestujících, Michal mi vykládá o zážitcích od Mrňavého Araba.

K ránu se tam prý strhla mela.

Drago sehnal nějakou vstřícnou holku, a když už to vypadalo, že bude ruka v rukávě, přišel její kluk s přáteli a byli hustý. Obsluha je sice zklidnila, ale oni si počkali venku. Jako první se jim dostal pod ruce nic netušící Marcik, který to odnesl pěknou nakládačkou. Když se pak he-rec připotácel zpátky do podniku, ostatní hned vyběhli ven, aby se za

něj pomstili, ale ti týpci už byly v prachu. Hledali je pak bez výsledně ještě do rozednění a neúspěch se rozhodli zapít u Draga v bytě, kde se zasekli do poledne.

„Takže se už nemůžu dočkat, až sedneme do vlaku a budu se moct prospat,“ uzavírá Michal a zastavuje před rychlíkem do Madridu, kam jsme mezitím došli. Chytá za kliku dveří posledního vagónu a začíná se šplhat po schůdkách nahoru.

„Počkej,“ zarážím ho. „Tohle se musí zdokumentovat! Začátek cesty!“

Setřásám ze zad batoh, vyndávám fotoaparát. Nedávno koupený výkonný Nikon. „Dej si jednu nohu na schůdek a podívej se na mě. Tak, tak to je správný! První fotografie naší mise.“

Mezinárodní expres je světem sám pro sebe. Na chodbičkách postávají divné figury potměných Marokánců, kolem nich se proplétají babky, studenti a nemajetní obchodní cestující jedoucí za štěstím. V jednotlivých kupé rezonuje hlasitý hovor, někde je puštěná muzika, jinde syčí hrdla otevřených lahví a plechovek s pivem nebo i pusté ticho.

Ale zatímco na lokálních tratích panuje mezi lidmi bezstarostnost a všednost daná každodenním setkáváním těch samých tváří, ovzduším útrob rychlíků mířících až kamsi daleko za obzor prorůstá pavučina nervozity, přehnaných reakcí a zároveň i jisté odevzdanosti. A teprve postupující cestou se pocity zklidňují a usazují. Pak přichází zvláštní, téměř až ospalé hodiny bezčasí, kdy člověk přestává vnímat ubíhající okolí a jen se nechává unášet expresem dál a dál. Nitro dálkového vlaku si vytvoří svůj vlastní čas. Právě takovým vlakem teď procházíme. Hledáme Gavina a vyhýbáme se budoucím spoučestujícími postávajícími na úzkých chodbičkách.

Postupujeme tubusem vlaku, Australana nacházíme přibližně v polovině soupravy. Zabral si pro sebe celé kupé. Sedí vedle otevřeného okna, v klíně drží obrázkový časopis a čte si. Nohy má pohodlně opřeny o protější sedadlo, zuté sandály leží rozkopnuté na podlaze jak dvě bramborové hlízy. Své dlouhé vlnité vlasy už nemá volně rozpuš-

těné jako v nádražní hale, ale sepal si je sponkami, aby mohl bez potíží sledovat text na stránkách magazínu. Nekouří, avšak na stolečku pod oknem má připravený balíček cigaret a zapalovač.

„Servus, Gavine,“ otvíráám dveře do kupé. „Už jsme mysleli, že se zájezd nekoná!“ Michal se mi nahýbá přes rameno: „Zdravíčko, klokane!“

Týpek zvedá oči od stránek časopisu a potěšeně se zubí. „Ale jasně že se koná! Nebyl jsem večer tak zhulenej, abych si to nepamatoval.“

Odkládá časopis, nohy sundává z protilehlého sedadla, zasunuje je do sandálů a vítá nás. „A to jste jenom dva?“

Přikyvuji a zároveň uvolňuji cestu do kupé i Michalovi. „Potkali jsme se v hale, ale nikoho jinýho jsme neviděli. To jsou následky těch neplánovaných akcí – nejdřív jsou všichni nadšení a pak vycouvají. Takže, jestli nevíš o někom dalším, jedeme ve třech.“ Poslední slova trochu hekám, jak se snažím narvat batoh a pouzdro s kytarou do úložného prostoru. Už se obávám, že se mi to nepovede, ale nakonec se vedle kytarového místa najde prostor i na Michalův saxofon. Michala něco napadá.

„A kde máš svou černovlásku ze včerejška?“ obrací se na Australana. „Ta nejede? Včera to vypadalo, že máš na ni jistě kladnej vliv!“ usmívá se znalecky a usazuje se naproti mně.

Gavin přikyvuje. „Jo, jo, vliv na ni mám, jo.“ Na chvilku se odmlčí. Pak dodává: „Skákalo se s ní pěkně, to zase ano. Ale věc měla háček.“

„A to?“

Australan se tváří otráveně. „Vona byla z vesnice. Z Německa nebo vodněkud z Belgie, čert ví odkud. A Evropanka z vesnice, to je fakt děsný. Už po prvním čísle mi říkala, že jsem jedinej správnej kluk, kterýho potkala, a hned po druhým se domlouvala, kdy mě půjde představit rodičům. No uznejte, tu jsem s sebou vzít nemoh – he?“

„A tak jsi vzal roha a seš ve vlaku!“ Michal se rozkošnický řehtá.

„... a tak jsem tady ve vlaku – ha ha!“ zubí se i Gavin upřímně.

Michal se ale tématu nechce úplně vzdát. „Ale škoda jí, byla docela ucházející. Kdes k ní vlastně přišel?“

„Proč? Máš zájem mě nahradit?“

„Jasně. Třeba by mě nechtěla hned představovat rodičům, ale místo toho bych jí měl vo to dýl pro sebe.“

„O představování rodičům strach mít nemusíš. Pochybuju, že v posteli prokážeš takovou kvalitu jako já!“

Zase se řehtáme a Gavin rozpustile plácá Michala po stehnech srolovaným časopisem. *Just joke!* směje se. Pak se vrací k otázce.

„K tomu seznámení... Předevčírem jsem ji klovnul na Montmarteru. Dělá průvodkyni cizincům, nebo co já vím. Prostě se mi líbila, slovo dalo slovo, večer jsme šli někam do baru, já tam potkal pár dobřejch lidí a zlil jsem se až nadoraz. Pak jsem ji odvedl domů, a protože jsem se skoro neudržel na nohou, tak jsem ani nedělal sexuální návrhy a ona si to vyložila mou galantností. He he. Takže včera, když mě pozval ten žonglér... ten, jak se jmenoval?...“

„... myslíš Draga?“

„Jo, Draga. Ten mi řekl, ať jdu večer pařit s váma. Vzal jsem si ji s sebou, už jsem se tak nevodrovnal a nebylo co řešit. Ale asi máš pravdu. Škoda jí. Takový hezký jméno měla – Charlotte. No, není to hezký jméno?“

Začíná mi být nevolno. Vzduch v kupé se téměř nehýbe, a ačkoli by se už pomalu mělo smrákat, ve vlaku jako by se zachytilo žhavé odpolední nekonečno, kdy se minuty vlečou unavujícím tempem a děje se rozbředají do beztvaré hmoty.

Vstávám, přistupuji k otevřenému oknu.

Chci se podívat ven, ale především potřebuji trochu proudícího vzduchu. Najednou si uvědomuji, že ještě pořád nevíme, kam pojedeme.

Obracím se na Michala. „Jestli si dobře pamatuju, tak jsme včera říkali něco o moři.“ Saxofonista předává jako ozvěna větu Australanovi: „Kam to teda bude?“ ptá se ho.

Gavin se protahuje: „Nó, já mám lupen až do Madridu. Sice to není zrovna u moře, ale cestou můžu s vámi kdekoli vystoupit. Vy ještě nemáte lístky?“ diví se.

Michal ukazuje nahoru na batohy. „Nějaký jízdenky tam máme, ale musíme si je ještě upravit podle místa, kam vlastně chceme jet.“

Australanova tvář se rozjasňuje. „Aha! Jestli dobře chápu, bude v tom nějaká levárna. Vy falšujete jízdenky, co?“ pochechtává se a sahá pro krabičku na stolku. „Na, vemte si jointíka. Mám tři poslední. Už jsem o tom něco slyšel. Cha, cha! Ta Evropa, to je vážně ujetej kontinent, to by se jeden posral. Musíte mě to pak naučit! Takový věcičky Gavina zajímaj...“

„Jasně klokane, dočkáš se,“ kýve na něj spiklenecky saxofonista a současně odmítavým posunkem hlavy odmítá nabízené kuřivo. „Až za chvíli, dík. Času moc nezbejvá. Kam teda?“

Od okénka se natahuju ke kapse u batohu a vyndávám mapu. Je to malá kapesní verze, jsou na ní ale zakresleny všechny evropské hlavní železniční tahy. Proplétají se tělem světadílu jako červené vlasečnice. Podávám mapu Michalovi, ten jede prstem po trase našeho expresu. Sedám si vedle něj a dívám se přes rameno.

„Vlak končí v Madridu. Cestou staví v Bordeaux, před hranicema asi v Hendaye a na španělský straně v San Sebastian, možná i v Bilboa. Líbí se ti z toho něco?“

Odpovídám, že je mi to celkem fuk, a jedním okem sleduji hodinky. Je už opravdu načase. Téměř zapomínám na to, jak je mi špatně. „Za pět minut to jede,“ upozorňuji. Tak sakra, co vybereme?

Gavin v klidu pokuřuje na sedadle u okýnka, pozoruje ruch na nádraží, pak sleduje se zájmem zase nás.

„Mně se líbí to San Sebastian,“ rozhoduje se Michal. „Jeden kluk mi říkal, že je tam prej fajn – palmy, bílý baráky a opálený holky.“

Krčím rameny. Proč by ne? San Sebastian zní pěkně. Přiměřeně snobsky, dostatečně exoticky a přitom pohodově. Ale Bilbao taky nemusí být od věci. Říkám to Michalovi.

„Bilbao? Pěkně debilní jméno. I když platí takový pravidlo – čím pitomější název, tím je to lepší flek,“ uvažuje nahlas saxofonista. „Bilbao... Je tam ale moře? Já bych radši zůstal u původního návrhu. Už jsem se na to moře nějak začal těšit.“

Beru si od něj mapu: „Asi jo. Mapa má sice malé měřítko, ale vypadá to, že Bilbao leží na pobřeží.“ Přibližuji si povrch mapy k obličejí. Nebo ne? V tomhle rozlišení to absolutně nepoznám.

„Tak najdi něco jinýho. A nezapomeň, že tam musí být turisti, abysme taky něco vydělali. San Sebastian zněl líp. Můžeme chodit po bulvárech a odpoledne jít baskovat na promenádu k pobřeží, tam bude určitě živo. Moc peněz nemáme, aspoň na nocleh si stejně musíme vydělat.“

„V San Sebastianu jsem před rokem dostal pěkně do těla,“ ozývá se najednou z kouta Australan. „Spal jsem na takovym opuštěným parkovištiátku na skále za městem. Teplá noc, pod útesy šumělo moře, prostě paráda. A najednou si to po půlnoci přisviští auto, zastaví tři kroky ode mě a tam chlapík s nějakou děvkou. Otevřeli dveře vod fára a už do toho šlapali hlava nehlava. Byl jsem úplně hotovej a než jsem se rozkoukal, tak skončili, maník vylez ven a rovnou na mě šlápnul. Strašně se mě lekl a pak si asi myslel, že jsem nějaký úchylák, a seřezal mě v tom spacáku do kuličky. Takže na San Sebastian vzpomínám skutečně jen nerad!“ mračí se Gavin a drbe se na poklopci.

Michala pobavil. „Třeba chtěl, abys jim k tomu zpíval. To víš, každý má jinej vkus!“ směje se blondákovi.

„Kdepak. A i kdyby, kvůli odlišnému vkusu se přece nezabíjí?! A ten chlap přitom nevypadal, že by byl proti, kdyby ze mě vymlátíl duši, to opravdu ne. A proč nejedete se mnou až do Madridu?“ vrací se klokan k původní debatě o trase. „Pojed'te! San Sebastian je dobrej, ale je to jen našminkovaná turistická pračka na peníze. Madrid, ten je lepší.“

Odkládám mapu a dívám se na spolubydlícího. „Ale my z principu proti pračkám nic nemáme, no nemám pravdu, Michale?“

Michalovi nemizí úsměv: „Jasně. Svůj názor jsem řek – kde jsou turisti, jsou peníze. Kde je hodně turistů, je i hodně peněz. A těch není nikdy dost.“

Ale Australan se nevzdává. Típe zbytek cigarety, špačka ohazuje z okna na perón a začíná agitovat. „No jasně, rozumím. Chtěli jste ale poradit, ne? Tak vám dávám tip na Madrid. Moře tam sice není, ale jinak absolutně všechno. Za Madrid dám ruku do ohně, tam se člověk

nenudí. Zůstanete tejdén, dva, podle nálady. Peněz vyděláte dost. A mimochodem. Jedu tam za jednou prima buchtou. Bude mít určitě dvě kámošky i pro vás, takže i o ženský je postaráno,“ Australan teatrálně přivírá na okamžik oči a pokračuje až po vteřině ticha: „... a jestli vám jde fakt i vo ty palmy,“ zase nechává krátkou dramatickou pauzu – „těch tam taky pár roste. A baráky jsou bělejší než kalhotky zdravotních sestřiček.“ Díváme se s Michalem na sebe.

Jsou na nás vidět stopy po dlouhé noci. Michal má zmuchlaný obličej, žluté oči a rozcuchané vlasy, já cítím v krku žaludeční šťávy a víčka mi už zase padají únavou. Kdesi vzadu mi do mozku buší poslední legie LSD permoníků, která ještě nevzdala boj a snaží se udržet povadající tělo ve stavu bdělosti. Jenom Gavin vypadá svěže a v dobré kondici.

Parták mlčí, a tak mávám rezignovaně rukou: „Mně je to vlastně jedno. Klidně ten Madrid, když to musí být.“ Vstávám ze sedačky a podávám Michalovi svůj batoh. „Jdu do jídelňáku na nějakou studenou minerálku, nebo tady vytuhnu, ještě než se rozjedeme. SpeedoSpray je v kapse vedle jízdenek. Nechávám to na tobě. Jenom dej pozor na foťák, až mi tam budeš hrabat. Ať ti nevypadne.“

Ampliony na nástupišti tlumeně hučí, po perónu pobíhají děti a já vycházím na chodbičku. Tlačím se mezi lidmi a v ústech mám sucho jak na poušti.

San Sebastian nebo Madrid, to je jedno. Hlavně, ať Michal stačí na hajzlíku vyrobit lístky dřív, než se rozjedeme. A já ať se už konečně napiju!

Zrušit mejdany, chlast, tripy! Jsem magor, magor, magor!

Z jídelního vozu se vracím, až když je Paříž už daleko za námi. Vlak jede stříbrnou nocí, venku občas problesknou světla osamělých vesnic, jinak je krajina ponořená do mléčné tmy a měsíc nad horizontem visí jak gigantický reflektor. „Na – průvodčí tady už byl, tak si ho vem k sobě,“ sahá Michal do kapsy a podává mi jízdenku.

Naráz vnímám její příjemně jemnou vůni.

Lístek má drsný, trochu chladný povrch, ale ta vůně hladí na srdci. Otevírám sešitek a přikládám si ho k obličejí. Zhluboka se nadechnu velvetového aroma, jež vytváří nad jízdenkou téměř viditelný opar. SpeedoSpray.

Sedám si na sedadla, rozevírám svazeček několika sešitých tiskopisných blanketů a projíždím jejich obsah rychlým pohledem. Jsem zvědavý, jestli Michal nakonec do okénka pro cílovou stanici vypsal Madrid, nebo San Sebastian. Zároveň si uvědomuji, že mě už nebolí hlava, minerálka začala pracovat.

Na lístku je napsáno Algeciras.

Algeciras. To jméno slyším poprvé. „Co to je za díru – *Algeciras*?“ obracím se na saxofonistu. „Měli jsme jet přesí do Madridu, ne?“ hlavou ukazují na klimbajícího Gavina.

Michal se tváří bohorovně a spokojeně. „Ale jasně že tam pojedeme. Jenom jsem napsal do kolonky *konečná stanice* Algeciras. Je to město na Gibraltar, vyčetl jsem to v mapce. Madridem budeme stejně projíždět tak nebo tak, můžeme tam zastavit a nabrat sílu před další cestou...“ povytahuje obočí. „No řekni – byl jsi někdy na Gibraltar? Nebyl! Tak když se nám to nebude v Madridu líbit, nemusíme vyrábět novej lístek. Pojedeme na tu samou jízdenku dál k jihu – to není špatný, co?“

Dívám se na vyplněný tiskopis znovu. Na Gibraltar jsem skutečně nikdy nebyl. Na pupíku Evropy. Tam, kde končí koleje a moře omílá poslední nádraží na kontinentu, přemítám v duchu. Konečně – proč tam nejít?! Myšlenka na Gibraltar se mi začíná líbit.

„Jo, bude to dobrý,“ souhlasím a v myšlenkách sám sebe přesvědčuji Michalovými argumenty. Přeci nemůžeme vědět, jestli se nám ten Madrid bude líbit nebo ne. Sjedeme až dolů. Udělám tam pár fotek o nejjižnějších Evropanech. Takovou menší reportáž. Vlastně – Gibraltar není zas tak blbej nápad, sakra.

Schovávám jízdenku do batohu. Pak se choulím k oknu. Záclonkou si zastíňuji dotírající měsíční svit a za okamžik se propadám do příjemného polospánku.

„Dobrý den – celní a pasová kontrola – vaše doklady, pane...”

Zatímco podávám španělskému celníkovi papíry, napadá mě, jaká to musí být otrava, sloužit na takovém překladišti lidí, jakým je železniční celní přechod v Hendaye. Tady končí všechny vlaky, kdo jede do sousední země, musí po svých ujet několik desítek metrů skrz pasovou kontrolu a pak se snažit rychle zabrat co nejvýhodnější místo v přistavené vlakové soupravě na druhé straně hranice. U nočního rychlíku je tato ceremonie zvlášť nepříjemná. Kdo ví, jestli budeme mít kupé zase jenom pro sebe jako ve vlaku z Paříže? dumám rozmrzele. Ale co se s tím dá dělat? Pořád máme aspoň jistotu, že za pár hodin budeme o tisíc kilometrů jižněji a ten celník, který si tak vytrvale prohlíží mé dokumenty, bude třeba pořád dřepět na té samé židli jako teď a konec směny bude mít v nedohlednu.

Co ten chlápek vlastně ze života má? Každý vlak, který do Hendaye přijede, naservíruje několik stovek pasažérů, siluety se míhají kolem jeho budky, během několika okamžiků úplně ztratí tvar a z lidí se stávají jen ruce podávající dokumenty. Jeden papír, další, další a ještě další. A když ty ruce *dojdou*, už se na obzoru objevuje další vlak s novými pasažéry. Může tahle práce vůbec bavit?

Pokouším se podívat celníkovi do tváře. Má ji ozářenou modrým světlem obrazovky počítače – unifikovanou a profesionálně zastřenou. Tvář zrcadlí odraz úředníkovy ducha – onen správný mix permanentní nasranosti a vědomí důležitosti vlastní osoby.

Vlastně, proč ho lituji? Kdyby tuhle práci dělat nechtěl, už dávno si najde něco jiného.

Ale tenhle vypadá, že je pro práci celníka přímo zrozený. Upravený čtyřicátník s napomádovanými vlasy sčesanými dozadu. Je na nich patrná výrazná stopa po hřebenu, jenž urovnal prameny vlasů do jednolitých brázd. Celník nespouští oči z monitoru a ptá se huhlavou francouzštinou: „Kam jedete?”

„Do Madridu a pak na Gibraltar.”

„Máte něco k proclení?” stále projíždí údaje na počítači.

„Nic.”

Čekám, že mi podá pas zpět, ale celník se místo toho nečekaně vyklání z okýnka ven a ukazuje na můj a Australanův batoh: „To jsou vaše zavazadla?“

„Tenhle batoh patří mně a tenhle“ – poklepávám na Gavinův odřený vak – „... patří kamarádovi, který hned přijde. Ještě si něco zapomněl ve vlaku z Paříže, musel se vrátit.“

Muž opět zalézá do budky. Dívám se přes turniket k nástupišti s přistaveným rychlíkem. Všichni lidi z našeho vlaku už prošli a Michal mává ze španělské soupravy na znamení, že zabral kupé. Skvělé! Gavin přijde za chvíli, ale musí sebou trochu pohnout, do pařížského rychlíku se vracel dost laxe.

„Můžete ty batohy vzít sem?“ celník vychází ze své kukaně a víc než žádost ta věta zní jako příkaz. Ukazuje na velkou lavici vedle celnice: „Vybalte si věci k celní kontrole zde. A co je toto?“ dívá se na futrál od kytary.

Do háje, napadá mě, teď mám akorát tak náladu na nějaký pružení. „Kytara. Jsem hudebník.“ Ani se nesnažím vypadat moc vstřícně.

„Aha. Otevřít, prosím.“

Otevírám odřené pouzdro, v zářivkami osvětleném prostoru se matně blýská lakovaný povrch nástroje. Celník se jen naklání nad vypolstrovaný kufřík a bručí: „V pořádku. Teď ty batohy. Věci odkládejte na lavici.“

Nejradši bych mu něco řekl, ale pochopitelně vztek držím v sobě. Aspoň si dám načas, abych ho trochu podráždil. Povoluji přezky batohu, co možná nejpomaleji vyndávám obsah před celníka. Snažím se přes rameno sledovat, kdy se objeví Gavin. Jenže po něm zatím není ani památky. Měl by si pospíšet, jinak se mu vrhnou na bágel, napadá mě. Začínám mít na Australana vztek.

Na hodinách poskočila ručička k jedenáctce, do odjezdu madridského rychlíku zbývá deset minut. Nástupiště v prostoru za celnicí se už skoro vyprázdnilo, bezmála všichni pasažéři už sedí v rychlíku na jih. Jestli se Australan urychleně neobjeví, odjede vlak bez nás! No to je situace, kde jenom ten *parchant* vězí?

V ten okamžik se za budovou hlavní celnice vynořuje pes následovaný třemi chlapi v maskáčových uniformách. Jeden z celníků je šlachovitý a udělaný pořizek, psovod vypadá jak z propagačních letáček Zelených baretů. Partu doplňuje mladíček se snaživým obličejem.

Mohutný vlčák si to hned míří k rozloženým batohům. Psovod mu ani nemusí nic říkat a psisko začíná systematicky očuchávat vyložené věci. Najednou jeden z celníků – je to ten sotva ochmýřený zobák – vystřeluje rukou mezi trička a vytahuje skleničku se solí. „Co je tohle?“ ptá se s hrůzostrašným výrazem ve tváři.

Celá situace mi naráz připadá legrační. „No sůl přece. Sklenička se solí,“ odpovídám a nedá mi, abych si neodpustil poznámku: „... jestli nevidíte...“

Mladíček pochybovačně otevírá uzávěr, nasliňuje prst a strká jej dovnitř. Na konci ukazováku se mu nabaluje hrudka bílých zrníček jak plážový písek na bosou nohu. Opatrně ochutnává.

„Jo,“ mračí se. „Je to sůl.“

Úředníček snaživej! Usmívám se. Jestli hledá nějaký drogy, tak to je vedle. *Tady* mám ty dobroty! *Tady!* – nejradši bych to tomu cucákovi ukázal. Všude tady – hluboko v mozku, v cévách, po celém těle! I když jsem už na Gavina naštvanej, tohle se mu povedlo – že jsme pokouřili ve vlaku. Ted' at' si tyhle kožený masky něco hledají!

Dobrá nálada se mi vrací. Vlak jede za sedm minut, tak zabalíme tu šaškárnu a půjdeme si po svých. Co jiného?

Mladíček ještě prohmatává vyprázdněný batoh v marné snaze něco najít. Pochopitelně bezúspěšně – odkládá ho rozmrzele na stůl. Nic nenašel, a tak se on i jeho kolegové tváří zklamaně.

Začínám spěšně uklízet rozházené věci. „Tak – jestli je to všechno, pánové, já abych šel,“ slyším sám sebe, jak říkám Španělům, a zní to celkem zvesela. Za okamžik usednu do kupé v novém vlaku, dám si nohy na protější sedadlo, zatáhneme záclonky na chodbičku a až do Madridu nechci o ničem slyšet a nic vidět!

„Počkat, počkat, ještě to druhé zavazadlo...,“ hlas Zeleného baretu mě zarazil. Na hodinách zbývá do odjezdu šest minut.

„Jak jsem řekl – není moje a v cizím se hrabat nebudu...“, odsekávám. Po Gavinovi ani vidu ani slechu. Perón je totálně opuštěný a prázdný.

„Řekl jsem *vybalit!*!“ opakuje důrazně celník. Mou předcházející poznámku nechává zcela bez komentáře.

To se mi vůbec nelíbí. Jedu na férovku: „Povídám, že to není moje, a kvůli cizímu batohu si nenechám ujet vlak. Klidně vám ho tady nechám, když po něm tak toužíte, ale hrabat se v něm nebudu.“

Ale ještě než stačí celníci na mou drzost zareagovat, nabírají události jiný směr.

Z ničeho nic přiskakuje k Australanovu batohu vlčák, boří čumák pod přezku a pak začíná zuřivě štěkat. Něco uvnitř batohu je!

Do hajzlu! Obracím se vyděšeně ke ztichlému francouzskému vlaku.

Nic!

A najednou mi to spíná! Kostičky souvislostí mi do sebe zapadají jako přesně vysoustružené puzzle. K sakru, já jsem ale kretén! Kretén! Do hajzlu, jakej já to jsem ale kretén! Ten sviňák klokaní! Já blbec, že mi to neseckavlo dřív! Jestli se do deseti sekund neobjeví, jsem v průseru až po uši!

„Otevřít a vyndat všechno ven!“ mladíček jásá, očka mu tikají blyštivými zrcátky radosti. Bude pochvala – zadržel pašeráka!!

Jsem zahnaný do kouta, zkouším to ještě jednou, naposled: „Není to moje, ten batoh mi nepatří, nevím, co v něm je!“ Kdybych měl čas sám sebe poslechnout, asi bych svůj hlas nepoznával. Je vysoký, pisklavý a zoufalý. „Je to nějakýho Australana, vrátil se před chvílí do vagónu, že tam něco zapomněl, musí tady každou chvíli být!“

Na nádraží začíná být rušno. Za budkami se objevují další tři nebo čtyři celníci. Několik pasažérů z čekajícího rychlíku přistoupilo ke staženým oknům, aby zjistili původ nezvyklého hluku. Zato Michalova hlava zmizela a ztratila se v útrobách vlaku. Ručička visacích hodin poskočila téměř ke dvanáctce.

„Jede mi za chvíli vlak, ten batoh mi nepatří, to je všechno omyl...!“ křičím, ale naprosto bez odezvy.

Pes štěká jak vyhladovělý šakal.

Mladíčkoví samou radostí pulsuje žíla na čele a celník, kterému jsem původně ukazoval svoje doklady a který vlastně za tohle všechno může, řve: „Tak dost, otevřete batoh, kontrola obsahu!!!“ Tvář mu přitom brunátní a do čela mu padá jeden uvolněný napomádovaný pramen vlasů. Ani si toho nevšímá, jen se mimoděk upravuje rukou.

Vzdávám to.

Beru do ruky Australanův vak, vidím, jak se mi chvějí prsty, ačkoli v nich téměř nic necítím. Tahám za šňůrku ošuntělého pytle. Smradlavé ponožky, kartáček na zuby, časopis, tričko, kratásky. A balíček s vatou.

Tak, a jsem v tom. Držím balíček, cítím mezi prsty ty vylišované vlnky vaty uvnitř igelitové fólie, snažím se prostřelit zrakem do nitra těch bílých vláken, co v nich je? Jaký osud držím ve svých rukou?

Pes to ví, Gavin to ví. Já zatím ne. Vlastně je to ale úplně jedno, na tuhu jsou jiní. Hmatové buňky v konečcích prstů jsou na dosah mého osudu, s kterým toho já už moc nesvedu. Držím v rukou lehký sněhobílý balíček a je mi do breku.

Pokládám vatu na lavici. Pes v ten samý okamžik dostává záchvat extáze. Pěna mu stříká od mordy, v jeho očích se krví podlitě žilky slily do jednoho velkého rudého jezera. „Tady – tady ten balíček, otevřít!“ huba celníka se otevírá do neuvěřitelných rozměrů několik centimetrů od mého obličeje. „Otevřít, otevřít!“ přidávají se další tlamy.

Pomalou trhám igelitový kryt pytlíku. Náhle jakoby naráz všechno ztichlo, i ta čuba přestala štěkat, jen se jí chvěje čenich a všichni, kožení celníci, pes, zvědavci vyhlízející z oken expresu – všichni se mi dívají pod ruce. Rozbaluji vatu a z ní padá nejprve jeden pytlíček bílého prášku a pak i druhý.

Nádraží exploduje. „A hele – copak to tady je za poklad?“ zobák se už nesnaží skrývat své nadšení. „Že by zase trochu soli na dochucení svačiny?“ vychutnává si mě ironicky. Jeho kolegové se nahrnují k balíčkům a přestávají mi na chvíli věnovat pozornost. Napadá mě, že tohle je určitě poslední možnost k útěku. Je to jen záblesk, myšlenka, žhavá

spontánní jiskra pudu sebezáchovy. A mozek mi hned dodává tisíce informací, kudy se prosmýknout mezi celníky, jakým směrem běžet, za co se krýt – budou přeci po mně střílet!, proč by nestříleli, vždyť jsem pašerák drog, to u každého soudu musí vyhrát. Ale šanci k útěku mám. Mizernou, nepatrnou, ale mám.

Houby mám. Pochopitelně. Vím to a zůstávám stát. Utéct je hovadina. Tohle se musí vysvětlit. Prostě musí. A krom toho, už ke mně přistupuje ten šlachovitý chlápek a pevně mě chytá za paži.

Půlvtěřina nabídnuté šance je pryč.

Ale stejně – přece nemůžu jen tak stát a čekat!

Prudkým trhnutím ramene se šlahounovi vytrhávám ze sevření. Je tak překvapený, že se mě vůbec nesnaží opět chytit, a tak jen poulí oči. Přestože mě už nedrží, nehýbu se, stojím na místě a začínám křičet: „Pust'te mě! Nic jsem neudělal, batoh můj není, a kdybyste mě poslechli už dřív, mohli jste toho Australana chytit. Vždyť vám už utekl!“

Šlahoun se vzpamatovává a konečně mě opět chytá pod ramenem: „Nestarej se a neříkej nám, co máme a nemáme dělat!“ cedí mezi zuby a svírá paži pevněji než předtím.

Najednou cítím, jak mi někdo jemně klepe na záda. Michal.

Vidím hned, že je mu jasné, v jaké bryndě jsem, ale přesto se ptá: „Co je? O co tady jde?“

Lomcuji se svým strážcem: „Ten kretén Gavin tam měl hérák. Namočil mě do toho a zdrhnul – parchant!“ Chci ještě něco dodat, ale už nestačím. K Michalovi přiskakuje mladíček: „A podívejme se – parták!“ ržá nadšeně. „Pánů je víc!“

Na Michala dojem nedělá: „Prdlajs – mě vynechte, jede mi vlak do Madridu, už tam mám věci,“ vrčí anglicky, ale celník rozumí a s pocitem triumfu lámovou angličtinou kontruje.

„Jó – vy – Madrid? A vy – mít ve vlak – vaše věc? Tak my – pro ta věc jít, a pak ta věc – prohlédnout. Vlak bez vás – do Madrid, *Sir!*“ snaživec strká do Michala a ukazuje směrem k vlaku.

„Tak jít...“

Drsňák se psem se k nim přidává. Ostatní mě pozorují, jak sklízím krámy zpět do batohu, a když se stůl vyprázdní, odvádějí mě na celnici. Michala i s jeho saxofonem a batohem přivádí chvíli po mně.

Ubíhající hodiny mi ze všeho nejvíc připomínají ochotnické představení venkovského divadelního souboru. Rychlík odjíždí bez nás, celníci si nás rozebírají do jednotlivých kanceláří. Tady provádí výslech. Otázky se opakují jako na kolovrátku – proč jedete do Španělska, pro koho ty drogy jsou (to je snad trochu moc na osobní potřebu?!), jak vypadal ten údajný Australan, byl vám něčím podezřelý? tak on vám nabízel trávu – jo? no vidíte, že jedete v drogách! jaké máte známé ve Španělsku? Pořád dokola.

Strach a obavy střídá únava. Občas se dívám na velké nástěnné hodiny, odbila druhá, před chvílí půl třetí. Jak se zdá, už i mladíček – největší horlivec – začíná chladnout. Viděl v nás velký případ, a zatím se mu smrskáváme do nepatrné, ušmudlané kauzy.

Ale nevzdává se.

Je čtvrt na čtyři. Právě nás vykopli před kanceláře do přijímací místnosti a radí se, co s námi dál. Michal na mě mrká, vypadá to, že z toho má docela psinu. Nebo se mi aspoň snaží zvednout náladu, kdo ví. Každopádně, u něj nic nenašli, je na tom líp. Zadrželi ho jenom jako mého kámoše. Ale uvidíme.

Náhle se rozráží dveře. Objevují se dva francouzští policajti, mezi sebou vedou Gavina. Dívá se do země, obličej má zelený. Tak tohle jsme už nečekali! Michal se šklebí a naráz se usmívá na celé kolo.

Policajti postrkují Gavina před sebou a zastaví ho až u celníka, který nás hlídá. „Servus, Rodrigo!“ zdraví úředníka a něco mu říkají zdejší baskitskou hatmatilkou. Chytám slova *autostop* a *Bayonne*.

Napřimuju si záda, protože tuhle chvíli si musím vychutnat. Určitě se tvářím stejně pitomě jako Michal, ale radost nejde moc dobře skrývat. Navzájem se saxofonistou se pohledem ujistíme, že se nám oběma honí hlavou stejné myšlenky. Díky Australanovu idiotství jsme jednou nohou z průseru venku! Jen nekonečný blb se po takovém průšvihy vydá stopovat!

Celník si pohledem měří Gavina, pak se obrací směrem k naší lavici: „Je to on?“ a nám ta otázka zní jako rajská hudba.

Horlivě kýváme na souhlas. Australan se na nás stále ještě ani jednou nepodíval.

Menší z policajtů se ptá, tentokrát čistě francouzsky: „Tak kam ho máme dát?“ a dívá se přitom na nás, jako by to záleželo na našem mínění.

Hlídač ukazuje hlavou ke dveřím, za nimiž probíhá porada. Policajti postrkují svého rukojmího šťouchancem do zad určeným směrem a bez klepání vcházejí dovnitř.

Přijímací místností, kde sedíme, se opět rozlévá ticho. Přerušuje ho až ten celník, co nás hlídá: „No, jestli je to opravdu tak, jak jste říkali, a ty věci v batohu nepatří vám, ale tomuhle chlapíkovi, tak máte docela štěstí.“ Pak si zapaluje cigáro, ale nám nenabízí.

Mezitím se za uzavřenými dveřmi rozbíhá výslech. Gavin zapírá, ovšem čas pracuje proti němu. Celníkům v pět končí směna, chtějí mít do konce služby případ uzavřený. Slyšíme bareta, jak na Australana řve, Gavin odmítá potvrdit vlastnictví báglu. Do místnosti stále někdo vchází a zase z ní vychází ven, dveře zůstávají i na několik minut otevřené, slyšíme téměř vše.

Sedíme s Michalem jako pěny, nechceme se o tenhle zážitek připravit, ale jak je patrné, nikoho už nezajímáme.

Náš strážce se posadil na lavici u východu, vzal si obrázkový magazín a začel se. Kdybychom chtěli utéct, musíme se prosmýknout kolem něj, takže je bez starostí.

Ale my ani na útěk nepomýšlíme.

Sledujeme průběh výslechu a občas máme co dělat, abychom si nezačali hlasitě vyměňovat zážitky.

Výslech začíná vážnout. Gavin tvrdí, že *ty dva* ve vedlejší místnosti v životě neviděl a že do Španělska vůbec nemířil – vždyť přece stopoval opačným směrem. Jak to vypadá, tahle taktika mu přináší úspěch, celníci asi neví, jak mu mají dokázat, že lže. Už to vypadá, že se vyšetřování ocitlo na mrtvém bodě. Šeptám Michalovi – „Proč do háje nepřivedou

psa?“ strážce se mě chystá okřiknout, ale náhle slyším, jak mladíčka vedle napadá spásná myšlenka.

Téměř normálním, nezvýšeným hlasem nařizuje Gavinovi, aby vyložil na stůl všechny věci, které má v kapse. Chvilí ticha pak přerušuje slavnostní výkřik: „A co je toto? He? Co to je? Jízdenka! Do Madridu! Tak ještě tvrdíte, že jste do Španělska vůbec nechtěl?“

Gavin kapituluje.

Chvilku poté přichází cucák, hází nám předtím odebrané pasy a vyprovází nás na perón. Ještě nejsou ani čtyři hodiny ráno. „Příště si dejte pozor!“ cedí mladíček mezi zuby jedovatě a zabouchává dveře.

„A co omluva?“ řve Michal na tmavé dveře.

Nic.

Díváme se na sebe, aspoň si uplivnu a saxofonista si ulevuje: „Svině celnický.“

Nadhazuji si batoh na záda a než ze země seberu kufr s kytarou, zalistuji v pasu. Mám obavu, jestli nám nedali razítko o nežádoucím pobytu. Ale pas je čistý. „Aspoň že tak,“ říkám Michalovi, „... nic nám nedali. Přejedeme o kus dál a vezmeme to jinudy. Přece se nevzdáme, ne? Už z principu prostě do Španělska jet musíme...“

Ale Michal nemá moc náladu. „Seru na ně, děvky. Na celý Španělsko seru,“ hučí si vztekle pro sebe a dává si dohromady zavazadla. „Ať se jdou vycpat i s celou svojí koridou!“

Je jasný, že v tuhle chvíli je další debata zbytečná, tak říkám: „Pojď, půjdeme k čekárně. Stejně musíme počkat na ráno, až otevrou pokladnu, musíme si koupit nový lístky.“

„Na lístky seru taky,“ Michal vyštěkává, ale jakoby se tím vzápětí uspokojuje. Nahazuje si na záda batoh a říká už normálnějším hlasem. „Ale no tak do toho Španělska pojedeme. Najdeme jinej přechod, kde snad nebudou takoví kretění...“

Namítám, aby tam hlavně nebyli kretění Gavinova typu, a Michal doplňuje: „... kretění jako Gavin a kretění jako tihle Baskové. Pojď, jďme najít nějaký lavičky k přespání, ráno to vyřešíme.“

Vydáváme se od celnice k železniční stanici.

Přemýšlel jsem o tom už mnohokrát. Co z *přítomna* projde sítí času a jakým principem vybírají mozkové buňky to podstatné, co i po letech vizuálně přiblíží dávno prožitou situaci či prostředí? Jak pracují myšlenky, když se z maličkosti postupem doby vytvoří ústřední motiv a naopak – původně dominantní prvek zůstává ve vzpomínkách potlačen, nebo je dokonce vymazán úplně? *Co je to vlastně obrazová paměť?*

Když jsem začínal fotografovat, velmi jsem dbal na to, aby snímky byly vyvážené. Kompozičně čisté a dokonalé. S propracovanými detaily, s přesně fungujícími liniemi. Dogmaticky jsem hlídal, aby jedna část fotografie nepotlačovala jinou. Připadal jsem si jako inženýr, který z nahodilých prvků musí složit pevné a neotřesitelné dílo, jež následně vydrží pohledy ze všech stran. Aby fotografie byly krásné.

A opravdu se mi to dařilo. Snímky, které jsem v té době dělal, byly skutečně povedené.

Známi, kterým jsem snímky ukázal k posouzení, pokývali hlavami a řekli – fajn, jo, je to fakt hezký! Něco z tebe Pierre bude, jen tak dál!

Ale když jsem se jich za měsíc zeptal, co na snímcích bylo, většinou jenom odpovídali – no, měl jsi tam něco... něco jako... já si za chvíli vzpomenu, bylo to přece docela pěkný, něco... A nevzpomněli si skoro na nic. V hlavě jim utkvěla jen vzpomínka na povedený obrázek, čisté tahy, realistický výjev. Takový snímek, jakých je v každém časopise spousta, které jsou dokonalé, umělé a naprosto bez rukopisu autora.

A přesně o to jsem vůbec nestál.

Dospěl jsem k názoru, že cestou prvoplánové harmonie – v obecném slova smyslu – jít nechci. Dobrá fotografie, nebo alespoň ta, která by přinesla uspokojení mně samému, bude napříště fotografie s detailem. Se silným detailem. Jemu je podřízeno vše ostatní. Když lidská fantazie vytáhne ze vzpomínek detail a potlačí jím i některé podstatné věci, proč by neměla na podobném principu fungovat fotografie? Proč by se vše na obrázku muselo nacházet v přesně vykalkulované rovnováze, když výsledek je téměř vždy *tak plochý*?

Po tomto poznání jsem se snažil dělat fotografie jinak. Začal jsem vyhledávat obrazy, které se skládaly právě a výlučně ze silných drobností.

Opustil jsem ideu rovnostářství v harmonii.

Začal jsem hledat motiv, který už sám svou existencí strhává pozornost diváka k sobě a potlačuje jiné rozehrané děje do mlžného vatového oparu v pozadí. Snažil jsem se pochopit, jak se zmocnit latentního budoucího příběhu, jak mu pomoci na světlo, jak odstranit přebytečné maso a tuk a nechat pouze kostru se svalovinou a oběhovým systémem. Už jsem se nesnažil do fotografie nacpat co nejvíc vyvážených prvků, ale naopak – vyzdvihnout jen jeden element, který svou přítomností zahltí vše ostatní. Tak, aby obsah snímku při vzniku se rovnal obsahu obrazu při vzpomínce. Aby *obrazová paměť* byla totožná s předlohou.

Ovšem nastala potíž. Poznání, jak málo je příležitostí k zastihnutí výjevů odpovídajících tomuto chápání tvorby, mě zpočátku uvedlo do rozpaků. Trvalo nějakou dobu, než jsem se naučil podobné obrazy *vidět*. A ještě delší dobu trvalo, než jsem si je dokázal i sám připravovat.

Ale přestože jsem se už v práci s detailem mnohému vycvičil, stále hledám další cesty. A čekám na chvíli, o níž jsem zcela nepochybně přesvědčen, že přijde. Na chvíli Dokonalého obrazu!

A právě v onen moment, kdy s Michalem nadáváme těm celnickým zkurvencům na zapadlém nádraží kdesi u španělských hranic – zjevuje se na dosah ruky obraz, o jakém jsem snil. Teď, zcela nečekaně a jasně krystalizuje z pozdně nočního ticha Výjev.

Nádraží.

Pohlcené v prostoru. Čas měřený praskáním výbojek nad nástupišti.

Poslední celník zalezl do své budky, nad obzorem se za okamžik objeví proužek nového dne.

Ranní chlad.

A na konci perónu lavička se schoulenou dívčí postavou.

Agnes.

agnes

Stál ve dveřích opřený o futra, pozoroval mne skelnýma očima. Pak chtěl vykročit do ložnice, ale zavrával a padal dolů, a ještě než se mu nohy zcela podlomily, zachytil se přistavené židle a kolem ní se otočil jak hasič sjíždějící po tyči k nastartovanému vozu. Rozmázl se po koberci a spal.

Seděla jsem na lavici u jídelního stolu a chvíli jsem se na tu chrápající opilou trosku zamyšleně dívala. Pak jsem vstala, proklouzla kolem něj do svého pokoje a začala si balit věci.

Vybavila se mi přitom dáma z agentury zajišťující práci.

„Vybrali jsme pro vás báječné umístění, slušná rodina ve vinařském kraji, krásné místo, milí lidé,“ rozplývala se před necelými pěti měsíci v Oslu nad prázdným tiskopisem. Che! Jestli tím myslela padesátiletého notorika, tak měla opravdu smysl pro humor! A když jsem hned v prvních dnech pobytu začala agenturu bombardovat žádostmi o přeložení, z milé dámy na druhé straně linky se jako zázrakem stala studená úřednice, která sice vždy slíbila, že se podívá po jiných možnostech a dá vědět, ale tento příslib byl jediným výsledkem, jehož jsem dosáhla.

Co jí na mně záleželo?

Byla jsem daleko, svázaná vysokou zálohou, bezpečně ležící na kontě v bance. „Můžete přece odejít,“ řekla mi při posledním telefonátu, po kterém jsem praštila vzteky sluchátkem do vidlice u telefonu. Ano, mohu odejít, ale záloha tím pádem propadne agentuře, zapomněla dodat. Jenže já se už rozhodla.

Nakoukla jsem do obývacího pokoje. Akim ležel stále ve stejné poloze na břiše, nohy rozhozené do stran jak po pádu z vysokého domu. Zavázala jsem pevně batůžek se sbalenými věcmi a naposledy se rozhlédla po malém pokojíku, zda jsem na něco nezapomněla. Nic jsem neviděla, ale přitom jakoby se mi stále zdálo, že mi cosi chybí.

Ale ne, sbalila jsem vše.

Opravdu mi stačí jen tak malý batoh. Abych si do něj naskládala všechny věci, které potřebuji k životu, ideály, plány a bůhví co ještě. Opravdu toho není moc, napadlo mne.

Pak jsem si ještě na něco vzpomněla.

Protáhla jsem se i s batůžkem zpět do obývacího pokoje a zamířila k oknu. Pod stolem s videokazetami ležel na zemi malý kobereček. Odsunula jsem stolek – kolečka kupodivu ani nezaskřípala – a nadzdvihla levý roh koberce. Ležela tam ukrytá obálka.

Rychle jsem ji otevřela a odpočítala z balíčku uvnitř poskládaných bankovek čtyři tisícovky. Tolik činila má gáže, kterou mi Akim ještě neproplatil. Peníze jsem strčila do kapsy u kalhot, obálku jsem položila zpět na podlahu a vrátila vše do původního stavu.

Už jsem nakročila směrem k východu, ale pak jsem se opět zarazila. Proč ze sebe dělat charakterní právě v tomto případě? Vrátila jsem se, shýbla, nadzvedla kobereček podruhé a potěžkala obálku v dlani. Je v ní určitě ještě dvacet tisíc, přemýšlela jsem. To je hodně.

Nakonec jsem se rozhodla.

Strčila jsem obálku do druhé kapsy a koberečkem zakryla prázdnou podlahu. Tyto peníze mi poslouží jako nůž mezi tím, co bylo, a tím, co chci, aby nastalo. Papírový laser oddělující můj život na dvě části. Na dobu stříbrného lišáka, Hanse s Uhříkem, ženské z agentury a na nový čas s ikonou malého batůžku.

Potichu jsem přešla do předsíně, u dveří se obula a vyšla ven.

Vlastně se Agnes nejmenuji. Správně bych se měla představovat Anna-Maria. Ale – co je v mém životě správné?

Jméno jsem dostala po matce, která byla Němka. Když otci řekli, že mu žena zemřela krátce po porodu, z kterého mu zůstala zdravá holčička, přepsal prý u matrikáře mé původně stanovené jméno na Annu-Marii. Tohle jméno mi mělo připomínat nepoznanou matku i v budoucím životě. Ovšem lidé mi brzy začali říkat – podle dříve stanoveného jména – Agnes. A já na staronové jméno slyšela a správné, psané

do matriky, jsem používala pouze při úředním jednání. Pro lidi kolem jsem zkrátka Agnes a ne jinak.

Když jsem jako malá začala brát časem rozum a ptala jsem se, proč ostatní děti mají maminku a já ne, otec mi odpověděl, že maminka odešla do nebe a odtud na mne dává pozor. Od té doby jsem milovala bouřky. Vždy, když se nad obzorem hromadily těžké černé mraky, vyběhla jsem k lesu na malou stráň za liščími kotci a odtud jsem sledovala, zda se v černotě přicházející bouře neobjeví nebeská průrva – takový ten jasný slunečný svit, který jako zlatý ocas komety vysvítí cestu z oblohy až k zemi. A když se pak nebeský paprsek opravdu objevil a sjel z inkoustově temného nebe až dolů do údolí nad jezero Mósó, představovala jsem si, že tam se na lidi dívá Bůh a vedle něj stojí moje maminka.

V těchto chvílích jsem byla na svou nikdy nepoznanou maminku pyšná.

Že je tak vysoko, že vše vidí a za bouřky chodí s Pánem Bohem podívat se na svět. A když bylo po bouřce, vyprávěla jsem dětem ze sousedství, jakou významnou maminku mám. Že má maminka je jiná než jejich vlastní – na zemi. Já ji mám v oblacích, kde se přátelí se samotným Pánem Bohem.

Děti na to nic neříkaly, protože nevěděly, jak mají odpovědět.

To mne utvrzovalo v pocitu výlučnosti – a zároveň osamění. Nikdo jiný neměl maminku na obloze. Jen já. Večer jsem si s ní pak povídala pod peřinou.

Ještě několik dalších výhod měla má maminka na nebi. Istrid Lingmanová jednou řekla, že mi maminku v mracích závidí, protože můžu chodit spát, kdy chci, a nemusím si mýt ruce před jídlem. Tohle mne do té doby ještě nenapadlo. Ačkoli jsem neměla Istrid Lingmanovou příliš v lásce, protože to byla celkem vzato protivná a rozmazlená holka z Hernadalu, touto úvahou mne potěšila. Opravdu, mít maminku na nebi má více výhod než nevýhod! Sice jsem Istrid Lingmanové neřekla – to dá přeci rozum – jak můj přísný otec dbá na výchovu své dcery a že by mě k obědu se špinavýma rukama vůbec nepustil, ale s tím spa-

ním to vcelku pravda byla a závist pihovaté Lingmanové mi polichotila. Už se mi dokonce nezdála ani tak protivná jako vždy předtím.

Můj otec byl vskutku tvrdý muž. Spravoval rozsáhlou farmu v kopcích nad Hamarem. Patřila mu část lesa, několik hektarů jahodových plantáží a nevelká farma stříbrných kožešinových lišek.

Asi od mých pěti let otec přeložil část starostí o lišky právě na mě. Sám si nechal pouze čištění kotců a výměnu vody.

Nosila jsem liškám maso, které otec připravoval ve zvláštní malé budově na konci farmy. Tu budovu jsem nesnášela. Jednou za čas přivezl velký nákladák z jatek u Lillehamaru poraženou krávu. Otec s řezníkem tělo rozčtvrtili a rozporcovali na menší kusy, které uložili do obrovské lednice v malém domečku. Mimo lednice byla v baráčku už jen jedna místnost. Uprostřed ní byl v betonové podlaze velký otvor o velikosti asi metr na šířku a metr a půl na délku. K němu otec vždy přitáhl kus těžkého kraviho těla, spustil šnek zabudovaný pod úrovní podlahy v otvoru a celý díl krávy tím mlýnkem prostrkal. Zvláštní trubici vyšel do připraveného sudu krvavý koktejl rozemletého masa. To byla hlavní část stravy lišek.

Nebylo na farmě místa, kde bych se bála více. Místnost v malém baráčku s číhajícím krvavým mlýnkem na maso ve mně vzbuzovala až panickou závrať. Někdy v noci se mi zdálo, že jsem v přípravě masa sama a zamčená. Krčím se v koutě, najednou se začíná podlaha naklánět, rohy stoupají stále výš a výš a já nezadržitelně kloužu doprostřed místnosti k tomu otvoru v betonové podlaze. Mlýnek se pomalu začíná roztáčet a podlaha je tak kluzká! Blížím se k rozšklebené díře, v závitech mlýnku vidím kusy šlach a kostí, které se tam otáčí stále ve větší a větší rychlosti a já se nemohu nijak bránit, jen pořád kloužu a kloužu.

A vždy v tomto momentu, kdy se už už zdálo, že šroubovice mlýnku zachytí mou nohu, jsem se probouzela hrůzou a plakala. Jednou mě tak přistihl otec a ptal se, co se mi stalo. Vyprávěla jsem mu sen o díře. Od té doby mne už do malé budovy nenutil chodit, maso mi vždy sám připravil do barelu vedle dveří.

O lišky jsem se ale starala ráda. Bylo jich v kotcích asi sedmdesát. Během roku jsem je vždy dokonale poznala. Ostatně – neviděla jsem rozdíl mezi jejich chováním a chováním lidí.

Žádné dvě lišky nebyly stejné!

Byly mezi nimi osobnosti, které si dokázaly prosadit svou, a zase naopak slaboši nebo bezpohlavní jedinci bez kousku fantazie a života. Některá zvířata byla veselá, jiná zasmušilá či vzteklá, některá liška byla zákeřná a vyplatilo se na ni dávat pozor, a naopak – byly lišky přímo stvořené ke hraní a kočkování.

Nejraději jsem měla Šmolku. Byl to malý lišák s černou skvrnou mezi světly. Právě díky této skvrně dostal své jméno a flíček dodával Šmolkově obličejí rošťácký a rozpustilý výraz.

A když otec viděl, jak jsme k sobě liškou přilnuly, zachránila mu skvrnka i život. Otec rozhodl, že si Šmolku mohu ponechat, protože jeho kůže byla stejně díky oné *vadě na kráse* téměř bezcenná.

Šmolka tedy přežil tradiční prosincové zabíjení a přežil i další čtyři zimy. Vyrostl z něj statný lišák, ke mně a mému otci zcela krotký, o to však více nepřátelský vůči lidem, které neznal. Prožili jsme spolu mnoho krásných a sluncem prosvícených dní. Lišák se mnou chodil do lesa, někdy doprovázel i otce, když jel malým traktůrkem pro dřevo. Jenom na náhubek si nikdy nezvykl, a ačkoli jsem jej chtěla přivést ukázat i jiným dětem z vesnic nad Hamarem, otec mi to zakázal ve strachu, aby Šmolka některé z cizích dětí nezranil. Viděli ho tak pouze Roy s Alicí Strömeových ze samoty na Druhém kopci, kteří k nám občas zašli na návštěvu.

Pak Šmolka zmizel.

Stalo se to jedné severské noci v polovině ledna. Naposledy ho viděl otcův příležitostný pomocník Wilis, který popsal, že spatřil Šmolku odcházet po zasněžené cestě do tmy kamsi pryč. Tyto krátké vycházky dělal ostatně Šmolka pravidelně a vždy se vrátil zpět. Tentokrát nikoli. Starý Wilis byl posledním, kdo mohl říci, že Šmolku viděl. Lišákovy stopy zavál sníh a věrné zvíře se skvrnou na čele již nikdo nespatrił.

Při vzpomínce na stříbrného lišáka jsem měla vždy dojem, že v těch časech, když byl se mnou, jsem prožívala své nejkrásnější životní období. Bylo mi kolem deseti let a svět kolem byl tak přátelský a zajímavý.

Měla jsem svého lišáka, přísného, ale laskavého tatínka, celou farmu.

Ale jako se rozplynuly mlhy nad jezerem Mósó, tak zůstaly i cáry po šťastných dobách. Toho dne, kdy si otec přivedl domů novou ženu, toho dne dětství skončilo.

Jak je to vše dávno!

A co se od té doby přihodilo, než jsem dospěla do dnešního dne, kdy s naditou obálkou v kapse konečně vyrazím po své vlastní cestě!

Když jsem opouštěla Akimův dům, bylo půl druhé. Věděla jsem, že Akim se po návratu z tahu obvykle neprobudí před pátou odpoledne. To by podle odhadu znamenalo ještě nejméně čtyři hodiny času, abych zmizela někam daleko. Kam? Neměla jsem nic promyšleného a bylo mi to vlastně jedno. Prošla jsem rychle několika ulicemi, až jsem stála u krajnice na okraji městečka, přede mnou se otevřela široká krajina a já se zastavila, opřela si batoh o nohy a začala mávat na projíždějící auta, rozhodnutá jet směrem, kam mě sveze první vůz. Ani ne za pět minut mi zastavila dodávka zelináře z Mont de Marsan. Vezl zboží někam ke španělským hranicím, měl poťobaný obličej a na hlavě pletenou čepici s malou bambulkou. Tak tedy Španělsko, pomyslela jsem si s uspokojením. To je dostatečně daleko z téhle venkovské díry. Nasoukala jsem se do vozu, hodila batůžek mezi nohy a zapnula si pás. Španělsko. Krásné slovo.

A najednou ze mě vše spadlo. Řidič zařadil rychlost, vyhodil blinkr a auto se odpoutalo od krajnice. A ten pocit stálého napětí, nejistoty, obav a bůhví čeho ještě byl pryč a já si uvědomila, že nyní – a teprve až nyní – skutečně začínám žít tak, jak chci jenom já. Bez zamračeného pohledu otce, posměšků macechy, bez kibicování klepen z Hamaru. Že jsem konečně udělala něco sama za sebe, na svou zodpovědnost a jenom pro můj pocit uspokojení. Že nevím, kde dneska budu spát,

kam mě doveze tohle auto, kam mě nasměrují auta příští? Ech Španělsko, jaké to tam je? Co na mě čeká, koho potkám, jaká města uvidím, jaké silnice, stromy, moře...?

A ten chlápek za volantem mi nabídl cigaretu, ani moc nežvanil, po několika konverzačních evergreenech ztichnul, pustil rádio, měl tam naladěnou příjemnou retrostanici, a já si opřela loket o stažené okýnko, dívala jsem se ven na vinice kolem silnice, natahovala do plic žhavý kouř silné cigarety, ani jsem se z té síly nezakuckala, a ten pocit uspokojení, že jsem na cestě, která vede kdoví kam, mě zalehl jako peřina blaženosti. Nikdo po mně nic nechce a já nikoho neotravuji, tenhle řidič mi zastavil, protože sám chtěl, a já si jedu, protože se mi to zrovna teď líbí – co chtít víc? pomyslela jsem si a vyfoukla z okýnka dým, aby si mohl letět, kam se mu zachce, pryč z těsné kabiny vozu a třebaš až k bělavým mrakům na nebi.

K večeru jsme přijeli do městečka Bayonne. Řidič zamířil do centra. Začal mi vyprávět o zdejších slavnostech, které zde dnes večer začínají a zeptal se mě, zda je mám v plánu navštívit.

Odpověděla jsem něco v tom smyslu, že nevím, nikdy dříve jsem zde nebyla, a tak že ani nemám v hlavě žádný nápad, jak strávit zbytek dne.

Muž mi vysvětlil, že pro Bayonne jsou tyto slavnosti největší událostí roku. Letní slavnosti proslulé svým historickým průvodem a býčími zápasy. „Určitě se na zápasy běžte podívat, stojí to za to! Do arény nastoupí místní odvážlivci a býk je uprostřed pěkně prohání. Vloni lidi zpanikařili a jeden rozzuřený býk si je tam drsně podal! Byl z toho masakr, jaký se padesát let nepamatuje. Letos to bude hodně žhavé!“ lákal mě zelinář. To už jsme jeli po nábřeží nad širokou řekou. Neurčitě jsem odpověděla, že si jistě nenechám takovou atrakci ujít a požádala jsem, aby mi zde zastavil.

Vystoupila jsem.

Řidič se ještě za mnou vyklonil a zavolal: „A víte, že se po tomhle městě jmenují bajonety?“ Zamával mi, a když se rozjížděl, rozpustile zatroubil. Tak tedy večer! znamenalo to houknutí a já osaměla.

Hodila jsem si na záda batoh, vydala se po chodníku kolem rodinných vilek a nízkých domů. Slunce se už sklánělo k obzoru, když jsem přišla k širokému mostu lemovaném po obou stranách stožáry se snad všemi vlajkami světa. Řeka, jež se mezi jeho oblouky valila, byla línou učesanou ranou v krajině, tekoucí odkudsi z hor, zpohodlnělá dlouhou cestou po jihofrancouzských rovinách. Zastavila jsem se a dívala se na špinavou hladinu. Cítila jsem její sílu, která pod zástěrou civilizačních splašků tepala jako buchar plynoucí dálnice. Jak byla nepodobná těm sametově šedivým severským bystřinám, u kterých jsem vyrůstala! Ty byly živelné, pěnivé a nestálé, jako by neuměly rozložit své síly. Tahle řeka je jejich opakem – línou, ale mohutnou a sebevědomou mrchou.

Přes most jsem se nevydala, ale obrátila jsem se vlevo, do samého centra. Na býčí zápasy jsem ani nepomyslela, představa, že bych měla sledovat zvíře pronásledující tlupu zdivočelých mladíků, mne ani v nejmenším nepřitahovala. Místo toho jsem pocítila hlad, a tak, když jsem spatřila otevřenou restauraci v jedné uličce vedoucí z nábřeží do staré čtvrti, vešla jsem dovnitř.

V podniku bylo pouze pár hostů, přesto restaurace nepůsobila nijak pustě. Přebytké vzduchoprázdné kapsy vyplňovala potichu puštěná hudba a interiér proteploval do pastelového pocitu světlý nábytek z bukového dřeva. Světla zde bylo vůbec poměrně dostatek. Přestože restaurace neměla nijak velká okna vedoucí ven, projasňovala její prostory skleněná střešní výplň při vchodu do salónku. Mezi stoly se tak zabydlela voňavá atmosféra nadcházejícího soumraku a podnik působil domácky, zabydleně a útulně.

Sedla jsem si k dvoumístnému stolku v rohu místnosti. Číšník, a možná to byl přímo sám majitel, mi přinesl jídelní lístek a doporučil víno. Nabídku jídel jsem po krátkém pohledu zavřela a zeptala se muže, zda nemají náhodou ještě polední menu. Uklonil se a odpověděl, že není žádný problém. Než zmizel s objednávkou v kuchyni, zapálil mi na stole malou svíci.

Jedla jsem s chutí. Ta chuť nebyla ani tak dána kvalitou jídla, ačkoli tomu nebylo moci co vytknout, jako spíše skutečností, že já sama jsem obsluhována. Že nemusím na nic myslet, stačilo jen vybrat pokrm, popíjet víno, pozorovat pomalu se plnící lokál a vychutnávat opojnou sílu sluncem prosyceného nápoje. V kapse mě hřály peníze v nadité obálce.

Dopila jsem sklenici a poručila si další.

Dnes se nebudu dívat na ceny, dnešek si musím užít! Nechci na nic myslet, chci jen nečinně sedět, nechat se obsluhovat a opečovávat jak ošklivé káčátko, které se má proměnit v krásnou princeznu.

Číšník mi ke sklenici přinesl i plátky voňavé šunky a pečivo. „Zdejší specialita. Žádné uzení, žádné opékání – jenom výtečné maso vysušené po dobu devíti měsíců v místním klimatu.“ Šunka chutnala výtečně.

Vzala jsem si z malé poličky nad stolem ohmatanou knihu a začala číst. Byla jsem v jihofrancouzské restauraci, snažila se vcítit do francouzského textu a pila francouzské víno.

A když jsem pak pozdě večer vyšla opět do ulic, jen tak z rozmařilosti jsem zamávala i tady – téměř v centru města – na projíždějící auto a ono zastavilo. Seděla v něm starší venkovská žena a já jí řekla, že to tady neznám, ale že bych se chtěla dostat do Španělska, které má být blízko. Žena odpověděla, že jede jiným směrem, ale může mne odvézt do Hendaye k hranici, je to opravdu jen kousek.

Pak jsem najednou stála před nádražím, auto s místní ženou zmizelo a zůstalo po něm večerní ticho. Dívala jsem se na opuštěnou silnici a náhle jsem si uvědomila, že nevím, kam jsem dala obálku s těmi dvaceti tisíci. Platila jsem z ní útratu v restauraci, ale kam jsem ji uklidila poté, to jsem si už nevzpomněla. V rychlosti jsem prohlédla batoh – nebyla tam. Prošacovala jsem kapsy na oblečení a ještě jednou batoh. Nic. Našla jsem pouze ty čtyři tisícovky, které jsem vzala původně a jež stále byly v jedné z kapes u kalhot. Ale po obálce ani vidu, ani slechu. Snad zůstala ležet v restauraci, nebo jsem ji vytrousila někde na ulici či v autě té ženy.

A z toho zjištění jsem kupodivu nebyla vůbec nešťastná. Třeba je to nějaké znamení – vyrazit na cestu jen s tím nejmenším majetkem.

Znamení, symbol?

Peníze jsem pustila z hlavy a obrátila se k nádražní budově.

Nádraží – poslední před hranicemi – bylo zcela pusté, stejně jako mé myšlenky. Na peróně stálo několik laviček, čekárna byla zavřená. Zmocnila se mne lenost na cokoli myslet. Když jsem přivřela oči, viděla jsem pouze ten valící se ocelový proud řeky, na niž jsem se před několika hodinami dívala. Neměla jsem nejmenší pocit provinění z toho, že nevím, kde dnes budu spát, kde seženu co k jídlu a kam pojedu zítra. Sedla jsem si na lavičku v rohu perónu a po chvíli jsem unavená usnula.

pierre

Agnes. V té chvíli ještě pochopitelně neznám její jméno. Ale až se jej po čase dozvím, přijde mi, že jsem jej věděl už v onom okamžiku prvního setkání.

Odložili jsme právě bágly u laviček před záchody. Hned vedle je zamčená čekárna, z které dýchá teplo a útulno – ovšemže až od půl šesté, jak je napsáno na cedulce u dveří. Sedáme na rozvrзанou lavičku, smíření perspektivou minimálně dvouhodinového mrznutí v pozdně nočním průvanu. Natahuji si přes hlavu svetr a přeji si na ty nastávající dlouhé minuty čekání zcela znehybnět a zmrtvět, když tu cítím Michalovo drbnutí.

„Hele, tamhle,“ ukazuje saxofonista na lavičku na opačném konci nástupiště.

Nerad zaostřuji pohledem na druhý konec liduprázdného perónu.

A tam, na samé hranici světla a tmy, téměř až u východu z nádraží, sedí cizí dívka. Spí. Neleží, je schoulená na lavičce. Skrčená postava s obrysem těla rámovaným hustými dlouhými vlasy připomíná ze všeho nejvíc zmuchlané štěně. U nohou jí stojí malý batůžek. Dívka se dosud ani nepohnula, je zřejmé, že jsme ji svým příchodem nevzbudili.

Únava ze mě okamžitě padá. Všechno je rázem jinak. Celnické nasrání, vrcholící chlad z polí – vše jakoby naráz mizí kdesi v neurčitu, přede mnou zůstává jen výseč prázdného nádraží.

To bude snímek! To bude ale *opravdu* snímek! Jako víno – napadlá mě hned. Jako dobře ošetřené suché víno. Nikoli celníci, nikoli Gavin a vítězný pohled nažhaveného psovoda. Nic z toho se v budoucnu nestane piktogramem této cesty! Ani ne chvíle, kdy jsem tu dívku *již* poznal. Ne. Symbolem mise se pro mě má stát těch nemnoho vteřin, v nichž se obraz neznámé zmrazil do plastické a chladné pohlednice. Ta silueta dívky v paspartě odcházející noci bude v mých vzpomínkách vlajkovou lodí míjejících hodin a možná i celých horkých měsíců léta. Zatím to ale ještě nevím. Sedím na lavičce, Michal vedle mě vyndává z batohu spacák. Ale věci se už dávají do pohybu.

Nádraží zasažené tichem.

*Proužek nového dne nad obzorem ustrnul jak světlá stuha
nevěstiny svatební kytice.*

Ranní chlad.

A na konci štěně v rámu hustých vlasů.

Agnes.

Vytahuji opatrným pohybem stativ a pomalu se blížím na vhodné místo. Michalovi je naštěstí mé počínání ukradené, od chvíle, kdy mě na neznámou upozornil, pouští vše z hlavy. Zabalil se na lavičce do spacáku a snaží se usnout. Nemusím tedy nic komentovat, žádné zvědavé otázky.

Ještě deset kroků a budu před cizinkou.

Pět, tři, teď.

Tak. *Tohle* místo je ideální.

Ukotvuji stativ, na něj montuji foťák, trvá to snad až příliš dlouho.

Konečně je vše připraveno.

Skláním se k hledáčku, ještě koriguji polohu těla fotoaparátu. Ano. Lavička s dívkou v pravé části snímku, nohy s batůžkem zasahují do poloviny. Celý tento prostor vyvážený držákem návěstidel opřených o zdobené, ale již mírně oprýskané zábradlí. Když dám správnou clonu, bude vytažený i ten ranní proužek oblohy nad sloupy s elektrickými dráty.

Opatrně, téměř mikroskopicky jemným pohybem mačkám spoušť. Zvuk fotografické uzávěrky přehlušuje ticho jako úder kamene odraženého od chladné skály. Vteřina napjatého čekání.

Nic.

Svět se opět propadl do nehybnosti.

Tedy ještě jednou.

Dva podobné snímky, ale dvě různě dlouhé doby expozice.

Dívka se ani nepohnula.

Jsem spokojený, ale napadá mě ještě jiná kompozice. Šroubuji objektiv a z brašny vytahuji jiný – pevnou sedmdesátku. Ta bude na další

snímek – sedící dívku a její stín na dlaždičkách – nejvhodnější. Jenom musím trochu změnit úhel záběru, aby nebyl vidět roh vývěsky za dívčí hlavou. Snímek udělám bez stativu – jen tak, z ruky. Stativ nechávám stát na místě a pomalu se přibližuji k dívce s aparátem u oka. Už, už to bude...

A v ten okamžik se probouzí.

Ani se nepohnula, jenom otevírá doširoka oči.

Ty oči nejsou vůbec unavené. Jsou jasné a pevné. Jako kdyby předtím spánek pouze předstíraly. A těma očima hledí dívka na mě, připadá mi, že svým zrakem proniká hloub a hloub. Předešlý obrázek a atmosféra nejsou ničím proti tomuto okamžiku!

Spoušť mačkám zcela automaticky – škoda že nemám dvoustovku, ale s ní bych to zase neudržel v ruce, takhle je to správné, udělám výřez – a vím, celým svým tělem cítím, že tenhle snímek bude senzační, že v něm bude všechno hrát, jak má a že ten vyhazov od zdejších dementských celníků stál za to.

Ještě jednou tisknu spoušť. Napadá mě, že právě tento snímek bude jedním z těch, na které se čeká stovky exponovaných políček. A který pak najednou přijde, vypálí do citlivé vrstvy prchavé kouzlo okamžiku, jež si zakleté do fotografického papíru navždy začne žít svůj vlastní příběh, bez vůle a ovlivnění autora i modelu. Protože co jiného je výjimečný obrázek než ukradený příběh – uvězněný a tisíckrát ojetý na lesklém papíru?

A najednou – divná věc.

Té holce se náhle, v průběhu šedesátiny sekundy, po kterou je otevřená uzávěrka objektivu, mění výraz v obličeji, aniž hne sebemenším svalem na tváři. Prostě se najednou dívá jinak a já si uvědomuji, jak moc se těším, až si vlezu v Paříži do temné komory a budu dělat zvětšeninu tohoto snímku.

Oddaluji fotoaparát od oka – cizinka už zase spí.

Vracím se k Michalovi, slavnostně zkroušený.

„Viděls to? Je to čarodějnice, nebo nějaký zapomenutý démon?“ třesu spacím pytle v místě, kde tuším kamarádovo rameno. Před sebou vidím stále výraz těch očí v hledáčku foťáku.

Michal se rozespale posazuje a dívá se na mě jako na pitomce.

„No – viděls ji? Jak spala, pak se dívala a teď už zase spí?“ ptám se ho vytrvale.

„Vidím jenom, že se za celou dobu ani nepohnula. Tobě hráblo?“ zívá parťák a mžourá na mě červenýma očima. „Jo, tobě vopravdu *hrabe!*“

„No právě – ani se nepohnula,“ nedávám se, ale pak rezignuji. „Tak jsi to neviděl...“

„Hmmm...“ Michal mhouří oči a ještě kýve hlavou směrem k lavičce s holkou: „Jediný, co vidím, je, že sis tam zapomněl stativ. A mě už nech spát! *Bloody Pierre!*“

Obrací se na druhou stranu a kašle na mě. Moje fotografické starosti ho vůbec nedojímají.

„No jo, zapomněl...“

Skládám stativ a kovový hrot na špici jednoho stojánku cinkne o dlažbu. Zvuk ještě rezonuje mezi květináči na perónu, úlekem se dívám na dívku. Opět otevírá oči. Pozoruje mě.

Najednou nevím, co mám dělat, cítím se téměř provinile. Skládám chvatně stojánek, chci už jít pryč, když tu dívka znenadání prolomuje pocit trapnosti.

„Kam jedeš?“ ptá se obvykle, avšak s lehce cizím přízvukem.

A zase se jí na tváři nepohnul ani ten nejposlednější sval. Čarodějnice, vždyť jsem si to myslel! tělem mi projíždí záchvěv chladu.

„Do Algeciras. Tedy – tam jsme původně chtěli. Teď se to trochu zkomplikovalo. Tak asi do Carcassonne. Nebo možná do Madridu?“

„Chtěli jste? Vás je víc?“ v otázce postřehnu náznak zájmu a zároveň cítím, jak se má nejistota rozplývá. Vždyť je to obvyčejná holka, co blbnu, uklidňuji se a ukazuji hlavou k Michalovi: „Jo – tamhle je kámoš.“ Michal leží na lavičce, klímá ve spacím pytli a o dění kolem sebe nemá nejmenší páru.

Holka se tím směrem letmo podívá a zase se obrací ke mně.

„Fajn. Tam to může být dobrý. V tom Carcassonne,“ říká a konečně se pohnula. Shýbá se k batůžku u nohou a opírá jej o lavičku. Pak si narovná záda a protahuje se jako kočka. Vypadá odpočatě a svěže. Téměř nepatříčně v tuto pozdně noční hodinu.

Skládám stativ. Najednou mám chuť trochu holku vyzkoušet.

„Tak pojed' s námi. Stejně nevíš, kam bys jela. A seš tady tak sama, třeba by ti dva kluci jako doprovod přišli vhod,“ pokus o lehkou konverzaci vyznívá hodně křečovitě.

Cizinka se okamžitě naježuje, obličej jí skelnatí. Už vůbec nevypadá na to, že ještě před malou chvílí spala. „Jak to myslíš, že nevím, kam bych jela?! Nikdo se tě o žádný rady neprosil,“ prská a já dávám zpátečku.

„No, já jsem ti jen chtěl navrhnout, když nevíš...“

„Co nevíš? Co je ti do mě?“ štěká. „To si myslíš, že mě tady *dostaneš* nějakým focením a já hned s tebou pojedu, kam se ti zlíbí? A vůbec – kdo ti dovolil mě fotit?“

Stojím jako opářený, ale dívka ani na žádnou odpověď nečeká.

Sbírá ze země batoh, vstává, zapíná si zip u bundy a míří ven z nádraží. Mně už nevěnuje jediný pohled.

Stojím na tom fleku, ještě pořád jsem nevstřebal předcházející vteřiny.

To teda byla reakce! Sakra, že mi to dala sežrat i s navijákem! To jsem nečekal.

„No no, snad se tolik nestalo...,“ volám ještě do tmy, ale už je pryč a stejně ten výkřik vyznívá spíš jako nahlas zvolané konstatování.

Spínám stativ bezpečnostním řemínkem a vracím se zpátky k Michalovi.

Ten mizera nespí! Hlava uvězněná v díře spacáku se na mě pobaveně žulí. Jasně, tohle si nemohl nechat ujít. „Příběh nějak vyskočil – co?“ pusu má roztaženou od ucha k uchu.

Máchnu rukou. *Shit.*

Michal se baví a pitvoří rty: „Zapomenutý démon. A ten pohled! Cha cha!“

Nejraději bych mu jednu vrazil. Naštěstí pro něj se začíná tvářit normálně.

„Blbost, je to prostě nějaká nafoukaná štetka...“, snaží se mě uklidnit.

Nafoukaná štetka? Ať! Ale – ty její oči!

Konečně mám vše sklizeno, vyndávám z batohu spacák, sedám si vedle Michala. Soukám nohy i s botama do spacího pytle, přetahuji si jej přes ramena, bořím hlavu do jeho zatím chladného sevření a zavírám oči na znamení, že se odmítám dál bavit se světem.

Michal ještě něco žvatlá.

Dělám, že ho neposlouchám, a opravdu se mi to daří.

Přehrávám si film. Ty oči, výraz! A vůbec – byla celá k sežrání! Na ty fotky se těším.

A červánky na obzoru začínají blednout, už to není nesmělá stužka nad horizontem, ale celá polovina rozzařující se oblohy. Na trávníku před nádražím poskakují právě vzbuzení kosi a už skoro spím, když se ke mně naposled vloupává Michalův hlas: „Pusť ji z hlavy, ona zase přileze, znáš ženský. A když ne, tak se aspoň za chvíli zahřejeme. Otevřou čekárnu, půjdeme do tepla.“

A mně se za víčky zjevuje obraz té vyhřáté čekárny, před kterou sedí schoulená postava měnící se v podrážděného pantera. Cizinka. Co byla zač? Působila zde tak nepatříčně! Aby ji d'as vzal...

Silueta čekárny mizí, zase se do mě dává zima a ranní chlad, zachumlávám se do spacáku ještě víc: „Ty, Michale, kolik je asi tak stupňů?“ ptám se skrz látku souseda a ten huhlavě odpovídá, že tak šest nebo pět – copak ví? Pak slyším jeho zastřený hlas, jak kleje: „Už aby to kurevský slunce pořádně vylezlo,“ a to rouhání je spíš z povinnosti než z rozmrzení.

„No jo. Už aby vylezlo,“ souhlasím solidárně a konečně cítím, jak jde na mě příjemná mrákota.

Tisknu k sobě víčka, spím.

A když se po krátké chvilce opět zimou budím a chci se podívat alespoň koutkem oka ze spacáku ven, kdy už konečně začne slunce hřát, tak se místo blednoucí oblohy nade mnou tyčí ta dívka. Prostě tady najednou stojí, dívá se na moje těkající oko a říká:

„Jsem Agnes. Jestli trvá nabídka, že mě zvete do Carcassonne, tak bych snad s vámi jet mohla.“

A Michal se vedle mě hrabe ze spacáku, chvilku nevěřícně, pak pobaveně poulí očima a když vidí, že já jen tak ležím a stále se nemám k odpovědi, tak se ujímá slova a říká anglicky: „No jasně že pozvání platí. Vezmi místo, Agnes,“ uvolňuje jí místo. „Já jsem Michal, a ten, co neví, jak se chovat, je Pierre.“

Konečně se dokonale probouzím, téměř o překot se snažím i se spacím pytlem posadit, uvolňuji příchozí vyhřáté místo a ona si sedá mezi nás, voní letním ránem, mlhavým čekáním a ženskou.

Nad horizontem co nevidět začne stoupat slunce, kolem přelétávají první mouchy. Zima se stahuje do polí směrem ke Španělsku.

„It's going to be sunny today,“ přijímá angličtinu Agnes a dívá se směrem ke kolejím mizejících na obzoru. Jenom přikyvuji a připadám si jako hlupák.

Asi jsem zase usnul. Slunce mi vyhřívá vnitřek spacího pytle, podvědomě slyším, jak otevírají čekárnu. Takže je už asi šest, nebo kolik vlastně? Soukám se ze spacáku.

První, co vidím, je černá hříva Agnes. Sedí vedle mě, usmívá se. Tak se mi tedy nezdála. Vracím jí úsměv a snažím se vypadat alespoň trochu důstojně. „Dobré ráno, Agnes.“

„Dobré ráno, Pierre,“ odpovídá nová spoléčnice. Na rozdíl ode mě vypadá odpočatě.

Pomalů se štrachám ven z pytle, Agnes nic neříká a doba ticha se prodlužuje. „Už je docela teplo,“ povídám, abych aspoň něčím tu pauzu přerušil, ale připadám si jak neohoblované prkno. Naštěstí se od výdejnů vrací Michal, v ruce mává třemi bločky.

„Tak panstvo, už se to servíruje! Jízdenka do ráje za dvacet franků!“ a už stojí před naší lavičkou. „Ukážeme ti kouzlo, Agnes, budeš koukat. Kouzlo užitečné a praktické!“ plácá a rozhazuje rukama.

Konečně jsem ze spacáku celý venku.

Rychle si balíme a vycházíme před nádraží. Za silnicí vedoucí kolem trati se rozprostírá malý městský parčík. Ideální místo pro naše účely. Tady budeme mít čas a klid, musíme ještě využít dobu, než začnou lidé chodit na ranní spoje. Ani není třeba se domlouvat, míříme rovnou na trávník v levé části parku za pásem hlohů.

Je to pěkné místo.

Ačkoli keře nejsou příliš vysoké, před případnými nepovolanými pohledy lidí na chodníku dobře chrání. Nad sestříhanými korunami keřů jsou vidět tři věže nedaleko stojícího starého kostela a někde úplně vzadu lemují horizont hřebeny Pyrenejí zaryté do oblohy jako trnité šlahouny ostružin.

Vyndávám mapu, abychom viděli města, kam vlastně pojedeme. Carcassonne je poměrně blízko, musíme tím směrem vybrat s Michalem nějaký vzdálenější cíl. Bylo by zbytečné dělat hned zítra novou jízdenku.

Nakonec se jako na konečné stanici shodujeme na Monaku.

Michal vytřepává z batohu jídelní misku a lahvičku se SpeedoSpra-
yem. Odšroubovává víčko a namodralou, silně aromatickou tekutinu vylévá do misky tak, až je zpola naplněna. Zatímco připravuje SpeedoSpray, беру od Agnes její jízdenku, odstraňuji svorku na hřbetu sešitku a vyjímám vložený tiskopis.

„Ted' něco uvidíš! Evropou s prázdnou kapsou v praxi nebo jak se tomu v průvodcích pro batůžkáře říká. Koukej se!“ říkám a ponořuji tiskopis do vonící kapaliny.

Jízdenka se okamžitě kroutí.

Začínám s ní pomalu pohybovat ze strany na stranu, až je do tekutiny namočená celá. Papír se přestává kroutit, pomalu se narovná. Rulička jízdenky povoluje a pak se tiskopis pozvolna rozprostírá po dně nádoby jako rozkvétající plátky růže.

„Je jej!“ vykřikuje dušeným hlasem Agnes „Tam mizí písmenka!“ naklání se nad miskou, aby ještě lépe viděla. „Vždyť tam všechno zmizelo!“

Protahuji blanket kapalinou. Jednou, dvakrát a ještě jednou. „Přesně o to nám jde, aby původní písmenka a slova vypsaná v nádražní pokladně zmizela.“

Opatrně vytahuji tiskopis ze SpeedoSpraye a zvedám ho proti světlu, abych zkontroloval výsledek. Jízdenka je téměř bez vady. Ted' ji ještě zbývá propláchnout v čisté vodě a dílo bude dokonalé.

Voda je už připravena – Michal nezahálel a naplnil jí víčko od jídelního šálku. Obezřetně, abych tiskopis nepotřhal, ho proplachuji vodní lázní a po odkapání jej vkládám mezi dva listy papíru zatěžkané plochým kamenem. Nechávám tam jízdenku několik minut.

„... a máme lístek jako nový!“, rozevírám po uplynutí dostatečné doby primitivní papírový lis a podávám jízdenku opatrně Agnes. Prázdný tiskopis vypadá skvěle.

Agnes ho prohlíží ze všech stran. „Hezké. A co ted' s tím?“ stále nechápe.

„Ted'?“ vkládá se mezi nás Michal. „Ted' si můžeš na jízdenku napsat jakoukoli železniční stanici v Evropě a vyrazit. Jízdenka platí dva měsíce od data vystavení. Razítko s datem jako jediný vymazat nejde, je shodný i na přebalu jízdenky. A dva měsíce jsou dost dlouhý na to, abys dojela, kam potřebuješ. Zastávek můžeš na cestě udělat tolik, kolik je třeba. Hamburk, Budapešť, Kodaň, stačí si jen vybrat... A když uprostřed cesty budeš chtít trasu změnit, tak si prostě za pár šupů koupíš novou jízdenku a někde v parčíku u nádraží si ji upravíš jako my ted'. Úžasný, co?“

„Naprosto dokonalé!“ přiznává Agnes. „A na to se ve vlaku nemůže přijít?“

Jako bychom byli s Michalem domluveni, oba vrtíme hlavou stejně odmítavým gestem. „Kdepak – podívej,“ parták jí bere tiskopis z ruky: „... mezinárodní jízdenky se vypisují ručně, takže každá jízdenka je jiná. A průvodčím je to jedno, hlavně že má jízdenka příslušný razítko. A to tady je – razítkovou barvu SpeedoSpray naštěstí smazat neumí.“

Díváme se na narůžovělý, trochu vlhký papír. Ještě Agnes říkám o teoretické možnosti, že by se mohlo zkontrolovat číslo tiskopisu s originálem uloženým v pokladně nádraží, kde byla jízdenka vydána. Michal přikyvuje: „Jasně, to je pravda. Ale dokážeš si představit, že bude průvodčí někde v Benátkách telefonovat do Hendaye na nádraží, aby se zeptal na číslo nějaký jízdenky? To je asi blbost. Jinými slovy – SpeedoSpray učinil z cestování levnou zábavu, téměř bez rizika!“

Poslední větu pronáší patetickým hlasem, jako by citoval motto v záhlaví cestovního bedekru pro nemajetné turisty. Začínám se smát a šťouchám ho do zad: „Pitomce, děláš z toho frašku!“

Michal se teatrálně kácí na zem, kření se a vykřikuje, tentokrát hlasem reklamního agenta: „Princip je jednoduchý, ale účinný. Jako ostatně většina geniálních věcí... SpeedoSpray mít v batohu, to znamená pohodu!“ Plácá rukama po trávniku, škube sebou a já vím, že se předvádí před Agnes.

Nechávám ho v jeho záchvatu šílenství a začínám připravovat druhou jízdenku. Pak ukazují Agnes, jak má vyplnit prázdné kolonky vyčištěného tiskopisu. „Takže platí Monako?“ obracím se ještě na Michala, ale ten si na zemi něco tvoří. Mumlá, že to nechává na nás.

„Skvělé,“ tleská nadšením Agnes. „Monako, jasně!“

Oplachuji druhou vyčištěnou jízdenku ve vodní lázni a vkládám ji do připraveného lisu k vysušení. Pak беру opět do rukou mapu. Rozkládáme ji na trávník a před námi leží naráz celý kontinent protkaný jak tělo velké chobotnice rudými tepnami železničních koridorů a nitkami vedlejších tratí.

Michal přestává blbnout, po čtyřech leze k nám a pak všichni sledujeme naši budoucí trasu, říkáme jména měst, přes která pojedeme, a Agnes vypisuje itinerář do čistého tiskopisu. Slunce stoupá vzhůru po nebi a nám je skvěle.

Cesta leží před námi.

Jedeme s malými přestávkami už celý den. Místní tratě nás nejprve vyplivují ve Foix, kde si kupujeme v rodinné pekárně na pěší zóně dob-

ré čerstvé bagety k obědu. Pak nasedáme do odpoledního vlaku jedoucího do Carcassonne, starobylého města schovaného v těsném prstenci hradeb. Tady se chceme na pár dní zdržet a zkusit si přivydělat hraním na ulici.

Říká-li se, že kdo příliš očekává, bývá často zklamán, v případě Carcassonne se toto úsloví vyplňuje měrou vrchovatou. Město je plné hlučných výletníků, v úzkých uličkách se nejde nikam postavit, natož hrát, a celkově je atmosféra místa otravná a stísněná, jak pocit ze středověké kobky. Jsme Carcassonne zklamáni. Raději se rozhodujeme pokračovat ještě dnes večer dál v cestě.

Chvilí dokonce koketujeme s myšlenkou, že vyrobíme nové jízdenky a přeci jenom zkusíme Španělsko. Podle jízdního řádu ale odjíždí první vlak do Barcelony až ve čtyři ráno a na další noc strávenou na nádraží nemá ani jeden z nás chuť. Španělsko definitivně zavrhuje.

Takže budeme postupovat podle původního plánu – směr Monako.

Radíme se, jakým vlakem vyrazit.

V deset hodin odjíždí dálkový spoj do Lyonu a o půlnoci expres do Marseille, odkud je do Monaka už jenom kousek. Oba jedou velkou část stejnou trasou, rozdělují se až v Avignonu.

Vyhrává tedy dřívější spoj. V něm se prospíme, brzy ráno jsme v Avignonu, kde si můžeme dát snídani. Pak přistoupíme na marseillský expres, který Avignonem projede o dvě hodiny později.

Rychlík je téměř zaplněný, místo k sezení hledáme jen těžko. Nakonec máme štěstí v prostředním vagónu. Jsou zde akorát čtyři sedadla proti sobě, se stolečkem u okýnka a držátky na nápoje zabudovanými v opěradlech. Z nich má radost zejména Michal, který už od Foix opatruje dvě láhve červeného, jednu z nich hned otevírá.

A do vlaku se vkrádá šero, vykládám přátelům, jak to v Avignonu chodí, a napadá mě, že už jsem tam vlastně od střední školy nebyl, ten čas neskutečně rychle utíká. Mezi řečí si najednou vzpomenu na Deric-ka, který dělal před časem pouliční divadlo před Rafinerií a vloni se někam do těchto končin přestěhoval s jakousi černovláskou. Hledám na něj v kapesním sešitku telefon, je tam, a tak v Narbonne, kde rychlík

deset minut stojí, rychle utíkám k nádražní telefonní budce a volám na uvedené číslo.

Dlouho se nic neděje, už skoro sluchátko zavěšuji, ale pak to přeci jenom Derick zvedá a já mu říkám: „Čau, ty starej pardále,“ a on hned ví, o koho se jedná, a huláká: „No ty ještě žiješ, převíte jedna foťácká?“ a omlouvá se, že se vracel k telefonu od dveří, a tak mu to dlouho trvalo.

A tak se ho ptám, jestli je možný u něj na pár dní získat azyl. Během dvou vět se domlouváme, že bez problémů, ale až od středy, protože dneska jede na dva dny pryč. Říkám, že pokud doma nechá tu svou černovlásku, jeho nepřítomnost nám nevadí a беру to jako nevinné kamarádké špičkování, ale i na dálku poznávám, jak se streetperformer chmuří: „No, radši ne, však budeš mít příležitost ji poznat.“

A domlouváme se tedy na středu.

Derick mi ještě před zavěšením dává tip na dnešek a úterý – cestou před Avignonem je městečko Béziers a probíhá tam nějaký festáček, kde bude jistě dobrá příležitost si něco nabaskovat na ulici. Když to říkám ve vlaku kamarádům, bez námitek malou zastávku odhlasují.

Dva dny tedy zůstáváme v Béziers. Hrajeme na jednom malém náměstí u hradeb a vyděláváme celkem partu peněz. A to hlavně kvůli Agnes. Ta překvapuje. Když začínáme hrát, ptá se, co bychom říkali, kdyby zkusila s námi zpívat, a pak od boku střílí většinu písniček z našeho repertoáru. Má sytý a trochu nakřáplý hlas, výšky sice nejsou úplně bezchybné, ale je to takový správně syrový a opravdový. Celé to vypadá, jako bychom spolu hráli už dlouhé měsíce. Občas se na sebe s Michalem díváme a významně pomrkáváme. Nečekaná nádhera. Bas-kování je hned o něčem jiném a moc nás to baví. Vyděláváme si na dobré ubytování v hotelu Terminus na avenue Gambetta.

Agnes kupujeme jednolůžkový pokoj, zaslouží si ho, my máme dvou-lůžák, zato s výhledem na golfové hřiště. Michal v dobrém rozmaru kupuje na oslavu přepychu v recepci doutníky, a když se dozví cenu, málem mu vypadává peněženka z ruky. Ale zachovává tvář, doutníky platí i s přiměřeným spropitným, ale celý večer pak nemluví o ničem jiném, než že by za ty prachy vyžil týden v normálním hostelu. Trochu

ho uklidňuje můj slib, že pokud zítra půjde hraní stejně dobře jako dnes, koupím doutníky já.

Bohužel na druhý den ráno začíná pršet a kšefty se téměř zastavují. Večer spíme na nádraží. Máme z toho legraci, jak v jednom dni snídáme lahůdky z ústřicového bufetu a o dvanáct hodin později rozbalujeme spacáky na podlaze čekárny.

Prší i ve středu, takže z hraní na ulici není zase nic. Pár drobných vyděláváme aspoň v nádražní hale, ale nestojí to za řeč.

Odpoledne odjíždíme do Avignonu, kde už nás očekává Derick. Je to pořád stejný klasik, hubený čahoun s příliš plandajícím oblečením. Poskakuje kolem nás jako panáček na pružince, nezavře pusu a pořád nás objímá.

Pršet pozvolna přestává, ale hrát už nejdeme. I Derick má dnes volno – když je vlhko, nedrží na tváři líčidla, říká.

A tak vyrážíme po putykách a barech, pořád s batohy na zádech. Ptám se Dericka, jak jde kumšt, kýve hlavou, že docela ano. Lidi sice dávají míň peněz než v Paříži, ale konkurence není téměř žádná, takže to vlastně ve finále jde.

Protahujeme jeden podnik za druhým, brzy toho máme plný boty, ale držíme se.

K ránu táhneme opilí až do báječna kolem papežského paláce a hulákáme:

*Sur le pont d'Avignon
L'on y danse, l'on y dance
Sur le pont d'Avignon
L'on y danse tout en rond*

Míjí nás dvojice policistů, ale jen se usmívají a nechávají nás v klidu.

*Les beaux messieurs font comme ça
Et puis encore comme ça.*

A Michal s Agnes klopýtají třicet metrů před námi, Derick mě drží kolem ramen a najednou už nežertuje, ale je zcela vážný a drmolí: „Ono je stejně všechno jinak. Už to tady nevydržím, to je normálně konečná! Všude jinde je líp – do měsíce jsem za vámi v Paříži.“

A pak se navzájem podpíráme, oba se namáhavě snažíme udržet tempo dané Agnes, díváme se na její štíhlé nohy tančící po mokré dlažbě před námi a Derick opilecký mumlá, co že to máme s sebou za krásnou holku, já mu odpovídám: „Naše ušlechtilá víla, nic pro tebe,“ a on se směje, jako že ví svoje.

Obloha bledne a doma nás už čeká se snídání jeho přítelkyně, ta báječná uhrančivá tmavovláška, o které Derick vloni tak básnil.

Ted' se ale tváří dost kysele a nevlídně. Nám je to jedno.

Jdeme spát a spíme až do pozdního odpoledne. A když se pak hrabeme z pelechů, Derick je už vzhůru, sedí u stolu v kuchyni, snaží se být veselý a vstřícný jako zvečera, ale je to křeč. Takže nám vše dochází a Michal sám navrhuje, že jeden večer byl fajn, ale zaclánět už nebudeme a pojedeme dál. Derick se omluvně dívá, jako že díky, že jsme pochopili, a že nás tedy nemusí vykopnout přímo on sám. Pak jde ještě s námi na nádraží, snaží se Uhrančivou omluvit, ale Agnes mu říká, ať se na to vykašle, a dává mu pusu a on je z toho úplně hotovej a jenom mrmlá, že se stejně vrátí do Paříže, že už má venkova po krk. Před nádražní budovou se s námi loučí, vrací se zpět ke své kyselce, a já se za ním dívám a vím, že ho v Paříži jen tak neuvidíme.

Na nádraží zjišťujeme, že všechny dobré spoje do Monaka nám už frnkly.

Stojíme před tabulí s vypsanými odjezdy a řešíme opět klasiku – kam ještě dnes vyrazit, abychom z cesty ukrojili alespoň nějaký díl. Pomalu se z těchto podvečerních rozstřelů stává folklór.

Ale moc na výběr není.

Michal předčítá ze žluté tabule odjezdů a příjezdů časy vlaků, pokud chceme aspoň trochu držet směr, vychází nám nakonec jenom jedna možná alternativa, a tou je spoj do Aix-en-Provence. Tam přijíždíme po

sedmé večer a objevujeme, že se můžeme místním courákem dostat ještě asi třicet kilometrů na sever za město.

To nám vyhovuje. Předpověď počasí se zlepšila, po dešti ani památky, celou noc má být jasno a teplo. Nebude tedy problém najít nějaké místo ke spaní pod širákem.

Vlak jede v osm, jdeme ještě do parku před nádražím pokouřit.

Je tady klídek. Lavičky podél cestiček jsou buď prázdné, nebo je okupují milenecké dvojice a několik důchodců mhouřících oči. Sedáme si do trávy pod štíhlé koruny mladých okrasných dubů. Slunce je sice už téměř nad obzorem, ale stále ještě obstojně hřeje, cigareta koluje nejdřív mezi všemi, pak už jen mezi Michalem a Agnes, mám toho dost i bez jointa. Dostihl mě spánkový deficit z minulé noci, lehám si na rozprostřený svetr a téměř na půl hodiny usínám.

Je něco před osmou. Nasedáme do osobního vlaku mířícího do Digne. Sedadla jsou zaplněna z necelé třetiny. U vstupních dveří hovoří několik místních dělníků. Naproti nim přes uličku se posadil uhlazený úředník, téměř okamžitě si na klín pokládá notebook, cosi do něj horlivě zapisuje. Mozaiku spolucestujících doplňuje pár tlachajících babek, jeden černocho a skupinka teenagerů jedoucích za zábavou.

My obsazujeme čtyřsedadlo na konci soupravy.

Michal si otevírá časopis, který před chvílí našel na stolku u čekárny, a za okamžik už neví o okolním světě. Agnes na sedačce proti mně ulehá na bok, hlavu si podkládá bundou a začíná dřímat.

Dívám se z okýnka na lidi potulující se na rychle se vyprazdňujícím peróně, sleduji průvodčího zvedajícího svou plácačku. Vlak se dává do pohybu, projíždíme v rychlém sledu nákladním nádražím s odstavnými kontejnerovými vagóny, vilkovou čtvrtí, pak zahrádkami na kraji města a během chvíle mizí Aix-en-Provence za námi a jsme ve volné krajině s vinicemi až k obzoru. A můj zrak mimoděk sklouzává z pohybujících se venkovních scénérií na protilehlé sedadlo a tam už zůstává.

Pražce duní jak údery kuličky na stěnu duté bambusové hole a já se přistihuji, že si prohlížím ležící dívku a vnímám ji jakoby novými očima.

Pozorně, téměř voyeursky zkoumám její tělo, vlasy, zavřená víčka. Nemyslím na cestu ani na dnešní večer, a už vůbec ne na to, kde budeme spát. Přemítám o Agnes.

Jsme spolu už pátý den. A pořád nevím, co si vlastně o ní mám myslet. Ani Michal to možná neví, ale těžko soudit, tohle téma jsme ještě neotevřeli. Ani v pondělí v hotelu Terminus, ani v jiných chvílích, kdy jsme na okamžik osaměli. Prostě s námi jede cizí holka a my se tváříme, jako by to bylo úplně běžné a samozřejmé. Ale všechno je jinak. Agnes není jen tak náhodná spolucestující. Jede s námi pátým dnem, a i když by se mohla třeba zítra ráno sebrat a zmizet, vím, že to tak nebude. Že s námi Agnes zůstane ještě dlouho. A že má v sobě něco, co se dá jen těžko pojmenovat. Že umí zpívat. A že je krásná. Možná ne úplně klasicky, ale je.

Ale rovněž není tuctová. Je jiná. V mnohém jiná než dívky, které znám.

Pokud by ji člověk měl pouze minout na ulici, zřejmě by mu splynula s neuchopitelnou masou davu. Pokud by však hledal něco zajímavého a Agnes by byla předmětem aspoň několika okamžiků pozornosti – musel by si říct – zde se skrývají neobyčejné věci!

Obličej má souměrný a přitom zajímavý.

Tělo štíhlé, prsa ani velká, ani malá.

Nápadnou ji činí její kaštanové oči.

A vlasy. Husté, dlouhé po ramena, pečlivě zastřižené, s leskem modročerného havraního peří. Ty dovedou připoutat pozornost. Když na ně dopadne sluneční svit, třpytí se jako čerstvý asfalt.

Ale čím dívka přitahuje nejvíce, to je *pocit* z její přítomnosti. Celá dívčina osobnost vyzařuje podivnou a nesourodou směsici nejistoty, tvrdosti, melancholie a rezonanci krásna.

Je zřejmé, že mnoha mužům toužícím pouze po tělesném uspokojení by pohled na Agnes neřekl nic. Na druhou stranu se dívka asi radě ji-

ných mužů velmi líbí a přitahuje je. Má atmosféru a kouzlo. Někdo by ji mohl nazvat čarodějkou – jak jsem ostatně učinil i já na tom francouzsko-španělském nádraží. Nebo temnou nymfou. Sirénou na útesech, bludičkou v bažinách.

Černovlasá holka, vymykající se představě o Skandinávce.

Řekla nám, že je ze samoty kdesi uprostřed Norska. Zapomenutý troll? Když se na ni teď dívám, jak se jí na tváři střídají tóny okolní krajiny, na kůži se blikavě rozsvěcí a opět uhasínají lomy světla a jak se jí nepatrně chvějí víčka, přemýšlím, jaké se právě za těmi spícími víčky odehrávají příběhy. Story, o nichž nemohu mít ani já, ani Michal nejmenší tušení.

Jaká je její minulost? Jakým životem žila? Jaká má tajemství? Tolik otázek!

Náhle sebou vlak trhá a než se opět dostane do původního tempa, souprava zmírňuje na okamžik rychlost.

Agnes otevírá oči, já stáčím pohled rychle ven k okýnku, aby nepoznala, že jsem o ní přemýšlel. Protahuje se, vstává a odchází uličkou na toaletu. Mimoděk si všimnu, že i Michal odložil svůj časopis a dívá se za ní.

Dávám mu loktem malý šturec: „Hele, myslím, že bychom si měli říct, že do Agnes ani jeden z nás nepůjde. V zájmu zachování zdravého rozumu, co říkáš?“

Michal se zubí.

„A já si zrovna představoval něco úplně jiného.“

Šklebí se, ale pak nastavuje ruku k plácnutí. „Jenže máš pravdu, jako vždycky. Je pro nás tabu, souhlasím. Ale upřímně dodávám – škoda.“

Plácám ho přes dlaň a chlapsky se na sebe křeníme. Jsme kretění.

A za chvíli se Agnes vrací, ukazuje z okna ven: „Co kdybychom vystoupili tady?“ povídá.

Nakláníme se k okénku jak návštěvníci mořského akvária k bazénu s želvami.

Vlaková souprava právě vjíždí na malé venkovské nádraží. Jedno stavení v polích, za ním silnička vedoucí za kopec, jinak nikde nic. Vy-

padá to tady opravdu pohodově. Průvodčí ještě za jízdy otevírá dveře, stoupá si na schůdky vagónu, souprava brzdí a chvilku před tím, než vlak zcela zastavuje, vyskakuje průvodčí na perón a cosi volá směrem k muži nesoucímu přes rameno polosplasklý poštovní pytel. Obsah té zprávy je zřejmě veselý, chlapík s pytlek se začíná smát. Přichází k průvodčímu a volnou rukou mu potřásá pravicí na pozdrav.

„Príma, proč ne, mně se tady líbí,“ míní Michal a už se natahuje pro saxofon.

„Jo, minimálně tady mají veselé pošťáky,“ potvrzuji i já a беру si na záda batoh a do ruky kytaru.

Vystupujeme, spolu s námi ještě asi dalších pět pasažérů. Průvodčí už zase stojí na schůdkách. Než si stačíme nahodit batohy na záda, vlak se rozjíždí a za okamžik mizí za zatáčkou.

„Vypadá to tady pěkně ospale,“ rozhlížím se kolem, ale konstatování zní spokojeně. Zdá se, že Agnes vybrala dobře. Milý zapadákov.

Slunce mizí za nádražní budovou, na níž se skví nedávno opravený nápis Volx. V přítmí platanové aleje vedoucí od nádraží se skrývá malá silnice. Stojí na ní postarší autobus a čeká na cestující z vlaku, aby je odvezl do městečka. „Pojedete?“ volá naším směrem řidič autobusu. Ostatní pasažéři už nastoupili.

„Dobrý, díky, jed'te bez nás,“ odpovídá Michal. Řidič kýve hlavou, že rozumí, narovnává se v sedadle a aniž zavřel nástupní dveře, rozjíždí se alejí k městečku.

„No a my se asi dáme na druhou stranu, támhle po té cestičce, ne?“ ukazují. „Někam mimo civilizaci.“

„Tak,“ přikývne Agnes, Michal neříká nic a mlčení znamená souhlas.

Jdeme po prašné pěšině, kolem několika zahrad, na jejichž pozemcích stojí staré a velké domy. Asi dvě stě metrů za posledním plotem začínají husté vrbové houštiny. Cesta se pak stáčí k neveliké říčce.

Po dalších padesáti metrech se před námi otevírá malá zšeřelá mýtinka – plná karavanů a kůlů s napnutými šňůrami, jež se prohýbají pod zplihlými a ještě mokřými kusy barevného prádla. Od jednoho karava-

nu se směrem k nám řítí velký hafan, za okamžik následovaný dalšími menšími popelavě zbarvenými štěkajícími psy. Zastavují se několik kroků od pěšiny, divoce štěkají. Blíže k nám se však neodvažují. Stojíme nerozhodně na místě, nazpátek se nám už vracet nechce, ale ti psi vypadají celkem divoce. Obyvatele ležení vidět není, nebýt těch běsnících zvířat, působilo by celé tábořiště jako po vymření.

„Radši se tomuhle místu vyhneme obloukem,“ rozhoduje Michal, ale Agnes napadá něco lepšího.

Shýbá se k zemi, bere do ruky neviditelný kámen a napřahuje se k hodu.

Do psů jako když střelí.

Ten největší kvikne a utíká pryč, jeho menší kumpáni prchají za ním. Cesta je volná.

„Dobrý,“ hučí uznale Michal, a Agnes jen pokrčí rameny. „Mám praxi.“

Už neříkáme nic, jen se snažíme co nejrychleji nechat cikánský tábor za zády a jsme rádi, že si naší přítomnosti mimo psů žádný z usazených obyvatel nevšiml.

Jdeme asi dalších deset minut. Cesta se chvílemi šplhá do stráně nad korytem říčky, pak se opět vrací k vodě, až konečně přicházíme k místu, kde vrbové houštiny končí. Pěšina se stáčí podél topolové aleje kamsi do polí. Michal nachází ve vrbách malou vyšlapanou odbočku, téměř se ztrácející v houšti – tudy půjdeme, ukazuje. A když pronikneme skrz pichlavé keře, otevírá se před námi malá loučka chráněná ze tří stran křovinami a ze čtvrté břehem říčky.

Jsme na místě. Tady strávíme dnešní noc, dál už hledat nemusíme.

Skládáme ze zad batohy, pouzdra s kytarou a saxofonem. Pokládáme na rozestřený kus igelitu a než nastane úplná tma, vydáváme se ještě hledat dříví.

Oheň zapalují já. Topolové větvičky nechtějí hořet, chvíli trvá, než vznikne dostatečná vrstva žhavých uhlíků. Ale s přibývajícím tmou

i čadící kouř mizí a když se setmí docela, hoří už oheň jasným plamenem.

Rozesadili jsme se kolem hřejících plamenů a mlčíme.

Michal připravuje pozdní večeři – bagety se salámem a se zeleninou, kterou jsme stačili koupit ještě v Avignonu. Jako oblohu máme hroznové víno utržené cestou na vinicích za nádražím. Mám na ně chuť, a tak nevydržím a uždibuji dvě kuličky. Chutnají trpce. Víno je ještě málo zralé, jeho doba přijde nejdříve za dva týdny.

„Co vlastně děláš ve Francii?“ přerušuje ticho Michal směrem k Agnes.

Dívka se dívá do ohně. „Tak – chci cestovat, poznávat lidi. Zkusit žít jinak než dosud. Proč vlastně jinak lidi jezdí daleko od domova?“

„Třeba aby našli zazobaného ženicha, ne?“ střílím z voleje první nápad, který mi bleskl hlavou, ale moc vtipně to nevyznívá.

Agnes odpovídá docela vážně: „Tak to opravdu není můj případ.“ A po krátké pauze se ptá, proč cestujeme my.

Pro Michala není jednodušší otázky.

„Abychom si užili. Abychom utratili peníze, zahráli si na ulici a poznali nové holky,“ rozjíždí se a já doplňuji, a přitom zapomínám na předchozí nepovedený žert: „... a to seš jako ty,“ a když Michal nenavazuje, pokračuji: „... takže teď ještě musíme někde zahrát na ulici a roztočit ty prachy, a pak bude učiněno povinností zadost,“ ale opět to vyznívá příliš suše a nepovedeně.

Agnes nic neříká, Michal mlčky pokračuje v přípravě večeře.

Cítím se trapně.

Otáčím se na partáka téměř nevrle: „A vůbec – co bude s tím jídlem?“

Michal skloněný nad prkýnkem odpovídá, jako kdyby si mé podrážděnosti nevšiml.

„Ještě trošku salámu a už se to může podávat,“ narovnává si záda, „... zatím něco zahraj.“

Beru do ruky kytaru. Asi je to opravdu to nejlepší, co v tuhle chvíli mohu udělat. Nějak se zkrátka nedaří. Přejíždím prsty po strunách,

zkouším najít nějakou melodii, ale než začnu hrát, opět se obracím k dívce. „Ty – Agnes, to cestuješ pořád takhle sama?“ ptám se.

„Zatím mě nic lepšího nepotkalo.“

Nato Michal zabírá: „No počkej, a co jsme jako my dva?“ kaboní se naoko. „Abych si to náhodou s večerí nerozmyslel?!“

„Vy dva jste poutníci, o kterých nic nevím. Třeba jste v mém životě důležití, třeba se kolem mne jen mihnete. Znáť odpověď na tyto věci není příliš důležité.“

Michal otírá do hadříku nůž zašpiněný od margarínu a odkládá prkýnko. I v odlesku plamenů je poznat, že ho právě přepadla filozofická nálada. „To jsi řekla Agnes moc hezky. Tak jestli nevíš, zda jsme pro tvůj život důležití či nikoli, tak já vlastně ani nevím, jestli si tuhle bagetu zasloužíš. Třeba pro tebe taky není důležitá, ne? Uděláme z ní virtuální bagetu – je tu a není tu, voní a nevoní, zažene hlad, nezažene...“

Agnes se směje.

„Vzdávám se! Přesvědčil jsi mne. Tenhle důkaz tvé důležitosti je naprosto neprůstřelný. Důkaz, proti kterému není argumentu! Vzdávám se, dám přednost realitě voňavý bagety. A ty Pierre už konečně zahraj, nebo si tady otevřeme seminář!“

Michal nesouhlasně kroutí hlavou.

„Pozdě, přátelé. Než se Pierre rozhoupal, večere už je hotová. Obrát pádlo, vrzale, ať máme stůl. Servíruje se pozdně večerní malé občerstvení.“

Obracím kytaru dnem vzhůru a přehazuji přes ni staré noviny.

Michal

Večer rychle přecházel v tmavou noc. Zívnuj jsem, protáhnul se a uvědomil si, že mám chuť na něco vopravdu hodně dobrého a něco v tom smyslu jsem i nahlas řekl. Přitom jsem se koukal do plamenů, bylo to jen takový plácnutí něčeho, aby nebyla úplná nuda, ale Pierre se chytil a prohlásil, že vyřešit problém zákusku není zase tak složitý, jak by se na první pohled mohlo zdát. A když jsem se na něj podíval, co má na mysli, tak řekl: „Dáme si meloun. To přece není špatný zákusek, co říkáte? A navíc je zdravý a vůbec.“

Tak na to jsem slyšel dobře, Agnes ostatně taky, a když nám Pierre vysvětlil, že cestou z nádraží viděl melounů na zahradě u domu na konci vsi dobrou desítku, ani jsme o dalším večerním programu nemuseli hlasovat.

Uklidili jsme tábořiště, rozhráblí řeřavé uhlíky na ohništi, schovali bágly do křoví a vyrazili do tmy. Tiše jsme si povídali, ale už po několika desítkách metrů jsme ztichli a dál pokračovali mlčky. Od řeky vanul vlhký a chladný opar, pohlcoval svit hvězd, ale taky ozvěny našich kroků, což mi přišlo příznivé a tak nějak mě to správně naladilo na nadcházející loupežnou výpravu.

Před cigošským táborem jsme ještě víc zpozorněli, ale nikdo si nás nevšiml, ačkoli v táboře panoval poměrně čilý ruch. Cikorky drnkali na kytáry, jejich ženský do toho nějak tak *vodsrdce* ječely, mělo to v tý stříbrný a mlžný tmě docela prima atmosféru a já cejtil, jak mi v těle roste příjemně mrazivý pocit napětí, a chytil jsem Agnes za ruku. A čekal jsem, co se stane, protože se mi to zdálo bejt docela erotický gesto, ale v tý oparem nasycený tmě se očekávaný náboj nějak vytratil.

Držela mě pouze tak, jako se držívaly děti jdoucí seřazený na hodinu tělocviku, věcně a stroze, nedalo se nic dělat.

Nechali jsme tábor za zády. Pierre začal rozvíjet teorie o psech a o sopránovech možnostech těch Cikánek a Agnes řekla, že to byly vopravdu ječáky a že se hned zejtra ráno taky pokusí, do jaký až vejšky vytáhne svůj hlas, protože ona zpívat umí, ale rozsah si vlastně ještě

nikdy nezkoušela. A já jí na to řekl, že my už přece poznali, jak jí to jde, ale moje snaha byla zbytečná. Ani teď žádný impuls spojenejma dlaněma neprošel.

A to už jsme pomalu vycházeli z pásu vrbiček, před náma se vtevřel pohled na tmavý – nocí impregnovaný zahrady, Agnes se mě pustila a Pierre zašeptal: „Tak. Jsme skoro na místě. Táhle už cestu osvětlují nádražní lampy, musíme si začít dávat pozor!“

Stežka v těch místech opouštěla příšeří křovin a rozdělovala se dvěma směry. Míň prochozená pěšina se svažovala k řece, víc používané proud cesty vedl úvalem a polem k barákům, vydali jsme se tudy.

Siluenta velkého tmavého domu obklopená stíny rozlehlé zahrady se vyloupila asi dvacet kroků před náma. Pierre sykl na znamení, že jsme u cíle, a Agnes se na něj šeptem obrátila, kde že viděl ty melouny.

Fotograf ukázal rukou před sebe na vysokéj plot u cesty.

„Vidíte to místo, kde jsme trhali víno? Je to přibližně v polovině délky plotu. Tam je mezi vinohradem mezera a tou jsem ty melouny viděl. Uprostřed pozemku!“

A ta poslední slova mě dožrala. Co to má znamenat? U ohně nám přeci tvrdil, že melouny jsou hned za plotem, a najednou je tady řeč o prostředku zahrady?

Ale Pierre to odmítnul mávnutím ruky, že to úplnej prostředek není a že uvidím. Pak se mě provokativně zeptal, jestli tam teda vlezu, nebo jestli se bojím, a tím mě zpacifikoval, ještě jsem sice chtěl něco namítnout, ale vykašlal jsem se na to, stejně se už nic dělat nemohlo a na ten meloun jsem měl strašnou chuť.

A v tu chvíli se ozvala Agnes, která si jinak naší debaty skoro vůbec nevšímala. Jako správná ženská se projevila prakticky, když se zeptala, jestli ty melouny vůbec ve tmě uvidíme.

Pierre to vzal trochu osobně.

„Jasně, to prostě nejde splést,“ řekl našťavaně, že musí vysvětlovat takový hovadiny. „Rostou na zemi, a jestli se trochu rozptýlí mraky a mlha, měsíc nám na ně posvítí jak žárovka!“ upřesnil a tím mi nahrál, abych mu vrátil body i s úroky: „Jenže tahle žárovka bude jasně svítit

i na nás, tos zapomněl dodat," a Pierre se začal už dovopравdy vztekat, kdo že vlastně chtěl po večěři dobrou zákusek, tak ať nesperu, a mně to udělalo dobře, tahle krátká rétorická přestřelka.

Začali jsme si rozdělovat úlohy.

Já s Pierrem přelezeme plot v místě, kde se rozestupuje vinohrad, Agnes bude zatím hlídat na začátku plotu u domu. Kdyby někdo šel, má začít kašlat a pak má jít dál směrem do vsi.

Se svou úlohou spokojená nebyla. „Chci s vámi do zahrady, je to přece studijní cesta?! Měla bych se aspoň dozvědět, jak ten meloun roste," odsekla dotčeně. Ale Pierre nesouhlasil a zkusil to diplomaticky, že hlídače potřebujeme a hlavně, že stejně nevíme, jestli na zahradě není nějaký hlídací pes.

Agnes mu to moc nežrala.

Tvářila se pořád nakvašeně, takže jsem to zkusil ještě já: „Hele, někoho na hlídání stejně potřebujeme, a ty budeš jako holka nenápadnější," drbnul jsem do ní přátelsky a ona se jen se ušklíbla: „To budu vopravdu nenápadná! O půlnoci budu pochodovat podél cizího plotu sem a tam a občas zakašlu. Fakt dobrý..."

A minuty se vlekly, Pierre měl už těch řečí dost, tak si zahrál na tvrdáka, zeptal se Agnes, jestli chtěla vidět meloun, sám sobě odpověděl: „Chtěla! Tak ti ho přineseme." Ale když viděl, že se Agnes nadechuje k nějaký šťavnatý odpovědi, rychle obrátil list a zeptal se, kde si dáme sraz pro případ, že by se něco nepředpokládaného stalo.

„Sejdeme se někde poblíž, nebo radši až u našich batohů?"

Navrhl jsem, že radši až na tábořišti. „Ale – co by se mělo stát, že jo?" a Agnes už rezignovala, přijala hlídací job a jen vzdychla: „Jo, u batohů. Platí."

Zmlkli jsme.

Začal foukat slabší vítr, úplněk se schoval za cáry mraků, takže krajina se ponořila do hluboký tmy. Na stráni za cestou cvrlikaly luční kobylky a v křoví pípl ze spánku jakýsi pták. Připomnělo mi to nějakou

kovbojku, jenom jsem honem nevěděl jakou. Ale ta chvíle měla své kouzlo.

Přeběhli jsme otevřenou krajinou krátkej úsek pěšiny vedoucí k plotu a zastavili se až v místě, kde bylo skrz vinohrad vidět do zahrady. Ticho narušovaly pouze listy vinice tiše ševelící v nočním vánku. „Tak připraveni?“ sykl Pierre.

Velkej dům v zahradě stál jako tichá hradba, všechna okna byla mrtvolně černá. Stáli jsme na pěšince, trochu udýchaní, plný napětí.

„Je to dobrý – v baráku se nesvítí a měsíc je pěkně zalezlej. Cesta se zdá bejt volná,“ zašeptal jsem. „Agnes, teď se rozdělíme...”

Přikývla a než zmizela ve tmě, stačila poznamenat, abychom vybrali ty nejlepší kousky, ať to za to stojí.

„A jde se! Vzhůru za šťavnatým pokladem,“ zahučel Pierre a jako první se přehoupl přes plot. Za okamžik jsem vedle něj doskočil i já.

„Běžíme!”

Naše skrčený stíny se prosmýkly světlinou ve vinohradu a rozběhly se do nitra oplocenýho pozemku. K záhonům s melouny to bylo kolem skupinky malých jabloní a přes otevřenou část zahrady něco přes čtyřicet metrů. Snažili jsme se k nim dostat co nejnenápadněji, a tak nám cesta trvala možná minutu, možná i dvě.

„Tady jsou, krasavečkové!” udýchaně se na mě obrátil Pierre, když jsme konečně byli na místě. Shýbl se nad temnou koulí ležící na zemi, na zkoušku ji ohmatal, pak i oťukal a zašeptal, abych nebral největší kusy, ale spíš nějaké tak akorát.

Ani jsem mu neodpověděl, jenom jsem pokejval hlavou na souhlas, možná mě v tý tmě ani neviděl, ale co. Začal jsem se věnovat výběru svýho melouna.

Pierre si mů mlčení vyložil tak, že jsem ho přeslechnul, a tak pokračoval: „Ti největší totiž často mají...,“ ale to už jsem ho zarazil pohybem ruky.

„Pozor! Slyšíš to taky?”

Z dálky, z míst, kam před chvílí odešla Agnes, se ozvalo zakašlání. Pak bylo vteřinu ticho a zakašlání se ozvalo ještě jednou, o něco naléhavějc. V ten samej okamžik se rozzářilo venkovní světlo nad vchodem do domu.

Ve dveřích se objevila postava vysokýho muže, po jeho levici se jako duch protáhnul tichej stín mohutnýho psa a ozvalo se zvolání: „Je tam někdo?“

Přikrčili jsme se mezi řádky.

Chlápek pořád stál na místě a nehejbal se, už jsem si říkal, že je to v suchu, že nás nezblejsknul, když v tu chvíli jsem spatřil, jak mračnou deku nad našima hlavama rozčísla malá trhlina, rychle rostla, a to už z ní vykouk měsíc. Světlej pruh stříbrnýho jasu běžel po zahradě jak bodovej reflektor, rychle a nezadržitelně se blížil k nám a už si toho všimnul i Pierre a potichu vyjekl: „Kurva, uvidí nás – zdrháme!“ Ale ještě než vyběhnul, stačil vytáhnout nůž a rychlým tahem vodříznout nejbližší meloun.

Já se zatím ještě víc instinktivně přikrčil a zůstával na místě, rychle jsem přemítal, jestli je lepší hrát mrtvýho brouka a věřit, že si nás maník nevšimne, nebo vyběhnout za Pierrem, a v tom krátkým zlomku vteřiny, kdy mi došlo, že Pierrův úprk nemůže zůstat v měsíčním svitu bez povšimnutí a že mám teda nejvyšší čas taky vypadnout, v tu chvíli začal muž stojící na zápraží něco křičet, zároveň se začala rozsvěcet okna v celým prvním patře, v jednom z nich se objevila postava jakýhosi mladíka, kterej házel ksicht dolů do zahrady a volal na muže v domovních dveřích.

Bylo jasný, že dům je vzhůru nohama a my jsme prozrazeni.

Běžel jsem za Pierrem, v podpaží jsem držel cennou kořist – mohutnej pruhovanej meloun. Za mnou se tmou nesly nadávky a křik: „Zloději, hajzlové, stůjte, parchanti zlodějský, vidíme vás, stůjte, stůjte!“ a v hlavě mi pracovala kalkulačka a v ní veličiny se všemi známými činiteli – vzdálenost k průseku ve vinohradu, rychlost mých nohou a především rychlost běžícího psa. Neboť to psisko, jak jsem si stačil všimnout, už nestálo vedle svého pána, ale zmizelo ve tmě.

Pierre běžel pořád několik metrů přede mnou: „Dělej, přidej!“

A celá zahrada ožila výkřiky a ruchem, mraky na obloze se definitivně roztrhly, měsíční svit se v jediným okamžiku rozprsknul přes celej pozemek a udělal z něj pódium bizarního open-air festivalu a od domu k nám nepřetržitě litaly ty výhrušky a spílání, těžko šlo odhadnout, jestli se to blíží, nebo ne.

Běžel jsem ze všech svých sil. Přitom jsem ale měl v tu chvíli dokonalej pocit, že vidím jasně každý stýblo trávy, jež se mi míhala pod nohama, připadalo mi, že snad stojím na místě a v nohou mi pulsuje krev těžká jak olovo. Periferním viděním jsem furt sledoval ted' už poměrně bezpečně vzdáleného muže ze dveří, kterej se po chvilce váhání rozběhl za námi, ale spíš jenom tak, aby se neřeklo, nejvíc ze všeho jsem ale hledal psa. To krvežíznivé monstrum, vo kterým jsem na beton věděl, že po nás jde, ale nikde jsem ho neviděl, a to mě ted' zaměstnávalo ze všeho nejvíc, kde jenom ta čuba může bejt? a zase jsem slyšel Pierra: „Na konec zahrady! Tam přelezeme plot!“

A najednou jsem psa konečně uviděl.

Běžel z levý strany.

Obrovskej temnej stín, bez hlesu, ale o to výhružněji. A běžel přímo mezi nás a plot, snažil se nám odříznout ústupovou cestu!

„Pozor, pes!“ varoval jsem vyděšeně Pierra. „Až na konec nedoběhneme!“

Neměli jsme na vybranou. Během okamžiku bylo jasný, že u mezery mezi vinohrady bude dřív zvíře a kdybysme běželi až na konec pozemku, tak nás pes stačí taky doběhnout.

Zůstala nám jediná možnost – utíkat nejkratším směrem k plotu a pokusit se prodrat skrz vinici, přelézt plot a zmizet ve tmě dřív, než nás pes a pronásledovatelé doženou.

Utíkali jsme jako o život, kličkovali mezi kmínky jabloní, Pierre dva kroky přede mnou.

Křik obyvatel domu sílil, repertoár hajzlů, spratků, zlodějů a zločinců zůstával, k muži, kterej za námi vyběhnul jako první, se přidali ještě dva další. Deset metrů k plotu. Kde je zase ten čokl?

Pět metrů. Dostal jsem se už skoro na úroveň Pierra a zároveň jsem zase uviděl psa. Tu obrovitou šelmu, která se ke mně blížila a byla blíž, než jsem si ještě před chvilkou myslel.

Zbejvaj tři metry!

Pes pořád nevydal ani hlásek.

Pierre se už vnořil do vinice, už visí nahoře na plotě, přehazuje svůj meloun do náručí Agnes, která stojí na pěšině.

Poslední metr.

Skočil jsem do vinohradu skoro po hlavě. Ucítil jsem, jak se mi těsně nad hlavou prosmýkl napnutý vodící drát, ale to už jsem byl u plotu. Házím meloun na druhou stranu a zároveň skáču co nejvýš na oplocení. Ať už jsem na druhý straně – rychle, rychle!

A pak jsem v jednom zlomku vteřiny viděl jako ve zpomaleném filmu, jak meloun dopadá na pískovou cestu, puká, červené vnitřnosti vyhrézávají do měsíčního svitu, já se dotahuji k nejvyšším řádkům pleťtva a ve shodné vteřině jsem pocítil ohromný stisk na pravé patě – to po mně skočil ten vlkodav.

Čelisti mi drtí botu, pes škubě celým tělem. To je zlý, to je moc zlý!

„*Táhni ksindle*,“ křičím, „*táhni pryč!*“, ale najednou něco povolilo, teniska se páře, pes se válí v prachu, v mordě tiskne zbytek podrážky a já jsem konečně překonal plot, dopadl jsem na bok do písku na pěšině a pes na druhý straně plotu vydal ze svého nitra vohlušující výbuch vzteku, když zjistil, že to, co drží v hubě, je jen bezcenná trofej.

A já se sbíral ze země, viděl jsem, jak za polem u houští mizí obrys Pierra, postavil jsem se na nohy, byly chvála bohu celé, a co mi zbylé síly stačily, jsem se rozběhl s jednou bosou nohou do bezpečí křovin.

Vběhl jsem do nich, najednou se proti mně zjevila postava – byla to Agnes, a vedle ní byl i Pierre, s ukořistěným melounem v podpaží.

Nikdo nás už nepronásledoval.

Ale stejně jsme to tam neprodlužovali, jenom jsem se podíval na haksnu, docela to šlo, takže rychle na základnu. Celou zpáteční cestu jsme mleli své dojmy jeden přes druhýho, ten děsnej zážitek musel vodtéct pryč, a po deseti minutách jsme si uvědomili, že jsme vlastně

minuli bez nejmenšího všimnutí i cikánskej tábor a teprve v ten okamžik nám došlo, jak to s tím psem mohlo dopadnout špatně, a roztráslý se nám nohy.

A přišli jsme na tábořiště, Pierre zapálil oheň a s tím světlem se všechno začalo vybarvovat do hřejivých barev a já řekl: „Tak, a teď bysme si snad mohli dát ten opožděnej zákusek! Ten si vopravdu zasloužíme,“ a Pierre vzal do ruky jedinej zachráněnej meloun, Agnes se nedůvěřivě dívala na plod, něco se jí na něm nezdálo.

Vyndává baterku a pak říká: „Není ten meloun nějaký žlutý?“

Pierre znejistěl, začal si plod prohlížet ze všech stran: „No jo, je to žlutý.“ A zropačtil, já se začal smát, Pierre se pak přidal a Agnes nechápala. A tak povídám: „Bodejť by nebyl žlutej – vždyť je to dýně!“

„Dýně,“ vopakovala po mně, vzala merunu do ruky, pak ji znovu předala Pierrovi a ten ji potěžkával jak prospektor hroudu zlata a přitom se pořád smál: „No, jo. Do prdele – dýně.“

A na druhý den jsme si ráno přivstali a už před polednem jsme dojeli do Cannes, kde jsem si v jednom výprodeji koupil nový křusky, ale kde to jinak nestálo za nic. I tady byl pochopitelně nějaký festival, jako snad v každým francouzským městě v těch týdnech. Vůbec jsem nepochopil, jaký festák se vlastně koná, výsledek byl stejně téměř katastrofální – ulice narvaný streetperformery zoufale bojujícími o přízeň ušatých peněženek. Ty ale zevlovaly podél obchodů, kašlaly na nějaký všimný, a tak jsme sice propagačně zkusili něco *vybaskovat* – byla to bída.

Jediný plus těch tří hodin, kdy jsme bojovali s konkurencí o každý decibel navíc, bylo odhalení dalších poloh Agnesina krásného hlasu.

Jenom díky Agnes jsme si vydělali aspoň na nocleh. Jinak by to ten večer muselo řešit nádraží nebo nějaký zákoutí na periférii. Ale Agnes zaperlila, vyzpívala téměř všechno, co jsme měli s Pierrem nacvičený.

Čistě a s jistotou.

Teď už bylo jasné, že v týhle sestavě máme o dny příští postaráno, nebo aspoň mi to tak přišlo.

Přespali jsme v Hostelu Grand, což byl falešně honosnej název pro jinak bohapustou špeluňku. Ale za ty prachy jsme si vybírat nemohli.

Spát jsme šli hodně brzo. Po předchozích krátkých nocích jsme chtěli konečně něco naspát a vlastně ani nebyla nálada courat se po městě, tak protivným vod první chvíle. Nejen tou masou konkurenčních umělců, ale taky hromadou policajtů, který se všude procházeli a střežili klid a pořádek v rámci toho festivalu nebo co se to vlastně tady v odehrávalo. A tak vůbec.

V noci jsem se probudil hladem. Chvíli jsem se jen tak převaloval a nemohl jsem stále zabrat, žaludek mi zpíval jak na poplach. Vzpomněl jsem si na reklamní ceduli u supermarketu T-Marche v těsném sousedství hotelu s nápisem Nonstop provoz. Vyklouzl jsem z postele, oblékl se, na triko si vzal košili a vyrazil jsem.

Tušení mě nezklamalo, kamery v obchodě nebyly.

Do vozejku jsem dal propagační dvě veky chleba, pod košili se mi vešla jedna štangle salámu, bochánek sejra a naslepo sebraná láhev červenýho vína.

Vecky jsem zaplatil u jediný otevřený kasy. Seděla v ní ženská neurčitýho věku, měla vodový voči, řídký vlasy a na mě se ani nepodívala.

V hostelu jsem zjistil, že víno má etiketu Merlin. Láhev byla hnědá, s úzkým hrdlem, a vypadala dobře. Nechal jsem ji k snídani a snědl půlku vecky a skoro celej sejr. Usnul jsem s pocitem zadostiučinění, že jsem aspoň něco příjemnýho v tomhle městě zažil.

Ráno jsem pak zaspal.

Pierre s Agnes už byli dávno připraveni k odchodu, když jsem se teprve hrabal z postele. Ukázal jsem jim noční úlovek, ale protože už bylo tolik hodin, odložili jsme snídani až do vlaku.

A snad to bylo tím vínem, snad pěkným počasím, čím víc jsme se pak vzdalovali od nesympatickýho Cannes a čím víc jsme se blížili k Monaku, tím zřetelněji naše nálada rostla. A když jsme pak v Monaku vystoupili na nádraží a nadechli se toho teplýho a solí ochucenýho vzdu-

chu, jenom jsme se po sobě podívali, protože jsme hned věděli, že tady, tady to bude vo něčem jiným.

A naše očekávání se vyplnilo. Pouličních hráčů tady sice taky bylo poměrně dost, ale my začali hrát už ve tři, kdy všichni ostatní ještě vyspávali, a Agnes to zase odtáhla z podstatné části sama a díky tomu všemu jsme měli nahráno už během dvou hodin na slušný spaní a výbornou večeři. Takže jsme se ubytovali v jednom lepším hotelu s teploušským názvem Alberto. Bylo to tam sice o dost dražší než jinde, stálo nás to komplet dnes vydělaný prachy, ale jednak jsme z čelního okna viděli knížecí palác, přístav a mořský záliv, a za druhé jsme měli pocit, že vydělat další granty nebude zítra žádný problém. Takže vlastně vo nic nešlo.

A vedle na pokoji bydlely ještě dvě Dánky a jeden Američan, byli jsme teda krásně spárovaný, a večer ten Amík koupil tři flanděry a řekl, že má dneska narozeniny a že to se musí voslavit, protože to bylo vždycky jeho přání, uspořádat narozeninovej mejdan v Monaku na pláži.

A tak jsme zase vytáhli nástroje, který jsme už dneska chtěli nechat vodpočívat, a vyrazili na konec přístavního výběžku k těm malejm útesům a tam jsme začali pařit.

Bylo to vopravdu výtečný a syrový.

Odpíchli jsme se z ničeho do euforizující nálady, hudba se nesla po vodní hladině až ke vzdálenému nábreží a z tý fosforeskující, pobřežními neony ozářený tmy se za chvíli začaly vynořovat různé postavy. Bylo jich čím dál tím víc, až se nakonec na tom konci útesů rozjela docela regulérní a bombastická párty.

Naše Dánky si hned zkraje rozebrali nějací Italové a zmizeli s nimi za skalami. Amík, nabitej elánem, kmital po útesech, zářil nakažlivým nadšením a byla ho plná noc. Vždycky se jednou za čas odněkud vynořil s novým chlastem a novou kočkou u boku, pak se zase propadl do tmy a za chvíli poskakoval úplně na druhý straně výběžku.

A my už dávno vypili ty věnovaný tři láhve, ale naštěstí jsme na suchu nezůstávali – nově příchozí, který jsme přirozeně vůbec neznali, ale kteří prostě přišli po zvuku muziky zapařit, ti většinou přinášeli pití s sebou.

Po půlnoci jsem už z toho alkoholu i hraní byl úplně vyšťavenej, ale nálada byla tak skvělá, že nešlo přestat.

A pak jsme už neviděli ani Dánky, ani Amíka, do mě se začala navážet nějaká místní rusovláska, líbila se mi, ale musel jsem hrát, když jsem viděl, že i Pierre a Agnes do toho šlapou naplno. Takže rusovlasou lokálku do půlhodiny sbalil jakejsi kníratej santus a já utřel.

A pak už žádná holka k mání nebyla, jenom nějakej mladej kluk s brejlema, kterej nám v pauzách mezi songy říkal, že jeho brácha má v severní Itálii u Bolzana sadařskou firmu, že nám může napsat *doporučení* na sklizeň jablek, protože brácha platí dobrý prachy a navíc podporuje pouliční umělce, jako jsme my.

A začal mi strkat do rukou narychlo počmáraney papírek.

Strčil jsem ho do kapsy, brejloun pořád vopakoval, ať se na něj klidně vodvoláme, ale to už ho Pierre poslal do kytěk a pak jsme už všechno pomalu přestávali vnímat, celej zbytek noci šel mimo nás, a když jsme konečně kolem čtvrtý přestali hrát, válely se po okolí jen různý plouživý figury a my tři se skutáleli na pláž, padli na nějakou deku a za chvíli jsme spali jako zabítý.

A ráno, když jsme se zberchali, tak už bylo slunce vysoko na obloze, kolem nás ani noha, jen Monako na dosah ruky tepalo svým dopoledním swingem, a Pierre hudral, že to teda byl vodvaz, ale škoda těch peněz utracených za nevyužitéj nocleh.

Pobrali jsme nástroje, klopýtali jsme zpět do našeho hotýlku a před dveřmi našeho pokoje už hlídkoval Amík s roztaženou hubou: „Tedy vážení, tohle byly tedy vopravdu ty moje nejpovedenější narozeniny! Na ty do smrti nezapomenu a vy jste hráli fakt úžasně.“

A aby dodal svejmu slovům nějakou materiální hodnotu, řekl, že za nás jako důkaz vděku zatáhnul ještě tři následující noclehy v hotelu Alberto, čímž jsme mu hned všechno odpustili, protože takhle vyplivnutí a vyřvaní bychom na ulici ztěží vydělali byť jen na nejlevnější hostel. Čekaly nás tři dny klidu, což bylo v naší celkem bledý finanční situaci pravým požehnáním z nebes.

Amík byl haur, to jsme ocenili.

II.

pierre

Pracujeme v ovocném sadu nepřetržitě třetí týden. Dostali jsme se sem na doporučení onoho kluka z Monaka. Ačkoli jsme si nemysleli, že jeho kontakt kdy využijeme, nakonec na něj došlo. Bylo to vlastně jediné východisko z naší situace. Potřebovali jsme si na chvíli odpočinout od ulice a zmírnit tempo. To nabylo po oné památné narozeninové párty v Monaku nelidských rozměrů.

Monako, Nice. Nádraží v Janově, kde mě partička Marokánců málem připravila o kytaru. Deset dní v rozhazovačném Milánu ve stínu gotické změti věží katedrály na Piazza Duomo.

Kdy jsme spali, nevím.

Jako bychom byli stále v poklusu.

Hráli jsme, vydělávali peníze a vzápětí je nechávali v barech a putykách. Agnes pila střídmě, prý aby jí neodešel hlas, ale já s Michalem kalili do mrtva. Připadalo mi, že svět se změnil na mlhovou krajinu.

A pak nová jízdenka, na východ.

Pár dní Verona, kde právě končil operní festival. Zase nádraží. Výlet do Benátek, Michala tam balila tlustá Američanka z Portlandu. Házela nám do futrálu dolary a když jsem je chtěl sebrat, chytla mě za ruku a řekla, že to není pro nás dohromady, ale pouze pro *sweet saxman*.

Krátká mise do Terstu, kde mají snad nejdůležitější úředníky v Evropě. Trvalo nám celý den, než jsme si vyřídili povolení k hraní. Pak opět nádraží, noční vlak.

Bolzano.

Tam Michal vytahuje z kapsy zapomenutý lístek s adresou.

A najednou ostrý střih.

Místo barového pultu stojíme pod stromky v sadě na dně širokého údolí v srdci tyrolských Dolomit. Vláčnými kroky procházíme kolem

řad jabloní, přes ramena pytle na otrhané plody. Každý den nás čeká norma šesti ohromných beden, jež musíme až po okraj naplnit načesanými šťavnatými renetami. To znamená sklidit jednu dlouhou řadu ovocných stromků.

Do oběda sesbíráme polovinu, pak následuje polední siesta a po svačině na jeden zátah doděláváme druhou půlku. Den co den to samé a naše výkony jdou nahoru.

Majitel sadu, Kurt, je spokojený.

„Budu muset poslat Julianovi nějakou provizi, když sehnal takové pracovníky,“ usmívá se a my se tak vlastně mimoděk dozvídáme jméno jeho bratra. A za sebe říkám – sláva mu! Jinak bychom už touto dobou leželi upití a uhraní k smrti na dlažbě nějakého severoitalského městečka. Teď popijíme ovocné džusy a k večeri lehká vína. Nástroje nám leží na pokoji pod postelemi a zvolna na ně padá prach.

Ale hraní nám nechybí. Máme sad, za kterým vyčuhují věže neu-maržtského kostela, a pak příkré stěny hor. To je náš celý svět.

A Kurt platí dobře. A dneska nás pozval do Traminu na pařbu. Takže o nic nejde. Je v klidu a my máme, co jsme chtěli.

Teď je půl druhé. Jsme opilí a bezstarostní, v těle se rudá krev smísila s červeným vínem, minulé jablečné dny jako kdyby nikdy nebyly a my jen pokračovali v našem alkoholickém rauši v nedávno přerušném bodě.

Opouštíme Tramin, Kurt ještě za námi vybíhá, kymácí se na chodníku a mává. On zůstává až do rána. My už toho máme dost.

Vůz opatrně a pomalu míří do tmy prázdné silnice.

Z kazeťáku řvou naplno puštění Jethro Tull.

Na obzoru září světla Bolzana jak vstupenka do pekla a Michal za volantem zpívá spolu s kazeťákem.

Agnes si sklopila sedadlo spolujezdce téměř do poloviny, nohy položila na přístrojovou desku a sleduje ubíhající cestu. Zadní sedadla mám jen pro sebe.

Lehám si, přivírám oči a nechávám všechny myšlenky odplouvat do prázdna.

Jsme omámení a blažení.

Měsíc, který se, ještě když jsme seděli nahoře v Tramínu, občas uká-
zal mezi mraky, nadobro zmizel. Nad vzdáleným jižním ústím údolí visí
těžká obloha.

Děšť sílí.

Michal zapíná stěrače na prostřední cyklus.

Auto jede pomalu vpřed, nikomu se domů ještě nechce. Klikatá úzká
silnička nás vede do údolí, na předním skle se po setřených mikrosko-
pických kapkách roztahují dlouhé duhové cestičky jako stopy po nevi-
ditelné armádě hlemýždů.

A Agnes je nádherná. Dívám se na ni skrz mřížku řas přivřených očí,
jak sedí na sedadle přede mnou. Vidím ji z profilu, mohu ji pozorovat,
jak dlouho chci, a ona o tom neví, jenom hledí do tmy. A je v ní vůně
celé noci, vlahé tušení tohoto pozdně letního deště, a najednou to už
není jenom kamarádka, obyčejná holka podnikající s námi cestu.

Něco se stalo, něco se změnilo a z Agnes je – objekt.

Ačkoli si to ona sama neuvědomuje, cítím, jak celý vnitřek vozu –
i přes hrající hudbu, šelest kapek deště a odrazy světél na stěnách – jak
celý ten vnitřek vozu je plný hlavně jí.

Ona je tím nejdůležitějším a nejvýraznějším pocitem noci. Jenom
ona určuje pohyb chvění éteru, právě ona vyzařuje spalující energii ze
svého nitra.

Někde mezi Tramínem a Neumarktem mě napadá, že dnešek roz-
hodne, co bude dál.

V alkoholem zamlžených větvích, které podobné tečkám meteoritů
proskakují mým podvědomím, klíčí najednou poznání, že skončila doba
neutrálního a galantního nevšímání. Ležím na zadním sedadle, cítím,
jak o tom samém přemýšlí i Michal a netuším, co přinesou nadcházející
hodiny.

Jenom Agnes vypadá, jako by se jí nic netýkalo. Podjíždíme dálnici,
pak i viadukt železničního koridoru na jih, před námi se objevují první
domy Neumarktu.

A když vcházíme do prázdného domu, zavíráme okna, kterými proudil do místnosti chladný vzduch, a sedáme si v pokoji na parkety, Michal otevírá láhev s vínem. Zhluboka si z ní připíjí a pak ji posílá dál.

Víno je dobré.

Slova kloužou ze rtů a vzápětí mizí ve skulinách mezi parketami. Je jich příliš mnoho a mají příliš krátký jepicí život, než aby jejich obsah stál za přemýšlení. A jsou příliš lehká, než aby si je člověk pamatoval až do svítání. Jsou jen konzumním produktem těchto minut, zabaleným do potištěného barevného papíru v akční slevě na pultě supermarketu.

A když už to téměř vypadá, že pomalu přejdeme v tomto mrtvém čase k ránu, vyskakuje najednou Michal ze země.

„Nápad,“ vykřikuje a směje se jako blázen.

„Nápad, který posvětlí tuto noc!“ vybíhá z pokoje na chodbu.

Za okamžik se vrací, nese plnou náruč obleků, rekvizit, mečů, helmic a velký štít. „Kurt se mi jednou zmínil, že zdejší ochotnické divadlo má v komoře na chodbě schované kostýmy. Zkusil jsem ji otevřít – šlo to!“ supí pod tíhou nákladu. „Budeme hrát divadlo!“

Agnes nadšením tleská.

„To je nádhera! Divadlo!“ vrhá se ke kostýmům. „Podívejte, co tady všechno je?! Koruna, šaty, žezlo!“

Michal se vrací s další náručí převleků.

Agnes se vynořuje z kopice rekvizit.

„Budu zámeckou paní, to jsem si vždycky jako malá holka přála! Být bohatou, slavnou a nádhernou paní z křišťálového zámku kdesi uprostřed lesů!“ drží v rukou těžké bohatě zdobené šaty a náhle odhazuje tričko, svléká kalhoty, na okamžik zůstává stát uprostřed pokoje pouze v černém spodním prádle, ale to už si přes hlavu přetahuje nalezený kostým a upravuje si rukávy.

„A teď závoj, podej mi ho, Pierre. A ještě meč!“ obrací se ke mně a já vytahuji z donesené haldy věcí těžký meč. Agnes vykřikuje překvapením: „Podívej, vždyť je ještě krvavý?!“

„Ne, to ochotníci zapomněli umýt kečup, když sekali drakům papírové hlavy,“ směje se Michal a sám se svléká. „Tahle lupičská kazajka

vypadá dobře! To je to pravé – lupičem jsem zase chtěl být vždycky já. Lupič gentleman, elegant a urostlý lovec žen!“

Zmocňuje se mě vzrušení. Už dávno nesedím na parketách. Pobíhám po místnosti a dívám se na kamarády ze všech stran. „Jo! To je ono, to je ono! Počkej, Agnes – takhle chvilku stůj, to si musím vyfotit!“ v hlavě se mi rodí plán. „Potřebuji postavit ateliér. Michale, budeš mi pomáhat?“

„Skvělý – budeme fotit!“ křičí Michal nadšeně. „Postavíme fotoateliér!“

„Jasný, uděláme fotoateliér – támhle připnout místo plátna prostěradlo a je to! Externí flashe sice nemáme, ale snad to nějak půjde.“

Improvizované studio je dílem okamžiku. Polovinu místnosti překrývá bílé plátno, kopici s šaty přemístíme do kouta, aby byla mimo záběr.

„Tak, a jedno prostěradlo na zem – na fotce musí být vše mimo postav bílé,“ řídím stavbu kulis a zatím si připravuji stativ a foťák.

Začínáme.

Agnes s mečem.

Agnes jako stará bába s nůši na zádech.

Michal s Agnes jako loupežnická rodina, Michal sňatkový podvodník...

Spoušť cvaká, mezi jednotlivými snímky taháme z komory další a další převleky.

Agnes potápěč, Michal pirát.

Agnes obchodnická dcerka...

Světla blesku zachycují zlomky vteřin na okénka filmu, jedna postava střídá druhou. „Super, je to super. A teď nějakou akci!“ pobízím rozvášněně. „Nějaký děj – ať to má grády, do toho,“ povzbuzuji modely. „Život, dejte do toho život, jenom ne strnulost!“

Michal pirát předpažuje ruce. Tleskne jimi, jako by to byla filmová klapka, a vykřikuje: „Pirát zneuctívá nebohou dceru obchodníka z Calcuty... obraz 34 poprvé!“ Odhazuje klobouk a chytá Agnes ve venkovských šatech kolem pasu.

Agnes se prohýbá do oblouku, Michal na ní.

Selské šaty se na jedné straně rozevírají, látka se svezla po rameni a objevuje se holá kůže. Napjatá těla se ještě více protahují.

A pak se to stalo.

Ozývá se suchý zvuk – černý proužek spodního prádla praskl a Agnes vyklouzává ven bílé ňadro.

„Výborný, to je výborný, fotím, jen dál, skvělý,“ vybízím je schovaný za fotografickým přístrojem. „To je ono!“

Agnes vydává tichý vzdech, sesunuje se na sněhové prostěradlo a přivírá oči. A Michal ve své roli neroli se zprudka zakusuje do toho bílého jablka, rukou strhává i druhé ramínko, paží objímá Agnes okolo krku a ona vydechuje znovu a tentokrát již zcela nahlas.

Vidím ten obraz skrz hledáček v šedavém rámečku. Ostřicí kroužek zaměřuje tvář dívky, jenom mě napadá, jaká je škoda, že nemám v aparátu černobílý film, ale co se dá dělat, i tak to bude vypadat výborně. „Jo – jo – jo, tak to má být, to jsou kompozice, to je ono...,“ moje výkřiky zaznívají jakoby odněkud zdálky, scéna i myšlenky se halí do hedvábného šálu bílých prostěradel, prostor ještě osvětlují záblesky fotoaparátu, ale to už nejde o focení, to už není hra na divadlo, to se rozjíždějí velké věci.

„Jenom drž to tělo! Do toho! To je ono!“ – v hledáčku se jak na širokouhlé obrazovce snaží Michal rozepnout selskou blůzku a pak uchopuje do rukou hlavu Agnes, sama mu vychází ústy vstříc, její ruce chvatně sundávají Michalovo pirátské tílko, a to už není divadlo, to není póza, už cítím, jak mizí všechny zábrany, jak jsou smysly vybičované na pokraj prasknutí, jak se tělo chce poddat se tomu, co přijde.

Na focení už nemám pomyšlení.

Vnímám jen tělo Agnes, pak jsem zcela nahý, klečím mezi jejíma nohama, přehazuji jí sukni přes boky, sundávám spodní prádlo a hlavu jí bořím do klína a ona se převrací na stranu, koutkem oka vnímám, jak rozepíná Michalovi kalhoty, ale to už jsem do ní vklouzl a Michal si jí lehá na obličej a pak už máme všichni zavřené oči, a za chvíli zase otevřené, kolem našich hlav krouží velké barevné kruhy opojení a nakonec se Agnes obrací, Michal zezadu kopíruje křivky jejího těla,

zepředu ji držím já, jsme všichni jedno velké trojvrstevné tělo, které dýchá jedněmi plícemi a je omýváno sprchou společného potu a slin. Vystřelujeme nahoru a zase padáme dolů, jak skokani na trampolíně, hází to s námi do zběsilých vývrtek, zmírňuje rychlost v bodech obratu, abychom se nakonec opět vynesli s novou silou až na samotný vrchol.

Je po všem. Agnes leží na rozházených kostýmech mezi námi, drží nám hlavy v podpaží, hladí vlasy a vůbec nám to nepřipadá divné, tenhle nečekaný konec noci, která přechází k ránu. Tep se zklidňuje. Oddychujeme, nic neříkáme. Jsme najednou prázdní až po okraj.

Čekáme příchod světla, ale to nepřichází.

Tma za okny se pozvolna rozplývá do šedivého dne s ocelově zataženou oblohou, z které k zemi padá studený a vytrvalý déšť. Ten správný déšť, po němž se jablka nacucají vláhou a jsou křehká jak porcelánové vánoční koule.

agnes

Bylo to poslední volný víkend před tím, než jsem nastoupila na střední školu v Lillehamaru. Bylo mi patnáct let a Roy Ströme ze samoty na Druhém kopci mi navrhl, abychom společně jeli do Brumundalu na poprázdninovou párty k Jensovi Blumenovi. Měla se tam sejít společnost lidí, kteří spolu prožili několik let na zdejší škole a teď se chystají pokračovat ve studiích po celém Norsku. Má přijít také pár starších kluků a holek, kteří již do světa vyrazili před časem, takže by akce nemusela být špatná, lákal mě Roy.

Byla jsem tím návrhem překvapená, ale souhlasila jsem. Nikdy dříve mě na podobné akce nikdo nezval a popravdě řečeno, ani jsem o to moc nestála. Ale když jsem viděla, že otcovi ani maceše můj jednodenní pobyt mimo domov nevadí, začala jsem se na párty těšit.

V pátek jsme vyrazili.

A než se setmělo, začala jsem litovat, že jsem se vůbec do Brumundalu vydala.

Byla jsem z párty zklamaná. Vlastně to ani nebyl pořádný večírek, spíš se v bytě Jense Blumena sešlo několik lidí, většinu z nich jsem znala jen podle tváře. Blumenův otec byl starostou městečka a když – i se svou ženou – odjeli na víkend pryč, nechali svému jedinému sedmnáctiletému synovi k dispozici celý dům. Ten pozval především své známé. Roy se na mě po příchodu jen omluvně podíval, že jsme zde z ročníku sami. Ale za chvíli už na mě zapomněl a připojil se ke skupince chlapců okolo Jense, kteří si prohlíželi jeho desky.

Začala jsem se nudit.

Nevěděla jsem, co mám dělat a připadala jsem si trapně. Jestli takto vypadá každá párty, utvrzujeme mě to v dojmu, že jsem o nic nepřišla, přemýšlela jsem a v dlaních svírala sklenici s džusem.

V rohu se chechtala skupinka děvčat, kroužek kluků kolem Jense se pomalu rozpadal a jednotlivé partičky probíraly mezi sebou různé názory na muziku. Jens občas vyměnil kazetu s hudbou za desku a pak zase naopak. Chvillemi se pokojem rozhostilo ticho.

To pak Jens otočil knoflíkem přístroje ve snaze zabít to trapno co nejvyššími možnými decibely. Vždy po chvíli pak nějaké z děvčat začalo pištět, ať to dá tišeji, že se tady nedá povídat, tak Jens opět sáhl po knoflíkách, na vteřinu ještě více přidal na hlasitosti a teprve když začaly všechny holky pištět jako strojní píšťaly, ztlumil zvuk na přijatelnou hlasitost.

A hlavně se pilo.

Roy se mnou od začátku párty nepromluvil. Když si odsedí od skupinky chlapců s deskami, vybral si místo v rohu pod akváriem se zlatými rybkami a něco tam vyprávěl drobné, ale prsaté buchtice, která tam už seděla při našem příchodu. Holka se často ostentativně smála a rozhlížela se kolem, aby se ujistila, zda jejího nápadníka vnímá dostatečný počet lidí.

Sklenice s džusem byla teplá a opocená. Jens sáhl mezi videokazety a pustil nějaké porno.

Venku se už snesl soumrak, nikdo nerozsvítil, takže místnost se naplnila pouze namodralým jasnem obrazovky a zlatavým třpytem ozářeného akvária. Jens donesl další pití.

Většina kluků se shromáždila před televizí, na obličejích jim blikalo světlo z filmu. Občas některý z nich řekl poznámku k dění na obrazovce, a to se pak jeho spoludiváci rozchechtali hlučným a chraplavým smíchem. Dívky v koutě se ještě víc semkly a jakoby se na chvíli stáhly do sebe. Já seděla stranou a také Roy s tou dívkou pod akváriem se tvářili, že svět kolem nich neexistuje.

Viděla jsem podobný film poprvé. Na obrazovce se střídali jednotliví aktéři, promíchávali se mezi sebou, odcházeli z děje, aby do něj zase za okamžik vstupovali.

Nelíbilo se mi to. Ale nebyla jsem ani zhnusená. Prostě jsem se dívala na herce, chvílemi mi připadali směšní, pak zase trapní a zbyteční. Samotný akt mě nezajímal vůbec. Zнала jsem z farmy páření koňů, lišek, psů, jednou v lese jsem viděla pářící se losy.

Pořád to samé.

Co je na tom tak vzrušuje? dívala jsem se do tváří kluků před obrazovkou. Už i některé dívky zapoměly na svůj předcházející stud a začaly děj komentovat.

V jednu chvíli, když si to herci spolu rozdávali na prosluněném pa-louku, se místnost rozzářila, téměř jako kdyby byla rozsvícená žárovka. Ze tmy se vyloupily stíny sedících diváků a já spatřila Roye a tu buchtičku, jak se k sobě tisknou, jak se líbají a on jí zajíždí rukou pod tričko.

Vstala jsem a opustila vzdychající a dusný pokoj.

Mého odchodu si nikdo ani nevšiml. Prošla jsem předsíní, u vchodu si vzala do rukou boty, ale nevyšla jsem hlavními dveřmi. Vrátila jsem se zpět do domu, místo do pokoje s tlumenými výkřiky jsem zamířila do haly. Ta končila dveřmi vedoucími do zahrady. Otevřela jsem je, nazula si boty a vyšla do tmy.

Venku ze mě vše spadlo. Do tváře se mi opřel chladný závan z ne-dalekých lesů, který postupně sílil. Pohrával si s vlasy jako s provázky upletenými nomádkou ženou na hřívě bojovného koně. A když jsem zvrátila hlavu, viděla jsem mezi korunami stromů v sadu noční oblohu plnou hvězd. Vytáhla jsem z kapsy zapalovač a pak krabičku cigaret, kterou jsem vzala na stolku v hale.

Zapálila jsem si.

Plamen z těla reklamního zapalovače na okamžik osvětlil prostor, pak svou špičkou sežehl konec cigarety a když zhasl, oslepil mi oči ne-proniknutelnou černotou. Ale ta trvala jenom chvíli – jedno natáhnutí vzduchu a červený bod na vršku tabákové trubičky opět utřídil tmu do harmonického řádu.

Byla jsem spokojená.

Připadala jsem si svobodně a vyrovnaně.

Byla jsem sama uprostřed noci, nikým nehlédána ani nehlídána, od-tržena od těch divných lidí nahuštěných ve starostově vile, jenom s hvězdami a s hořící cigaretou.

Prošla jsem zahradou, otevřela malou branku a po dvaceti metrech jsem se ocitla na hlavní brumundalské nákupní třídě. Pěší zóna, během dne plná lidí, byla liduprázdná.

Brumundal není žádné velké město, ale já v něm byla poprvé v tuto noční hodinu sama. Byla jsem tím pohledem na důvěrně známou, a přece najednou tak jinak vypadající hlavní třídu, okouzlena. Zatím jsem znala jenom život na farmě. A když jsme několikrát jeli s otcem do Brumundalu nebo do Hamaru na večerní nákupy, pohybovali jsme se ve zdejší ulici v zástupu desítek jiných lidí.

Dnes je vše jinak. Jsem tady sama a je mi nádherně.

Zastavovala jsem se u výkladů, dlouhé minuty si prohlížela vystavené zboží, mimochodem pro mne zcela nezajímavé, a když jsem dokouřila cigaretu, sáhla jsem si hned do kapsy pro krabičku a z ní vytáhla cigaretu novou.

Byla jsem šťastná.

Prošla jsem celou třídou, přes most jsem se dostala až do druhé části města. Ještě jsem stačila z mostu odhodit do neproniknutelně černé horské řeky cigaretový oharek – letěl nocí vysokým obloukem jako rudá světluška, a když dopadl na hladinu, během jedné pikosekundy zhasl.

Zapálila jsem si další.

Nikdy předtím jsem nekouřila. Ani teď jsem kouř nevtahovala až do plic, jen jsem jej povalovala v ústní dutině a pak jsem ho vypouštěla ven. A přesto jsem cítila, jak se mi nikotin dostává skrz ústa pomalu do těla a začala jsem si připadat jako trochu opilá, malátná, unavená, a přesto se mi nechtělo jít spát.

Měla jsem pocit, že bych byla schopna jít pěšky až do rána někam..., na cíli nezáleží, prostě někam...

Uvědomovala jsem si, jak mi hlavou víří myšlenky, jak mne napadají stále nové a nové věci a než je stačím pořádně zachytit, už zase mizí kdesi v nenávratnu. Hlava už nebyla s to – či spíše ani nechtěla – přemýšlet a složitě kalkulovat nad životem. Chtěla jsem jen jít a bylo jedno, kam se mé kroky stočí.

Pak se přede mnou vynořila koncová cedule Brumundalu. O sto metrů dál svítila ve tmě u zatáčky velká modrá tabule s reflexním nápisem. Došla jsem až k ní.

Lillehamar 55 km, stálo na tabuli napsáno.

Zastavila jsem.

Najednou se mi už nechtělo jít dál. Zvláštní – ještě před chvílí bych si myslela, že dnešní noci dojdu třeba až na kraj světa, a najednou nic. Třeba je to těmi domy kolem – tady na té straně Brumundalu není zdaleka tolik výstavních obchodů a krámů jako na druhém břehu. Třeba je to tím tmavým lesem... Nevím.

Stála jsem před cedulí a dívala se do tmy.

V krabičce mi zbývala poslední cigareta.

Položila jsem si ji na ret a ještě než jsem si ji připálila, odhodila jsem krabičku do příkopu u cesty. Byla jsem v první zatáčce za městem, po pravě ruce šuměla řeka, po levé jsem měla hustý les šplhající se do straně. Natáhla jsem kouř, ještě naposled jsem se podívala na silnici mizící severním směrem v temné oponě noci a otočila jsem se zpět.

Jak dlouho jsem byla venku – nevím. Když jsem se ale vrátila do vily, našla jsem tam už jenom Jense s Uhříkem. Byl to Jensův věrný kamarád. Nápadné na něm byly dvě věci – jednak si každý všiml jeho nezvykle vysokého hlasu, především však upoutal svou tvář, jež byla hustě pokryta malými uhříky. Nikdy dřív jsem se s ním nebavila, ale od pohledu jsem jej znala. Přezdívkou ho mezi sebou nazývali všichni, ačkoli se normálně jmenoval Hansen. Říkalo se o něm, že je to slabá povaha, že však dokáže pomluvit každého, na koho si jenom vzpomene. Proto ani neměl moc kamarádů – s výjimkou právě Jense.

Oba se tvářili znučeně. Dívali se na klipy, leželi na zemi mezi rozházenými časopisy a prázdnými lahvemi. Snažili se vzbudit dojem, že vstup někoho dalšího do místnosti ani nezaregistrovali.

„Kde je Roy?“ zeptala jsem se. Cítila jsem, jak se mi hlava stále točí z vykouřených cigaret.

„Roy?“ otočil se směrem ke mně jakoby překvapeně, ale přitom pobaveně Jens. „Ten šel přeci doprovodit Anitu,“ ušklíbl se a dal si přitom záležet, aby mu neunikl ani jeden pohyb na mojí tváři.

Uhřík se tenkým hlasem zahihňal a dodal: „Jasně – a ještě se nevrátil, máš na něj počkat, zvládne vás prej obě, he he he.“

Dál jsem se už nevyptávala, radost jsem jim dělat nechtěla. Místo toho jsem se zeptala na volnou postel. „Chci jít spát.“ Jens se namáhavě posadil a ukázal mi k jednomu dveřím vedoucím z pokoje. „Běž třeba tamhle.“

Vešla jsem do označených dveří a rozsvítila. Byla to malá místnost bez oken s jednou velkou postelí a nízkým nočním stolem. Příliš útulně nevypadala, ale bylo mi to v tu chvíli vlastně jedno. Náhle jsem za zády ucítila Jense.

Otočila jsem se.

„Co chceš? Zavři, chci se převlíknout a spát.“

„No výborně,“ zašklebil se Jens. „Nebudu ti bránit, rád se podívám!“ Za jeho rameny se objevila hlava Uhříka. „Co to slyším, tady bude představení pro pány, hi hi?“

„Tobě se tak budu ukazovat,“ ucedila jsem mezi zuby, zapřela se do Jense a chtěla jsem ho vytlačit ze dveří.

V tu chvíli jsem ucítila v rozkroku Jensovu ruku.

Strnula jsem.

„No tak, neříkej, že taková šikovná holka jako ty nestojí o trochu toho pomazlení na dobrou noc,“ Jensova tvář byla od mého obličejě jen několik centimetrů. Smrdělo mu z úst a jeho prasečí načervenalá očka nervózně těkala.

„Vypadni, hajzle,“ srazila jsem mu ruku a plnou silou jsem se ho snažila vytlačit ven.

„Holčička se zlobí, hi hi,“ vypíslk za Jensovými zády Uhříkův soprán. Cítila jsem, jak se Uhřík opřel do Jense a pak následoval jen můj pád zády na ustlanou postel.

„Nechte toho, blbecci, tohle není žádná legrace!“ vykřikla jsem zoufale, ale odpovědí mi byl jen Uhříkův smích a Jensův příkaz – „drž ji!“

Ještě jsem si stačila všimnout, jak mě Jens chytil za ruce a pak se mi hl vzduchem nějaký stín, to mi Uhřík hodil na hlavu peřinu a kolem už byla jen tma, cítila jsem, jak mi někdo sedl na tělo a čísi ruce se mi snaží sundat kalhoty – byl to Jens, slyšela jsem, jak dýchavičně supí – „tak, ukaž nám tu svoji kundu, ty děvko...“ A už se mi sápal i na prádlo a já sebou škubala, pod peřinou se mi začalo zoufale nedostávat kyslíku, proboha, vždyť mě tady udusí, to byla má jediná myšlenka, a Uhřík se mi v jednu chvíli snažil vyhnout tričko, tlak na peřinu povolil a konečně jsem našla malou skulinu mezi postelí a dusícím přehozem, konečně jsem měla přístup ke vzduchu, už jsem se nebránila, lokala jsem vzduch a slyšela Jensovy výkřiky a pak jsem ucítila bolest, zatmělo se mi před očima, chtělo se mi vykřiknout, ale ústa jsem měla úplně suchá a bolest se stupňovala, až jsem ji přestala vnímat, a když se v jednu chvíli svezla část peřiny z mého obličeje, viděla jsem nad sebou nateklou tvář Uhříka, měl doširoka otevřené oči a mě napadlo, že podobné oči mívají ty krávy, které otec mele v obrovitém šneku jako potravu pro stříbrné lišky, ale tenhle funící obličej ještě stačil mluvit a valil se z něj proud oplzlostí a hnusu.

A v ten okamžik mě najednou nesmyslně napadlo, že takhle to přeci není možné...

Že se z toho ošklivého snu musím probudit, že všechno je jen černá můra.

V tu chvíli se má mysl zcela nepochopitelně oddělila od fyzické podoby mého já a vrátila se zpět, až když bylo po všem. Oni odešli, já se skrčila do malého klubíčka a nechala si hlavu pod peřinou, abych se nemusela dívat na tenhle malý pokojík, který se stal vězením a místem, kde jsem byla zotročena a zlomena. I pod tou peřinou jsem stále viděla Uhříkovu hlavu a nepomohlo, ani když jsem zavřela oči, viděla jsem ji stále.

A když jsem se ráno vracela na Fernes, potkala jsem na rozcestí u zastávky školního autobusu Roye.

Seděl na lavičce, kopal špičkou boty do kamínků na zemi, a když mne spatřil, vyšel mi nejistě naproti.

„Promiň, že jsem tě tam nechal, nějak se to zamotalo, víš? Ale byla to docela dobrá akce, ne?“ zkoušel navázat rozhovor, přitom nevěděl, kam s očima, a já mu řekla: „Mně se to taky nějak zamotalo,“ a nechala jsem ho tam stát uprostřed rozcestí a stoupala jsem po prašné cestě pomalu domů.

A několik dní nato, když jsem se vracela odpoledním autobusem ze svého prvního týdne ve škole v Lillehammeru, tak mi najednou spolusedící paní říká: „Podívejte se, slečno, tady se ve středu vybourali dva mládenci,“ a ukazovala na malý památníček v zatáčce před Brumundalem, který jsme zrovna míjeli.

„Jeden z nich byl syn zdejšího starosty a byl úplně na kaši, víte? Prej z něj zůstala jenom neforemná hmota, tak to lidi říkali – hrůza! Von si půjčil potají tátovo auto, že ho s kamarádem projedou. No a ten druhý – ten jeho kamarád – asi moc řídit neuměl a nějak to ve vysoký rychlosti převrátil do příkopu. On to dokonce sám řekl, protože když je vyprošťovali, tak ještě chvíli žil, jenže pak prej začal ztrácet vědomí a blouznil. Zavolali vrtulník, aby ho převezl do Osla, ale stejně to nepřežil. Do poslední chvíle prý volal maminku, to je strašné – vidíte?“

A to už jsem vystupovala, autobus s upovídanou paní odjel a já zamířila nejprve na linku k nám do kopců, ale pak se mé kroky stočily na pěší zónu. Přešla jsem most a za chvíli jsem stála v té samé zatáčce jako před necelým týdnem o půlnoci.

Na asfaltu byly vidět černé čáry od spálené gumy končící několika-metrovou rýhou ve strouze.

Okolí bylo celé podupané a zryté, a přesto jsem spatřila, jak zpod jednoho drnu vyčnívá kus papíru – byla to zmačkaná krabička od cigaret a kousek nad ní byl na smrku přitlučený malý dřevěný pomníček s čerstvými květinami a s dvěma podobiznami. Místo bylo cítit kyprou hlínou a tekoucí mízou.

Dívala jsem se do těch tváří na fotografiích, na ty portréty obklíčené ve zlatavých rámečcích, a najednou mi přišlo divné, že ty dva obličaje

odsouzené nyní k věčně strnulému blednoucímu úsměvu, že mi kdy zasáhly do života.

A v prachu cesty se najednou zatřpytil úlomek ze zpětného zrcátka. Sehnula jsem se pro něj a když jsem se podívala na jeho lesklou plochu, uvědomila jsem si absurdnost situace. Že v rukou držím artefakt předmětu, ve kterém se odrážely poslední vteřiny životů těch dvou.

Strčila jsem sklíčko do kapsy, nahodila přes rameno plnou tašku učení a vracela se zpět do města. Když jsem přecházela most přes řeku, na chvíli jsem se zastavila a pak jsem širokým obloukem mrštila do chladné vody zrcátko stejným pohybem, jakým jsem tam před pár dny hodila skomírající cigaretu.

Bylo mi, jako když odhazuji svou minulost a stojím před novým životem.

Sklíčko se zalesklo v odpoledním podzimním slunci a než zmizelo ve vlnách, jeho odraz se na chvilku proletěl po obloze.

A já si po čase vzpomněla opět na svou maminku, která se na vše jistě dívá, a cítila jsem radostné zadostiučinění. Protože těm dvěma jsem neměla koneckonců tolik za zlé, že znásilnili mé panenství. Za to si snad takový osud ani nezasloužili. Ale že mi nedali ani nejmenší šanci k obraně.

Ta protiváha svobody, když jsem šla sama nočním městem, a otroctví malé místnosti, ten pocit se mi vryl do duše nejvíc.

A tím zahozeným sklíčkem jako by se navrátila má jistota a sebeúcta. Vydala jsem se pěšky vzhůru do kopců a věděla jsem, že nejdůležitější výzvou mého života bude boj o sebe samu a boj se všemi, kteří by se mě kdy pokusili zahrnat do nějakého kouta bez možnosti obrany. Už nikdy se nenechám srazit na kolena, maminko. Nikdy.

pierre

Když jsme včera ráno přišli do práce, objevil se Kurt u snídaně později než obvykle. Mračil se a neměl dobrou náladu. Zavrčel něco na pozdrav a nervózně postával u dveří. Jenom jsme se na sebe s Michalem podívali, bylo nám jasné, že případné legrácky okolo Kurtova pijáckého dobrodružství nepadnou na úrodnou půdu, takže jsme jen mlčky dojedli a šli do sadu. Zkusili jsme něco nasbírat, ale plody nalité dešťovou vodou se při doteku v místech otlaku ihned osypaly tmavými flíčky. A Kurt ty skvrnky prohlížel, byl stále mrzutější a pak řekl: „Do úterý si udělejte pauzu, jablka dřív nevyschnou,“ a po chvíli ještě dodal: „– pak uvidíme.“

Před námi se tedy neplánovaně otevřely nejméně tři volné dny, a to jsme uvítali a vyrazili na otočku do Říma. Jízdenka – na niž jsme přijeli do Itálie – platí už jenom dva týdny, je třeba jí využít. Tak tedy do Říma. Proč ne?!

Rychlíková souprava zastavuje. Nikam nespěcháme, necháváme vystoupit těch pár nepatříčně osamocených cestujících a sami vycházíme z vlaku jako poslední. Prostorné a léty opotřebované nádraží Termini je téměř prázdné. Míříme ven a před námi se otevírá rozlehlé náměstí Piazza dei Cinquecento.

I jeho plocha je nedělně pustá.

U stromů v nevelkém parku na protější straně se prochází velké hejno různobarevných holubů, z ulice na západní straně pomalu přijíždí čisticí vůz a za ním ještě jeden – popelářský. Na jeho zadní stupačce stojící popelář bravurně vyskakuje u každého odpadkového koše, jehož obsah vzápětí mechanika obrací do útrob vozu. Hukot vozidel a ozvěny bot několika zbloudilých lidí na dlažbě jsou jedinými zvuky svátečního rána.

Vypadá to tady dobře.

Moc dobře, napadá mne a obracím se k Agnes a Michalovi: „Tak co? Jak se vám tady líbí?“ a Agnes jen krčí rameny a Michal říká: „Ale jó,“ a navrhuje, abychom si někam sedli a dali snídani.

Přecházíme náměstí a usazujeme se na okraji malého parčíku naproti nádražní budově. Možná je pro těch pár stromů pojmenování park až příliš honosné, ale budiž. Aspoň že jejich koruny dávají trochu stínu a na vyšlapaném trávníku není tolik nepořádku. Na pár širokých a pohodlných lavičkách si můžeme vyložit své věci, aniž bychom od nich museli odhánět zástupy žebrajících holubů. To je také pozitivum.

Michal vyndává snídani, Agnes začíná krájet bagety. Vzduch voní po mlze z kropícího vozu jak horské líbnutí a fotografické nádobíčko mě pálí i přes látku batohu.

„Budete tady chvíli?“ obracím se k Agnes, ta opět krčí rameny, jako že ano. Dneska toho zatím moc nenapovídala, napadá mě. I Michal bručí to své: „Jó, kam spěchat, času dost,“ a dál chystá věci ke snídani. Tak se hrabu v batohu, říkám partákům, že se jdu trochu podívat po okolí, a Michal do třetice kýve hlavou: „Ale jó.“

Překládám si fotografické potřeby – stativ, dvě těla kamer a pár objektivů – do malého batůžku a těším se. Dokud lidi ještě nevyjdou z domů, bývá město nejkrásnější.

A nedělní Řím si přeci nenechám uniknout!

Snídaně počká.

Fotografování ranního města je jak objevovat ženské tělo. Prázdné ulice bez lidí, tichá zákoutí, nevšední hry bočního světla na zdech domů. A k tomu dostatek času na hledání zajímavých kompozicí, aniž by vás doprovázely pohledy zvědavých chodců. Ranní městské fotosafari je zkrátka velkou výzvou. A fotografování *nedělně* ranního města – to je kategorií samo o sobě. Focení, které mám rád.

Lidi déle vyspávají, mám víc možností práce se světlem, které s přibývajícím dnem osvětluje stále nová a nová zákoutí mezi jednotlivými domy. A především – na ulicích jsou vidět více než v jiné dny stopy po nočních přibězích a dějích.

Povalující se noviny, střepy od rozbité láhve vína. Cestička z krvavých loužiček – co se asi na tomto místě událo před několika hodinami? Nápis na zdi, převrácená popelnice, lísteček za stěračem vozidla. Stopy po historii, kterou odneslo svítání. A na mně je, abych je zdokumentoval dříve, než je rozšlapou nohy cizích lidí, kteří vstanou a vyjdou před svátečním polednem do ulic, hluší, hluční a nevědoucí.

Procházím se ulicemi nedělního města, zapomněl jsem na Agnes i na Michala, kteří si možná už dělají starost, kde jsem (či spíše začínají být naštvaní, abych byl úplně přesný), hledím skrz oko hledáčku do všech koutů a uliček města, které – ještě neprobuzené do nového dne – už přesto dýchá svým silným sebevědomím.

Prožívám euforii.

Duše Říma, tisíciletého města, mě pohlcuje. Mé oči odsekávají nové a nové záběry míhajících se obrazů. Stovky políček bych dokázal vystřílet na zdejší motivy! I kdybych měl ve foťáku film s nulovou citlivostí, snímky by musely vyjít dokonale – tak na mě působí stíny a světlo tohoto města. I proužek igelitu by snad zaznamenal náladu ranního Říma!

Ani si to neuvědomuji, ale fotím celé dvě hodiny. Přestávám teprve v době, kdy se v ulicích začínají objevovat lidé.

Ukládám fotoaparát do batohu a vracím se zpět na Piazza dei Cinquecento. Cítím naplnění a uspokojení. Ani mi nevadí pomyšlení na Michala s Agnes, kteří budou nadávat, že jsem se coudal. V útrobách fotoaparátů mám skvělé snímky, ty mi za ty kecy stojí.

Ale společníci neříkají nic. Michal spí, Agnes je začtená do knížky, kterou si v týdnu půjčila u Kurta. Pohoda. Lehám si na volnou lavičku, pod hlavu si skládám zmuchlaný spacák. Už je docela teplo. Michal měl pravdu – kam spěchat?!

Dřímám a před očima stále vidím záběry míst, která jsem před okamžikem fotografoval. Usínám.

Zvedáme se až před polednem. Batohy se spacáky dáváme do nádražní úschovny a do města se vydáváme jen s malými pohodlnými

batůžky na zádech. Já mám navíc v ruce kytaru, Michal saxofon. Proplouváme křivolakými uličkami, tak rozdílnými od těch pařížských či monackých.

Město se už zalidnilo.

Jako mávnutím proutku zmizela tichá ranní prázdnota. Prostranství a ulice pulsují spěchajícím davem, hloučky turistů a nebezpečně kličkujícími kolaři.

Ale – divná věc.

Ti lidé, ačkoli jich je všude tolik, jsou nehmotní. Prohlížím si je, přemýšlím, co mi na nich připadá tak nepatřičné. Připomínají postavy z minulých století. Pohybliví, výrazní, pestrobarevní. A přesto se všichni tito chodci nepochopitelně téměř ztrácejí v kulisách města.

Až po chvíli tomu přicházím na kloub.

Řím není městem lidí – ti zde hrají věčný kompars. Působí zde tak přebytečně, až neharmonicky! Řím žije vlastním životem, každá zeď si dýchá po svém, každý strom v parku dovede vyprávět stovky příběhů o časech, kdy na těch místech rostl děd jeho děda. A automobily míhající se v bláznivém tempu po širokých magistrálách i všech jednosměrných uličkách přestávají být symbolem pokroku a současné civilizace. Působí jako obří bílé a červené krvinky rozvážející potravu a živiny složitým krevním ústrojím i do těch nejvzdálenějších periférií města. Řím je obrovitý, svébytný a sebejistý organismus.

Zrovna ve chvíli, kdy chceme na jakémsi náměstíčku rozložit naše ležení a vyndat hudební nástroje, objevuje se v jednom z průjezdů nahrbený žebrák v nuzných hadrech a vydává se rovnou k nám.

„Tady bych hrát nedoporučoval,“ začíná bez optání radit překvapivě slušnou angličtinou.

Děláme s Michalem, že si ho nevšímáme, ale Agnes to zajímá a ptá se dědka, proč bychom zde nemohli hrát. „Za chvíli přijdou,“ zachmuřeně mumlá žebrák. „Policajti. Jestli chcete, tak si fidlátka teď uklidíte a vyndejte je znova, až nás minou. Pak budete mít padesát minut klid. Já to znám – žebrám tady už nějaký pátek,“ říká docela přesvědčivě.

Bereme ho tedy za slovo a schováváme vercajk do průjezdu.

Má pravdu.

Policajtí přecházejí kolem našeho místa po třech minutách, přesně podle staříkovy předpovědi.

Dědek za nimi ještě vykukuje a pak se zatváří spokojeně.

„Ták a ted' je vzduch čistej,“ pochvaluje si a vynáší z průjezdu na ulici kus hadru a plechovku s drobnýma. „Můžete spustit – panstvo,“ huhlá ještě.

Cítíme nějakou povinnost žebrákův dobrý čin pochválit. „To vždycky varujete konkurenci před policajty?“ diví se Michal.

Žebrák cení svůj značně zkažený chrup do slastného úsměvu: „Vy pro mě nejste konkurence. Dneska jsem si vyžebbral už slušný prachy a aspoň mi tu po obědě hezky zahrajete. Těch padesát minut, ted' už jenom čtyřicet šest...,“ dívá se na hodiny na protější věži: „... se nějaký to vrzání dá vydržet,“ říká dědouš, usedá na hadr, sklání hlavu k zemi a trne v kající poloze.

Nabaskujeme asi 50 tisíc lir.

Nejdřív dlouho nic – turisti chodí kolem nás jako necitliví paňáci, pak najednou prochází asi deset Japonců – dva z nich se zastavují, staví se vedle nás, třetí je fotí. Tak ti nám dávají dvacku. A zase dlouho nic a ve chvíli, kdy to na radu staříka zase chceme zabalit a hrajeme poslední skladbu, vrací se ti Japončici od Svatého Marka a ze skupinky se hned oddělují dvě holky a rituál se opakuje.

Úsměv, každá šikmooká z jedné strany, cvakání fotoblesků a na dno futrálu od sága se snáší třicet litrů. Zlatí trpaslíci japonský!

Stahujeme se se staříkem do průjezdu a žebrák se na nás obrací.

„... ste z nich něco vysáli, tak zase táhněte po svých, ať je tady klid. Ale jestli chcete – večer už tady nebudu, a to sou taky dobrý kšefty.“ Pak natahuje otevřenou ruku: „Jo, a mám u vás desítku za radu!“

Michal se směje, dává mu pět tisíc a říká: „Tak vidíš, a to sis hrál na lidumila. Hovno lidumil,“ a žebrák potutelně krčí rameny.

„Kšeft je kšeft, mladej,“ bere peníze. „Víte, co vlastně znamená slovo Řím? Řekněte si jeho jméno pozpátku: Roma – Amor. Jo, tady to není

jen tak,“ vytahuje žebrák své huňaté obočí a v příští chvíli nás pouští ze zřetele.

Celý zbytek odpoledne se flákáme v parku naproti Kolosseu. Zabrali jsme klidné místo pod rozložitou korunou opuncie. Tlacháme a pijeme z láhve červené naředěné koupennou vodou.

Všude na trávě polehávají desítky lidí.

Turisti, místní, povaleči, eurospratci i bezdomovci.

Nejdřív je mi to nepříjemné, ta blízká masa cizích lidí, která v tomto množství vytvořila na zelené trávě dokonalou strakatou pokrývku. Ale pak přestávám nejbližší okolí tak negativně vnímat, беру foťák, obracím se na břicho a začínám ty lidi pozorovat skrz rámeček hledáčku. Jako bych objevil jiný svět.

Zjišťuji, že když rozkouskuji na první pohled chaoticky uspořádaný parčík do jednotlivých výsečí – dostane prostor svůj systém a z hmoty lidí vystoupí objekty se svým půvabem. To mě zaujalo, takže vstávám a zatímco Michal s Agnes zůstávají ležet pod stromem, vydávám se s fotografickou brašnou na cestu kolem parčíku a zabírám jednotlivé obrazy do políček tmavého filmu uvnitř foťáku.

Je to opravdu malý vesmír sám pro sebe – ten parčík u Kolossea. Obklopen ze všech stran hlučícími silnicemi, žije si vlastním životem, kde děje mají na rozdíl od kolem tepajícího města zařazenu nižší rychlost. Nižší, ale životaschopnější.

Je zde k vidění spousta věcí!

Hipísovska matka se třemi dětmi leží nedaleko prašné cestičky, mladý páreček zuřivě se ochutnávající pod pokroucenou moruší. Student uprostřed trávníku obložený knížkami. Důstojně vyhlížející stařec s židovskou jarmulkou na hlavě sedí na lavičce a čte tlustou knihu. Vyzařuje z něj zkušenost a konzervativnost věku, na vráskách jeho obličeje mu odpolední slunce načrtává pozvolna se prodlužující stíny. Spolu s lavičkou pokrytou vyrytými nápisy se jedná o dokonalou kompozici. Jen zmáchnout spoušť, vymýšlet se nemusí už nic.

A zase ta roz dováděná milenecká dvojice u moruše. Kluk rejdí rukou pod vykasáným tričkem holky a ta v jednu chvíli vypískla, to když s mladíkovou pomocí vypadlo zpod trička touhou nalité alabastrové prso. Holka se začíná smát, naoko klukovi hrozí prstem. Téměř bych si byl jist, že jsem jediný, který scénu zpozoroval, ale za okamžik zpozorují studenta, který se nenápadně při četbě knih otáčí po směru k milenecké dvojici. Budeš mít lepší výhled než já, závidím mu.

Pozvolna se obloukem vracím ke stromu, kde čekají Michal s Agnes. Už neleží, ale opřeli se o sebe navzájem zády a v polosedě pololeže zkameněli do antického sousoší.

Michal žvýká dlouhé stéblo trávy, Agnes něco povídá. Co, to na tu vzdálenost neslyším.

Zastavuji se a chvílku je pozoruji. Ještě mě neviděli.

Všiml jsem si prázdné láhve ležící na trávníku asi metr přede mnou. To by mohl být pěkný motiv, napadá mě. Pokládám se na travu tak, až jsou obrysy láhve v jedné přímce se siluetami Agnes a Michala. Seřizuji objektiv. Ted' je výsledný obraz dle mé představy. Zaostřená láhev, ostré štětečky trav kolem ní a dvě postavy v pozadí.

Ležím v trávě, zoomem přejíždím od láhve k dvojici a zpět. Vypadá to pěkně.

Mačkám spoušť.

A najednou mě napadá, že potřebuji odjet.

Od Kurta a jeho jablek. Od havraních vlasů Agnes i od cigaretových dýchánek s Michalem.

Zase do Paříže, ke své práci.

Přepadá mě bytostná touha zavřít se do temné komory a tam kouzlit s vývojkami a ustalovači, vytahovat z bílých papírů pod červenou žárovkou stíny a tváře.

Pociťuji absták po Rafinerii, Tiché Seině, bulvárech.

Ach ano – ležím v trávě nedaleko rozpadlého amfiteátru v Římě a mým tělem prostupuje poznání odjezdu. Za něčím neurčitým, co mi právě v tento okamžik utíká v Paříži. Chuť zase začít *něco pořádně* dělat. Je konec letního lenošení, energie se nakumulovala. Cítím, jak ve

mně roste síla k tvorbě. Něco se stalo. Něco uzrálo a já teď musím jít a zúročit to!

Rozhodnutí se rozlívá tělem jak jarní míza stromem. Ten pocit znám už z dřívějších. Sílící vědomí vlastních schopností a přitom tíseň ze skutečnosti, že jsem na špatném místě a ve špatnou dobu. Takovéto chvíle mě provázely už od školních let.

Je třeba odjet.

Zvedám se, kopu do láhve, ta letí k nedalekému koši na odpadky, a volám: „Hej, vy dva – je čas vstávat, musíme hledat nocleh!“

Slyší mě.

Agnes mává a Michal rozhazuje ruce doširoka, rozplácl se na záda do trávy a řve: „Kašlu na tebe, bastarde – mně se tady líbí – ej je je jej!“

Vrátím se do Francie. Příští týden.

agnes

„Michale – přišel ti dopis,“ zvolal Kurt z okna kuchyně, když nás spatřil přicházet po štěrkové cestičce k sadu. „Tady!“ zamával ještě významně bílou obálkou a položil ji na parapet. Pak zmizel v místnosti.

Michal se překvapeně zašklebil a podíval se na mě.

„Dopis? Žádný nečekám. Tak to bude buď nějaký průser doma, nebo si mě armáda zve na cvičení. Což by byl taky průser,“ zachmuřil se a pak šel k domu a sebral obálku z okna. Chvilí se díval se na adresu a tvář se mu rozjasnila. „Pierre si na nás vzpomněl,“ ulehčeně se usmál a cvrknul do dopisu. „Razítko je z Paříže! Hele ho – všiváka!“ a roztrhl obálku.

Nijak mne to nezaujalo.

Pierre píše.

No a co?

Necítila jsem žádnou radost, nic. Bylo mi to jedno.

Od Pierrova nečekaného odjezdu uplynul téměř měsíc. Tenkrát – bylo to asi třetí den po našem návratu z Říma – jsme prostě našli jeho postel ráno prázdnou. Kurt nám pak u snídaň řekl, že mu Pierre už den předtím oznámil, že končí, a požádal ho, aby nazítří připravil peníze. Byl si pro ně ráno ještě za šera.

„Vám nic neřekl?“ divil se farmář.

Ne. Jenom jsme pokrčili rameny a nechali to být. Pierrova volba.

Dny šly dál, po Pierrovi zůstala volná židle u stolu, tenčící se karton cigaret na nočním stolku a ticho.

Ale jeho místo jako by zaplnily jiné věci a já si jednou trochu překvapeně uvědomila, jak rychle jsem si zvykla být bez třetího v partě. Jak často jsem si na Pierra dlouhé dny ani nevzpomněla.

Život dostal určitý pravidelný rytmus a povrchní nevzrušivost nepřipomínající však nudu. Dny se ustálily v šablonách pravidelných rituálů a cyklických dějů.

Srazili jsme si s Michalem k sobě tři postele a udělali z nich veliké ležiště. Bylo to ohromné lůžko, na kterém jsme se, kdybychom chtěli,

mohli jeden druhému téměř ztratit. Ale to nebyl náš případ. Ten prostor se nám líbil a jeho rozlehlost nás paradoxně spojovala. Milovali jsme se podle nálady. Někdy několikrát denně a pak jsme si třeba dali víc dnů v řadě pauzu. Fyzická podoba našeho milostného spojení se ustálila v poklidném, až ospalém rytmu, jako by kopírovala okolní zvolna plynoucí čas.

V noci už bylo poměrně chladno, usínali jsme s navzájem propletenými nohama pod peřinou přitaženou až k bradě.

Ráno pak první vstával Michal. Postavil vodu na čaj a v koupelně si zpíval písně ve svém jazyce. Po nějaké době jsem už podle těch písní poznala, do jaké nálady se Michal vyspal. Rovněž druh čaje, který připraví, se dal podle písní odhadnout. Když byl nápěv tahaný a melancholický, Michalova nálada za moc nestála. Takového rána připravoval čaj ovocný. Rychlé písně s melodickými refrény zase předznamenávaly dobré rozpoložení a v šálku vonící skořici. Když jsem to jednou Michalovi řekla, podivil se, že si to nikdy neuvědomil.

Do sadu jsme chodili zadními uličkami podél školy, děti nás už znaly a zdravily.

Jablek ubývalo předem vypočitatelným tempem. Kurt si s námi dával po obědě jednu cigaretu. V sobotu nosil doutníky, které pak s Michalem pokuřovali nad šálkem kávy.

Já si doutníky nebrala, ale jejich vůně mi lahodila. Ty chvíle jsem milovala. Kouř hustý jak smetana se objímal se vzduchem a šimral po čumáčcích velké zelené ještěrky lezoucí po stěnách farmářova domu. Ty nás pozorovaly jak malí obživlí dráčci, téměř na dosah ruky, ale přitom stále ve střehu. Chyba každé mouchy, která se v jejich blízkosti rozhodla si odpočinout! Ještěrky byly pozorné a rychlé jako vítr. Někdy se zdálo, že lovecké výpady proti nepozorným mouchám dělají i s ohledem na nás – s precizností dobře nacvičeného divadelního představení a se smyslem pro dramatičnost.

Zjistila jsem s úžasem, že mi toto tempo života vyhovuje. Já, která jsem o sobě ještě před pár týdny tvrdila, že k alespoň trochu smyslné existenci potřebuji každým okamžikem injekci akce, jsem se začala jako

housenka bource morušového obmotávat hedvábným zámotkem spokojenosti. Odkryté poznání, že ve stálosti je také krása, mi v prvním okamžiku téměř vyrazilo dech. Nevěděla jsem, co způsobuje to nečekané opojení pomalostí a pravidelností, ale ono prohlédnutí mne ohromilo.

Připadalo mi, že se v jiskřivě chladných podzimních dnech rozpouští má vnější osobnost. Stará tělesná fasáda a zažitě zvyky, které ke mně ještě před nedávnou dobou neodmyslitelně patřily, opadávaly z těla i duše jako tkáň z malomocného. Odhalení zrozené spokojenosti mě vnitřně rozhodilo, ale zvnějšku uhladilo.

Michal mi řekl, že jsem zkrásněla.

Seděli jsme právě na vinici, po noze mi přeběhl velký pavouk a Michal mi řekl tu krátkou větu. Pak po mně hodil nakřáplou bobulku vína. Nestačila jsem dost rychle uhnout a on se pak smál, jakou mi bobulka nechala na tváři stopu po cukru.

Ale já věděla, že to jeho žertování i ta lichotka není jen lacinou frází. Cítila jsem, že myslí všechno vážně, a zadřelo se mi to pod kůži.

Ještě nikdo mi neřekl, že jsem krásná.

Ale právě o to víc jsem přemýšlela, jak je možné se tak najednou změnit. Během několika dní dospět k poznání, že jsem jiná. A proč se tomu nebráním, proč mi vše připadá jaksi vzdáleně milé, hedvábné a bezpečné? Proč jsem v lenosti kolem sebe tak spokojená?

Že možnou příčinou tohoto stavu je snad zasunutá vzpomínka z dětství na Fernesu, mě napadlo jednou odpoledne.

Když jsem pozorovala Kurta převracejícího jablka, vytanul mi před očima obrázek mého otce. Jak ještě za časů, kdy s námi na Fernesu nebydlela macecha, chodil po polích, dlouhou hůlkou nadzvedával listy jahodníků a zkoumal zatím nezralé plody.

Otec a Kurt!

Jak od sebe vzdálení, a přece tak stejní! Mlhavá rána, vůně tlející trávy a klidné pohyby. Vše souvisí se vším.

Když mi bylo třináct let, přivedl si otec na farmu macechu. Nijak mě na to dopředu nepřipravil. Jednoho dne odjel dolů do města, a když se vrátil, seděla v autě vedle něj jakási žena a na zadních sedadlech dva kluci.

První z nich byl starý přibližně jako já. Byl vysoký se světlým obličejem a jmenoval se Tomi.

Jeho bratrovi bylo asi pět let, jmenoval se Mark a byl tlustý, neohraibaný a rozmazlený.

„Agnes – tohle je tvá nová maminka,“ řekl otec a ukázal na ženu. „A tohle jsou tví bratři – Mark a Tomi. Určitě se s nimi skamarádíš,“ postrčil kluky přede mne a zřetelně si oddechl, čímž chtěl naznačit, že představováním je pro něj vše vyřízeno.

Tomi se na mě pronikavě podíval a trochu se ušklíbl. Pak neznatelně kývl hlavou na pozdrav. Mark se tvářil, jako by se věci kolem něj vůbec neodehrávaly, jenom se nevědomky držel v blízkosti své matky.

Tenkrát jsem nevěděla, jak mám na nečekanou situaci zareagovat. „No – tak nám teď pomůžeš s vybalováním věcí – ne?“ řekl otec rádoby vstřícně, avšak jeho hlas zněl chladně. Spatřila jsem, jak si mě Tomi stále se zájmem *celou* prohlíží.

Bylo mi to velmi nepříjemné.

Cítila jsem, jak rudnu ve tváři a do očí se mi derou slzy. Najednou jsem to už nevydržela, obrátila jsem se od skupinky lidí u auta a utekla. Běžela jsem za liščí kotce. Tam jsem měla na stráni u lesa své oblíbené místo. Jindy jsem tam chodívala ráda, protože byl odtud dobrý rozhled na celou farmu. Toho dne jsem se ale ve své skrýši jen schoulila a plakala.

Domů jsem se vrátila až za tmy.

Nová macecha si brzo zařídila chod farmy dle svého. Na její naléhání propustil otec ze svých služeb starého Wilise a na jeho místo přijal nového – asi pětatřicetiletého pomocníka z Brumundalu. Ke mně zaujala ihned jasný postoj. Druhý den po příjezdu na farmu mi nařídila, abych ji po hospodářství provedla a ukázala, čím pomáhám otci. Večer pak napsala na papír dvacet řádek a seznam mi předala. Byl to soupis všech povinností, které jsem měla od nynějška na farmě vykonávat.

Papír mi předala při večeři a přede všemi.

Ani před otcem se nesnažila přetvařovat, že nějak zvlášť stojí o přátelství jeho dcery. Postupovala podle logiky, že jsem už dost stará na to, abych obstarávala jako levná pracovní síla víc práce, než kolik jsem dělal doposud. A otec nezakročil. Jako by šla celá věc mimo něj.

Víc než nová matka mi však do života zasáhli nevlastní bratři.

Mark potvrdil mou první domněnku, že se jedná o rozmazleného a nepřátelsky naladěného hajzlíka. Již po několika dnech jsem se mu vyhýbala, jak jsem jen mohla. Když totiž Mark prozkoumal farmu a její blízké okolí, obrátil svou pozornost právě na mě. Vycítil, že otec má teď jiné starosti než se zajímat o dceru a rovněž jeho matka mu byla spíš společnicí než pevným dozorem. Stala jsem se tak nejoblíbenějším cílem Markovy zábavy. Šestáým smyslem dokázal využít každé mé slabosti, každého nedorozumění, a hned šel žalovat matce. Když něco sám rozbil, narafičil to tak, abych padla do podezření právě já. Když se nudil, pošťuchoval mě, a jakmile jsem se po něm ohnala, začal hystericky křičet, že ho mlátím. Snažila jsem se tohoto d'áblíka s andělskou tvářičkou programově ignorovat, přesto byly drobné konflikty mezi námi na denním pořádku a pětiletý kluk z nich většinou vycházel jako vítěz.

To jeho starší bratr – ten byl z jiného těsta. Na první pohled mě nijak nevyhledával. Vyhýbal se vzájemným hovorům, někdy uplynuly celé dny, aniž jsme si řekli víc než přání dobrého rána či dobré noci. A přitom jsem dobře věděla, jak mě Tomi pečlivě sleduje.

Často jsem za svými zády cítila jeho rentgenový zrak, a když jsem se prudce otočila a naše pohledy se setkaly, Tomi se lhostejně, ale přitom posměšně odvrátil jinam.

Byly to krušné týdny plné tichého plíživého napětí a pocitu ztráty pevné půdy pod nohama. Chvilu klidu jsem zažívala snad jen ve škole a u svých přátel Roye a Alice Strömeových ze samoty na Druhém kopci, ke kterým jsem nyní chodila víc než kdykoli předtím.

A jak byly macecha s bratry na farmě delší dobu, nemohla jsem se stále víc dočkat doby, kdy opustím ten zapomenutý kraj v lesích nad

Hamarem a odejdu na studia do Lillehamaru nebo raději do Osla. Jen co nejdál od liščí farmy a jahodových plantáží!

„Výborně, Agnes!“ šťouchl mne najednou do ramene Michal a vytrhl mne z přemýšlení. „Pierre píše, že mluvil se Sikorským, majitelem toho hudebního klubu, jak jsme ti o něm říkali. Na zimu shání nové muzikanty. Mě s Pierrem zaměstná určitě, a možná bude potřebovat i zpěvačku! Čeká nás U Tiché Seiny, prý jen stačí zavolat, všechno je připraveno! Tady!“ a strčil mi pod nos popsaný papír.

Přelétla jsem očima dopis. Pierre se omlouval, že tak narychlo odjel, ale pokud máme zájem, máme se co nejdřív objevit v Paříži. Se spaním nebude problém, budeme u něho v podnájmu. Tento týden je na pracovní dílně o fotografii v Marseille, ale když přijedeme příští pátek, bude už nazpátek. Pokud bychom chtěli bydlet dříve, klíče od bytu nechá u Sikorského, který nás očekává.

V posledním odstavci pak bylo telefonní číslo do podniku.

Zdvihla jsem zrak od papíru. Michal mne pozoroval. Oba jsme mlčeli. Pak Michal řekl: „No, jablka jsou už pomalu sesbíraná a víno zvládne Kurt i bez nás. Možná bysme měli začít balit, ne?!“ a já byla ráda, že jsem to nemusela říct sama.

Michal

Když Agnes odešla do koupelny, vyndal jsem peníze z obálky. Balíček bankovek hřál v ruce jako ty nejdokonalejší kamínka.

Zavřel jsem dveře, kleknul si na zem, dřevo podlahy trochu zasténalo a já položil první bankovku k noze stolu. Na její konec jsem přiložil další a pak další a další. Celkem pětadvacet barevnejch papírků jsem seskládal za sebou do barevnýho hada, jenž se točil okolo nočního stolu, mířil k oknu a končil skoro na úrovni rohový skříně. Dvacet pět!

Lehnul jsem si břichem na zem, ruce si dal pod bradu a očima sledoval dráhu peněz. Byl to největší balík, jakej jsem kdy vlastnil. Tolik peněz nevydělá máma doma ani za půl roku. Vlastně – ani za rok nedá tolik peněz dohromady! A já to mám na pitomejch jablkách za pár tejdnu!

Ležel bych na těch papírkách snad celej večer. Nejradši bych se vsáknul do papírovýho hada na těch chladnejch parketách cizího podkrovního bytu ve stínu alpskejch velikánů. Hladil jsem očima tu modravou papírovou čáru na zemi, která se svíjela rozkoší mezi dílci parket jako nitěnka v akváriu. Ty peníze – ač se to zdálo na první pohled nesmyslný – celou místnost *rozzářily* a já na nich ležel, sám na sebe v tu chvíli pyšnej.

Ted' at' mě vidí bývalí kamarádi.

Ted' at' vedou svoje řeči!

Já jsem tady, oni tam.

Já mám prachy, Agnes, saxofon a SpeedoSpray.

Oni sedí v hospodě a maj hovno. Vidět mě, zbledli by z závistí.

Z tý krásy, na který ležím! Z nejnádhernejšího hada, co se kdy plazil po světě!

Peníze.

Granty.

Škvára. Prachy. Love. Vata.

Na dosah ruky zakroucenej symbol svobody.

Jsem konečně svým pánem a vládnu svejm činům a svýmu času!

Šumění vody ustalo. Rychle jsem, s trochou lítosti, posbíral bankovky, vsunul je zpátky do obálky a lehnul si na rozestlanou postel. Poslouchal jsem, jak venku šustí listy vinic.

Za okamžik přijde Agnes, venku se rozsvítí hvězdy, z pizzerie na náměstíčku zavoní těsto. Poslední noc v Neumarktu. Zítra touhle dobou budeme někde ve Švýcarsku. A pozejtří u Sikorského. Agnes – kdo ví, co bude s ní? Jestli se chytne, nebo jestli se jednoho dne probudím a ona bude pryč, jako to udělal Pierre. Ech – nad tím nemá smysl přemýšlet.

Kdo zná odpovědi na hádanky zítřka?!

Sám nevím, jak se mnou naloží nastávající hodiny, natož abych viděl do Agnes.

Několik posledních dní je stejně divná. Myšlenky jí lítaj bůhví kde. Něco se jí v hlavě honí, ale co – nevím. Je to ostatně její věc. Každý si táhne své káry sám. Jiní nám snad můžou pomoci vybojovat každodenní malé vítězství, rozhodující okamžiky se ale postaví vždycky jenom před jedince – bez možnosti záchranné brzdy nebo záchytného ramene. Jsme jak korálové ostrovy uprostřed sluncem prohřátého moře. Vlny nás líně olizují, vyhrátek písek se laská s pobřežím, na palmách visí kokosy s nasládlým mlíkem. A přitom právě v tom okamžiku se už kdesi uprostřed oceánu rodí běsnící oko orkánu, které nabírá sílu a roste, aby nás v blízkém čase rozdrtil děsivou silou, palmy našich činů ohnul k zemi a vlastními plody zlámal té naší pýše vaz. Písek se dá do pohybu, vzduch se změní v strašnou hmotu. A když to všechno přejde, zůstane jenom nachová obloha a nějaký divný pocit, že se tu událo cosi nepatřičného.

Má tedy smysl zabývat se zítřkem? Příštím tejdnem?

Ne – všechno se musí dát dnešku a teprve dnešní den je úrodným humusem pro půdu zítřka.

Až přijde Agnes, oblečeme se a zajdeme někam na velkou a drahou večeři. Koupíme si dobrou cigárku, poručíme přinést to nejlepší víno. Namodralý papírky státní banky dneska přetavíme na výživný hnojivo pro všechny šedý dny, co jednou přijdou.

agnes

Ach, voda! Není nic na tomhle světě, co bych měla raději než průzračnou vodu dopadající na mé tělo.

Prší. Procházím se sama vřesovištěm.

Sprcha. Stojím nahá a po kůži mi běhají oválné kapky vody jak perly v rukou rybáře.

Řeka. Kolena ponořená v chladné lázni z hor, mezi kameny se honí pstruzi.

I samotná a opuštěná těžká kapka vody zapomenutá v kornoutku listu kontryhele po bouřce – je pro mě slavností!

Až vyjdu ze sprchy, zabalím se do velké osušky a přijdu do pokoje k Michalovi, budu zase čistá. Mysl zprůzračnělá vodními výpary a kůže omytá proudem chladu. Zítra se rozjedeme do Paříže a Neumarkt necháme za sebou, to místo blažené strnulosti. Pokud jsem byla ráno na pochybách o sobě samé, zmizelo to jako pěna ze šampónu v odpadním kanálu.

Těším se do Paříže.

Těším se opět na změnu. Ty poblouznění stálostí, jsi pryč!

Jsem ráda, že jsem probudila *spokojenost*. Tady, v Neumarktu, jsem ve vůni zrajících jablek našla něco ze svých kořenů!

Pochopí vůbec někdy Michal, co je to za štěstí – cítit štěstí? Pochopí to Pierre? Kurt?

Pochopil by to Uhřík? Nebo Jens?

III.

pierre

Je tam! Uprostřed deníku Le Figaro, v pravidelné víkendové příloze o cestování a volném čase se leskne moje reportáž z marseillských doků. Dvanáct fotografií, navlečených do korálků souvislostí. Dvanáct fotografií, kvůli kterým jsem byl v Marseille tři dny.

Ted' je reportáž v magazínu.

Novotou svítící, nepřehlédnutelná. Reportáž Pierra Cleverta!

Při pohledu do novinových stránek pociťuji téměř okamžitě tu slanou vůni špinavého moře poblíž lidnaté středomořské metropole. Vy-
bavuje se mi syčivý zvuk svářecí techniky a hlahol přístavních dělníků. Vítr si pohrává s popelem nad kalužemi rozlité nafty, na betonové pod-
laze se povalují špinavé hadry znečištěné strojními oleji. Dívám se na
své fotografie, cítím tu směsici vůní a dojmů a najednou jsem na sebe
pyšný.

Jsem hrdý na tu popisku pod obrázky v barevné příloze novinového
magazínu.

Autor: Pierre Clevert.

Tři slova a jak báječně na tom bělavém papíru vypadají!

Zvedám oči od novin.

To jsem fotil já!

Rozhlížím se po okolí, ale nikdo si mě nevšímá. Nevadí. Nevědoucí
tváře cestujících podzemní dráhy mi zkazit náladu nemohou. Óó – vy
nezasvěcení! napadá mě. Kdybyste jen tušili!

Ale obličeje hledí stále nepřítomně skrz mě. Clochard procházející
vozem metra zpívá huhňavým hlasem letité odrhovačky. Přichází
k mému místu, sahám do kapsy a lovím z ní padesátku. Doposud lhos-
tejně oči potulného harmonikáře při pohledu na bankovku náhle září.
„Merci, merci...”

„To je z radosti!“ slyším sám sebe.

Chlápek se usmívá, já se křením na něj, vypadáme jistě legračně. Natahuje měch harmoniky, pokračuje dál, ale už přitom tančí jak baletka, ještě dvakrát se za mnou otáčí. Ačkoli nemůže mít o pravém důvodu mé štěrnosti ani potuchy, šklebí se od ucha k uchu a já si říkám, no boďeť by ses nesmál, když jsem ti dal takovej grant! A to nevíš, že ty prachy jsem měl připravené na nové struny.

At'! Struny si koupím později!

Nechávám clocharda jeho osudu a znovu otevírám noviny.

Fotky jsou povedené, v novinách jim to sluší. Sice trochu jinak, než bych předpokládal, ale sluší jim to. A to jsem popravdě řečeno ani nečekal, že mi snímky tak rychle uveřejní. Že fotografie *vůbec* otisknou.

Když jsem před třemi dny reportáž nesl obrazové redaktorce Le Figaro, setkání se nevyvíjelo vůbec nadějným směrem. Mladá, ale výrazně protivná ženská, převtělení téměř čtyř set tisícového novinového nákladu, si fotografie ani pořádně neprohlédla a už syčela: tak tohle není nic pro nás. Dneska se už fotografické reportáže nenosí. Jedna fotka možná. Tu koupíme. Ale ne celou reportáž. Čtete Weekend, Mirror, Star Press? Nikde ve světě se už reportáže *tohoto typu* neotiskují. Možná to použijeme, ale to bychom museli potřebovat zalepit nějakou díru. Publikoval jste už někde? Ne? Že v L'Express? To je málo. Podívejte se – ti lidé se nehýbají, nemá to žádnou atmosféru, a tady ty lodě – ty jsou zcela nezajímavé, no, nevím. Neříkám úplně že né, ale upřímně vám nic slíbit nemohu. To tedy opravdu nelze.

Stála při tom opřená o stůl bokem ke mně a zpod volného rukávu jí bylo vidět na nepatrné špičaté kozy.

Nic z toho asi nebude, to tedy asi néé, syčela dokola. Nechal jsem fotografie na stole a šel. Malé kozičky se na rozloučenou zatřásly jako dvě ocucané lentilky.

A pak mi předevčířem volala, že jim „shodou okolností“ vypadl nějaký materiál, a tak ty moje fotky použijí. Jenom prý musím oželeť většinu doprovodného textu. Bude to víceméně *pouze o těch fotkách*, řekla

ta ženská kdoví proč zvesela a zavěsila. Pěkně jsem si zaprcala, a tak je čas pro trochu té shovívavosti, bylo cítit z podtextu onoho nečekaného telefonátu. Ale že mi jeden den tvrdí, jak fotografické reportáže vyšly z módy a druhý den mi otištění sama nabídne? Mirror, Star Press! Jenom kecy. Hlavně že ty fotky vzali.

Začínal jsem se těšit, jak celou záležitost s lentilkovou vyzáblicí proberu s Michalem.

Ted' ale sedím v metru a listuji novinovými stránkami. Znovu a znovu se vracím ke stránkám s fotografiemi z Marseille.

Zdají se mi čím dál tím výraznější a jaksi *viditelné*. Nelze je přehlédnout!

Třeba snímek té party dokařů.

Na obrázku to vypadá, že se smějí nějakému vtipu. Není tam už vidět, že důvodem smíchu jsem vlastně já. Dělníci odpočívali, já kolem nich kroužil a oni se smáli, že si připadají jak pornohvězdy – snímané ze všech stran a úhlů. Ale vyšel z toho docela povedený obrázek.

Nebo – ramenatý muž stojící ve vratech obří loděnice – nasvícený podvečerním svitem slunce jako strnulý herec čínského stínového divadla. Asi deset expozic. Ten chlap tam stál po celé ty tři dny, co jsem v docích fotil. Pokaždé, když jsem šel okolo – byl tam. Nikdy s nikým nemluvil, jenom tam stál a díval se na ostatní. Kdo ví, co byl ten hromotluk zač?

Kantýnská s předním vyraženým zubem se šklebí do kamery a štamgast zatím dělá za jejími zády oplzlý posunek. Esence života. Chtěl jsem vyfotografovat jenom tu kantýnskou, ale místní opilec mi v poslední chvíli vlezl do záběru. Věděl jsem hned, že to bude dobrá fotka, ale teprve při vyvolávání jsem si ji mohl vychutnat a náležitě si ji prohlédnout. Dobrá práce. Snímek měl kompozici a ten chlap tomu dodal grády! Náhoda uvařila z obyčejné zelňačky lahůdkovou polévku.

Lesklá louže oleje mezi nerovnými kolejnicemi vedoucími do špinavého moře, rackové kroužící za odjíždějící rybářskou lodí, výprava školní mládeže... Opravdu – povedené fotky! Moje první velká reportáž. Jaký mi asi pošlou honorář? Je to velké vydavatelství – tohle Le Figaro.

No, uvidíme! Škoda jen těch komentářů, myslím, že jsem je nenapsal špatně, a určité byly výstižnější než strohé popisky dodané redakcí.

Zvedám zrak od novin a dívám se kolem sebe.

Na protější sedadlo si v minulé stanici sedl dobře oblečený prošedivělý chlápek. Téměř by nestál za řeč, ale právě v okamžiku, kdy jsem se na něj podíval, sahá do kožené aktovky a vytahuje složené noviny.

Le Figaro.

Naráz jsem jako na trní. Snažím se číst svůj výtisk, ale písmenka mi létají před očima. Vůbec nevnímám text a jen koutkem oka napjatě pozoruji chlapíka. Snad nebude vystupovat dřív, než dolistuje k reportáži!

Muž prolétává očima titulky první stránky, obrací politické zprávy a listuje novinami. Blíží se k místu, kde jsou fotografie, uvědomuji si a nedočkavě poposedávám, abych co nejlépe viděl na jeho tvář.

Uvidím Svého čtenáře!

Mohu si oči ušilhát. Už ani nepředstírám, že jsem nezaujatý cestující, koukám pod ruce toho muže a zachvacuje mě vzrušená nálada.

Ted'!

Chlapík rozevírá noviny na mých stránkách, půl vteřiny prolétává očima obrázky... a aniž se jenom na okamžik zastavil, svírá výtisk tím známým zautomatizovaným gestem a obrací na další list.

U fotografií se ani na chvíli nezarazil!

Je to vůbec možné??

Vlak podzemní dráhy drtí tmou svým světelným kuzelem a mě na jednu dohnala odkudsi otrávenost, zalívá mě do třaslavého rosolu a onen ještě před chvílí slavnostní pocit je pryč.

Lechtivé omámení zmizelo.

Pocit jedinečného stvoření, který mě ještě před několika vteřinami naplňoval sebeuspokojením, je nenávratně ten tam. A když se dívám zase do svých novin, fotografie se mi už nezdají tak úžasné jako před okamžikem.

Znenadání vidím pouhý barevný odvar *Umění*, jakousi náplast na shodou okolností vzniklou díru ve vydání jednoho magazínu.

Normální časopisecké fotografie.

Tečka.

Vlastně na nich nic není.

Jenom to, že jsem je fotografoval já.

No a co?!

Muž v dobře padnoucím saku vystupuje, na uvolněné místo si sedá jakási babka z venkova.

Zaplavuje mě pocit prázdnoty. Trochu udiven pozoruji, jak se mě zmocňuje lhostejnost.

K vlastním fotografiím, k celé reportáži.

Jak zažívám ten pád z kopce opojení, na kterém jsem se díky nedobrému balancu udržel pouhých několik krátkých minut. A jak vidím skrz ty fotografie sám sebe.

Sám sebe s batohem sedmadvaceti let přehozeným přes rameno. Dvacet sedm let! A co je za mnou vidět? Zážitky, témata? Kde je dílo, které jsem vždycky vzýval? Netečou mi dny mezi prsty rychleji, než jsem očekával? Netečou opravdu až příliš rychle?

Co je to za život, když člověk fotí, balí holky, šoustá až do rána, ale pak se zase převrátí na bok a vidí jen holou zeď? Co je to za okamžik, když se z prožitých minut nestane Náplň života, ale pouhopouhá Výplň?

Když mi bylo třiadvacet, byl jsem šťastný.

Z těch flámů a ženských, z řečí, které plynuly jak bublající horská bystřina – rychle, šťavnatě a stále pryč. Jak to bylo opojné!

A teď?

Je mi dvacet sedm.

Holky se nezměnily, bary jsou stále na svých místech a lidi sedí pořád na těch samých barových židlích jako před lety. Jenom ty řeči ztratily na průraznosti a dámská lýtka pod odkrytou peřinou dostaly brzo po ránu znenadání pachut' přezrálého banánu.

Co se děje?

Kam zmizela radost?

Proč tak poznenáhlu odvanula a zůstala po ní pouhá stopa I dotyku někde uvnitř hrudního koše?

Přece nežiju hůř než dřív.

Přece se pořád bavím, tvořím, nenudím se a každý den zažívám desítky obrazů. Jako před lety.

Ale není to ono.

Bavím se, směju, ale cítím prázdno. Houba řekl: „Něco se s tebou děje – chceš nějak pomoci?“

Ech – hovoř! Jak mi můžeš pomoci, barmane, když já sám nevím, co mi schází?!

Mám vše, co můžu chtít. Prachy?! Vždycky se nějaký seženou, a když nejsou, vím, kde si půjčit.

Ženské? Není nic jednoduššího. Klínů běhají po světě milióny a nějaký se vždy chvěje nedočkavostí.

Láska?

Potřebuju ji vůbec? Hezká věc na rok, a přenádherná na jeden měsíc.

Láska na celý život?

Nepoznal jsem a nepoznané nechybí.

Tak co tedy dál?

Ano – nedokážu se už z ničeho upřímně radovat. V tom to všechno vězí! Myslím si, že si užívám života plnými doušky, ale duše je přitom nehybná jak osychající kolík na prádlo. Jak dlouho čekal jsem na tuhle chvíli, kdy budou mé fotografie v prestižních novinách?! Dva roky? Tři? A teď, když ty obrázky vidím vytištěné – trvá mé okouzlení dvě stanice metrem!

Pár minut štěstí a pak pffíííí – bublinky vyšumí a ze šampaňského se stává nasládlá břecha. Svinskej život.

Pohlcen tisíci radostmi a žádnými starostmi v sobě ubíjím prožitek. A ubíjím směr.

V šesti letech jsem se těšil na model závodního auta. V devíti na rybářský prut. V jedenácti či dvanácti na první pusu od holky, ve třinácti na pořádný fotoaparát a v sedmnácti jsem nemohl usnout při předsta-

vě, že druhý den možná budu poprvé spát se Silvií Mattersiovou z vedlejší třídy. V devatenácti jsem měl plnou hlavu plánů na svou premiérovou výstavu fotografií a ve dvaceti jsem se stěhoval do podnájmu na Avenue George V., odhodlán – konečně začít žít vlastním životem!

Motor vizí mě hnál vpřed, děj se odkrajoval rychle a svižně, pořád bylo na co se těšit. Minulost dávala pevný podstavec přítomnosti, a ta zase připravovala živnou půdu pro neznámou budoucnost. Hlavním geometrickým symbolem mého života byla strmá – vzhůru mířící příčka.

Ted' cítím kruh.

Podněty, které ještě nedávno tak dobře zabíraly, působí jako vyčpělá droga, a když něco udělám, neposune mě to vpřed, ale po smyčce času se dostanu opět k výchozímu bodu.

Z reproduktoru chrčí nahraný pásek, že cestující mají ukončit nástup a metro pojedje dál. Sakra, málem jsem zapomněl, že mám vystoupit! Vyskakují ze sedadla a na poslední chvíli se protahují dveřmi ven na perón.

Vidím je hned. Sedí na židličkách u baru, o něčem diskutují. Zůstávám stát u schodiště, chvíli přátele pozoruji.

Cítím se jako šmírák.

Agnes drží Michala kolem ramen, dívá se mu do obličeje, cosi rychle mluví. A Michal si pohrává se sklenicí vína. Sem tam něco prohodí, usměje se na Agnes, ta zvýší hlas a zase něco drmolí. Působí jako dvě šťastná, která se pošťuchují, cení zuby, ale přitom jsou ráda, že mohou být spolu.

Stojím stále u schodiště, dívám se na ně a v ten okamžik mě Agnes spatřuje a nadšeně volá: „Hele, Pierre už jde, ten to bude vědět!“

A já se tedy odlepuji od schodů, přecházím mezi stoly téměř prázdné Tiché Seiny až k baru a Agnes se mě ptá, zda se v *Save tonight* od My dry Willow v první sloce zpívá... *and close the curtains* nebo... *and open*

the curtains, a když mlčím a ona pozná, že myslím na něco úplně jiného, tak dodává: „To ty určitě víš!“

A Michal hlavou pokyvuje k volné židličky na znamení, že mám vzít místo, a upřesňuje: „Tvrdí, že je tam *open*. Che. No řekni, blbost! Vždyť by to úplně změnilo smysl textu?!“ a Agnes se rozčiluje, legračně červená a konečně Michalovi sundává ruku z ramen.

Nemohu z ní spustit oči.

Je nádherná.

Netušil jsem, že se člověk může po pár týdnech tak změnit! Její černě vlasy kloužou z ramen na lehké letní šaty, přitmí baru maluje pokožku do překrásných hlubokých tónů. Ačkoli stojím dva metry od ní, pociťuji v obličeji žár z jejího těla, sluneční energii nakumulovanou v kůži. Napadá mě, že ta síla čeká na okamžik exploze, jež spálí vše v okolí. Agnesiny oči se poťouchle lesknou a když se směje, ukazují se bělostné řádky zubů. Učiněná Amazonka v příšeří podzemní svatyně zasvěcené spiritů městské džungle. Sakra – pár týdnů, a z norského skřítky je tak nádherný květ!

Usedám na barovou židličku.

„Je tam *close*,“ říkám.

„A – vidíš?“ Michal se vítězoslavně naparuje a kyne směrem ke mně zdviženým palcem. „Mě bude někdo zkoušet z textů *My dry Willow!* Phe!“

Přišourává se starej Houba. Zdravíme se a barman ukazuje na vyrovnané řádky láhví s němou otázkou – tak co to bude? Než stačím odpovědět, Michal burácí: „Pernod! Ten nejlepší, co tam máš – a bez vody. Na znovu sešlou partičku!“ máchá rukou. „A piš to na Pierra! Má u nás vroubek! Aby si na příště rozmyslel – opouštět kamarády bez rozloučení!“

Cítím, jak mě barová židlička hřeje na zadku, jak se vše kolem jakýmsi zázrakem proteplilo a rozzářilo. Takže jsme zase ve třech.

Vlastně je to skvělé. Ještě před hodinou by mě nenapadlo, jak mi ti dva chybí.

Až teď.

Protože – to je přesně moment, který potřebuji. Takovéto setkání. *Obyčejné* krásné setkání. Žádný kecý o tom, jak jsme rádi, že jsme spolu. Žádný žvásty, jak se vede. Prostě se po kračuje v jízdě, slova plynou. Sic! Fotografická kocovina se rozplývá.

Pernod zatápí sladce v jícnu, pokládám prázdnou skleničku na pult. Ted' vybírám já. A když už platím, šetřit nás nebudu! Vodku. Ať je nám špatně!

„A nalej panáka i sobě! Neprotestuj, je to na moje triko!“ pobízím Houbu. Mám pocit, jako bych měl v příštích vteřinách obejmout všechny kolem.

Barman vybírá láhev, rozlévá do skleniček, pak vytahuje Joplinovou a zasouvá ji do přehrávače.

„Na nás!“ pozvedávám sklínku.

Obracíme do sebe panáka ledového drinku. Agnes se otřásá, pokládá skleničku před sebe. „Brrr. Nedobré. Sladký Pernod byl lepší. Ale vracet se už nebudu. Nezbyvá než to přepít novou sklenkou.“

Houba jí dolévá, ale Agnes není zcela spokojená: „I do ostatních třech, včetně té vaší,“ vrtí hlavou.

Barman naplňuje jenom naše skleničky. „Málo vodky je lék, hodně vodky znamená minimálně těžkou hlavu a průjem. Já už nebudu,“ krčí rameny omluvně.

Tím mi nahrává a začínám přednášku: „A v tom se tedy mylíš, kamaráde! Z dobré vodky se ještě nikdy nikdo nepodělal. Tedy uvidíme, čím nás nalejváš. Tyhle skleničky jsou lakmusovým papírkem kvality obsluhy a pijáckým referendem tvé profesionality!“

Triumfuji, jsem zase ve svém živlu. Víím, že Houba je klid'as, a jediné, co ho dokáže vytočit, jsou pochybnosti o jeho barmanských kvalitách. Michal se už na mě zubí a těší se na představení.

Houba nás dlouho čekat nenechá.

„Moji profesionalitu si na paškál neber. Jsem zvědavěj, jak ti bude sloužit ruka na pražci kytary! Aby sis vůbec vydělal na ty panáky,“ cedí šejkrman mezi zubama a tváří se výhružně.

Nakláním se nad pult a kontruji: „A – vidíš, Houbo, seš vedle! Já se totiž od té doby, co jsme se viděli naposledy, náramně zmohl. Vydělávat na ulici už vůbec nepotřebuju. Teď budu mít job tady – v Seině! A nyní dovol – rozhazuji rukou do okázalého gesta, abych ti představil svůj *dream team*... Tady – Michal – saxofon, ženy a šarm, a vedle Agnes – zpěv, rovněž šarm, a především nekonečná trpělivost s pomalými barmany! Takže...?“

Houba si zachovává kamenný výraz a jen v klidu dokončuje: „... takže nic. Seš furt stejnej cvakálek. Cvakáš nejen fotografickou uzávěrkou, ale hlavně tou svojí hubou!“ a to se už Michal plácá do kolen a já mrkám po barmanovi na znamení smíru: „Dobře, žes mi to připomněl! Cvakneme si ještě jednu rundu, Houbo, jak poručila Agnes! Do třetice všeho dobrýho!“

A Agnes, když slyší své jméno, tak ještě Houbu prosí o sklenici džusu a tituluje ho přitom „pane“.

Barman je najednou úslužnost sama.

„Ale jistě, slečno, jednu skleničku džusu, žádný problém. A říkejte mi klidně taky Houbo, já na to slyším,“ obrací se k prosklené stěně s nápoji a když pak Agnes podává nápoj, tak ta mu říká: „Bezva, pane Houbo, já jsem Agnes.“ A barman se konečně usmívá.

Když nějaké tři hodiny po půlnoci vycházíme z podniku ven, obklopuje nás vlhká podzimní noc. Nahodilá světla reflektorů se slévají do rozmazaných čar, nebe je téměř fialové. Nad hladinou Seiny polehávají zvuky spícího nočního města jako pěnové bublinky na právě umytém talíři z porcelánu.

Mám báječnou a povznesenou náladu. Před chvílí jsem přátelům ukázal svou nešťastnou reportáž z Le Figara. Neřekl jsem ani slovo o chlápku z metra, jen jsem rozprostřel noviny s obrázky přístavních dělníků po naleštěné desce baru mezi nedopité sklenice a čekal na soud svých kamarádů. Trochu jsem se ho bál, trochu jsem od nich očekával podporu a Michal jenom tradičně zvednul palec, jako že dobrý, víc ho fotografie nezajímaly, zato Agnes byla nadšená.

Seskočila z barové židličky, sebrala z vázy na stolku vedle pódia růži a pak vzala tu přílohu, vytrhla z ní můj největší obrázek a propíchlá jej trnitým stonkem růže.

Stvol projel obličejem svářeče jak ostnatý drát a natržený papír vyčaroval na papírovém portrétu unylý škleb.

Rozum zatemnělý chlastem se bavil.

Chvíli jako by se zdálo, že k nám chlap z časopisu promlouvá, a mě hned napadlo – jistě, ten chlap chce něco říct! Něco, čemu může rozumět pouze on sám a já. Ten pocit! Ten motivek! Ta absurdita a kombinace obrazů! Jaké je to štěstí, napíchnout roky svých tužeb na ostny krásy a mít z toho éterickou opileckou radost!

To je to ocenění, které jsem potřeboval.

Fotka a růže.

Papírový obličej s dírou od trnů!

Vzal jsem foťák a rychle to vše zaznamenal na film a měl jsem přitom dojem, jako bych se mstil tomu chlapovi z metra v dobře padnoucím saku.

A příjemný pocit vítězství, o němž jsem se domníval, že leží zapomenut na kolejkách metra mezi stanicemi Hotel de Ville a Saint Paul v hloubce 30 metrů pod zemí, se pomalu vracel.

Ještě dva záběry na růži, a jeden na Agnes.

„Houbo, závěrečné panáčky sem! Aby se nám hezky šlo, cesta domů je dlouhá. A dej si konečně taky – bez odmlouvání!“ A Houba rozlil rundu, sobě dal tentokrát dvojitou. Prý – *stejně mi za chvíli padla*. Kdeže byly v tu chvíli jeho poučky ze začátku večera! A my se pak rozloučili a odsypali do té přepozdní noci.

Klopýtáme domů. Svítá. Když konečně přicházíme do bytu a Agnes se jde sprchovat, sedáme si s Michalem do křesel pod okno.

Povídáme si o blbostech, ale já cítím, že teď je ta správná chvíle vysvětlit důvody mého odjezdu z Neumarktu. Začínám mluvit o tvorbě, o pocitu z Říma, kde mě přepadla potřeba pracovat, fotit, *dělat*, ale čím víc povídám, tím víc se do toho zamotávám, až mě Michal zaráží. „Hele, nech těch keců,“ obrací se ke mně. „Mně je to fakt jedno, proč jsi vodjel.

Jestli chceš slyšet, že seš debil, tak ti to potvrzuju. Ale rozebírat to vopravdu už nemusíš. Co bylo, bylo.“ Dívám se na něj a on jen kýve hlavou, že tohle je vážně to jediné, co k tomu chce říct. Že nemá cenu se v tom dál hrbat a vůbec. „Dík,“ říkám mu a Michal jen odpoví: „Ale no jó.“

A sprcha ztichla, za chvíli přijde Agens. Michal zívá, pak povídá, že jde spát, protože dnešek byl náročný, svaluje se do postele. Ještě něco huhlá, ale moc mu nerozumím, a on do minuty spí jako špalek. Natahuji si nohy na proutěný stoleček u zrcadla. Zase si vzpomenu na chlápka v metru, ale nepříjemné vědomí, že se jednalo o cosi zásadního, už nepřichází. Místo toho ve mně roste chuť něco dokázat. Tomu chlápku i sám sobě. Něco velkého. Určitého. Aby Michal mohl napříště říct, že jsem sice debil, ale za kterým cosi zůstává.

Čekám na Agnes. Proužek světla za okny začíná ředit hustotu noci do mléčné šedi.

Přichází v tričku a bez kalhotek. Potichu jde pokojem, zastavuje se u okna.

Stojí tam nehnutě, prosvícená sametovým šerem brzkého rána. Obrys zarámovaný okenicí. Po těle cítím lehké mrazení z krásy, kterou mi Agnes nevědomky dává. Bohyně s aurou tušených souvislostí. A opět se mi do myšlenek vtírá ta zpropadená reportáž – podobně jsem přeci vyfotografoval onoho ramenáče u loděnice.

„Mám Paříž ráda,“ povídá najednou Agnes. „Jsem tady jeden den a necelou noc, ale dokážu pochopit, proč Paříž tolika lidem učarovala.“

Vstávám a něžně ji usazuji do křesla vedle sebe, do toho samého křesla, které před chvílí uvolnil Michal. „Takhle je to nejhezčí. Jsou vidět jenom nekonečné louky ze střech domů, vysoké nebe a koruny platanů.“

„Tak – žádná auta, žádné ulice, žádní lidé. Jen vrcholky domů a jemný opar na obzoru.“

„A když se ještě víc schováš do křesla – spatříš už jen oblaka a ptáky. Co víc člověk potřebuje vidět?“

Agnes se choulí v křesle.

„Kdyby to neznělo hloupě, tak bych si přála, aby tahle chvíle trvala do konce světa...“

Přítakávám a chytám Agnes za ruku. Cítím tep jejího zápěstí. Lehký alkoholový závoj znova začíná halit mé myšlenky. Po obloze potažené ocelovým leskem se bez sebemenšího zvuku pohybuje letadlo. Blikající světla na křídlech blednou v záři slunce zatím schovaného za horizontem. Stříbrné tělo jiskří jako zbloudilá hvězda putující neznámo kam. Stopa plynu se za letadlem pomalu rozpouští v atmosféře, ruka Agnes je suchá a teplá.

„Jdu se vysprchovat,“ říkám, když letadlo mizí kdesi nad domem. Vstávám, po sešlapaném koberci kráčím ke koupelně. Docela si tento okamžik vychutnávám. Existuje snad na světě lepší pocit, než se jít za úsvitu sprchovat, nikam nespěchat a vědět, že mě někdo čeká? Těžko. Pocit, že nemusím dělat nic jiného, než co chci a co je ode mě žádáno.

Už dlouho jsem to nezažil. Teprve teď mi dochází, jak mi právě tento zážitek chyběl.

A pak se vracím, Agnes je již v posteli. Stále pouze v tričku, od pasu dolů nahá, nepřikrytá. Leží na zádech, s rukama založenýma pod hlavou, sleduje hru světla a stínů na bílém stropě. Napadá mě, zda vůbec vnímá, že jsem už přišel.

Sedám si na kraj postele vedle ní. Rukou ještě rozehrátou od horkého proudu vody jí jemně přejíždím po těle a dívka mi konečně říká to, na co myslím již od chvíle, kdy jsem je viděl sedět s Michalem u Sikorského.

Že je ráda, že jsme zase pohromadě.

Teď nevím, co mám na to říct, ale Agnes se nadzvedá, pokládá mě pomalu na záda, stáčí se do dolní poloviny lůžka, přes hlavu si přehazuje tenkou peřinu a bere si mého šroubováka do úst. A já se dívám skrz okno na šedé mraky plující po světlající obloze, na racky honící se se-shora dolů a je mi neskutečně příjemně a přitom dokonale prázdno. Cítím se v bezpečí, jako loď vracející se ze vzdálené cesty zpět do klidného domovského přístavu, kam za ní nemohou ani lupiči, ani bouře,

tornáda a vodní stěny, kde si bude moci několik dní lízat své šrámy, hladit duši, než zase uposlechne neodvratné volání po cestách a dobrodružství a opět vyjede k neznámým pevninám.

A zatímco Agnes pohybuje pomalu hlavou nahoru a dolů, přejíždím rukou po jejích pevných vlasech a oba cítíme, že to není jen tak obyčejný kouření péra po dobrém flámu, ale přijímání jednoho druhým. Michal se občas převalí, zamumlá něco ze spaní, ale ani jeden ho nevnímáme.

Pod okny začínají jezdit autobusy.

Na římsu přilétá vypečený holub, načechrává si peří a pak znenadání a zdánlivě mimoděk nadzvedá svůj ocas a s chutí sere na chodník kdesi hluboko pod námi v jiném světě. Načež si protahuje perutě a mizí.

A ráno se budím, jsem sám. Oknem svítí do bytu slunce, jeho paprsky dopadají na sklenici vody stojící na stolku a kouzlí v ní duhové stužky. Mhouřím oči a dívám se do jasu, jak si hraje s žloutnoucími listy platanů.

Korupce tmy pominula.

Protírám si koutky, napadá mě, že jsem asi moc dlouho nespál. Není zdaleka ani poledne, vždyť sluneční kotouč ještě nestačil doputovat k lemu střechy. Může být nejvýše okolo půl deváté, odhaduji. Přesto se cítím dokonale odpočatý, a je to příjemné zjištění. Spokojeně se protahuji.

Jsem rád, že Michal s Agnes jsou už někde venku.

Vstávám, přistupuji k oknu. Aniž jsem se podíval dolů do ulice, zatahuji žaluzie. Místnost rázem matní, vzduch se ochlazuje.

Tak je to příjemné.

Stojím nahý u postele, pak se ohýbám k zemi, prsty se dotýkám koberce a uvědomuji si každý sval, každou napjatou šlachy, neochotně, ale přesto se rozvíčující.

Vcházím do koupelny.

Z hlubin domu zní temné chrchlání a kašlání. Pan Goldberg z třetího patra vykonává svou ranní hygienu, identifikují původce zvuků. Takhle sípe, i když jde do schodů, je to bezpečně on. A pokud je pan Goldberg teprve na toaletě, opravdu nemůže být ještě tolik hodin.

Pouštím si chladnou vodu, lezu do sprchy. V první chvíli si myslím, že nastala má poslední hodinka, tak ten studený proud vody bolí. Ale na bolest mám recept. Stačí si proud pustit na co nejvyšší tlak, jehož síla vymaže chladné účinky, a nakonec voda i zahřívá. Jde jen o ten prvotní dotek. Pak už je vše v pohodě.

Funguje to i dnes. Po třech minutách vypínám sprchu a je mi skvěle.

Šum z trubek ve zdi napovídá, že i u sousedů na patře – manželů Jospinových – je v koupelně rušno. A když jdu na toaletu, cítím vůni tabáku prosakující stoupačkami vzhůru – tabák a tráva, dešifruje můj nos. Tak Miragová zase pokuřuje, to je roztomilé. Na veřejnosti si hraje na dámu z lepší společnosti zapalující si zásadně symbolickou lehkou cigaretku. Přitom všichni z okolí ví, že sotva za ní zaklapnou dveře od bytu, balí si jointíka. Člověk je směšný tajejním svých hříchů a slabostí, bavím se.

A najednou mě napadá, jak je to opravdu zvláštní.

Že já – tuctový nájemník, kterému koneckonců do sousedů nic není, dokáží po několika měsících v domě vidět spolubydlícím až do talíře. Když jsem před pár lety žil ve vilové čtvrti na pokraji Paříže, bylo vše jiné. Za celou tu dobu jsem znal od vidění sotva sousedy z vedlejšího domu. Oddělen vysokým plotem a spleť udržovaných silnic bez chodníků jsem ani netušil, že mohou být i místa, kde *mít* souseda rovná se *poslouchat ho*, jak si pšoukne na záchodě. Tohle zjištění mě stále ještě dokáže upoutat.

Z chodby se ozývá blížící se hluk.

Přestávám myslet na paní Miragovou, Michal s Agnes se vracejí. „Neseme bagety – vstávat, opilče, bude snídaně do postele!“ huláká saxofonista na celé patro.

K čertu s vilovou čtvrtí! Tisíckrát raději slyšet chrchlance dědka Goldberga než stát s hadicí na anglickém trávníku a strachovat se, aby si krtek náhodou neusmyslel udělat svoji kopičku uprostřed cestičky.

Splachuji hajzlík a jdu otevřít přátelům.

agnes

„Takže – až přijdeme za Sikorským, nedělej ze sebe blbce,“ Pierre mě chytil za ruku, díval se mi do očí pohledem vyšinutého černošského šamana. Pak ještě upřesnil: „On taky není blbec, a že se na tebe ani pořádně neusměje, na to se vykašli, to k němu prostě patří. Vypadá, jako že neposlouchá, ale nic mu neunikne!“

Byla jsem na zkoušku pozvaná na půl čtvrté odpoledne. Opilecká noční houpavost se mi v hlavě již téměř rozplynula a to mne trochu uklidňovalo. Že i po takové pařbě, jakou byla ta včerejší s Houbou, zůstávám docela v pohodě. Relativně.

Z bytu jsme odešli kolem třetí. Cestou mi Pierre dával informace o majiteli podniku. Sikorský vlastní Tichou Seinou už dlouho, přišel prý snad odněkud z Kavkazu, doma nechal před lety malou dceru a ve Francii se podruhé oženil. Nemá moc smysl pro humor, ale přesto je považován za jednoho z největších příznivců pouličních umělců, kteří vůbec ve městě jsou. Když někdo nemá peníze, u Sikorského může jistou dobu pít na sekeru. „Je dobré být s tímhle chlápkiem zadobře,“ informoval Pierre.

A tak jsme povídali, mezitím šli přes Rue du Temple, pak zkratkou parkem a po necelých patnácti minutách chůze jsme se ocitli na bulváru Henriho IV. Pozorně jsem vnímala ulice a náměstíčka. Některé objekty a míjená místa se mi v paměti vracely jako ozvěna nočního tahu, cestu jsem překvapivě poznávala.

Pak jsme obešli velký šedý dům na rohu, minuli voňavé pekařství a stáli před Tichou Seinou. Michal herecky zapózoval u vchodu a rozmáchl se ze široka na pozdrav: „Tudy prosím, vážená dámo,“ a když jsem jej ve dveřích mýjela, dodal: „Peklo vás vítá!“

Sešli jsme do podzemních katakomb Sikorského podniku.

Houba leštil skleničky a když nás spatřil, kývnul hlavou. To gesto bylo pro Houbu typické, jak jsem měla možnost později vysledovat. Jinak bylo v baru nehybné ticho. Ve vzduchu visela těžká vůně kobercových

potahů, jimiž bylo obloženo malé pódium v čele šálku. Ten pach mne zarazil. Včera jsem si ho ani nevšimla, ačkoli byl tak intenzivní.

Ale to už mě Pierre táhnul podél baru dál až k místům, kde byl vchod do kuchyně. Vedle ní byla kancelář – království šéfa podniku. A tam jsme teď vstoupili.

Kancelář byla oddělena od chodby masivním nachovým závěsem. Když jsme jej odhrnuli, spatřila jsem staršího muže sedícího za stolem. Díval se do nějakých papírů a našeho příchodu si nevšiml. Sikorský, majitel podniku, v celé své důstojnosti.

„Dobré odpoledne,“ řekl Michal, a to už mu Pierre skočil do řeči: „Dobrý den, šéfe – vedeme vám pomocníka,“ sevřel mi rameno a dosti nešetrně mě vystrčil před Sikorského. Intonace jeho pozdravu zněla o chloupek živiálněji, než k Pierrovi sedělo.

Sikorský zvedl hlavu od ležster a podíval se na nás šedýma očima. Stála jsem metr před kluky a nevěděla, co si počít. Rozpačitě jsem pozdravila.

Muž odsunul židli a vstal.

Konečně jsem jej viděla celého. Překvapil mne vysokou postavou a na svá patrná léta vzpřímeným postojem. Obešel stůl a postavil se dva kroky před námi. Rukou se opřel o hranu psací desky a začal si povídat s Pierrem. Mě jako by si nevšímal, a já tak měla alespoň možnost pořádně si ho prohlédnout.

Mohlo mu být asi sedmdesát. Prameny šedivých vlasů byly sčesány dozadu, obličej dominoval orlí nos a nápadně chladný pohled. Tyto dva fyzické atributy dodávaly Sikorskému jistý aristokratický výraz.

Na pravé tváři se majiteli podniku táhla nepřítliš zřetelná jizva. Okamžitě mne napadlo, že to zranění je jistě po kozácké šavli. Kupodivu však jizva nepůsobila nepěkným dojmem. Činila majitele podniku důvěryhodným.

Když jsem ve svých úvahách o Sikorském dospěla do tohoto bodu, muž se na mě podíval. Zvolna mne přešel pohledem od hlavy až k patě, pak ukročil od stolu a nabídl mi ruku k pozdravu.

Vlasy se mu i při pohybu ani nepohnuly, zůstávaly zarovnaný do stále pevného účesu. Kolem celé Sikorského osobnosti se tyčila téměř viditelná aura, která ani na okamžik nepřipouštěla možnost odporu k jeho autoritě. Když mi sevřel ruku, měl podle očekávání pevný stisk, ale zaujala mne horkost dlaní. Čekala jsem spíš ledový dotyk starého muže, ta teplota ve mně potvrdila pocit důvěry vyvolaný prvním dojmem.

Sikorský mi krátce potřásl pravicí a představili jsme se. Pak se opět vrátil ke svému původnímu místu u stolu, a znovu se pohodlně opřel o jeho desku. Pierre právě začal mlít o tom, jak báječně zpívám, že jsme spolu vystupovali v řadě měst, že jsem prostě úžasná, ale Sikorský ho zarazil a řekl s pečlivě hlídanou výslovností: „Slečna snad umí mluvit sama?“ a pak se mě zeptal na repertoár.

Odpověděla jsem, že písniček znám dost, ale převážně s anglickými texty, a on jen zabručel, že proč ne, a náhle vyštěkl: „*Summertime!* *Summertime*, znáte? Ten chtějí všichni. Zazpívejte mi ho!“

A tak jsem začala zpívat. Tenhle song byl v pohodě, ale první sloka skončila, Sikorský nic neříkal, tak jsem najela na druhou sloku a pak i na třetí. Písnička skončila.

Sikorský stále nic neříkal, jen na mne koukal, a Pierre se snažil prolomit to ticho a zeptal se: „Tak co říkáte, šéfe – je skvělá, ne?“ ale oslovený se ani nehnul.

Místností se rozlilo tiché napětí, začalo mi to vše být trapné, aspoň jsem koktala omluvu, že jsem si vědoma jedné pokažené pasáže, kde mi to trochu ujelo a lépe, že se zpívá s doprovodem, ale majitel Tiché Seiny stále jen stál a mlčel, já už nevěděla, co říct dál, ticho rostlo jako oko hurikánu a když už bylo opravdu téměř fyzické, Sikorský se konečně probral a řekl jen: „To nic, nic. Dobré.“

A pak se ještě zeptal, jestli umím i nějaké francouzské písně, já si narychlo vybavila názvy tří hitů a on zabručel *je crois que oui*, a řekl názvy třech dalších písní, které by podle něj měla zpěvačka dobře znát.

„Chodí sem hodně turistů, a ti chtějí pouze francouzské písně. Víte? Oni sice nerozumí textům, ale pokud se zde bude zpívat francouzsky,

budou mít pocit, že jsou v tom správném podniku. S tou pravou pařížskou atmosférou! Turisti se chovají všude stejně. Ty jejich anglické pijácké odrhovačky jim pak můžete naservírovat, až budou namol, to se pak odvážou. Ale nejdřív chtějí místní show. Tak to funguje. Svět chce být klamán, tak proč se bránit?“ složil si ruce na prsa a mě v tu chvíli napadlo, že tahle řeč musela být pro něj až vyčerpávající, vždyť zatím se vyjadřoval téměř pouze v holých větách, ale to už mi úvahy přerušil Pierrův výkřik: „Skvělý! Takže – přijata?“

„Pokud ji naučíte přes víkend písničky,“ pokýval majitel podniku hlavou: „přijata.“

Pak na mě upřel své chladné oči: „Po každé směně dostanete 200 franků plus standardní procento z tržby. Hraje se od úterý do neděle, pondělí je volné. Nástup příští týden – to platí i pro vás, chlapci. Budete mít k ruce ještě jednoho klávesistu. Je to šikovný chlapík, našel jsem ho v baru Nicolase Darclera, bude se k vám hodit. Ještě něco?“

Nikdo z nás už nic neříkal a starý muž proto doplnil, že je ujednáno a abychom všichni přišli zítra v poledne na zkoušku, ať to spolu do úterý dáme trochu dohromady. Tím byla audience u konce.

Vyšli jsme z kanceláře, ještě jsme se u baru zastavili na panáka vodky a pak s dětskou radostí vyběhli z podzemí ven.

„A je to,“ výskl si Michal, když jsme se ocitli ve sluncem zalitém dni. „Měli bychom jít někam to Agnesino přijetí oslavit – ne?“

Pierre se zubil, že co se jeho týká, tak se přidává k návrhu bez výhrad a pak dodal, že Agnes jistě také neprotestuje?!

„Díky, že chcete slyšet můj názor,“ ironicky jsem objala kluky kolem ramen. „Ale koneckonců,“ srazila jsem jim hlavy k sobě: „... pít jít musíme! Končí pohoda, zítra nás čeká nástup do práce, přátelé!“

K Tiché Seině jsem byla přijata v pátek. Druhý den proběhla první zkouška. Byla jsem docela nervózní, vždyť jsem ani pořádně nevěděla, co se na takových zkouškách dělá, jak to celé vypadá, co kdo určuje a tak. Ale kluci tyhle věci neřešili, takže nakonec všechno proběhlo úplně v pohodě.

Seznámila jsem se se zbytkem personálu podniku – zasmušilým vyhazovačem Bissem, s Maročanem Migelem, což byl malý, ale temperamentní kuchař, a se servírkou Frídou s velkým poprsím a rudě namalovanými rty. Ještě jsem měla poznat uklízečku paní Stroblovou, která chodí až ráno, a servírku Antonii, která se střídá na směny s Frídou.

Ten Sikorského muzikant přišel načas. Bylo mu podle odhadu něco málo přes čtyřicet, měl pleš, ale vypadal docela sympaticky. Řekl nám, že příští týden s námi bude hrát celý, pak má ale se Sikorským domluvené jen pátky a víkendy, jinak budeme hrát sami, že hraje na klávesy a jmenuje se Theodor. Podali jsme si s ním ruce a bylo po představování. Houba nám nalil panáka, jak řekl Michal – na trochu hbitější ruku – tím alkoholový příděl skončil, pak nás celý zbytek zkoušky čekala jen minerálka.

Ale té byly litry!

Na pódiu bylo téměř nedýchatelno. Ukrutné horko, klimatizace vypnutá, prý z úsporných důvodů. Houba naši reklamaci nebral v potaz, že si na dusno musíme zvykat. Až bude podnik plný lidí, bude se nám trénink hodit, rozdával moudra zpoza svého pultu.

Pierre nám rozdál načrtnuté playlisty se seznamem písniček v pořadí, jak mají jít za sebou. Až na tři jsem je znala všechny, to Theodor si asi k čtvrtině musel poznamenat, že si k nim má do příští zkoušky sehnat podklady. Ale možná to ani nebude třeba. Ukázalo se, že Theodor je profík, stačilo mu chvíli poslouchat a byl schopný svou partii zahrát.

Pustili jsme se do zkoušení. První song. Zahráli jsme ho jednou, pak podruhé, začaly se rozpítvávat jednotlivé pasáže a zase celý song a ještě jednou, znovu a znovu. Pak druhá skladba.

Pořád dokolečka, až to konečně mělo odpich a tempo. Celkem jsme udělali sedm písní, trvalo nám to přes čtyři hodiny.

„Musí to znít excelentně, hlavní je drive a duše,“ horlil Pierre, který se jaksi automaticky stal kapelníkem, zpěvákem a šéfem souboru. *Summer time, La Fille seule, Voice of Home, La Porta, Třešně pro Eliza-*

beth, Silver Shadow, J'attendrai. A navrch Nekonečný svátek od Serge Regnaniho.

Stále dokolečka.

Myslela jsem, že ke konci už ztratím hlas, ale Michal se jen smál a dobrou náladu přenášel i na nás. A když už jsme toho měli všichni až po krk, objevil se Sikorský, sedl si ke svému stolku, poručil Houbovi, aby mu přinesl skleničku vína a jen tak utrousil: „Zkoušejte. Jako bych tady nebyl.“

A my, z toho zkoušení už celí umlácení a vycucaní, jsme se vzepjali k závěrečnému výkonu a těch několik songů přehráli a přezpívali v téměř stoprocentním provedení.

Sikorský seděl, nic neříkal. Pak jen pokynul hlavou, jako že – to by šlo.

A to jsem nevěděla, že ten večer budu zpívat ještě jednou, a to před Rafinerií, kam jsme po zkoušce táhli pozdravit kamarády kluků. Jenže jsme přišli asi příliš brzo, na prostranství před skleněným monolitem nikdo nebyl, pouze jedna artistická dvojice, kterou kluci pozdravili, ale jinak kde nic tu nic, a tak Michal navrhnul, že můžeme ve zkoušce pokračovat i tady – a už vyndaval saxofon a já už byla odpočatá, opět plná chuti zpívat, Pierre nebyl proti, takže jsme to mohli rozbalit se vší parádou.

Vyzpívala jsem do otevřeného prostoru všechno i bez mikráku, to mě tedy opravdu potěšilo. Hlas zněl úplně jasně, jako by za sebou neměl ty čtyři hodiny námahy v dusné Seině. Jen jsem litovala, že tady už s námi není Theodor, který se od nás oddělil hned po zkoušce. Ale i tak to bylo dobrý.

Na place před těmi vysokými ocelovými sirénami jsme nakonec zůstali skoro do večera. To se už začali trousit Pierrovi a Michalovi známí, každou chvíli se u nás někdo zastavil, zdravil se s kluky a sem tam se i někdo zeptal, co jsem já zač, a moji bodyguardi odpovídali za mě, že jsem jejich severský troll pro štěstí a že spolu budeme od úterka hrát U Tiché Seiny.

Známí nám přáli hodně štěstí, pochvalovali, že to je docela výhra, získat přes zimu job v takovém fajn podniku, jakým je Tichá Seina, a cítila jsem, že to myslí opravdu od srdce. Pak už si povídali s kluky o novinkách, jež se před Rafinerií za poslední měsíce přihodily. Poslouchala jsem řeči těch lidí, které jsem zatím neznala, snažila jsem se pochopit, co se skrývá za těmi pojmy a jmény, o nichž mluví, a pociťovala jsem uspokojení, být na samý dotek zasvěcení do barevného společenství lidí od Rafinerie. A cítila jsem i jakýsi druh pýchy na sebe samu, na svůj hlas, který dokáže obsáhnout širokou plochu náměstí, a na naplněnou touhu žít tak, abych byla jenom já svou paní, abych si já na sebe vydělala a jen já sama mohla o sobě rozhodovat.

Byli bychom tam stáli snad až do noci, kdyby se u nás něco po sedmé znovu neobjevil jeden černovlasý hezoun – myslím, že se mi představil jako Drago.

A tenhle kluk řekl, že dneska se pije v baru u Daniela a mě najednou napadlo, jak byly mé předchozí myšlenky vlastně legrační. Vždyť v kapse nemám téměř ani pětku, tak jakápak svoboda?

Ale Drago v tu chvíli již pokračoval, že jsme zvaní, protože si za týden bude brát dívku Hester, a tak že pořádají pro všechny známé od Rafinerie velký rozlučkový mejdan. A Pierre se jenom zakuckal, chtěl něco říct, ale Drago jen mávnul rukou a řekl: „Jestli se chceš zeptat na Joshuu, tak toho můžeš nechat klidně u ledu. Stručně řečeno – Hester dala přednost kvalitě!“ pokynul nám vztyčeným ukazovákem a zmizel, a Michal jenom řekl: „To jsou mi novinky.“

A tak kluci zabalili nástroje, odnesli jsme je domů, kde jsme si dali sprchu a pak Pierre nařídil, že na předsvatební párty musíme jít v prvotřídních šatech. Do půjčovny na konci ulice jsme vpadli jako velká voda právě ve chvíli, kdy majitel zavíral, ale nechal se umluvit a asi toho následně ani nelitoval, protože jsme mu udělali solidní tržbu.

Kluci si půjčili fraky, klobouky, já dlouhé šaty, byly opravdu nádherné.

Půjčovně stálo celkem přes tři stovky, ale Pierre to zatáhl, že to je prý jeho honorář za reportáž v Le Figaru.

Poznala jsem, že kecá, ale nekazila jsem to.

Pak jsme šli po ulicích, dívali se do krámů a přemýšleli, co koupit za svatební dar. Napadaly nás jenom samé hlouposti. Až jsme došli na Marche d'Aligre, kde bylo ještě otevřeno pár vetešnických butiků. Ale i tam měli samé divné věci, a když jsme se už skoro vzdávali, tak v tom posledním krámku objevil Michal sadu prastarých hracích koulí pétanque.

Jejich povrch byl zbrázděný krásnou patinou, ale hlavně – byly uloženy do přenádherného koženého pouzdra s monogramem DH a celé to do sebe zapadlo jak kostky z dětské skládanky, takže jsme je koupili a Pierre řekl: „Tento dar má hlubokou symboliku nejen kvůli tomu monogramu. Drago jako žonglér ocení míčky a Hester můžeme říct, že bude mít v rukou konečně pořádné koule.“

Michal vyprskl a já Pierrovi řekla: „To je opravdu ta ideální řeč pro novomanžele,“ a vyrazili jsme k Danielovi, což byl podnik nedaleko Rafinerie.

Bylo tam už asi dvacet hostů, většinou streetperformerů, baskerů, pouličních rychlomalířů a i jinak zajímavých lidí. S našim slavnostním oblečením jsme sklidili uznání a když jsme předávali svatební dar, tak Hester, která byla od pohledu docela příjemná blond'atá holka, zajásala, že má konečně důvod, proč se těšit do penze. Byl to opravdu hezký večer, domů jsme odcházeli, až když už nad střechami svítalo.

Vyklouzli jsme z podniku do vlhkého rána a za námi se ještě ve dveřích objevila rozčepýřená hlava herce Marcika, který volal: „Tak v úterý u Sikorského je prej pokračování mejdanu, co? Už se těším!“ A hlava pak zapadla, my se potáceli liduprázdnými ulicemi a říkali si, no jo, takže v úterý?! To máme co dělat, už nám zbývají jenom tři dny!

pierre

Michal s Agnes mizí rozjařeně za rohem. Ještě před chvílí na mě hulákali, ať přidám a doženu je, ale teď už mě pustili k vodě. Klíče od bytu mají, však se neztratí! Chci si cestu domů trochu prodloužit, jít pomalu a sám. Potřebuji si po té pijatice vyčistit myšlenky.

Náhle stojím před Rafinerií.

Je tu opuštěná, všemi zapomenutá.

A přesto tak nečekaně hmotná. A opravdová.

Houpavě se kymácím na místě, přejíždím pohledem celou plochu náměstí. Cítím, jak mám zarudlé oči. Chvíli jenom tak setrvávám v pijácky ospalém rozpoložení a pak nakračuji pár kroků vpřed k jednomu z těch nedávno zasazených třímetrových platanů. Sedám si těžce pod jeho korunu na studené dláždění. Pohledem se vpíjím do Rafinerie. Je časné nedělní ráno, obloha bledne a budova vystupuje z mlhavého šera jako gigantická tarantule.

A napadá mě, že jsem ještě nikdy Rafinerii neviděl takto. Čelem a celou.

Během dne ruší její obraz vždy stovky lidí. Spěchající Pařížané, turisté, skupinky školních výprav. Někteří jen procházejí před jejími stěnami (Rafinerie je tak podobná trojrozměrnému pozadí ve filmovém studiu!), jiní vstupují do kovových útrob a po eskalátorech ve stříbrných lomených trubících jezdí sem a tam podobní melounovým jádérkům v tlustém střevě.

Přes den to, na co nyní se dívám, není *skutečnou* Rafinerií.

Je to Centre Georges Pompidou, jak jej znají návštěvníci města z prospektů a z výkladu průvodců. Přes den je Rafinerie spící vesmírnou Sněhurkou, kterou si lidé hovníválové přenáší na svých bedrech z místa na místo.

Ale teprve teď, když tedy žádní lidé nejsou – poznávám, co je skutečně Rafinerie!

Teď, v tuto rimbaudovskou hodinu mezi psem a vlkem, se mi Rafinerie konečně ukazuje, čím ve skutečnosti je!

Nic se nehýbá, nikde nejsou vidět postavy ani život. Ale budova dýchá!

Opravdu! Cítím to úplně jasně, jak pulsují všechny ty trubice, sváry, ocelová lana.

Jak dýchají plexisklové roury i sirény před budovou.

Jak Rafinerie mluví!

Protože tohle je její hodina! *Le temps mental*.

A vím, že kdybych teď vyjel do pátého patra, tam, co je muzeum moderního umění, potkal bych z obrazu vystouplého Picassovo Hráče na kytaru, rozehranou krvavou Chagallovu Válku a o kousek dál skotačící Pár kozorožců od Maxe Ernsta. Spolu bychom mohli – klidně a samozřejmě – sledovat skrz antireflexní plochu skel celé to voňavé pole pařížských střech, a přes Operu bychom viděli až na Sacré-Coeur, za kterým svítá.

Sedím pod mladým platanem, snažím se očima proniknout skrz spletitou ocelovou pavučinu dovnitř Rafinerie a vidět, co se tam odehrává. Hlavou se mi honí otázky.

Jak dlouho sem už chodím hrát? A kolik lidí jsem na těchto dlaždicích už poznal, kolik cizinců mi dalo svou minci?

A celou tu dobu jsem měl Rafinerii za zády.

Nikdy jsem nestál čelem proti ní, ale hezky hřbetem otočeným k jejímu tělu! Proč jsem se na ni nikdy *opravdu* nepodíval? Až teď! Vidím sám sebe v odrazu jejích skel, vidím tam i Dirka, Mathiewa, Draga...

Udělals chybu, Joshuo, žes opovrhl její ochrannou rukou a vyznával Notre Dame!

Rafinerie – ten kulturní stroj vyrostlý jako chladný vřed uprostřed starého města – ti to zařídil jinak.

Žádný zaprášený Notre Dame, ale Rafinerie je bohyní pařížských baskerů. Chyba, Joshuo, tvoje chyba. Proto jsme dnes zapíjeli s Dragem svobodu a proto ti už Hester nepatří. Je snadné urazit bohyni!

agnes

Zábava v podniku houstla. Bylo narváno.

Sikorský seděl u svého stolku, upíjel koktejl, občas někoho z hostů pozdravil kývnutím hlavy. Neusmíval se, ale byl spokojený, to se dalo poznat. Letní mrtvé období skončilo, v ulicích začalo být sychravo a venkovní zahrádky během posledních pár dní zcela zmizely z náměstíček a bulvárů. Hosté hledali opět cesty do svých oblíbených klubů.

A U Tiché Seiny byl první večer sezóny s kapelou.

S námi.

S novou kapelou od Sikorského! S kapelou, která se hostům líbila. A Sikorský to cítil a my také. Že jsme publiku padli do noty. Že se vydal *ostrý* začátek.

Že nás hosté přijali, že jsme je odhalili, odkryli a demaskovali, a oni zahodili škrabošky seriózních navoněných obličejů. Už to byl jen pařící dav, který dělal, co jsme chtěli my.

Tak do nich!

Kluci asi zažívali to samé jako já. Vydávali jsme ze sebe všechno. Ten opojný pocit, že manipulujeme postavami na parketu! Že pomáháme rozehrávat šachové partie druhé půle noci! Že se na nás všichni dívají a milují nás. Ano – oni nás milují! Nic jiného nebylo ten večer mezi námi a publikem než totální sounáležitost.

Úplně mě to dostalo.

Byla jsem jak v nirváně, slyšela jsem opilé chlapy, kteří na mě pokřikují, kteří mě chtějí, vnímala jsem je, jak se objevují pod pódiem, svlíkají mě očima a zase mizí v temných zákoutích podniku jak hladové murény. A z rohu, kde seděla rafinerská partička, se co chvíli ozývaly výkřiky: „Ágnééés, Ágnéés!“ – to Drago a Kevin, ti řvali nejvíc. Byli úplně na prach, ale co, ten večer bylo všechno jedno, naopak, každý cítil, že to musí být vodvaz – co největší a nejskvělejší!

Poprvé v sezóně je nabito, a tak to podle toho musí vypadat!

Zpívala jsem a dávala do toho všechno. Jako kdyby můj první koncert měl být i posledním! Cítila jsem se jak saint-germainský velekněz

Boris Vian, který věděl, že mu při každé písničce praskne jeden tuberkulózou zničený plicní sklípek.

A přesto hrál naplno a já musím také.

Ještě nikdy jsem nezažívala něco podobně povznášejícího. Být královnou!

Až tento večer.

Sikorského klub se přibývajícími hodinami pozvolna měnil v doupe nejhoršího kalibru, ale majitel to pro dnešek posvětil.

První noc nového období. Ať to stojí za to!

Ať se zítra nese celou Paříží, jakou skvělou kapelu má letos Sikorský! Jak se letos bude u Seiny pařit! Ať to všichni vědí!

V následujících týdnech se nám Seina stala druhým domovem. Hráli jsme téměř každý den, vždy do dvou či do tří ráno, do postelí jsme se dostávali kolem páté.

Říjen, listopad.

Jak se najednou zdál dávný ten první den v Paříži! To úvodní vystoupení na jevišti! Onen nečekaný dotyk důležitosti a pocitu poslání! A pýchy ze Sikorského zamručení: „Celkem to šlo.“ Ale vzpomínka na ten večer mě stále hřála. Nejvíce pak radost z návštěvy muzikantů od Rafinerie, kteří tenkrát přišli za námi do šatny, plácali mne po rameni a nadšeně chválili vystoupení.

Protože díky tomu večeru jsem už nebyla *no name*.

Stala jsem se jednou z nich. Jednou z party muzikantů od Rafinerie. A to byl báječný pocit!

A tak plynuly nádherně podzimní a časně zimní týdny. Večery byly vyhrazené zpívání u Sikorského, a pokud trvalo slušné počasí, odpovídne patřila baskování u Rafinerie.

S kterými baskery jsme se během dne neviděli na place, s těmi jsme se většinou sešli večer u Sikorského. Jak jsem záhy poznala, pouliční umělci zde patřili mezi nejstálejší a vítané hosty. Houba to zdůvodňoval vzájemnou ekonomickou symbiózou. Pro baskery, kterým se zrovna příliš nedařilo, nebo měli hlouběji do kapsy, psal Sikorský útratu do

zvláštního sešitku a mohli platit s týdenním zpožděním. Umělci naopak svou pravidelnou docházkou vyvažovali majiteli podniku kolísavou návštěvnost způsobenou rozmary počasí.

Pak venku začaly první plískanice, v ulicích se objevovaly stále častěji auta se sněhem přimrzlým na střechách, který zvěstoval, že nahoře v horách začala lyžařská sezóna. Převalil se konec listopadu, prosinec, nastaly Vánoce. Sikorský udělal pro zaměstnance i nás externisty sváteční pohoštění. Dávali jsme si drobné dárečky a uklízeče Stroblové jsme se složili na kolo, které jí před časem někdo ukradl před podnikem. Babka z toho byla úplně nesvá, nevěřícně kolem bicyklu chodila a opakovala, že takový dárek jí opravdu vyrazil dech, a do očí se jí draly slzy dojetí. Měli jsme z toho radost.

Mezi svátky byla Seina dva týdny zavřená.

Nám to ale nevadilo. Chodili jsme s Michalem a Pierrem po městě a v každé druhé kavárně jsme si dávali do trumpet.

Ale často jsem chodila i sama.

Vůbec jsem se nemohla té velkoměstské nálady nasytit. Toho pocitu, jak na mě ze všech stran sršely nabídky a lákadla obchodníků s povánočními výprodeji, estrádní poutače i rafinovaně vlezlé marketingové nabídky. A já ty nákupy mohla úplně vypustit, nebyl k nim nejmenší důvod, a díky tomu jsem byla nádherně nad věcí a v pohodě.

Na silvestrovskou párty jsme zašli k Danielovi, večer byl příjemný, ale zcela poklidný a bez výstřelků. Začátkem ledna jsme na pět dní vyrazili na SpeedoSpray do Amsterdamu a teprve tam jsme pořádně oslavili příchod nového roku. Jel s námi ještě Dirk, Mathiew a Drago s Hester.

Po návratu z Nizozemí – krátce po Třech králích – se začalo u Seiny hrát znovu a moc mě to bavilo, cítila jsem se plná energie a síly. Hned od prvního večera jsme do toho šli po hlavě, bylo to úžasné, přišlo mi, že jsem od kořínků vlasů až po palce u nohou nabitá chutí zpívat a hlas se mi usadil jak správně rozvětvený strom, který vydrží každou vichřici a mnohahodinový tajfun večerních vystoupení.

A jednoho dne mne napadlo, kolik věcí se vlastně poslední dobou změnilo. Jako bych už ani nepotřebovala kluky, SpeedoSpray a doping vína.

Stačilo žít jenom pro ta večerní představení.

Pro okamžiky, kdy jsem to mohla rozbalit před svým publikem. Někdy neklidným, často lhostejným, výjimečně bouřícím – ale vždy mým publikem.

Protože středem mého vesmíru se nepozorovaně, ale o to zásadněji, stala písnička.

Jakákoli.

Všechny ty skladby ohrávané večer co večer na malém jevištěátku v podniku hluboko pod úrovní bulváru Henriho IV. Všechny z nich se náhle seřadily do souhvězdí a galaxií mého vědomí a vytvořily nový rozměr.

Odhalily mi svět, o němž jsem předtím jen tušila a teď jej konečně poznávala.

Jestli někdo tvrdí, že člověk teprve zpětně dokáže ocenit, že kdesi ve své minulosti prožíval šťastné období, tak u mě to neplatilo. Věděla jsem naprosto jasně, celé ty událostmi a radostí naplněné týdny jsem si byla jistá, že právě toto údobí je naprosto výjimečné a úchvatné. Celou svou mysl i tělem jsem vychutnávala každou plynoucí hodinu. Nasávala jsem čas a lidi kolem sebe do všech pórů a byla nešťastná z představy, že nemohu nijak ovlivnit trvání této doby, že nemohu zachovat tu chiméru, to pomíjivé poblouznění. Že jediné, co je mi dopřáno, je pokusit se konzervovat v sobě ty okamžiky, aby bylo kam sáhnout, až dny nebudou stát za nic.

Co bylo předtím? Cesty, hledání přátel, knížky? Pouhý výdech.

Ale Seina a večery tam, ty byly nádechem.

Hlubokým a trvalým.

Každou noc jsem si to uvědomovala. Jak mě zpěv nabíjí. Jak mi publikum a kapela za zády dodávají energii. Připadala jsem si jako akumulátor, každým vystoupením zdravější a silnější. Ještě nikdy jsem nezažívala takovou zimu, jakou byla tato U Tiché Seiny. Nezapomenutelnou. A spěchající do jara.

pierre

Auto prudce zabrzdilo u chodníku. Docela jsem se lekl a nakousnutý cheesburger mi málem vypadl z voskovaného papíru.

„Pierre!“

Muž vystupující z nablýskaného volva je můj otec. Urostlý, Zachovalý padesátník v ležérním, ale značkovém saku. Sebejistý výraz v obličeji, na krátko střižené šedivějící vlasy a opálené silné ruce se zlatými chloupky. Obraz úspěšného muže, ze kterého mi je na blití.

„Pierre! To jsem rád, že tě vidím!“ Obchází vůz a blíží se k mé lavičce. „Mohu se k tobě na chvilku posadit?“ ptá se.

Otázka mě překvapuje. Otec nikdy nebyl z těch, kteří by se ptali na mínění druhých. Jako ředitel významné pařížské reklamní agentury měl ostatně pro podobný styl chování předpoklady. Jeho heslem bylo – vždy nechat ostatní vypovídat, ale pak si udělat všechno podle svého. Možná i z tohoto důvodu dosáhl ve světě obchodu takových výsledků.

Uvolnil jsem mu místo. Nedožedený cheesburger balím do papíru. Stejně z něj už nebudu nic mít. Zmuchlanou hroudu strkám do kapsy a mlčím.

Otec se posadil. Cítím, jak váhá. Jestli mě má přátelsky poplácat po rameni nebo ne. Je to jenom kratičké zakolísání, ale nechci mu situaci usnadnit. Jeho rozpaky se naopak celkem dobře bavím. On přišel za mnou, takže je na něm, aby rozehrál bůhví kolikáté dějství našich horů.

„Vypadáš dobře,“ říká po krátké tiché pauze a s hranou vstřícností do mě šťouchá. Tak tedy nevydržel! V duchu úpím – bože, to je stupidita! Mlčím a nechávám ho v tom pěkně vykoupat. „Už jsme se dlouho neviděli, což?“ lapá po dechu. Mám na jazyku odpověď typu, že mi to zase tak moc nechybělo, ale větu polykám někde v jícnu. Ať se snaží.

Vteřiny se vlečou. Tristnost chvíle se dá krájet.

„A že tady tak vysedáváš...?“

Beru ho na milost. „Co máma?“ ptám se, abych předešel dalším otcovým otázkám.

Má první reakce ho konečně uvolňuje a napjatý výraz ve tváři mizí. „Ale, to víš,“ krčí rameny. „Je pořád doma, stará se o zahradu. Špatně se nemá, kšefty se docela hejbou. Dostali jsem teď několik výborných zakázek.“

Jako by mu zmínka o byznysu něco připomněla, přestává se na mě dívat a pohled upírá skrz rušný provoz na Rue de Rivoli kamsi k domům naproti. „Budeme dělat P. R. pro fotbalové mistrovství světa za tři roky, četl jsi o tom, ne?“ obrací se opět ke mně.

Odpovídám něco v tom smyslu, že noviny nečtu. „A ptal jsem se, co dělá máma...,“ vracím se k původní otázce.

„Aha. No, vždyť jsem ti řekl – je spokojená.“

„Spokojenost je činnost?“ namítám, a on se potěšeně směje. Má mě tam, kde cítí pevnou půdu pod nohama. Zatímco většinu lidí znejistí, když je partner začne chytat za slovo, otec takové situace miluje. Vždycky říkal, že největší radost mu působí ústřice a břítká diskuse.

„Jistě, spokojenost je dokonce program!“ rozehřívá se. „Ale abych ti tedy *přímo* odpověděl – máma se vrtá v záhoně a tak. Znáš ženský. Jezdí taky pořád někam nakupovat. Jsem rád, aspoň má nějakou zábavu, mě si doma moc neužije, vždyť víš,“ zkouší působit účastně. Náhle si ještě na něco vzpomíná: „Jo – a koupila si psa. Retrívra, krásné štěně!“

mlčím. Otec přemýšlí, co říct dál.

„A co vlastně děláš ty? V nějakém baru, ne?“

Přikyvuji.

„Baví tě to tam?“ ptá se a cítím, jak se ho zmocňuje lehká nervozita z křečovitého podtónu, který celou naši rozmluvu prostupuje.

Opět přikyvuji.

„A nechceš pomoci sehnat něco – teď se neuraž, ale smysluplnějšího? Mám plno známých, určitě by se dobrá a slušně ohodnocená práce sehnala. Přemýšlej! V baru se moc daleko nedostaneš.“

Začíná mi lézt krkem. Morálka! Pha! O té káže ten pravý! Pak mě napadá, že mám v batůžku pořád schované ty staré noviny s fotografiemi z loděnic. Sice jsou už dost potrháné, ale pro otce dobré.

„Jestli tě uspokojí, že dělám něco smysluplnějšího...“ sahám do batůžku a podávám mu výtisk.

„He he – říkal jsi, že noviny moc nečeš,“ funí fotřík. Pak překvapeně vykřikuje: „Le Figaro? Ty podporuješ ty levičáky?! Nebo snad dokonce pro ně píšeš?“

„Nic nepíšu. Fotím. To už jsi zapomněl, že fotím?“

„Ach tak, skoro jsem se lekl,“ oddechuje si otec přehnaně spiklenec-ky a chystá se otevřít noviny, když v tom okamžiku se otevírají zadní dveře volva a z nitra vozu se ozývá mladý ženský hlas: „Nicolasi, volá J. D., jestli jsme prý nezapomněli na schůzku...“

Otec sebou trhl, ale nikoli uspěchaně ani překvapeně.

„Řekni mu, že jsme uvízli v zácpě,“ obrací hlavu směrem k vozu. „A pojd' jsem, Jacqueline, představím tě svému synovi.“

Chvíli se nic neděje, pak se z auta vysunuje jedna dlouhá noha, poté druhá a konečně se objevuje i celá dívka.

Je to vysoká, štíhlá bruneta. Může jí být tak kolem dvaadvaceti a z dálky vypadá velmi atraktivně. Má na sobě lehký světlý kostým, snad trochu příliš vzdušný na panující předjarní počasí. Lesklé a husté černé vlasy má sestřižené do pečlivého konzervativního účesu s délkou zarovnanou u krku. Z celé její osobnosti sálá sebejistota a okázalá smyslnost. Jeden procházející cizí muž se po několika metrech zastavuje a se zájmem si dívku prohlíží.

Na mě zatím takový dojem neudělala. Krásná, ale bezduchá manekýna, hodnotím ji v duchu. Je ta panenka vůbec živá, nebo je jenom hračkou v životní velikosti?

Ostentativně odvracím pohled. Přicházející dívka mi ale přesto zaměstnává hlavu.

Napadá mě jeden příměr. Produkt doby – odosobnělá Evropanka s přezíravým pohledem dítěte globální vesnice. Dokážu si ji představit v šotu ze zanedbaného afrického vnitrozemí, jak se sklání nad klubkem dětí s velikýma očima a nafouklými bříšky. Rozdává jim pamlsky z humanitární pomoci, kolem stojí v půlkruhu fotoreportéři předních svě-

tových médií. Za vesnicí čeká blýskavý vrtulník, ve kterém se pro ni chladí limonáda v malé elegantní ledničce. Ikona klamu.

Periferním viděním sleduji, jak se k nám plavmo blíží.

„Jacq, to je Pierre, a tohle je má asistentka Jacqueline. Dělá u nás čtvrtý měsíc,“ zvedá se otec z lavičky a představuje nás.

Obracím k ní hlavu a automaticky taky vstávám. Dívka stojí na krok přede mnou. Má krásné hnědé oči a pravidelný obličej s malou pihou u kořene levé strany nosu.

Najednou jsem zaražený.

Zblízka vlastně ani jako panenka nevypadá, konstatuji a s překvapením si uvědomuji, že se mi líbí daleko víc, než jsem byl na první pohled ochoten připustit.

Moje nechuť k její osobě začíná tát. Vlastně je nádherná, přiznávám si. Jacqueline mi nabízí ruku k políbení a já se ukláním.

Je skutečně okouzlující.

Cítím, jak se má sebedůvěra rozplývá jak pára nad hrncem a dokonce se přistihuji, že se začínám usmívat jako pitomec.

„Jsem opravdu ráda, že vás poznávám, Pierre. Otec o vás často vypráví. Jste si ostatně velmi podobní,“ říká ta dokonalost sametovým hlasem a můj sotva probuzený zájem rázem chladne. Hlas a familiární intonace manekýny podbarvená prefabrikovaným zájmem o mou osobu mě usazují zpátky na zem. Dostávám na sebe vztek, že jsem před malým okamžikem nalítl na kýčovitý obal a že se mi dívka líbila.

Otec se usmívá: „No, není báječná, Pierre? Povídám, sežeň si nějakou pořádnou práci s prima asistentkou a svět se ti bude zdát hned zajímavější než přes hledáček toho tvého fotoaparátu!“

„Vy fotografujete?“ zajímá se Jacqueline tak snaživě, až se nedá přesně odhadnout, nakolik je údiv míněn zdvořilostně a nakolik upřímně.

Už se nadechuji k odpovědi, když se nám za zády objevuje Michal a Agnes. Setkání s otcem tím začíná dostávat rázem jinou šťávu.

„Brej den vespolek,“ hlásí Agnes nezvykle afektovaně.

„Zdravičko,“ – hartusí Michal a zdvihá do výše otevřenou plechovku piva.

Dívám se na otce. Nedokáže zakrýt rozmrzelost z příchozích. Po těle se mi rozlévá blažený pocit. To koukáš, tatíčku, jaké mám kamarády! A tos ještě nebyl U Tiché Seiny!

„To jsou mí přátelé,“ říkám pečlivě odkrajovaným hlasem.

Otec je najednou odměřený: „Hmmm.“ Ani se nenamáhá sám sebe představit.

Jeho rozčarování je však pouze chvilkové. Náhle se mu obličej opět rozjasňuje.

„Nu – musíme už jít, Pierre. Jsem rád, že jsem tě viděl,“ říká a roztahuje ksicht do zářícího úsměvu. Podává mi ruku a líbá mě dvakrát na tvář. I Jacqueline se nakloňuje k polibku. Voní po nadýchaných peřinách a nočním dobrodružství. Vrací se k vozu, otec jí přidržuje dvířka a než sám obejde automobil k místu řidiče, volá: „Tak se někdy ukaž. Jo, a díky za noviny, rád se podívám!“ mává výtiskem. V příštím okamžiku se už jeho nablýskané volvo odtrhává od chodníku a mizí v proudu pod Vítězným obloukem.

„Co to bylo zač?“ ptá se Agnes rozmrzele.

„Otec se svou novou asistentkou.“

„Ten elegant byl tvůj fogy?“ zajímá se Michal. „Vypadali jste vedle sebe skutečně jako dokonalá rodinná dvojice. Musíš jen trochu dohnat módní trendy...“ chytá mě rozmarně za sepranou košili. „Ale ta žába ušla, fogy má vkus! Vsadím se, o co chceš, že si tu krásku nenechává v práci jen pro její červený diplom z univerzity – he?“ řehtá se. „O co, že ji píchá na koberci v kancelíku! Nebo snad na stole v zasedačce? Jaký je tvůj názor Agnes, he?“

„Můj názor je ten, že je úchylný, aby šéf přidržoval asistentce dveře od auta,“ bručí Agnes a tváří se, že tím je pro ni debata na dané téma vyčerpána.

Sedám si znova na lavičku, odkud jsem před chvílí vstal při seznamování s Jacqueline, a poněkud vztekle vytahuji z kapsy nedojedeného a zmuchlaného cheesburgera.

Michalova slova mě zasáhla. Opravdu jsem před okamžikem myslel na to, jaké to je, milovat se s Jacqueline.

Do té myšlenky mi přilétá odněkud z hlubin podvědomí tvář otce, a ta tvář je ztemnělá milostnou námahou. Vidím Jacquelininy přivřené oči, vzdychající hebkou pružinu jejího těla, ale rovněž chlupatou otcovu prdel. Slyším jeho přirážení. A závidím mu.

Michal si všiml, na co myslím, protože se hned s chutí ptá dál.

„Taky by sis píchnul, co? No řekni, že bys tam toho svýho krut'ase ponořil?“

„Blbečku!“

Agnes se tváří čím dál tím kyseleji. Michal poskakuje před lavičkou jako šašek, co chvílí šermuje ve vzduchu plechovkou a vykřikuje svoje rozumy, které se snažím nevnímat.

Vidím před očima Jacqueline, její oči a ústa.

A vzrůstá ve mně stále silnější nenávist k otci, který píchá sekretářky a ani se neobtěžuje to skrývat, pociťuji nenávist k mámě, která dělá, že nic nevidí a raději si pořídí psa, a stoupá ve mně nenávist k tomuhle podvečeru, který se vleče jak spráskanej pes smradlavými kanály.

A rozmrzelost se mě drží ještě po tom, co přicházíme domů a Agnes říká: „Seš nějakej přešlej, co kdybysme si někam vyjeli, když máme tři dny volna?“ a já jí odpovídám, že chci být sám.

Sedám si na balkón, kouřím a dívám se na ztemňující se město. Světla už začínají blikat, na obzoru se slunce poroučí do hajan. Krásný večer, který se jakoby nehodí do mé nálady. Nebo spíš – ta nálada nepasuje do rámu této chvíle.

Jenže, co s tím?

Napadá mě, že Agnes má možná pravdu. Co tady? Otec mi zkazil náladu na dlouhou dobu dopředu. To už je možná opravdu lepší někam jet.

„Tak jo – vyrazíme,“ říká Agnes. „Celou zimu jsme se těšili, až bude konečně hezky, a teď bychom seděli doma. Je čas na pořádný výlet!“ zvedám se z balkónu a Agnes ke mně přiskakuje, dává mi pusku a je najednou celá nadšená.

„Senza, udělám jízdenky,“ září. „Někam k moři. Do Granville, třeba. Je to prý město starých kozáků, Sikorský o něm jednou vyprávěl. To je to pravé! Určitě ještě stihneme nějaký večerní vlak,“ hoří nakažlivým nadšením, které se přenáší i na mě. Ať napíše lístky kamkoli, i na kraj světa, ale ať už proboha vyrazíme!

Michal

U Tiché Seiny byl ospalej klid. Paní Stroblová právě přetřela podlahu vlhkým hadrem, Houba pečlivě otíral skleničky za barem, z repráků tiše hráli Floyd a já jsem seděl na barový židlička a uvažoval, proč jsem nechtěl jet s Agnes a Pierrem na výlet. Seina je zavřená, firma bude instalovat nový vybavení kuchyně až do čtvrtednečního dopoledne, takže v podniku bude mrtvo a pusto. Ani k Rafinerii mě to nijak nelákalo, co tedy vlastně chci dělat?

Špičkou boty jsem oťukával stěnu pultu, usrkával z orosený sklenice vinnej střík a z nedostatku jiný činnosti pozoroval Houbu. Po jazyku jsem přitom mimoděk povaloval nakyslou chuť nápoje, a když jsem položil skleničku zpátky na pult, přejížděl jsem pomalu ukazováčkem kolem jejího okraje.

Byl jsem ponořený do svejch myšlenek, když najednou slyším Houbu, jak reptá směrem ke mně, že se chovám jak čuňák. „Prstem po skle patlají jen floutci ze zbohatlických rodin a nervózní milenci, když jim dojde řeč. A teploušové na lovu,“ bručel barman.

Leštil skleničky a díval se přitom úplně někam jinam mimo mě, jako by si vlastně povídal jenom sám se sebou, ale já dobře věděl, že to bylo určeno mejm uším.

Opáčil jsem, že tím vyjmenoval skoro všechny kategorie lidí, kterejm tady nalejvá, a přejížděl jsem prstem dál po okrajích skleničky, zvědavej, jestli to Houbu vytočí. Ale ten jenom houknul, že *vopravdu* nevyjmenoval.

„Neuvedl jsem zkrachovalý saxofonisty. A taky jsem neřek třeba venkovský burany. I když – myslíš si, že ti by takhle patlali po skleničkách?“

Zeptal jsem ho, proč by ne, a Houba mě vzal konečně pořádně na vědomí a řekl, že každěj vesnickej balík ví, co dá práce udělat pořádný víno. „Takže by si jednak nekazili dojem objížděním prstu okolo sklenice a jednak – a to hlavně – by si nedávali střík, kterým víno akorát tak

degradují!“ přehodil si z ruky do ruky utěrku a dál se věnoval skleničkám.

„Děkuju ti za osvětu!“ odpověděl jsem zvesela. „Ale co se nápojů týká, dokážu si poradit sám. Jestli ti vadí hosti se stříky, tak stříky vyhod’ z nápojovýho lístku. Můžeš je konečně nahradit pořádným pivem, jestli mi chceš udělat opravdu radost.“

Houba odložil právě vyleštěnou skleničku do police a teď už zase nevzrušeně odpověděl, že dokud tady budou takoví cucáci, jako jsem já, tak z nápojovýho lístku vyndávat nic nebude. Už prý jenom pro ty moje kecy.

„S kecama jsi začal ty sám...“, řekl jsem a jakoby mimoděk jsem prstem tak přitlačil, až tenké sklo vydalo táhlý zvuk podobný neseřížené cirkulárce.

Houba se otrásl: „Seš prase a čuňák, kterej se vyžívá v provokacích. Nech toho, nebo mi ta husí kůže zůstane do rána.“

„Vivat – zvítězil jsem,“ měl jsem ho na lopatkách a sundal jsem prst ze skleničky.

Floydi právě přestali hrát – cédéčko pokračovalo záznamem koncertu Palm Sykesové. Tu nahrávku jsem znal. Zpěvaččin hlas právě promlouval:

*... a člověk se pak vzbudí, kouká se z okna ven,
na autostrádě v hloubce se valí ten novej den,
člověk si voblíkně šedivý šaty, sejde dolů na ulici,
smrt tam s ksichtem koženým tančí s dědkem po mrtvici
a otázky zkurvený maj v análech úplavici...*

A dál jsem to už neslyšel, protože Houba zase začal povídat. Prej se rozhodl, že ze mě udělá slušnýho člověka, kterej pije slušný věci. Natáhl se k přehrávači a ještě víc stáhnul volume, až bylo skoro úplně na minimu. Podal mi láhev načatýho vína.

„Bude s tebou dřina, ale třeba se to povede. Chceš ochutnat tohle?“ Obrátil jsem flaškou tak, abych si mohl přečíst etiketu. „Blan-šet Šy-rach...“

„Blanchet Syrah! Aby sis nezlomil jazyk,“ pozdvihl Houba vobočí. „Pohlazení pro odborníka a nezasloužená radost pro neznabožáka, jakým jsi ty.“

Vzal si láhev zpátky a nalil mi dvoudecáka.

Sám si naplnil půlkový pohárek. Pak červený opět uzavřel, vrátil láhev na místo, uchopil pohárek, jeho okraj překryl svou kostnatou dlaní, zamíchal s vínem a vopatrně ke sklínce přičichnul.

„Je v tom cítit všechno! Slunce, horký letní den, vůně rozpukané země. Zkus to!“ vyzval mě, a tak jsem po jeho vzoru nechal vobtejkat stěny skleničky tou alkoholickou lahůdkou, pak jsem i já přikryl okraj, po chvíli přičichnul a nakonec se napil.

Barman přimhouřil voči. Napil se ještě jednou a spokojeně mlasknul.

„Cukrem zalepené ruce česáčů, zvon v údolí a cestička mezi vinicemi vyložená bílým šterkem z drceného vápencového podloží. To všechno v tý skleničce prostě je! Tisíc a jeden příběh, příteli!“

*... a ten hajzlovskéj šéf, co v propocený košili
tě drží v hrsti s tváří mrtvé víly,
cedí mezi zuby s mrazivým úsměvem
ty nulo zkurvená, proč vlastně s tebou nevedem
ňákej rychlej proces, ten my přeci dovedem...*

„No, sice neumím tak poeticky vopěvovat dokonalost vína, ale pití to je vcelku dobrý,“ pokejval jsem hlavou. Houba nespokojeně vodfrknul: „Co – dobrý?! Výtečný! Ale jako bych to neřikal – vám muzikantskej je kvalita stejně ukradená. Hlavně že to teče, že jo?!“

„Sám bych to neřekl výstižněji, degustátore,“ pobavil mě. „Proč vlastně leštíš skleničky v týhle špeluňce, když tě srdce táhne do vinic?“

Barman se zakabonil. Odložil skleničku, nahnul se nad barovej pult. Obličej měl téměř proti mému.

„Proč, proč...? To máš tak – jako muzikant bys tomu mohl výjimečně porozumět. Já jsem zkrátka ten člověk, který o víně ví dost. Víc než dost. Víc než leckterej uznávanej vinař. Jenže...!“

Významně a dlouze se na mě podíval.

„Jenže – hudební kritik taky dokáže každou skladbu rozpitvat do posledního akordu, vyčíst skladateli přehozený křížek, odhalit sebemenší nepatřičnou pomlku. Všechno pozná, ale sám není schopný nic *napsat*. Tak je to, příteli. Někdo prochází životem jako tvořitel, jiný jako pozorovatel. Já jsem poutníkem. Poutník pozorovatel, tak by mohlo znít pravé povolání. Nejraději sleduju cesty slunce za dobrým vínem. Tak je to.“

„Ale neříkej mi, že ses v životě aspoň někdy nepokusil víno pěstovat, he?“

*... a když jdeš po pátý zase stejnou cestou domů,
smrtka už vynesla smetí ze všech lidskej Babylónů,
dědek leží na perónu konečné stanice Ringarehen,
pak doma sundáš ponožky, vyplivneš žlutej hlen,
lehneš na svou bachyni a řekneš si: další zkurvenej den...*

„Ech...“, mračil se dál barman. „Pěstovat sám víno... To je věc! Ale znáš to, nebo spíš neznáš, ty seš ještě cucák. Oženil jsem se, žena seděla doma a – kdy přineseš peníze? Já na to – až udělám vinici. A ona – ale ta letos ještě nebude plodit. Co budeme jíst? Já na to – mě stačí málo. A ona – a jak vlastně budeme bydlet? A co děti? A co já? Na to už se mohlo odpovédět jenom dvojím způsobem. Buď jí kopnout do zadnice, nebo se před ní ohnout. Já se ohnul a šel za barovej pult. A už mi to užstalo. Šestatřicet let. Když si ta léta uvědomím... Hrome! Ženská je pohřebištěm mužovy tvořivosti. A nejhorší na tom je, že je to dobrovolnej hřbitov, mladíku. Úplně dobrovolnej. A tedy bez nároku na reklamaci.“

Díval jsem se do polovypitý skleničky a přemejšlel vo barmanovejch slovech. Pak jsem obsah naráz obrátil do sebe.

„V kolik přijde Sikorský?“ změnil jsem téma.

Houba pověsil utěrku na věšák a zamžoural očima. „Tak to bysme měli... Co si říkal? Jo! Sikorský! No nevím. Za čtvrt hodiny, za půl? Když tady zůstaneš, dočkáš se. Teď mě omluv...“ a odplul na druhý konec barového pultu. Zase neutrálně zasmušilej, neviditelněj a nezničitelněj Houba. Deska dohrála. Lokál se nasáknul neklidným tichem.

Ale to všechno trvalo jenom okamžik. Pak jakoby ze všech koutů vylezly všechny zvuky, jež se původně schovaly před Sykesovou kamsi pod stoly nebo do chodby směrem k záchodům. Bylo slyšet občasné pokašlávání Houby, pootevřeným okýnkem u stropu doléhal hluk podvečerní dopravní špičky na bulváru Henriho IV. Monotónní šumot větráků příjemně plynul podél stropu prázdného podniku. Žaluzie o sebe občas téměř neznatelně zavadily a jemně pleskly.

Opřel jsem si hlavu mezi dlaně, strnule mžoural do barové vitríny a nevěděl jsem, zda se mám podat zívající náladě, nebo si objednat další pití.

Uvadal jsem do dřímoty.

Cejtil jsem, jak se mi myšlenky propadaj spirálovitě stále do větších hloubek, za víčky mi vířily mozaiky barev a psychadelickejch představ. Z dálky mi dolehl k uším zvuk nový desky, kterou Houba nasadil do přehrávače.

agnes

Vlak vyjížděl z Gare St. Lazare po desáté. Byl poloprázdný, což je vždy příjemné.

Když jsme se rozjeli, zdálo se mi, že se Pierrovi nálada trochu zlepšila. Cestovali jsme sami, bez Michala. Ten řekl, že dneska nepojede a ani zítra nejspíš ne, protože chce zůstat v Paříži. Máme mu jen pro všechny případy nechat na nádraží v Granville vzkaz, kde jsme, kdyby si všechno rozmyslel a přece přijel.

Sedli jsme si na úplně poslední sedadla v posledním vagónu. Přišel průvodčí, zkontroloval jízdenky. Ještě jsem se zcela nezbavila takového divného pocitu při jízdě na SpeedoSpray, ale i tentokrát proběhlo všechno hladce. Průvodčí byl mladý kluk s náušnicí v uchu a na jízdenky se ani pořádně nepodíval. Označil je razítkem a šel dál. Ostatně – jízdenky se mi podařilo udělat opravdu výborně, nebyl na nich ani jediný vyšisovaný záhyb! Stává se ze mě profesionální falzifikátor!

„Řekni mi něco o svém tátovi?!“ zeptala jsem se Pierra, když průvodčí odešel.

„O otcovi?“ odvětil jaksi nepřítomně. „Proč tě to zajímá?“

„Tak. Když jsme ho dneska potkali, působil na mě jako muž, který ví, co chce.“

Pierre se kysele usmál: „Jo, to ví. Vydržovat si sekretářky a cpát do mámy prachy, aby nedělala problémy a chodila s ním spořádaně na večírky s konzervativními klienty.“

„To se přece o šéfech říká – musí mít ke všemu svolnou atraktivní asistentku, aby nevypadali jako slaboši, a doma pouští peníze mamce, aby jí tím zavřel pusu.“

Podíval se na mě překvapeně.

„To myslíš vážně?“ zamračil se. „Ty si to fakt myslíš, cos teď řekla?“ byl upřímně udivený.

„Já jen chtěla říct, že tvůj táta vypadal přesně tak, jak jsem si vždycy představovala chlapy, kteří dbají na svou pověst víc než na pohodu v rodině,“ řekla jsem.

„Tak to už ti vůbec nerozumím. Jednou řekneš, že ohýbat sekretářku je součástí bontonu, a přitom málem omdléváš, když řeknu slovo šukat,“ řekl Pierre.

Namítla jsem, že to se nevylučuje, ale fotograf už nesouhlasně potřásl hlavou.

„Asi to nevyřešíme,“ řekl Pierre smířlivě. „Ty jako holka máš na to svůj pohled, a já svůj. Radši pojď ke mně,“ natáhl ruku.

Objal mne kolem pasu, samozřejmě a přitom nějak tak bezděčně mi zajel pod svetr.

Ten mimovolný, nepřilíš rychlý pohyb nebyl sexuálním signálem ani znamením touhy. Bylo to gesto mezi bratrem a sestrou, uvelebila jsem se mu v podpaží a uvolnila tak cestu jeho ruce, aby mohl ještě hlouběji.

Přivřela jsem oči a on mne chytil pod srdcem tak měkce a teple, jako by věděl, že tak to mám nejraději.

Poslouchala jsem melodii vycházející z nitra Pierrova hrudníku. Byla tak blízko a přitom tak temně vzdálená. Slévala se s rytmem vlakové soupravy, dum – dum – dum, a kolem hlavy se mi začala dělat načechraná mlha a pak jsem se pomalu propadala do spánku a zase jsem se vracela na krátké okamžiky do přítomnosti, abych se o zlomek vteřiny později snesla do ještě hlubší prolákliny nevědomí.

Připadalo mi to jako astronautická centrifuga sloužící k simulování stavu beztlíže. Uvědomovala jsem si to střídání sebereflexe a snových pocitů, kdy jsem viděla sebe samu, jak se trhaně probouzím a usínám. Ohromně mě to bavilo a téměř mi přišlo líto, když jsem cítila, že usínám doopravdy.

Vzbudila jsem se, všude kolem byla hluboká tma, kterou prozařovalo jen sporé světlo zářivek mezi sedadly. Pierre měl nohy natažené do uličky, ruku už vyndal zpoza mých zad. Kouřil.

Vstala jsem, otevřela okénko a dovnitř vpadla vůně moře.

Vyklonila jsem hlavu do tmy.

Půlnoční vzduch se proměnil v masu chladné hmoty, která mě udeřila prudce do tváře.

Na krátký okamžik mi připadlo, jako by mne objal hustý deštivý mrak. Uši mi zahltilo dunění pražců a ocelových kol naší soupravy, ostatní zvuky byly kamsi vytlačeny. Za zády se z okénka vyklonil i Pierre.

„Skvělý – cóóóó?“

„Cóóóó jakóóóó?“ nerozuměla jsem.

„Že je to tady skvělýýý!“

„Jóóó! Už slyším. Ale cóó je jako skvělýýý?“

„No my – přecííí!“ křičel Pierre „Myyyy!!“ A já přikývla, vlak vjel do poslední zatačky, objevila se světla blížícího se města.

Byli jsme v Granville.

Když jsme si asi o hodinu později lehli do stanu postaveného na okraji pláže a travnatých dun, zeptal se mě Pierre na jednu z ničeho nic, jestli jsem ráda, že mám jeho a Michala. „Žiješ s dvěma najednou, je to přesně to, cos chtěla?“ Zavrtěla jsem se neklidně a zeptala se, co je to za divnou otázku? „Nerozumím, co chceš slyšet?“

A Pierre mi odpověděl, že ho zkrátka napadlo, jestli jsem si někdy představovala, že budu žít s dvěma chlapy najednou.

„Tvoje starosti bych chtěla mít,“ odbyla jsem ho, ale na Pierrovi bylo poznat, že se jen tak odradit nedá. „No nic. Jen mě to tak napadlo. Ale – chtěla nebo ne?“

Už jsem té divné otázky začínala mít dost.

„Co jsem chtěla? Mít dva najednou?“ posadila jsem se ve spacáku. Pi-tomec. Chce na mě odpověď na otázku, o které se vůbec netoužím vyjadřovat. „Blbější dotaz nemáš?“

„Ale přece! Jsi spokojená, když to táhneš se dvěma?“

Fakt je to vůl! Vykašlu se na něj. Vztekla jsem si lehla. „Běž se vycpat. Nevím – co chceš slyšet?!“

„No co?“ Pierrův hlas zněl ve tmě neústupně. „Ptám se přece jasně – jaký to je, když to táhneš s dvěma najednou?“

„Jaký to je? Jaký to je?!“ byla jsem podrážděná, Pierre si ale mé zjevné nevole vůbec nevšímal. „Normální, přeci!“

„Normální?“

Rozhodla jsem se tuhle debatu sabotovat. „Cos říkal – hučí moře a neslyším tě.“ Ale Pierre byl opravdu úplně natvrdlej.

„Říkám, že se divím tomu, žes řekla – normální.“

Zavrčela jsem: „Jo – normální!!“

„A seš takhle jako spokojená?“

To už jsem nevydržela a vylítla ze spacáku ven.

„Hele – pitomče! Myslíš, že celý dny jenom přemýšlím, jestli se chováš podle desatera? Nebo komu z vás mám dát přednost? Že se hrabu v tom, jestli jsem spokojená nebo ne a když nenajdu odpověď, tak bych se měla sebrat a jít pryč? Fakt jsi tak pitomej, že si myslíš, že mě něco z toho napadá?“

Viděla jsem jeho siluetu, jak se nazdvihla a rýsovala se proti průhledné plachtě stanu. Byli jsme oba navlečení do několika vrstev šatů, takže jsme vypadali jako dva tloušťtíci, napěchovaní do spacích pytlů.

„No počkej... proč tak zhurta.“ Pierre začal dávat zpátečku. „Pitomej nejsem, jenom je možná čas si říct, jak to s náma doopravdy je!“

„Co to meleš? Co chceš slyšet? Jak to s námi je? Normálně přece – vždyť to říkám!! Je mi s vámi dobře, tak jsem s vámi. No a co. To mám snad psát do kalendáře rozvrh, jaký den budu víc s tebou a jaký den s Michalem? Jsi opravdu tak blbej? Běž spát, prosím tě! Dobrou noc!“

Pierre byl najednou jako prvňáček chycený na třešních. „Nechtěl jsem se tě nijak dotknout, jenom jsem se prostě chtěl zeptat...“

Chytla jsem ho vztekle za spacák. „A co tobě – dělit se o holku s jiným – to ti přijde normální, nebo nenormální, he? Tak co tady meleš za idiotštiny a ptáš se mě na pocity, když je to i tvoje věc, nebo ne? No odpověz, když po téhle diskusi tak toužíš?!“

Pierre se nadechl k odpovědi, pak se ale zarazil.

mlčel.

„No vidíš...,“ vydechla jsem, pustila spacák a zlostně jsem se obrátila na druhý bok.

„Dobrou noc,“ zamumlal.

Nic jsem mu neodpověděla a snažila jsem se co nejrychleji usnout.

Pierre je fakt blb!

Michal

Od Tiché Seiny jsem odešel v příjemném rozpoložení. Ohrnul jsem si bundu přes krk a rychlým krokem se vydal napříč bulvárem. Nebyla velká zima, jen ten déšť vířil nocí a bičoval do stěn domů i do mého vobličejce. Alkohol stále působil.

Napadlo mě, že je ještě brzo jít spát, a tak jsem zamířil k nedalekému klubu Lexies. U vchodu jsem si pozorně prohlídnul reklamní plakát na dveřích. Byl na něm uvedenej dnešní program a provozní doba, která mě potěšila – zavírali až v šest hodin ráno.

Setřásl jsem z bundy kapky vody a vešel do podniku.

U vchodu ani nestál žádný vyhazovač.

Klub Lexies byl v jiným stylu než Tichá Seina. Měl sice podobnej počet stolků i sedadel, od Tiché Seiny se ale lišil absencí živý hudby a jiným typem návštěvníků. Za mixákem stál přibližně dvacetiletý DJ, pouštěl poslední novinky a hlavu měl opentlenou čelenkou s fosforeskujícími tykadly. Jak trhal hlavou do rytmu pouštěný muziky, tykadla se mu chvěla a kmitala ze strany na stranu. Vypadalo to jednoduše, efektně a dobře.

Publikum na tanečním parketu se bavilo. Multikulturní partička pařmenů se svíjela a vlnila po lince decibelů. Černoši, mulatky, všemožný typy spolu vytvářely naducaný a bublající chumáč těl, který ve mně, kdo ví proč, asocioval představu velkého gumového skákadla pro děti, který se někdy staví před vobchodáky na krajích měst.

U baru jsem si objednal pivo – obsluhující kluk byl poměrně hbitej, ale určitě se jednalo o teplouše, to se pozná už podle těch kroků, blesklo mi hlavou – a šel jsem si sednout na jedno nevobsazený místo u parketu. Cedulky *VIP klientela* jsem si skoro ani nevšimnul.

Volná židle stála vedle křesla s pohlednou rusovlasou kasičkou.

„Promiňte, pane, ta židle je obsazená,“ obrátila se ke mně, sotva jsem dosedl. „Přítelkyně přijde za okamžik,“ upřesnila a podívala se na mě pohledem, kterým se prohlíží pečivo koupený v umolousaným

krámě. I přes šero jsem si všimnul jejích doširoka roztaženejch zorniček.

Rozhodl se tuhle smaženku ignorovat. Otočil jsem se stranou a napil se s chutí dobře vychlazenýho piva.

Holka po pravici se však nevzdávala.

„Říkám, ta židle patří přítelkyni,“ pravila podivně úpěnlivým, ale přitom monotónně položeným hlasem a pak se mě zeptala, zda mám vůbec kartu.

Díval jsem se před sebe na parket, jako by tam ta buchta ani nebyla. Cejtil jsem ale, jak na mě furt civí.

„Kartu, říkám? Máte ji vůbec?“

Byla nevodbytná a já ji tedy vzal na vědomí, otočil se k ní čelem a zeptal se jí, jak se jmenuje.

Chvilí mlčela a hleděla skrz mě. Pak se opět zeptala na kartu. „VIP kartu. Pro hosty. Dneska je to tady jen pro zvaný. Máte tu kartu?“ byla jako kolovrátek a já ji vzal za ruku a řekl jsem, že se jmenuju Michal a znovu jsem se zeptal, jak že říkají jí, a ona ani neucukla, ani se nevodtáhla, jenom se pořád dívala skrz mě těma očima hlubokýma jak tůně a říkala: „Mně je to jedno, co jsi zač, chci tu kartu.“

A tak jsem odpověděl, že tu kartu jasně že mám, ale jinak mě už moc nebavila, a tak jsem jí navrhnul řešení: „Víš co? Uděláme dohodu. Ty mě tady necháš sedět do chvíle, než přijde ta tvoje kámoška, jo? Až přijde, vypadnu,“ a pustil jsem ji.

Rusovláska zatáhla hlavu zpátky, ruku si svinula do klína a pak bez nejmenší mimiky tváře řekla: „Stejně žádnou kartu nemáš.“

Odvrátila se pryč a přestala si mě všímat.

Seděl jsem na VIP židli a rozhlížel se kolem. Pivo bylo výtečný. Tahle nastřelená roštěnka mi dobrou náladu vzít nemohla, o tom jsem byl přesvědčenej. Bylo mi fajn.

Opřel jsem si hlavu vo zeď, usrkával nápoj a koukal se na strop, kde pobíhaly světelný flekance diskotékovejch stroboskopů. Únava dne mi stekla do nohou, hlavu jsem měl stále úplně a definitivně prázdnou,

posledních pár aktivních neuronů v mozku jsem poslal spát. Vydržet takhle až do rána, pomyslel jsem si.

Vypnuto, vygumováno, vymeteno.

Jsem sám, hluk z beden mě vobalil jak nadejchaná vata, nikdo si mě nevšímá, můžu si tady usnout, usmívat se, zvracet, zemřít.

Nikomu to nepřijde divný.

Je to krása.

Bejt sám se sebou v týhle ohlušující nafouklý bublině. Co víc si přát?

Nevím, jak dlouho jsem tam seděl, ale když jsem se rozhodnul, že půjdu a chtěl jsem dopít zbytek piva, bylo už teplý jak ranní chcanky. Svezl jsem se ze židle, ještě jsem se podíval na tu stříknutou holku, kamarádka pochopitelně nedorazila.

„Čau, měj se,“ řekl jsem jí a narovnal se.

Pak mě napadlo, že se ještě zkusím na něco zeptat.

„Jdu domů. Bydlím tady vedle, nechceš jít se mnou? Mám super – ale vopravdu *super* letiště.“

Holka se na mě ani nepodívala, a tak jsem ji nechal definitivně bejt, šel jsem k barovému pultu, vrátil sklo, teploušskej barman se zrovna vochovejtal na druhým konci baru a vyšel jsem ven.

Pršet už dávno přestalo, jenom silnice, v tuhle dobu už úplně pustá, se leskla pozdně nočním sametem.

Zvednul jsem límec u bundy a rychle se vydal k domovu.

Začalo se mi chtít zase spát a byl jsem rád, že se mnou ta korodovaná smaženka nešla.

agnes

Za plachtou stanu bylo slyšet vlnící se moře, o stěnu tiše šustil jemný písek z dun přinášený větrem. Zloba na Pierra mě už přešla.

Má mysl sklouzla na dnešní večer.

Na jízdu vlakem, večerní déšť. Na travnaté duny nedaleko dotírajících vln oceánu. Na krásu života a na vděčnost okamžiku, který nás přivedl sem a dovolil nám spát v závětrném písečném dolíku na doslech příboje, jen tak a bez strachu, co přinese zítřek, o kterém zatím vůbec nic nevíme.

Myslela jsem i na nadcházející noc, která mi možná daruje sen o lišáku Šmolkovi. A zatímco se budu v zákoutí svého podvědomí opět honit se starým zvířecím kamarádem po vřesovištích, vlny políbí vlhký písek pláže nedaleko stanu a při ranním odlivu zase zalezou do moře jako včerejší sliby.

Vzpomínky na krásné doby a vlny, které vždy ohladí to nepříjemné a smutné.

To jsou dvě jistoty, o které už stojí za to se opřít. Život je vlastně až nesnesitelně krásný. I po těch Pierrových řečech.

Tak krásný, až z toho člověk pociťuje závrať, bylo mou poslední myšlenkou, než jsem usnula.

pierre

Od návratu z Granville uplynuly už skoro dva týdny, ale to nečekaně teplé počasí, které se zdálo, že je jen předzvěstí vzdáleného jara, stále trvá. Březen se chýlí ke konci, zima je asi nenávratně pryč a na tuhle dobu nezvyklá horka nepolevují. Staří lidé říkají, že podobné jaro nepamatují určitě dvacet let. V ulicích Paříže je přes den náhle těsněji, auta nevraživě troubí, po už tak hodně úzkých chodnících proudí davy turistů, kteří se co chvíli zastavují v chůzi a znemožňují tak ostatním lidem projít.

U Sikorského není večer téměř ani noha.

Hosté využívají nečekaně příjemných vlažných nocí a baví se raději na zahrádkách a u stolků kaváren lemujících bulváry. Sikorský je pochopitelně mrzutej. Musí platit personál, světlo, čerstvé jídlo. A nás. Chodíme do baru podle smlouvy, ale je tam nuda a celkově ty večery nestojí za nic. Kránu nás Sikorský vyplatí základním honorářem a jdeme domů s nepříliš dobrým pocitem.

Během dne hrajeme u Rafinerie, někdy i na Place de Pigalle. Oproti nočním směnám u Seiny nás na těchto místech čeká balík. Turisti jako kdyby po zimě přímo pásli po příležitosti, kdy by mohli hodit do futrálů před muzikanty nějaké všimné. Skoro to svádí k myšlenkám zabalit Sikorského šantán a zase vyrazit s plnou parádou na ulici. Na plný úvazek.

Ale tyto nápady hned zaháníme.

Dobře si uvědomujeme, že hezké počasí může každým dnem skončit a pak v baru zase nastanou doby hojnosti. Ted' tam ale není do čeho píchnout.

Díky chabé návštěvnosti se tak Sikorský nebránil, když jsem si na dnešní večer vyžádal volno.

Řekl jsem mu, že musím jet někam za Paříž navštívit kamaráda. Šéf měl aspoň záminku zrušit celou večerní produkci a ušetřit. Michalovi s Agnes jsem řekl stejnou verzi omluvy. Ani u nich s fiktivním kamará-

dem nebyl problém. Stornovaného představení v liduprázdném podniku neželeli.

Měl jsem tedy večer pro sebe. Dokonce jsem se skutečně chystal vyrazit za Paříž. Ale o pravém cíli své cesty jsem neměl opravdu žádnou chuť komukoli říkat. Svěřovat se s tím, že jsem dostal od otce pozvánku na zahradní párty v Maurepas.

Když jsem před deseti dny otevřel poštovní schránku a našel v ní obálku s pozvánkou na výroční setkání klientu reklamní agentury ProMedia, téměř okamžitě jsem dopis vyhodil. Neměl jsem žádný důvod pozvání na otcův snobácký mejdan přijmout.

Pak jsem si ale vzpomněl na Jacqueline. Určitě tam taky bude.

A když jsem si na ní během nicnedělání a dlouhých prázdných večerů vzpomněl ještě několikrát, rozhodl jsem se původní názor změnit.

Pojedu.

Proč bych vlastně nejel?

S otcem se bavit nemusím, ten bude mít jiné povinnosti. Ale budou tam snad jiný příjemnější lidi. A Jacqueline.

Z vyhozených papírů jsem vydoloval pozvánku a založil ji do archivu fotografických magazínů na dně mé skříně.

U brány se nerozhodně zastavuji. K malému zámečku ve stylu Ludvíka XIV. vede křemenitými valounky vydlážděná cesta, vine se jako nit k udržovanému průčelí stavby a pak dál do lesoparku, kde se pod čerstvě zelenými stromy pohybují vybraně oblečení lidé. *Retour à la nature.*

Kuráž mi najednou protéká mezi prsty a už se rozhoduji otočit se, když ke mně přistupuje jedna z hostesek stojících u vchodu a podává mi skleničku s aperitivem.

„Vaši pozvánku, pane, předejte u brány,“ usmívá se a rudě namalované rty vypadají jako orosené lupínky květu tulipánu.

Líbí se mi.

„Přeji příjemnou zábavu,“ cukrkandlově se žulí a já na ni zmateně koukám, pitomě vracím úsměv, ale to už jsem dveřníkem obrán o zvací list a proplovám bránou jak loď do slavnostně opentleného přístavu.

Jsem uvnitř.

„Pierre!“ Po pravé ruce se mi ozývá nadšený výkřik. „Pierre!“

No ovšem, otec hlídkuje u vchodu, to mě mohlo hned napadnout. Třese mi rukou a bouří: „Jsem rád, žeš dostal rozum a přišel. Litovat určitě nebudeš! Chci tě seznámit s několika velmi zajímavými persónami. Myslím, že to bude skvělý večer!“

„Nejsem klientem tvojí agentury, abys mi musel mazat medy kolem huby,“ vrčím potichu. Otce to ale nevyvádí ani trochu z míry.

„No jo, seš velkej kluk, já zapomněl. Tak to tě nebudu zdržovat. Zatím se tady rozhlídni, ještě se uvidíme!“ stále mi tiskne ruku jak svěrák. „Ale jak říkám – několik lidí se tady těší speciálně na tebe! Áá, pan Santer, vítejte, milostivá...,“ konečně mě pouští a vrhá se směrem k nově přicházející dvojici. Sláva, snad už budu mít klid.

Rozhlížím se po prostoru a pak se vydávám směrem k studenému bufetu. Je tam nejmíň lidí, většina z hostů míří automaticky do míst, kde se připravuje divočina. U obložených sýrových talířů, mořských lahůdek a vybraných druhů masných specialit můžu nerušeně jíst a pozorovat lidi. Nabírám si krevety, vypadají znamenitě. Jacqueline nikde nevidím.

Ani mámu ne.

Zřejmě tuto akci bojkotuje. Nečekal jsem sice, že se s ní tady potkám, ale najednou se cítím trochu podveden, že na párty není. Otec ji tady nechťel? Už jsme se dlouho neviděli. Jak dlouho vlastně?

Odchytávám kolemjdoucí mladičkou hostesku a vyměňuji prázdnou skleničku od aperitivu za sklenici s bílým vínem. I tohle děvče se snaživě usmívá. „Je-li víno tak dobré, jako jste vy krásná, tak se mám nač těšit,“ říkám překvapené hostesce. Červená se a rozpačitě se uklání.

Užívám si zlomyslně její mírné bezradnosti.

Holka se ještě jednou uklání, pak mizí mezi dalšími návštěvníky. Upíjím víno, dívám se za ní a je mi konečně docela dobře. Myšlenka na

mámu, která mě před okamžikem tak zneklidnila, se rozplývá stejně rychle, jako se narodila. Už nepomýšlím na to, že bych odsud měl zmizet.

Zůstanu.

Vlastně si to tady můžu hezky užít. Otec má pravdu, i když jinak, než si myslí.

„Dámy a pánové,“ ozývá se znenadání hlas od malého improvizovaného pódia.

Obracím se tím směrem, stejně jako většina přítomných

Stojí tam drobný, ale na první pohled energicky vypadající mužíček s mikrofonom v ruce. Když si je po krátké pauze vědom, že obecenstvo na něj upřelo své zraky, rozpřahuje doširoka ruce a ještě jednou opakuje: „Dámy a pánové!“

Dav pod pódiem pomalu utichá a řečník pokračuje: „Předávám slovo panu Nicolasi Clevertovi, řediteli naší dobře známé reklamní společnosti ProMedia!“ Mužíček kyne rukou do publika, odkud se zjevuje můj otec. Svižně přechází několik kroků k stupínkům na jevištěčko. Někdo začíná tleskat a ostatní se urychleně přidávají.

Já stojím trochu v pozadí, netleskám.

Pozoruji lidi, zejména ty v bezprostřední blízkosti pódia, a shledávám, že je to pohled jako z grotesky. Někteří z přítomných začínají panikařit a ve snaze nezůstat v ovacích stranou, hledají zoufale odkládací plochu pro talířky s načatým jídlem.

Žádná tady není, většina hostů tak pokládá nádobí na trávník.

V jeden krátký okamžik je téměř polovina lidí sehnutá a prostranství na chvíli připomíná scénu z muslimské mešity při bohoslužbách. Několika lidem padají talířky na trávník samy. Vypadá to báječně pitomě.

V dobrém rozmaru kývu na mladého stevarda s vínem a když přichází, vybírám si novou plnou sklenici. Dneska se tady opiju a budu se těmi nažehlenými panáky bavit, dávám si předsevzetí.

Udělám si párty dle svého!

Víno už ani nevychnutávám a sklenici vyprazdňuji na jeden zátah do víc než poloviny. Cítím, jak mi alkohol odnáší nakyslý pocit nepatřičnosti a naopak, jak se mi tělem začíná rozprostírat blahosklonná vyrovnanost.

Otec začíná hovořit, zadky sehnutých lidí se už napřímily, dívám se na pódium.

„Dámy a pánové. Dovoluji si vás přivítat na dnešním večírku reklamní společnosti ProMedia, jíž mám tu čest být ředitelem. Tak jako v minulých letech...“ Pomalu přestávám otcovu řeč vnímat. Sleduji jeho pohyby, gestikulaci, tvář. Studuji je jako kompozici do obrazu, kde slova zůstávají utajena a obsah musí promluvit sám. Pozoruji otce sebejistě stojícího na pódiu, jeho ocelově pevnou siluetu. Jako by tam stálo ztělesnění pomíjivé slávy a houf pod ním stojících lokajů podlézavě čekal na slova vůdce, který jim v příštích okamžicích dá chléb a hry.

Lehký alkoholový vánek bystří veškeré mé smysly.

Zřetelně vidím, jak se lidé poddávají scénáři otcova divadelního kusu. Vykalkulovaným pohybům, gestům. Jejich vlastní čas přestává plynout.

A nejen jejich.

I já sám se cítím být zakoupen otcovou reží, která od mixážního pultu tahá za provázky dějů, aby vstříc postupujícímu večeru splétala klubka dějů a slov v jedno krásné a věčné představení, kvůli kterému jsme sem vlastně všichni přišli a jehož závěrečná děkovačka se bude odehrávat podle předem odsouhlaseného itineráře.

„... a nyní bych vás rád pozval na jedinečnou degustaci irské a skotské whisky a rovněž včera dovezeného originálního amerického bourbonu – s jedinečným výkladem, který vás zasvěťí do tajů vzniku tohoto pití a rovněž ozřejmí historii těchto brilantních nápojů!“ – otec triumfálně pozvedá paži do výše a lokajové stojící nejbliž u pódia spouští snobsky upřímný potlesk, k němuž se přidávají i hosté dál od jeviště.

Chci této chvíli opět využít a přivolat si jednu z nedaleko stojících dívek s podnosem vín, když tu cítím na rameni lehký dotek.

Nemusím se ani obracet, abych věděl, o koho jde.

Stále se dívám na pódium, kde se uklání otec, a směrem dozadu říkám: „Málem bych si myslel, že tu dnes nebudete, Jacqueline.“ Teprve pak se otáčím.

Stojí tam, v sytě rudé halence, s vlasy sčesanými dozadu. Je ještě krásnější, než si ji pamatuju z minula. Chytám ji za ruku, dívám se jí do očí. Nastavuje mi tvář, nakláním se k ní a zlehka líbám. Dotyk našich lící trvá o chvilku déle, než je nutné. Je to jen několik zlomků vteřiny, přesto jsem ochoten odpřísáhnout, že v těch nepatrných centimetrech čtverečních, kterými se naše tváře dotýkají, putuje energie, jakou jsem už dávno necítil. Ale zdvořilostní gesto nelze protahovat. Naše tváře se odtahují a hlava zatemnělá vínem se jako zázrakem vyjasňuje.

„Jak se vám tady líbí, Pierre?“

Krčím rameny. „Zatím to jde. Jen dojem z dobrého jídla trochu kazí monotónní kulisa nezajímavých řečníků...“ pokyvuji hlavou k pódium, kde otec právě předává mikrofon mužíkovi.

„Ó, vy jeden nevděčníku,“ směje se pobaveně Jacqueline.

„Otcové to nikdy nemají v očích synů jednoduché. Ale kdybych řekla, že váš otec je opravdu dobrý člověk, tak to bych se opakovala z minula, že?“

„Je to vaše práce. Chápu. A krom toho – staré rčení praví, že opakování bývá někdy matkou moudrosti,“ říkám.

„... ale někdy z příliš častého opakování bolí hlava. I tak lze přísloví doplnit,“ dokončuje pohotově Jacqueline a obrací list: „Víte co, necháme řečníky jejich osudu a půjdeme na tu degustaci whisky, co říkáte?“

„Že lepší nápad bych nevymyslel. Kromě toho mi učiní potěšení pustit trochu otci žilou a přispět ke zdárné konzumaci drahého nápoje!“

„A jsme zase u otce, vy nepolepšitelný,“ baví se dívka.

„... a otec je u vás,“ ozývá se za námi.

Otáčíme se.

Ten, o němž jsme hovořili, se nepozorovaně objevil za našimi zády v doprovodu dvou cizích mužů. Všichni tři se dívají především na mě, čehož Jacqueline využívá k nenápadnému ústupu.

Otec nás představuje. Menší z mužů se jmenuje Michel Broole, pracuje pro AP, ten druhý, Valerian Pascal, je z Reutersu. Jeho jméno je mi povědomé. Podává mi ruku a ptá se, jestli jsem nedávno nepublikoval rybářské fotografie ve Figaru.

Obracím se tázavě na otce, ten jen krčí rameny.

„Jestli si myslíš, že jsem Valerianovi tvoje obrázky předhazoval, tak jsi na omylu. Valerian je profesionál a musí mít přehled. Tak je to,“ povídá a pak dodává: „... fotky viděl sám.“

„Ano, ty fotografie jsem dělal já,“ říkám trochu nejistě, protože takovéhle téma jsem *tady* nečekal. Ale Valerian se zdá být příjemný chlapík a nenechává mě tonout v rozpacích. Říká několik pochvalných slov a pak začíná vyprávět historku z jakýchsi severofrancouzských loděnic, kde měl před časem práci. Smějeme se a Michel Brool navrhuje: „Myslím, že si máme co říci, co kdybychom zašli na skleničku bourbonu?“

„Ale beze všeho, velmi rád, ostatně, zrovna jsme si tady s Jacqueline říkali...,“ ohlídám se za sebe.

„Jacqueline už šla napřed, však se ještě uvidíte...,“ usmívá se otec.

„Nu, tedy pojd'me na bourbon!“ ujímá se vedení skupinky Michel Broole. „Nad sklenkou se hovoří nejlépe.“

Michal

Dneska jsem se rozhodnul změnit plán. Na poslední chvíli. Když jsem přišel odpoledne k Rafinerii, stála na mém oblíbeném místě pod sirénama Jamallova eritrejská partička. Měli bubínky, chrastítka, podlouhlý flétny a jeden velkej bambusovej nástroj podobnejch cimbálu, do kterýho mlátila krátkejma palicema naducaná hudebnice v červeno-černým ponču.

Jamall mě zahlídnul a významně vycenil zuby.

Dneska si tady neškrtněš, šklebil se na znamení svojí převahy.

Kolem Eritrejců stála početná skupinka posluchačů a viděl jsem, jak se ke mně s tenorem v ruce pomalu šourá malej Dirk Zätke z německý Bochumi a říká mi: „Ty šmejdi nejdou přerávat, já to tady pro dnešek balím,“ a tak jsem řekl, že zrovna nad tím samým přemejšlím i já a co kdybysme šli hrát na Place de Pigalle?

A Dirk Zätke, ten mladej Němčour, kterej ještě nikdy neměl holku, protože vždycky, když se mu nějaká líbí, tak se stydí jí to říct a radši vezme do ruky svůj ohromnej saxofon, protože jedině s ním získává trochu pevný půdy pod nohama, tak ten Dirk Zätke se zamyslel: „Hele, ale lepší baby jsou prej před Hôtel de Ville, pudem radši tam,“ a na to já řekl, že k Hôtel de Ville chodí jen výpravy německejch důchodkyň, a tomu se on zasmál a vyrazili jsme tedy na Place de Pigalle.

A tam bylo kupodivu prázdno – žádná konkurence, takže já se postavil na jeden konec toho náměstí, Dirk na konec druhej, skoro jsme se navzájem neslyšeli, a když se mi po dvou hodinách pokrylo dno futrálu povlakem drobnějch mincí, začal jsem balit. Rozložil jsem nástroj na jednotlivý díly, nacvičenejma pohybama oddělil plátek vod hubičky, vytřepal z jejího zahnutýho tělíčka loužičku slin, pečlivě vytřel tělo altky plstěným hadříkem a pak jsem se s kufříkem vydal ke kámošovi na druhej konec náměstí. A už jak jsem se k němu blížil, věděl jsem, že se něco stalo.

Dirk Zätke jen stál zamrzlej v nedokončeným pohybu. Nástroj držel v pokleslejš rukách, nehrál a koukal vytřeštěně před sebe.

A já k němu přišel a zeptal se ho, co se děje, a von jen těžce vydechnul a pak řekl: „Prej na ni mám počkat. Řekla – počkej tady na mě, končím v šest.“

„Kdo ti to řekl?“ zeptal jsem se nechápavě.

A ten nesmělej kluk z Bochumi, co nikdy neměl žádnou holku, protože je příliš malej, odpověděl: „No ta mi to řekla. Jak mě tady poslouchala. Že prej musí ještě na chvíli do prodejny, ale v šest jí končí směna a já na ni mám počkat, že spolu pudeme do kavárny.“

A jen to dořekl, přestal svoje oči upírat kamsi do prázdna, výraz se mu změnil, pustil tělo tenorky, která mu zůstala vyděšeně viset na krku jak pozlacený oběšenec, chytnul mě za rukáv a zoufale zvolal: „Proboha – co mám dělat, vždyť ona mě sama pozvala na rande!“

„No vidíš – to už máš zpoloviny vyhráno,“ chlácholil jsem ho. „To je přece skvělý! Dneska je tvůj velký den, kamaráde.“

Ale moc jsem ho tím neuklidnil, protože jenom bezradně vyhrknul: „Ale porad' mi, Michale – co si s ní budu povídat? Vždyť ji vůbec neznám!“

A jak to dořekl, tak jsem se rozesmál.

V tý obavě byla skrytá taková čistá upřímnost, že jsem na ni nenašel hned odpověď, ale Dirk si můj smích vyložil po svém: „Ty se směješ, protože to máš jednodušší! Ty se nestydíš. Ale co já? *Vo čem* se s ní mám bavit? Vždyť jsem ji dneska viděl poprvé?“ – a to už jsem úplně brečel smíchy a pak jsem mu řekl: „Víš co? Na to je jenom jedna rada, a určitě dobrá. Povědej jí, co se ti zrovna bude honit hlavou.“ Dirk na mě upřel své velké oči, a tak jsem mluvil dál. „Popisuj jí věci, který vidíš, myšlenky, co tě napadnou. Říkej jí příběhy ze své minulosti, přítomnosti i budoucnosti. A když nebudeš vědět, co dál, tak popisuj svou tenorku, tohle vpoledne, mě, řekni jí o tý náhodě, žes dneska chtěl hrát stovky metrů odtud, ale že ti na oblíbenej flek vlezli Eritrejci, navrhní jí, že spolu pojedete do Afriky, třeba na safari nebo na Kilimandžáro, jehož vrcholek je tak blízko hvězd a pod ty hvězdy ji zavedeš a zahraješ tam tu nejkrásnější písničku, která bude patřit jenom jí. Povědej, mluv, žvaň hlouposti, to je to nejdůležitější, co ti můžu poradit. Když jdeš

poprvé s holkou na rande, tak je úplně jedno, co říkáš. Vona tě stejně nevnímá, ale přemejšlí, jestli se jí neudělala pod očima šmouha ze stínů, jestli šaty ladí s ozdobou u krku a jediný, co je ještě schopná vnímat, je melodie tvojí řeči. Jenom na to si musíš dávat pozor. Abys mluvil a mluvil a věty na sebe navazovaly jak potůčky slejvající se do horský řeky. Tak to je. Na nic jinýho v tu chvíli nemysli, jen na ten spád a šumění slov.“

A na hodinách uprostřed náměstí se rafička ciferníku dostala na dvanáctku, já poplácal Dirka po zádech, přehodil si kuffík se saxofonem z jedny ruky do druhé a řekl jsem: „Tak zlom vaz a vezmi to útokem!“ a šel jsem pryč. A když jsem se na konci náměstí, tam kde začíná Boulevard de Rochechouart, otočil, spatřil jsem, jak se k opuštěný strnulý postavě blíží drobná snědá dívka. Došla až k Dirkovi, nastavila mu tvář a on ji dvakrát políbil z každé strany.

A mě se zmocnil pocit velkého uspokojení.

Začal jsem si pobrukovat jakousi veselou melodií a šel rychlým krokem směrem ke středu Montmartru, v jednom zapadlém kšeftíku jsem si koupil flašku vína, proklíčkoval jsem těma úzkejma uličkama plnýma arabskejch krámků a najednou jsem stál na vyvýšenině u Sacré Coeur.

Nebyl tam skoro nikdo, jenom dva negrouši chodili po prostranství před kostelem s nabídkou bakelitovejch létajících modelů podivnejch ptáků, měli je v červeným, bledě modrým a zeleným provedení, a žádněj potenciální kupec nebyl na vobzoru.

Sednul jsem si na schody, zády k tý sněhobílý pocukrovaný stavbě, jejíž tři hlavní kopule vypadají jak hlavice raket středního doletu, a zadíval se směrem dolů.

Na střechy města v odlescích paprsků zapadajícího slunce, na onu velkou kamennou poušť a napadlo mě, jak rád bych seděl na těchhle schodech s Agnes nebo třeba i s K., kvůli který jsem vlastně vyrazil na cesty, a pak jsem začal přemejšlet, kolik nás letos čeká takto hezkých jarních dní, co asi dělá Pierre u kámoše za Paříží, co dělá Dirk a máma a táta, co dělaj všichni ti spolužáci, se kterýma jsem ještě před rokem chodil na pivo.

A otevřel jsem si láhev červenýho a když jsem vypil její první třetinu, slunce zrovna zmizelo za obzorem, po celým horizontu se rozlila jako krvavá louže skvrna rudý barvy a Paříž už nebyla ošklivým betonovým mořem ani prázdnou pouští, ale nádhernej umírající oceán – a já si vybalil ságo, stoupnul si na nízkou zídku pod chrámem, pod mnou už byla jenom ta rozbouřená hladina střech, a začal jsem hrát tu mou nejmilejší – *I'm just a poor Wayfaring Strange*.

A černoši začali strkat svý umělohmotný lítací ptáky do velkejch pytlů visících jim přes rameno, začali se houpat v bocích a podupávat nohama a dál jsem je už neviděl, protože jsem zavřel oči, chtěl jsem jenom bez chyby zahrát celou tu táhlou a krásnou skladbu, a když odezněl poslední tón, já oči opět otevřel a sehnul se pro načatou flanděru vína, ozval se na cestě za mnou potlesk.

Stály tam dvě starý, silně nalíčený turistky, a jedna z nich křičela: „Great!“ a ta druhá do toho pisklavě volala: „Bravó, bravó, vy Pařížané! Jste opravdu tak báječní, tak jedineční – ó, díky z celého srdce! Ach, ta Paříž!“

pierre

„Pojď ke mně na pokoj,“ říká mi nečekaně a aniž čeká na odpověď, chytá mě za ruku a táhne k zámečku. V první chvíli se rozhlížím kolem, jestli si nás někdo nevšímá, ale opatrnosti zřejmě není vůbec zapotřebí. Ačkoli se za okamžik bude lámat půlnoc a řada hostů už odešla domů, je stále ještě mnoho těch, kteří na odchod zdaleka nepomýšlejí.

Za světla jednolitá společnost se rozpadla do menších skupinek, mezi kterými se pohybují hostesky s nabídkou alkoholu, mladí hřebečci z mediálních agentur a uvolněné dívky.

Co chvíli se odněkud ozývají výbuchy smíchu, u stolků s občerstvením pěje jakási skupinka starších lidí folklórní písně. Každý si hledí jen svého a po nás nikdo ani nevzdechne. A proč taky? pokládám si v duchu řečnickou otázku.

Dveře vedoucí do jednoho z křídel zámečku jsou otevřené.

„Musíme si tolik co říct,“ šeptá mi Jacqueline do ucha.

V duchu se bavím – podobnou větu mi přeci řekl Michel z AP na začátku večera, než jsme šli ochutnávat tu kořalku. Brrr. Ale že jsme si dali do nosu!

Cítím se unaveně, jako bych za sebou táhl těžkou pneumatiku. Už dlouho jsem nevypil tolik tvrdého jako dnes večer s chlápky z agentur! Tušil jsem, že překračuji svou mez, ale zároveň jsem věděl, že to stojí za to. Byli to přitažliví lidé, ten Pascal a Brool. Možná trochu namyšlení a až moc sebejistí, ale v branži to asi jinak nejde. Může se skutečně člověk dostat vysoko bez sebejistoty? Bez vědomí vlastní síly? A bez známých?

Sakra, napadá mě najednou. Ještě nakonec dám otci zapravdu. Že bez vlivných známých nemám šanci to nikam dotáhnout. Do prdele! No jo, vždyť už jdu, Jacq! Poslední myšlenkou se opět vracím do reálu.

Stoupáme po širokém schodišti do prvního patra, kde má dívka pokoj. V celém domě je tma, jde se mi dost špatně, ale Jacqueline mě vede jistě. Držíme se za ruce, prsty máme vpletené mezi sebe jak klubko

hadích ocásků. Tahle situace mě docela rajcuje, nejradši bych Jacq svalil hned teď v té temnotě na sametový koberec pod našima nohama.

Ale dívka mi nedává šanci.

Ještě mě za sebou vláčí několik metrů tichou chodbou a pak poslepu otevírá těžké dveře, vtahuje mě dovnitř a já se ocitám ve veliké místnosti spoře osvětlené obrovitým oknem v průčelí, skrz něž lze snadno obhlédnout celý trávník s rozloženým piknikem od bufetových stolů až k vjezdu do zahrady. Pokoj působí teple a příjemně.

Ale na rozkukání není vůbec čas ani pomyšlení.

Za zády slyším lomoz zástrčky. Jacqueline zamyká dveře a jedním pohybem ruky si strhává z vlasů sponu... No vidíš, jak to jde vlastně všechno bez potíží a hladce, míhá se mi hlavou a sleduji v přítmí dívku pozpátku mířící k posteli.

Vůbec mě nechytá za ruce, ani mě neobjala.

Jenom chvatně couvá a vydechuje: „Pojď! Konečně, ach Pierre!“

V jednu chvíli se dostává přímo proti šedivému obdélníku okna. Její tělo ztrácí trojrozměrnost, opticky se zplošťuje do éterické dimenze. Hezká fotografie do kalendáře pro teenagery, zkouším záběr vyhodnotit uměleckýma očima. Ale to už si zároveň překotně sundávám košili a pak i kalhoty.

Noha se mi zamotává do úzké nohavice, musím se opřít o nízkou skříňku u dveří. Bourbon točí světem i místností, noha pořád nejde vytáhnout, ani když zabírám vší silou. Celá situace nabírá na komičnosti, nejraději by se začal smát. Ale nejde to. Dívka v nachově červených šatech je příliš snaživá, než aby si smích nevztáhla na sebe.

Snaživá a věcná.

Konečně se mi daří nohu z těsných kalhot vysvobodit. Jacqueline je už připravená. Kalhotky leží na židličce u zrcadla, odhozená halenka přikryla kobereček před postelí. Sukni si nesundala. Jen ji nadzvedla a přehrnuje si ji přes boky. „Ach Pierre!“

Lehá si do obrovité postele, nadýchané peřiny ji rázem pohlcují jak sněhová závěj.

Rychle si svlíkám trenýrky, odmršťuju je kamsi za sebe a sedám si na dívku zabořenou v peřinách.

Dívám se Jacqueline do očí.

Má je doširoka rozevřené, upřené daleko nad mou hlavu. Je v nich touha. Nic jiného než žhavá a plamenná touha.

Smát se mi už vůbec nechce.

Alkohol v hlavě zdánlivě ustupuje do pozadí a otevírá bránu všem mým smyslům. Cítím úplně všechno – dokonalé tělo vzpínající se v rozkroku, vůni vlasů, dívčin dech. Její krásu, chtivost. To všechno cítím, ale jenom *kouskem* svého vědomí.

Daleko větší část mých myšlenek jakoby naschvál létá úplně jinde.

Slyším hlasy hostů v zahradě.

Zvuk odjíždějícího automobilu.

Dokonce jsem si jistý, že rozeznávám i celé útržky písně, kterou si zpívají ti staří Bretaňci.

Nejraději bych si zacpal uši, odřízl se od kulisy naplno jedoucí párty. Nejde to! Aspoň zavírám oči.

Uvědomuju si, že se nedokážu soustředit.

Mé tělo se odpojilo od mozku, a zatímco pode mnou pulsuje bezchybné Jacquelinino tělo, já putuji po hvězdách.

Pociťuji nekonečnou prázdnotu. Myšlenky utíkají mimo prostor pokoje, vidím sám sebe sedícího na cizím nahém těle, zalitém v kadeřích černých vlasů, jak v kaluži rozlité tuše. Co se to se mnou dnes děje? Místo pocitu vzrušení, který by se přeci měl úplně automaticky dostavit, mě zasáhla vlna arktického chladu.

Dělám ještě poslední pokus.

Oči držím zavřené téměř vši silou, snažím se vnímat jen dívku.

Ted' se to musí povést!

Ale místo očekávané touhy se mi na biografu zavřených víček rozbíhají výjevy z dnešního dne. Výbuchy bez souvislostí – skeče, portréty různých lidí, barevné ohňostroje. Mozek mi běží na plné obrátky, avšak jím řízené kino se odehrává na planetách tisíce světelných let vzdálených. „Už ho tam mám dát, ještě není úplně připravený?!“

Zkoušíme to.

Bez úspěchu.

A ještě jednou. Se stejným výsledkem.

Definitivně poznávám, že dnes je to beznadějné. Jacqueline je hořečnatá, vyrajcovaná. Její zpoceně tělo patří k tomuto večeru a já si bolestně uvědomuji, že jsem zklamal.

„Chceš to zkusit zezadu?“ ptá se dívka a hned si snaživě pokleká. Úzká sukně jí stále obepíná tělo.

Nic. Jenom vysychající oferta.

„Ne, nejde to,“ říkám a klidný, znělý hlas mě samotného překvapuje. Ještě naposled pohlížím do temného rozkroku, který se na mě zlomyslně šklebí. Pak se dívám na svého bezvládného zrádce.

„Parchant jeden,“ ulevuji si.

Jacqueline se obrací. „Vždyť se nic neděje, to se občas stane,“ říká a hladí mě po vlasech. „Omlouvám se,“ přiznávám porážku a je mi divně. „Asi jsem toho moc vypil.“

„Vždyť říkám, že se to občas stane.“ Dívá se na mě povzbudivě a pak se začíná oblékat.

Natahuju si kalhoty a přemýšlím, jak často už musela podobné věty slyšet. „Stejně, je to trapný – co?“ snažím se přehlušit nehybné ticho.

„Hmm. Fakt se nic neděje.“

Rozsvěcí malou stolní lampičku.

Sedím na okraji postele, sleduji ji a opět si uvědomuji, jak je věčná.

„Víš co, Pierre?“ dopíná si halenku. „Mám v centru byt. Můžeme tam někdy zajít, kdykoli mi zavoláš.“

Copak mohu, Jacqueline? napadá mne zoufale. První pokus fiasko. Druhý by byl děsivý. Ne, to riskovat nejde.

„Už jsi?“ ptá se zbytečně. Urychleně vstávám a dooblékám se. Jestli pak se sem někdo z hostů dívá? S tou lampičkou tady musíme být jako rybičky v akváriu.

Pocit zmaru vrcholí.

Jacqueline už stojí u dveří. Dává si před rty výstražně prst. „Pozor, jdeme ven.“

Odemyká a vykukuje na chodbu. Já v ten okamžik zhasínám světlo.

„Dobrý, pojd’“, šeptá.

Ještě než za mnou zaklaply dveře, registruji čas na svíticím budíku v místnosti. Od našeho příchodu uplynulo přesně dvanáct minut.

agnes

Pak najednou jaro skončilo. Předčasná vedra pominula a slunce ustoupilo aprílově nevlídným blátivým dnům. V horách opět napadl sníh a na bulváry Paříže se místo nadýchaných a volných letních šatů vrátily kabáty a deštníky.

Od chvíle, kdy jsme s Michalem začali bydlet u Pierra, uběhlo půl roku. Od výletu k moři téměř pět týdnů. Jak se mi to vše zdálo být vzdálené! Nepozorovaně jsme vpluli do času všedních starostí, kdy se dny vzájemně podobaly jako pětifrankové mince padající do otevřených futrálů clochardů.

Avšak za oponou tohoto poklidu se něco dělo. Poznenáhlu a přitom neodvratně.

Mezi Michalem, Pierrem, mnou.

Bydleli jsme spolu, mluvili spolu, hráli v baru.

Ale téměř nenápadně jsme se začali navzájem odcizovat.

Přišlo to nějak tak samo. A popravdě řečeno, ani jeden z nás jsme se tomuto pocitu nebránili. Ta dříve samozřejmá sounáležitost vyrostlá ze společně prožitých zážitků pozvolna vyprchávala.

Už jsme nebyli soudržnou trojicí přátel, ale tři kamarádi vedle sebe. Kteří spolu někdy přes den hrají u Rafinerie, někdy se společně opijí a občas se pomilují v pronajatém bytě. Nebýt večerních vystoupení U Tiché Seiny, vlastně by nás již nic nespojovalo.

Ale já o tom příliš nepřemýšlela. Nebyla to totiž jenom Seina a kluci, čím se ony týdny žila. Objevila jsem si svůj vlastní svět. Růžový a vonavý.

Ještě v žádném svém období jsem neměla *tolik možností*, jak žít.

Neobyčejně mne to vzrušovalo.

Hned ráno po probuzení – a budila jsem se časně – jsem se těšila na nový den. Věděla jsem, že kluci budou vstávat později, proto jsem nikam nespěchala. Chodila jsem polooblečená po bytě, připravovala snídani, pak jsem si sedla na křeslo u okna, jedla a pozorovala holuby na parapetu. Kolem desáté většinou odcházel Pierre s fotoaparátem „do

terénu.“ Michal odcházel většinou tou dobou ven – vzal si saxofon a šel hrát podle počasí buď na Place de Pigalle nebo v případě špatné předpovědi k Rafinerii, kde byla možnost schovat se před deštěm pod střechu obchodního centra. A mně zůstávalo několik dlouhých hodin jen pro sebe.

Procházela jsem se po bulvárech, obešla ta nejznámější muzea a galerie. Když jsem zjistila, že je v nich víc turistu než výtvarných děl, začala jsem vyhledávat malé zapomenuté výstavy a obrazové sbírky mimo centrum. Tady bylo ticho a klid a já mohla nerušeně trávit u obrazů tolik času, kolik jsem chtěla.

Chodila jsem i do kaváren a malých přízemních vináren poblíž hřbitova Pére Lachaise. Někdy jsem si s sebou vzala knihu, popíjela bílé víno a nikdo mne nerušil. Jindy jsem naopak pozorovala lidi míhající se za skly podniku, sledovala jejich styl oblékání, chůzi, výraz v obličeji. Velmi mne to bavilo.

Zvláštní na tom všem bylo, že jsem se necítila sama.

Jako bych již v tomhle městě někdy dříve byla a teď jsem jen čekala, za jakým rohem se objeví známá tvář. Cítila jsem se bezpečně, měla jsem pocit, že pokud *bych potřebovala* najít někoho známého, s kým bych si chtěla popovídat, nebude to nic těžkého. Jako by tady všichni k sobě patřili, propojeni neviditelným předivem vazeb a společného osudu.

Jednou se mi dokonce stalo, že si ke mně v malé kavárně daleko za Vítězným obloukem přisedl asi pětatřicetiletý muž. Představil se jako Francoa a zeptal se, jestli náhodou nejsem tou zpěvačkou od Tiché Seiny.

Když jsem překvapeně přitakala, začal vyprávět, jak s kamarádem před časem při oslavě narozenin skončili svůj tah po pařížských lokálech právě u Sikorského a jeho kamarád, hudební estét, ze mě celou dobu nemohl spustit oči, jak mu můj zpěv učaroval. A pak Francoa stočil řeč na vyprávění o sobě, co dělá, kde bydlí, a když číšník přinesl kávu, rozhovořil se o donesené značce, jeho otec byl prý v mládí koloniálním úředníkem a měl na starosti cejchování dovezené kávy ze zá-

mořských kolonií, takže on – malý Francoa „trávil část nejútlejšího dětství ve skladech a velkoobchodech s kávou, které od té doby rozumí. Vyprávěl a povídal, a když byla káva dopita, řekl, že už bohužel musí jít, protože podniku zašel jen na skok a že se rád se mnou poznal.“

A toto celkem nevýznamné setkání mě utvrdilo v domněnce, že v Paříži skutečně není těžké najít někoho spřízněného.

Francoa se mě přeci nesnažil *sbalit*. Nevyznával mi obdiv, natožpak lásku na první pohled, jak to dělají profesionální seladoni, kteří v podobných zařízeních oslovují mladé ženy. Neřekl mi svou adresu, nezval mě do divadla nebo někam na večerní skleničku.

Prostě ke mně přišel, zeptal se, jestli jsem ta, o které se domnívá, že ji od vidění zná, příjemně jsme si popovídali a zase odešel. Jak jednoduché, nekomplikované a normální!

A vpodvečer jsme se scházeli u Houbova baru s Pierrem a Michalem, dali jsme si velký šálek čaje a vykládali si všední a celkem nezajímavé věci. Smáli se drobným historkám, co přinesl den, pokaždé se k nám přidala některá ze servírek nebo kuchař Miguel a často jsme se smáli tak, že nám tekly po tvářích slzy jak hrachy a na chvíli ožil duch starých dobrých časů.

Po osmé se zjevil ve dveřích malý kanceláře Sikorský. Stoupl si na práh a dvakrát se zhoupl na špičkách dopředu a dozadu. To bylo znamení, že bychom se měli začít připravovat k večernímu programu. A tak jsem si vzala mikrofon, nanečisto si zazpívala *Blooberry hills*, zatímco Pierre dolad'oval kytaru a Michal u barového pultu vkládal do hubičky saxofonu nový plátek a dopíjel čaj, byl vždy poslední. Pomalu začali chodit první hosté. Večer mohl začít.

A když jsme pak pozdě v noci chodili domů, většinou zcela vyčerpaní a nemluvní – těšili jsme se do sprchy a do postele (měla jsem tu výsadu, že jsem se chodila sprchovat jako první). V této noční hodině jsme se milovali již pouze zřídka. To spíš někdy odpoledne, pokud Michal nebo Pierre přišli domů a byla nálada a čas. To jsem měla ráda, takové to líné odpolední ležení, když do večerního hraní zbývalo ještě hodně času – to jsem si prožívala a vychutnávala každý pohyb a zase se

mi zdálo, že jsme v Neumarktu a že se po nulování omyjeme, navlékneme si pracovní kalhoty a blůzy a půjdeme sbírat jablka.

Ale i ty odpolední milostné půlhodinky se stávaly stále vzácnějšími. A kdy jsem byla naposledy s oběma kluky najednou, to už jsem si ani pořádně nepamatovala.

Jediné, co jsme stále ještě dodržovali, byly letmé polibky na dobrou noc.

Zprava jsem ho nejdříve pocítila od Pierra, pak přicházel z koupelny Michal a políbil mě z levé strany. Pokud jsem ještě nespala, řekla jsem jim: „Hezké sny, kluci,“ ale někdy mě únava zmohla dřív, než jsem pocítila jejich rty na tvářích.

pierre

Vytáhlý a kostnatý teenager se vrávoravě přibližuje od barového pultu, rozhazuje kolem sebe rukama ve snaze udržet balanc a pak se kácí na podlahu sotva metr od našeho stolu. Je úplně na hadry a jak se sbírá se země, mumlá nějaká slova omluvy. Rozumět mu ale v neustále dunících rytmech divoké hudby není. Ostatně slova znamenají v klubu Ma&Ma jen mimiku otevřených rtů. Sedím tady s Jacqueline už hodinu a za tu dobu jsem pochytil snad jen každé její páté slovo.

Ale vlastně to ani moc nevadí.

Ma&Ma je klub, ve kterém dnešní tah dokončíme. Vše bylo řečeno v těch několika podnicích, které jsme vymetli předtím. Cítím, jak mám oči zrudlé od alkoholu a kouře, Jacqueline vypadá oproti mně pořád svěže a jen příjemně stříknutě. Přitom toho během večera vypila taky dost. Nezdá se ale, že by alkohol na ni měl nějaké nepříznivé účinky. Vypadá skvěle, proč si to nepřiznat.

Kluk se sbírá ze země, rovná si záda a mizí směrem k východu. Pevně si přeju, abych na tom byl při odchodu o něco líp. Ale zatím to tak nevypadá.

Když mi začátkem týdne nechala Jacqueline na záznamníku vzkaz, že by se se mnou ráda sešla, vzbudila tím mou zvědavost. Byl jsem rád, že jsem zprávu našel jako první. Kdyby do bytu přišli dřív Michal nebo Agnes, určitě by nadělali dost keců. Takhle jsem si jenom zaznamenal telefonní číslo a vzkaz vymazal. Číslo Jacqueline jsem hned ten den odpoledne vytočil z telefonní budky na ulici u pekařství.

Proč mi volala? Viděli jsme se jenom dvakrát. Co za tím je? Proč mi po tom trapasu na večírku ještě telefonuje?

Přemýšlel jsem o Jacqueline po návratu z párty otcovy agentury často. Už dlouho jsem o žádné dívce takhle nepřemýšlel.

Vzpomínal jsem, jak mi byla na první pohled nesympatická. Vyčuraná kráska dojící otce, ovšemže s jeho vřelým manažerským souhlasem. Věděl jsem, že je to zmije za renesanční fasádou. A po tom večeru v ložnici nad půlnočním trávníkem jsem cítil, jak mě ta zmije vysává.

Jakou má nade mnou převahu a jak mě zároveň přitahuje. Byl jsem ve svých myšlenkách uvězněn do podivného kruhu přání a strachu.

A když mi sama opět zavolala, věděl jsem, že to ještě jednou zkusím. Je to výzva, ze které mám už dopředu obavy. Bud' slavně zvítězím, nebo... Co – nebo?

Jacqueline se ke mně naklání. „Půjdeme? Můžeme ke mně, ne?!“ křičí mi z těsné blízkosti do ucha.

Hudba na chvilku ustupuje do pozadí. Kývu hlavou. Zní to skoro jako rozkaz, uvědomuji si v duchu.

Jacqueline vstává, bere si do ruky kabelku a odchází mezi stolky směrem k východu. V temně antracitových šatech vypadá jak bohyně noci. Budu to mít ještě těžké, napadá mne a sbírám se ze své židličky.

A podlaha se pode mnou kýve a už padám k zemi, zachycuji se vedle sedícího chlápka v zelenkavé košili. Přízrak klátivého teenagera se opět odněkud vynořuje ze tmy –

Vyrovávám balanc, chlap mě opilecky a shovívavě přidržuje.

Pak kýve hlavou směrem za Jacqueline a ukazuje mi vztyčeným palcem gesto uznání. Kretén.

Ještě něco říká, rozumět mu však naštěstí v tom kraválu není.

Obracím se k východu, jestli odtud byl můj pád vidět. Jacqueline právě vstupuje do dveří, zdá se, že si ničeho nevšimla. Aspoň že tak. Tak jdeme! Dochází mi, že jsem zase totálně opilý, jako tenkrát večer.

Rozednívá se. Ležíme na rozválené posteli, jenom tak, nazí, každý téměř na opačném konci postele. Je mi divně. Nedržíme se za ruce, ani se k sobě netiskneme. Jenom ležíme, díváme se do stropu, stále mírně udýchaní po předcházejícím mileneckém zápase, ale jinak podobni dvěma cizím bytostem. Takovýto konec divokého milování jako by nepotvrzoval ty předešlé minuty žhavého a plného sexu. Něco tady nehraje, ale co? Nevím, a přijít na to nedokážu, i když, něco mě napadá. Vtíravá myšlenka, která se vynořila z mlhy podvědomí. Pokouším se ji zahnat, nejde to. Hloupá a vlezlá myšlenka. Nakonec podléhám, obracím se k dívce.

„Jsem lepší já, nebo otec?“

Jacqueline v pološeru pohrdlivě odfrkává: „Chudáčku. Tak přesně tuhle blboučkou otázku jsem očekávala a zároveň doufala, že ji neuslyším. Ty, nebo tvůj otec? Bože můj! Co myslíš, hlupáčku?“

„Tak, napadlo mě to. Kdo teda?“ podpírám si loktem tělo, abych na dívku lépe viděl.

„Kdo teda?“ opakuje sarkasticky Jacqueline. „Hádej. Odpověz si sám, když tě trápí takovýhle hlouposti.“

Cítím se pitomě. Jacqueline má pravdu.

Co je to za otázku?!

Kdyby řekla, že já – nevěřil bych. A kdyby řekla, že fotřík – byl bych uražený. Jsem opravdu hlupák. Jacqueline má stokrát víc rozumu než já. Lehám si opět na záda.

„Já se zeptal jen tak, aby řeč nestála. Přece se nějak lišíme, tak to nejde srovnávat...“, říkám téměř omluvně.

„Správně, broučku! Lišíte se, když to chceš slyšet. Tvůj otec má kupříkladu čistší ponožky!“ vrní pobaveně Jacqueline, ale z hlasu je poznat, že si dává pozor, aby to nevyznělo nijak zle.

Šmátrám rukama po podlaze, hledám pohozené kalhoty. Pak v jejich kapse nahmatávám cigarety se zapalovačem. Škrťám, nabízím cigáro Jacqueline, ta nechce, kouřím tedy sám. Nasávám kouř a po chvilce vydechuji namodralý obláček. „Proč jsi mi vlastně zavolala?“ měním téma. „Chtěla ses se mnou vyspat, nebo mi říct o FrancePress?“

„Musíme o tom teď mluvit, medvídku?“ Jacqueline mi pod pokrývkou nahmatává bosou nohou rozkrok.

„Odpověď sis sám...“, mručí temně, ale já si jejího pokusu ani nevšímám a pokračuji: „Ale nápad s FrancePress byl asi z otcovy hlavy...“

Mračí se.

„Ach jo! S tebou je ale vážně otrava, plyšáčku! Proč se vtom chceš pořád šťourat a nenechat to prostě tak, jak to je? Jestli tě to uspokojí – tak tvůj táta chce, abys pracoval u nějaké solidní firmy. A protože má známosti, domákl se fleku u FrancePress. A protože jste na válečné stezce a on nevěděl, jak ti to říct, nabídla jsem pomocnou ruku a...“

Jacqueline se potutelně usmívá, „... a jiné orgány já, ty můj Sherlocku. Vyspání s tebou je součástí honoráře – stačí?“

„Jsi amorální mrcha, když chrápeš se mnou i s mým otcem a ještě za to dostáváš odměnu!“

„Ale?! Najednou jsem u páníčka mrcha?!“ Jacqueline vztekem rudne a stahuje nohu pryč. „Vyspat se se mnou, to je morální. Ale slyšet pravdu – to je sviňárna?“ vykřikuje nakvašeně. „Běž se vyfotit, fešáku!“

V klidu potahuji z cigára a koutkem oka ji pozoruji

Je uražená. A chce vypadat spravedlivě naštvaná.

S tou nadávkou to ale nedomyslela, protože ji samotnou tak pobavila, že se nechtěně usmála. Dusná atmosféra, kterou chtěla vyvolat, je tím pádem v trapu.

Napětí padá.

Běž se vyfotit.

Odklepávám oharek a přesouvám se po zmačkaném prostěradle k Jacqueline. Odpověděla mi jednoznačně, nemá cenu se tím vším zabývat. Jasně, co je jí po naší hře s fogym? Jestli je někdo mrcha, tak jsem to jediné já, přemýšlím. Co po ní vlastně můžu chtít? Aby mi šeptala na hrudi, že jsem ten nejúžasnější chlap, jakého kdy potkala? Nebo aby se rozplývala nadšením nad mými fotografiemi v albu?

Není Jacqueline čestnější ve své přímosti než já? Není právě ona tou skutečnou oslavou života bez falešného nalhávání a pochybného sebe-mrskačství?

Co jí mohu vyčítat?

Že spí s otcem, kterého nenávídím? Že přes den chodí v krásných šatech a večer se za ní ohlédne každý opilec v nočním klubu? Že nepotřebuje k životu ani mě, ani mého fotra, ale jeho peníze, moje tělo a svoji svobodu?

Není ona tou jedinou vítěznou formou bytí?

„Pojď ke mně, Jacqueline – máš pravdu, jsem pitomec! Už ani slovo o otci, ani zmínka o včerejšku či zítřku. Jsme tu přece pro tuto chvíli.“ Zamačkávám cigaretu do popelníku. „Ksakru, nač ztrácet čas debilníma kecama!“ dávám dívce polibek, jak nejněžněji dovedu.

A jsem přijat. Bouřka je pryč, nebe se rozjasňuje.

„Takhle se mi líbíš. Už jsem se bála, že jsi další z těch sobců, co si myslí, že na jejich problémech stojí a padá svět!“ objímá mě Jacqueline a cítím, že to říká ulehčeně a upřímně. Venku se rozlévá ranní chladné slunce a dým z dohasínajících cigarety se vlétá do roztažených okenních žaluzií.

Ranní špička právě vrcholí, metro je narvané až po střechu. Jacqueline vystoupila už na Porte Doreé, já pokračuji osmičkou do centra. Vystoupím na Boulets Montreuil. Aspoň se trochu projdu a srovnám si myšlenky. Přehrávám si v hlavě uplynulou noc, cítím směs splínu s příchutí jakési neurčité naděje, kterou ani přesně nedokáži pojmenovat.

FrancePress!

Jak jednoduché. Umetená cestička na zajímavé místo.

Ale za jakou cenu?

Abych shodil své zásady? Od otce ani kůrku chleba!

Ale je mi dvacet sedm.

Tím je řečeno mnohé.

Čas utíká a já mám za sebou jednu slušnější reportáž, pár nevýznamných výstav a plnou skříň negativů. FrancePress.

Ať jde fogy do háje! Je jak d'ábel, co mi pořád něco našeptává.

Napadá mě, že bych se potřeboval zase opít. Pozdržet v pěsti beztížný závoj včerejší pijatiky a současně dát šanci času, aby dokázal vše v hlavě poskládat a utřídit. Alkoholový opar a dostatečně dlouhá doba k nádechu. To jsou prověřené medikamenty na všechny starosti.

Souprava vjíždí do stanice Boulets Montreuil. Nějak jsem se zamyslel a zapomněl se sunout ke dveřím, uvědomuji si. Pouštím myšlenky na léčbu kocoviny z hlavy a začínám si lokty prorážet cestu ven mezi cestujícími. Nevědomky uděluji ostrý štulec menšímu pihovatému týpkovi, který se taky na poslední chvíli snaží vystoupit: „No co je?“ vyjíždí ten prcek podrážděně.

„Nic, pigmente!“ vrčím.

„Cos to řek – co si to řek? Opakuj to...“ Prd'ola je zjevně v hádavé náladě a jeho pichlavá očka těkají ze strany na stranu.

Posuvné dveře se zavírají, odhazují loktem pihouna stranou a na poslední chvíli se protahují mezi čelistmi dveřních křídel.

Jsem na perónu. Sám.

Pihatec to nestihl.

Mám z téhle poťouchlosti radost.

A abych dovršil vítězství gestem, otáčím se a na prcka přimáčknutého na dveřích ukazují s chutí zdvižený ukazováček.

Pikolík reaguje přesně podle plánu – vyskakuje jako opička na gumě, tiskne se na okýnko a něco řve.

Sahám rychle pro foťák, to si nenechám ujít.

Ale to se už souprava dává do pohybu, nabírá na rychlosti, vztekla postavička nalepená na skle dveří získává mlhavé obrysy. Dvakrát rychle za sebou tisknu spoušť a za několik okamžiků se metro propadá do tmy tunelu.

Dívám se za červenými světly vzdalujícími se v černém tubusu a když zmizí, uklízím aparát.

Pomalu mířím ke schodišti na konci vestibulu. Aspoň že ti lidé jsou pořád tak nevypočitatelně barevní a nevšední!

Nervní pind'our mi zlepšil náladu a dilematické úvahy nad France-Press polevují.

Asi to všechno moc žeru, říkám si v duchu smířlivě a chystám se vstoupit na jezdicí schody mířící k výšinám.

V tom okamžiku v prostoru za mnou exploduje ohlušující rána.

Tlaková vlna mě sráží do kolen.

Padám na všechny čtyři, reflexivně otáčím hlavu zpět do vestibulu.

Vteřinu se nic neděje, jenom ten rezonující výbuch vyšlý z nitra tunelu se dere skrz těla popadaných cestujících nahoru k východu. Pak zavládne na zlomek vteřiny řeřavé ticho.

Nic, jenom to ticho.

Hrozivé a hmatatelné.

A náhle z hrdla tunelu, do kterého před okamžikem vjela souprava metra, vybuchuje šedivá kouřová stěna. Ohromující neproniknutelná hradba s roztočenými závitmi popelavého dýmu. Třeštím na ni oči, jak děsivou rychlostí pohlcuje prostor stanice.

Světlo u stropu začíná blikat, až zhasíná docela.

Všude je v jediném momentu tma.

Jezdící schody se se skřípěním zastavují.

Pořád si nesrovnávám v hlavě, čeho jsem vlastně svědkem. Vždyť od vjezdu metra do tunelu neuplynulo ani dvacet vteřin!

A pak protíná prostor ženský výkřik a uvolňuje lavinu volání a křiku ze všech stran.

Už mi to konečně spíná, stala se nehoda!

Bůh ví, co se přihodilo, ale je už nad nebe jasnější, že v tunelu došlo k nějaké velké havárii!

Vyskakuji ze země, obracím se ve tmě směrem k tušenému východu.

Tady přece nemůžu být ani minutu!

Za chvíli to bouchne celé, pro kouř nebude možné dýchat!

Třeba jsou už lidé v nitru tunelu všichni mrtví, za okamžik se odtud vyvalí ohnivý jazyk a všechny nás sežehne!

Pryč, jenom pryč!

Šátrám rukama před sebou, mířím po paměti směrem k zmrtvělým eskalátorům, cosi mi naráží na nohu. Sakra, vždyť to je brašna s foťákem, identifikuji předmět a podvědomě ji obejmu jednou rukou, abych drahý přístroj ochránil před poškozením.

A v ten moment mi to dochází!

Brašna s foťákem!

Naráz střízlivím.

Vestibul se osvětluje blikotavým nouzovým světlem. Kouř valící se z ústí tunelu houstne, ale díky provizornímu osvětlení je stále celkem obstojně vidět. V dýmu se pohybují cestující jak matné přízraky. Nikdo neví, co se v hloubi tunelu vlastně stalo, nedaleko mě stojí bezradně dva muži na kraji nástupiště a zřejmě se rozmýšlí, zda se nevydat po kolejnici k místu neštěstí, kde jsou pravděpodobně ranění.

Většina lidí však v panice prchá ven.

A já držím brašnu s foťákem a vím, jaká je moje role.

Už to vím!

Ano – takto vypadají ty okamžiky, o kterých se později říká, že *šťěstí přálo připraveným!*

Obracím se zpět. Spěchám v dýmu na nástupiště, očima hledám místo, kde je kouř stále ještě relativně nejřidší.

Nevnímám křik, nesnažím se uklidňovat lidi prchající v panice v protisměru.

Jsem úplně klidný, najednou sám sebou jistý.

Připravuji si fotoaparát. Automaticky přepínám na režim bez blesku, jehož světlo by se odrazilo v chuchvalcích zvířeného prachu. Snad ten dým ještě chvíli nebude tak hustý, aby fotografování úplně znemožnil, modlím se. Jenom minutu, dvě.

A pak už jen mačkám.

Muže na okraji perónu.

Vyděšené lidi běžící ven.

Starou paní s kapesníkem přitisknutým k ústům.

Uzávěrka štěká jak kulomet. Víím, že to bude pecka.

Nemám u sebe žádný náhradní film, naštěstí ten v aparátu je skoro nový.

Snažím se přemýšlet, na jaký záběr nebude škoda zmáčknout spoušť. Připadám si jako generál s omezeným počtem bojovníků, jenž kalkuluje, jaké přesné rozmístění armády v terénu mu přinese vítězství. Jako voják se zbraní, v níž je odhadem sotva třicet tři nábojů.

Situace se náhle dramatizuje.

Na druhé nástupiště přijíždí z protisměru nová souprava.

Vidím vytřeštěné pohledy cestujících, vlak trhaně zastane, otevírají se dveře a všichni v panice prchají ven.

Pět záběrů.

Za chvíli jsou pasažéři z nové soupravy metra pryč, jejich křik doznívá kdesi za mnou. Kouř houstne, oči mám zalité slzami. Z tunelu se valí další a další temné chuchvalce.

A z nich se vynořují první lidi z havarovaného vlaku!

Tak tedy našli cestu ven! Žijí!

Měl bych pocítit úlevu, že se nehoda možná obešla bez následků na životech, ale je mi to vlastně jedno. Ti vyděšení a polootrávení lidé vypadají tak syrově! Celá scéna mi připomíná akční film, realita se někde vytratila. Je to jen art.

Další obrázky.

Po schodech do stanice dupou okované těžké boty. Šed' a kouřovou clonu rozřezávají kužely světla. Tak už dorazila záchranka a hasiči. Ještě mám poslední tři, možná čtyři snímky – záběr na chlapa v stříbrné helmě, záchranáři běžící s nosítky. Opuštěný ozářený vagón metra s rozšklebenými dveřmi.

Film došel.

Už nemám nic.

Potácím se z podzemí, špinavý a odřený od stěn.

Tápu po nehybném schodišti, oči mám podlité, plné slz.

Kolem mě jak tlupy obživlých zombie běží další a další záchranné týmy.

Konečně vidím denní světlo. Tam se musím dostat.

U východu mě chytají nějaké zdravotní sestry: „Sem, pojd'te sem, pomůžeme vám!“ ale vysmekávám se jim a snažím se najít co nejdřív cestu pryč, mezi hradbou zevlounů a záchranné techniky. Spatřuji v davu skulinu, tou se prospekám za diváky.

Naštěstí si mě už nikdo nevšímá, každý jen fascinovaně hledí do temného portálu výstupní stanice, odkud se jako z ohromné sluje neustále valí dým.

A jsem mezi domy, za půl hodiny stojím v editorně Le Figara.

Lentilky jsou najednou úslužnost sama: „Ale jistě, už o té katastrofě víme z agenturní svodky, náš fotograf tam právě vyrazil, ale dolů ho asi nepustí. Ukažte ty negativy, hned je uděláme!“ A když se za pět minut skláníme nad prosvicovací monitor, vidím, že záběry jsou báječné.

Přichází nějaký muž. Naklání se nám přes rameno a Lentilky mu říkají: „Exkluzivní materiál přímo z nástupiště! Úplná bomba, nikdo jiný tam nebyl, jenom tady pan...“

„... Clevert. Pierre Clevert,“ doplňuji ji a muž se ke mně otáčí. „Těší mě, jsem Monnut, šéfredaktor,“ říká britkým a chladným hlasem. „Kolik si představujete za autorská práva, abychom mohli stihnout ještě uzávěrku poledníku?“ dívá se mi do očí a já slyším sám sebe, jak od boku střílím sumu, která mi jako první vleze na jazyk.

Chlápek jen pokyvuje a říká: „Asistentka s vámi napíše smlouvu, pane Cleverte, to je v pořádku.“

Pak volá na jednoho muže sedícího u nedalekého počítače: „Raoule, dej tady s panem Clevertem dohromady první text na otvírák. Máte na to s editorem maximálně deset patnáct minut, pak jde polední vydání do tisku.“

Postrkuje mě směrem k redaktorovi a přestávám pro něj existovat. Ještě zaznamenávám, že Lentilky dostávají pokyn, aby přelámaly sazbu první strany a připravily tam místo pro materiál ze stanice Boulets Montreuil.

Takže – první strana!

No jistě, jaká jiná?

A teprve dole před redakcí mi všechno dochází. Kroky automaticky směřují k Tiché Seině. Je ještě brzo, ale potřebuji si dát panáka.

Otevírá mi Migel.

Ptám se ho, co tak časně, a on jen otráveně povídá, že potřeboval jet něco vyřídit do La Defence, ale nejezdí metro, tak že zašel do Seiny, aby si přichystal věci na večer. Nalévá mi vodku, sobě taky.

„Ale ty sis taky nějak přivstal,“ přitukává si se mnou. „S váma muzikantskejma je to legrační. Jak máte jeden večer pauzu, ráno stepujete u baru už před otevíračkou. Tomu říkám absták!“ Odchází do kuchyně a nechává mě o samotě.

Před celou přichází Antonie a mává Le Figarem. „Už to víte? Metro je v háji! Tady to píšou!“

Vytrhávám jí deník prudce z ruky, kupodivu jí to nevadí.

Moje fotografie je hned na titulní straně. Přesně jak říkal ten Monnut. Vybrali obrázek s vyjevenými lidmi z příjíždějící soupravy. Možná tam byly i lepší záběry, ale je pravda, že tenhle snímek je hodně dramatický.

Přelítnu očima fotografií.

Pak čtu komentář a krátký doprovodný text. Redaktor si moje slova trochu upravil, ale v podstatě je to napsáno tak, jak jsem mu to nadiktoval.

Redakční materiál je doplněn ještě agenturní zprávou, v níž se říká, že pravděpodobně došlo k rozlomení jedné osy u nápravy řídícího vagónu. Požár se naštěstí daří lokalizovat, ale podle prvních informací bude na místě řada obětí způsobená kouřem nebo panikou.

Migel přichází z kuchyně a zvědavě mi nakukuje přes rameno. Náhle zpozorní: „Hele, ten fotograf, co to fotil, se jmenuje stejně jako ty?!“

„Co myslíš,“ ptám se ho. „Kolik fotografií s tímhle jménem asi běhá po Paříži?“

Migel nechápe, ale Antonii to hned spíná. „Jo, takže to je tvoje fotka?“

Přikyvuji, poroučím si malou láhev minerálky a snažím se tvářit úplně normálně. Moc to nejde. Zasypávají mne dotazy. Musím jim vyprávět, jak se to všechno seběhlo. Končím situací, kdy předávám v Le Figaru negativ.

Antonie ani nedutá, Migel se zamyšleně opírá o barový pult.

„Stejně ti řeknu, žes měl fakt kliku, když jsi vystoupil. Řeknu ti, to je *vopravdu* štěstí. Vem si, kdybys jel jen o stanici dál, tak bys tady už třeba vůbec nemusel bejt!“

Chci něco vtipného odpovědět, a najednou mi mozek nahodí na sítnici jeden obrázek.

Ten kluk!

Jak jsem se s ním přetahoval u výstupu z vagónu.

Ten přece vystoupit *nestačil*!

V hlavě mi duní, jako by mě nějaký obr praštil palicí. Podlaha se houpe pod nohama a ruka se mi lepí k novinovému papíru studeným potem. Je mi špatně.

Tak málo stačilo a byl bych tam místo něj.

Co když zařval?

Co když je po něm?

Listuju novinami a na sedmičce je další materiál o nehodě doprovobený mými fotografiemi. A mezi nimi snímek pihouna za sklem odjíždějícího metra.

Sakra! Aby to čert spral. Jasně, fotku vzali z toho negativu, který si ode mě koupili. Do háje!

Říkám Migelovi, ať mi napíše vodku i minerálku do sešitku s útratou, a chci jít. V tu chvíli zvoní na ledničce barový telefon, Migel ho zvedá a pak říká: „Jistě, je tady.“ Kýve na mě: „To je pro tebe.“

Jacqueline.

Jak mě tady mohla najít?

Ptá se mě, jestli jsem v pořádku. Že prý slyšela o havárii a spočítala si, že se to stalo metru, ve kterém jsem asi jel. Uklidňuji ji a jsem rád, že měla o mě strach. Není to zase taková potvora, jak se zdálo.

Zavěšuji sluchátko a jdu.

Zaplavuje mě neodbytně blbý pocit. Hlavu mám plnou toho kluka.

Vycházím ven ze Seiny, jdu bulvárem Henriho IV.

Pulsující dav chodců se mi zdá nervóznější než obvykle, vzduchu cítím napětí a stres.

A pak přicházím k nějakému obchodnímu domu s televizí umístěnou ve výloze. Zrovna tam běží zprávy. Připojuji se k hloučku lidí sledujících obrazovku.

Reportérka z místa nehody oznamuje nové informace, které ale nejsou přes sklo slyšet. Ze stanice metra za jejími zády se stále valí slábnoucí dým, reportérka s bujným poprsím otevírá němě ústa jako kapr chycený v bahně. Kamera přejíždí po davech čumilů a zastavuje se u improvizované stanice první pomoci, kde zdravotníci stále ošetřují raněné.

Zabírá těla zraněných cestujících, nad nimiž se sklání zdravotní personál. Tak se ukaž, pihoune! Ukaž se, ať vidím, že žiješ!

Nervozitou málem vyskakuju z kůže. Srdce mi divoce bije jak po kilometrovém sprintu.

Ukaž se!

V tom okamžiku začíná pod obrazem běžet doprovodný text. Lidi v hloučku před výlohou podvědomě dělají krok vpřed, aby mohli novinky lépe přečíst.

Napínám zrak, písmenka jsou opravdu drobná.

Zpráva oznamuje, že při nehodě byly zraněny nejméně čtyři desítky lidí. Do této chvíle je potvrzeno i úmrtí pěti cestujících, a to na následky tržných ran a udušení. Všichni mrtví jsou z prvních vagónů soupravy.

Z prvních vagónů!

Dál už nečtu.

Text uvádí jasně – z prvních vagónů!

Titulky běží dál, už dávno se týkají něčeho jiného, já tam ale stojím jak vyřezaný ze dřeva a v duchu si stále přehrávám těch pár slov. První vagóny!

Je to jako poselství shůry.

My přeci stáli na samém konci vlaku!

Naplňuje mě obrovský pocit úlevy.

Opouštím rozčileně debatující skupinku lidí a téměř tancuji ulicemi.

Jako by mě předcházející starost o toho vzteklého pihatce připravila o rok života. Ještě cítím v zátylku to mrazení, tu hrůzu, ale hlavně následnou úlevu.

Tu obrovskou úlevu!

Je nádherná.

Teprve teď si můžu konečně naplno užít celý ten dnešní fotografický triumf. *Můj* triumf!

Že mám svou první titulní stránku novin!

Že jsem prorazil.

Že jsem Pan Fotograf!

Běž do háje se svou FrancePress, fotříku! Hlavu do oprátky tvého přání nestrčím!

agnes

Seděla jsem na prahu otevřených balkónových dveří. Michal usazený na podlaze vedle mě balil na složených novinách jointa. Když byl hotov, škrtl zápalkou, hořící cigaretu mi podal a zbytek trávy sklepal do plátěného pytlíku. Pak zasunul sfouknutou sirku zpátky do krabičky, opřel se zády o stěnu a lhostejnýma očima se díval před sebe.

Pohoda se nedostavovala.

Seděli jsme a mlčeli.

Dusná atmosféra znehybněla vzduch, ale nikdo z nás se nechtěl odhodlat přerušit to ticho jako první.

A pak, když už to všechno bylo až nesnesitelné, jsem se nadzvedla a natáhla se po klice balkónových dveří. „Zavřu – ne? Venku je zima, nechám otevřené jen okno,“ řekla jsem, aniž bych očekávala jakoukoli odezvu.

Ale ačkoli to byla pouhá křeč na zaplácnutí hluchého místa – Pierre kupodivu zareagoval.

„Pro mě za mě. Klidně si nechte ty balkónové dveře otevřené. Já za chvíli odcházím,“ řekl a dál seděl u stolku, listoval si v nějaké galerijní monografii a zdálo se, že se ho hustá nálada v místnosti nijak netýká. Jeho věta však zapůsobila jako roznětka.

„To už jdeš do Seiny?“ zeptal se ironicky Michal. „Máme tam bejt až na osmičku.“

„Ne, ještě něco mám.“

„Aha. Něco máš,“ dostalo se mu ušklíbavého komentáře.

Pierre podrážděně vyjel: „No jasně, že *něco* mám,“ zaklapl téměř vztekle katalog a když uviděl Michala provokativně si přehazujícího v dlaních marihuánový pytlík, vyskočil ze židle. „A co je ti vlastně do toho, co budu dělat?“

„Nic. Jenom mám takovej pocit, že nám něco chceš říct a nevíš jak...,“ i Michal se vypružil z podlahy a díval se vyzývavě na kamaráda. „Takže – do toho! Neboj se!“ dodal dvojsmyslně.

Pierrovi se hněvem zaleskly oči.

Odstrčil židli, udělal dva kroky vpřed a stál přímo před Michalem. „Takže do toho – když si koleduješ,“ zavrčel.

Už jsem na nic nečekala a skočila mezi ně: „Kluci, nechte toho, co se to s váma děje? Vykašlete se na to!“

Oba ustoupili, ale spíš než má slova to způsobil žhnoucí hrot cigarety, kterou jsem držela v ruce a mávala jí v rozčilení na obě strany. „Vykašlete se na to, co blbnete?“ nevěděla jsem vůbec, co mám dělat, jenom jsem byla za každou cenu odhodlaná zabránit jim ve rvačce.

Stáli tam proti sobě snad deset vteřin.

Pak najednou Pierrovi povolilo napětí ve tváři. Svěsil ramena a téměř to vypadalo, že se usmál.

„Fajn,“ řekl kupodivu mírně. „Dobrá. Co bych vám jako měl říct? S kým jdu? Kam jdu a co tam budu dělat? He?“

Stála jsem pořád mezi nimi, ruce rozpažené jak rozhodčí v boxu. „Vykašlete se na to, nechte toho kluci!“ opakovala jsem pořád dokola.

Ale ti dva už nevypadali, že by na sebe chtěli skočit.

Jenom mlčeli, stáli, nic neříkali a pak už to celé trvalo moc dlouho, a tak jsem se obrátila na Pierra a řekla: „Tady Michal ti chtěl dát najevo, že seš poslední dobou nějaký divnej. Připadá nám, že se před námi schováváš, nebo že nám něco chceš říct a nevíš, jak...“

Víc jsem už nedořekla.

„Do prdele!“ skočil mi Pierre do řeči a obličej mu opět zbrunátněl. Pracně získaný klid byl v ten moment v nenávratnu. Rozhodil rukama a začal chodit po bytě.

Křičel.

„Do prdele! Děkuju vám za kázání! Takže – chcete slyšet, co chci? Fajn. Od příštího týdne tady budu bydlet se svojí novou holkou. Opakuji – tady! Děkuju vám za hezké chvíle, co jsme spolu prožili, najděte si prosím od neděle jiný podnájem. Chtěli jste to slyšet – tak vám to říkám!“

Přišel k nám, zastavil se a zblízka se nám díval do tváří.

„Prostě chci žít zase chvíli svůj vlastní život.“

Vzduch v místnosti stál jako voda v mrtvé tůni. Uběhla vteřina, dvě. Pak se Michal trochu ušklíbl, tentokrát však ne ironicky, ale spíš rezignovaně: „Hezký. To je hezký,“ řekl a sedl si zpět na místo, odkud na začátku hádky vyskočil.

Já ještě chvíli stála, dívali jsme se s Pierrem do očí, nevěděla jsem vůbec, co na jeho slova říct.

Měl obličej snad dvacet centimetrů od toho mého, pozoroval mne jako zvíře v kleci.

Uvědomovala jsem si, jak mrkám. Jak se snažím vydržet ten jeho pohled a jak se mi oční rohovky zamlžují v rozostřeném vidění.

Pak jsem už neviděla téměř nic, bylo zbytečné hrát si na hrdinku. Přisedla jsem si k Michalovi, přiložila k ústům stále doutnající cigaretu a upřeně jsem se koukala do míst, kde jsem tušila rozpraskané dlaždičky u kuchyňské linky. Najednou mi to přišlo líto. Tahle hádka, slova, která zazněla, konec všeho.

Na okno narážela tlustá a neodbytná masařka.

Pierre si sedl ke stolku, vzal do ruky odhozenou publikaci a rozevřel ji. Bylo ticho.

„Sakra!“ vybuchl najednou. Odmrští monografii do kouta, sebral bundu přehozenou přes židli a šel ke dveřím.

„No jo, nedá se nic dělat. Je to tvůj život, sám jsi to řekl,“ zahučel spíš pro sebe Michal.

Západka dveří zaklapla.

Michal vstal, opět otevřel dveře na balkón a sedl si na židli.

V bytě bylo jako po vymření. Kroky Pierra na schodišti už dávno dozněly, v bytě u Jospinových vešel soused do koupelny, napouštěl vodu a tlumeně si prozpěvoval. Pak voda téci přestala a hlas za stěnou zmlkl.

„Michale, to jsme se museli rozejít zrovna takhle?“ obrátila jsem se k Michalovi a v ten okamžik se mi v očích začaly opět lesknout slzy a už mi bylo úplně jedno, co si o mně Michal pomyslí, brečela jsem jako malá holka a Michal mě objal kolem ramen a řekl: „No co, Agnes, je to jeho rozhodnutí. My se s tím už nějak vyrovnáme,“ a utřel mi ty oči, ale pořád to nešlo zastavit – ten slzavý proud, který se řinul zcela nezávisle

na mé vůli a vědomí. Už nejsme tři, ale jenom dva. Přišlo mi to tak definitivní a smutné.

„To se spraví, uvidíš,“ opakoval Michal, a já mu položila hlavu na rameno, zbytek cigarety jsem odhodila škvírou pod zábradlím balkónu dolů na bulvár Beumarchais.

„Dobrá trefa,“ řekl a pokusil se o úsměv. „Víš co, půjdeme si ještě někam sednout. Hrát začínáme až za dvě hodiny, času dost.“

Ale já jen zavrtěla hlavou, že na tom stejně nic nevymyslíme a potřebujeme spíš vyčistit hlavu: „Půjdeme se raději jen tak projít, ne?“

„Ano,“ řekl Michal.

Oblékli jsme se, vyšli na chodbu a zamkli byt. „Myslíš, že si Pierre vzal klíče? Přece jenom zabouchl?“ zeptala jsem se, když jsme scházeli ze schodů. Michal mávl rukou: „Ten? Máme za něj řešit jeho problémy? Řeší je on za nás? No tak vidíš,“ a vyšli jsme ven před dům.

Představení se blížilo ke konci. Poslední tóny mé písně ještě doznívaly v klenutém prostoru podniku a já se ztrácela v přítmí jeviště. Měla jsem dnešní produkce tak právě akorát.

Sestoupila jsem z pódia a tmavou uličkou se dostala k šatně. Migel zrovna slézal se židle, z které otevíral malé střešní okénko na větrání. Jakmile zaznamenal, že jsem už přišla, zapálil mi cigaretu.

To byl náš rituál.

Na jednu cigaretu jsme se scházeli vždycky, když nebylo moc hostů, a to dnes opravdu nebylo. Migel měl tak svou práci v kuchyni hotovou včas a při *Třešních pro Elizabeth* vykoul zpoza dveří a nezaměnitelným gestem palce spojeného s ukazovákem naznačil, že náš čas nastává. *Třešně pro Elizabeth* byly mým posledním songem večera, následující ragtime zpíval Pierre, první případný přídavek také on a druhý – definitivně poslední – už opět já.

Tak to bylo zavedeno a díky tomu byla pauza na cigárko jako udělaná.

Uvelebila jsem se v mém oblíbeném letitém křesle u dveří a Migel hned spustil vodopád slov, kterých měl jako vždy po ruce pěknou zásobu. Jednou mi tuto svou zálibu v mluvení vysvětloval tím, že jako

kuchař si v práci moc nepopovídá. S holkama z placu a s Houbou si prý za tu dobu rozumí už téměř beze slov, a tak si mluvení vynahrazuje ve společenském styku s námi ostatními, jinak by dočista zakrňel.

Zeptala jsem se ho, jak se to vyvíjí s tou tmavovlasou okatou holkou, která sem za ním poslední dobou občas chodí, a on se hýkavě začal plácát do stehen.

„To se povedlo, vždyť to je moje ségra, a žádná holka!“ smál se, nadšený mou domněnkou.

„Přijela studovat a já jí pomáhám shánět nějaké dokumenty,“ uvedl na pravou míru a když se dořehtal, začal se na oplátku zajímat on, zdali já objevila v Paříži toho pravého. Takže jsem mu řekla, že nikoli, a vybalila jsem ten dnešní rozhovor s Pierrem.

Pozorně poslouchal, pak se podrbal ve vlasech a nakonec řekl, že to je blbý a kdyby věděl o nějakém dobrém podnájmu, tak že na mě bude myslet.

A právě v ten okamžik vstoupil do šatny Sikorský a začal se ptát, jestli nevíme, co s děje, že kluci nedohráli závěrečný song a zdekovali se.

Podívali jsme se s Maročanem na sebe, jen jsme pokrčili rameny, ale to se už za šéfovými zády ozval Theodor, který řekl, že za klukama přiběhl nějaký muzikant od Rafinerie s prosbou o pomoc, že někde poblíž prý někoho mlátí.

„Ale moc jsem nepochopil, o co přesně šlo,“ ukončil Theodor svůj zážitek a Sikorský mávl rozzlobeně rukou, že to ani on nebude chápat, až mu Pierre s Michalem budou vysvětlovat důvody – ještě štěstí, že dneska téměř nebyli hosté. A jen co to dořekl, rozčílil se ještě víc, neboť si uvědomil, že jako hospodský shledává štěstím, když má prázdný podnik.

Chvilí tak zuřil, chodil po šatně sem a tam jako tygr v aréně, až se začal pomalu uklidňovat a vztek ho pomalu přecházel.

A pak se obrátil ke mně. Vypadal už docela klidně a zeptal se, jestli je pravda, co nechtěně zaslechl, totiž, že nebudu mít kde bydlet.

Přikývla jsem, že slyšel správně.

Sikorský se na chvíli zamyslel, pohodil hlavou směrem kamsi ven a řekl, že má v nedalekém domě jeden prázdný apartmán. Že je ale úplně maličký a jenom skrovně zařízený. Pořídil si ho před lety, když čekal, že se zde objeví jedna osoba (na ta slova trochu zrozpačitě), ale byt zůstává stále prázdný, takže se do něj mohu nastěhovat třeba zítra.

A já se zeptala, jestli by tam bylo místo i pro Michala, a Sikorský odpověděl, že *tohle* slíbit nemůže, protože byt je opravdu nicotný, i pro jednoho těsný. Pak se obrátil ke dveřím a odešel a Migel řekl: „No, do toho jdi, Agens! Já ten kvartýr znám, je fakt mrňavej, ale tobě bude úplně stačit. Michal si něco sežene, o něj strach mít nemusíš!“

Típnul zbytek cigára, vrátil se do kuchyně k nádobí a já tam zůstala sedět v tom ošoupaném křesle, z kterého se tak těžce vstává, a pak jsem se rozhodla, že nechám věcem volný průběh. Třeba je ten singl byt nějakým znamením, že mám být zase sama, co já vím.

V tu chvíli se z nitra podniku ozval nějaký hluk, který se blížil a mohutněl. Vyšla jsem ven na chodbu a potkala jsem Pierra s Michalem.

Vypadali divoce, a když jsem se podívala Michalovi to tváře, viděla jsem, jak mu přes obočí stéká stružka krve.

michal

Agnes dozpívávala, odešla zadem na cígo za Migelem do šatny, Pierre chytil mikrofon a rozjeli jsme newyorský ragtime, závěrečnou skladbu večera, docela to vodsejpalo, jako za nejlepších časů. Vůbec byl celej večer až podivně vydařenej, chvílema jsem úplně zapomínal na tu pitomou odpolední debatu, na to, že takhle hrajme pravděpodobně naposled, protože jsem si nedokázal představit, jak budeme spolu ještě hrát, když se po dnešku všechno tak změnilo. A v okamžiku, kdy jsme nakousli poslední sloku, vpadnul do podniku Marcik.

Divoce poulil očima, rozhlížel se kolem sebe, nikoho známýho v šálku neviděl, jenom nás, a tak rychlou, rádoby nenápadnou, avšak o to víc naléhavou chůzí vykročil směrem k pódiu.

Hostů bylo v tuhle hodinu už poskrovnu. Na parketu se nikdo nepromenádoval, takže zraky těch několika sedících a dost připitejch návštěvníků se úplně automaticky obrátily na Marcika, jehož rozhalená bunda, vlající vlasy a uštvanej výraz působily v tomhle prostředí značně nepatříčně.

„Průser,“ přidušeně zvolal artista, když se k nám přiblížil na doslech. „Průser, Drago je v maléru,“ vydechnul pak ještě jednou pod pódiem, a Pierre, kterej dozpíval závěrečnou sloku songu, na něj vod mikrofonu ukazoval bradou, co jako že se stalo, a do toho pořád zpíval:

*... bílá ulice je smutnej pláč,
má sladká Elizabeth,
co já sem byl zač,
bílá vzpomínka,
špatný jsem hráč...*

A taky já na Marcika mrkal, ale náustek sága jsem z držky vyndat nemohl, ještě mě čekalo jedno sólo, a Marcik na parketu blekotat: „Vyser-te se na hraní, kretění! U Mrňavýho Araba sme potkali Eritrejce, Drago jim něco blbýho řek, bylo jich osm, já zrovna chcal na hajzlíku, a když

sem se vracel, tak už si ho podávali, pod'te na pomoc, sám to nezvládnou, ste tady jediní nejbliž!" a v transu na nás zíral pohledem šílenýho člověka. Kouknul jsem na Pierra, ten na Theodora: *dobrý, vypadněte*, kejvnul klávesista hlavou a jenom pro pořádek syknul: „Se Sikorským si to pak vyřídíte sami!“ a vysmahnul codu, saxofonové sólo-nesólo, ale kupodivu to neznělo zas tak blbě, z hostů to možná ani nikdo nepostřehnul, že jsme ragtime před koncem tak vořízli.

Seskočili jsme z pódia.

Pierre ještě odbočil k vyjevenýmu Sikorskému a řekl mu. „Do deseti minut jsme zpátky, sorry šéfe, je to nutný,“ a vyběhli jsme po schodech z podniku.

Ovanul nás vlahej jarní vzduch, ale vůbec jsme ho nevnímali, jenom mě napadlo, jak je dobře, že už není mrazivá zima, protože to by se při běhu špatně dejchalo. Hned jsem však podobný myšlenky opustil, hlava se mi naplnila vztekem, adrenalinem a touhou jít do boje.

Řítili jsme se noční ulicí dolů k řece jako povodeň, ale nedoběhli jsme až na nábreží – těsně před Quiai de l'Hôtel de Ville jsme odbočili do bloku obytných domů, kde byl pajzl U Mrňavýho Araba. A když jsme k němu dobíhali, málem jsme se srazili s nějakou holkou, co z podniku právě vylítla. Voči měla vytřeštěný jak figurka z produkce Walta Disneye a strašně ječela.

A ten jekot byl pro nás válečným pokřikem.

„Dejte si do pěstí klíče!“ zaslechl jsem ještě Pierrův řev, a to už jsme byli ve vchodu do šantánu, rozrazili jsme partu nějakých vometáků a purpurově vymalovanou chodbou jsme se během několika vteřin dostali do vnitřku nalejávrny.

Jedinej pohled nám stačil k tomu, abychom si spočítali, že Drago mele z posledního.

Stál, nebo se spíš už jen silou vůle držel na nohou v rohu místnosti u baru a snažil se vykřejvat útoky černejch. Po jeho pravici mu pomáhal nějakej vysokej kluk s plavou hřívou. To byla dobrá zpráva, že se našel aspoň jeden frajer, kterej nenechal Draga na holičkách. Kluka jsem odněkud znal, ale nevzpomněl jsem si odkud. Máchal prudce stře-

pem od láhve a držel tím v šachu plnou pěticí rozzuřenejch Eritrejců. Zbylí tři negrouši v čele s Jamallem si ale Draga pěkně vychutnávali. Bylo jasné, že kámoš to má pomalu spočítaný.

Kolem bijící se skupinky bylo jako vymetené.

Hosté, pokud ještě neprchli, byli namačkáni v boxech u záchodů, ale žádný se netvářil, že by měl chuť se přidat.

Šéf podniku byl taky někde v luftu a já tam stál a váhal, jak a koho mám prvního zasáhnout, aby se co nejvíc využilo momentu překvapení, ale Pierre vedle mě to vůbec neřešil, popadnul nejbližší stojící židli, s výkřikem přiskočil k té trojici a přetáhnul je vši silou přes záda.

Židle se rozlétla na milióny kousků do všech stran.

Dva z černochů okamžitě padli na zem, Jamall se jen trochu povotočil v ose, ale rychle se srovnal, zařval, vyskočil, chytil Pierra pod krkem, ale to už mu na hlavu dopadla další židle mrštěná na dálku Marcikem a ebenovej obr se sesunul na podlahu jak nemluvně.

A já se do třetice pokusil aplikovat židlovou demoliční metodu, tentokrát na tu partičku kolem blondáka, jenže už bylo po okamžiku překvapení – zbylí bubínkáři byli ve střehu.

Čtyři se mojí ráně vyhnuli, toho pátýho to aspoň štrejchlo o rameno.

Slyšel jsem, jak něco zapraštělo, ale neměl jsem čas zjišťovat co, protože v tu chvíli se proti mně vohnal jeden z tý nedotčený čtveřice a mně se zatmělo před vočima, byla to petarda, jakou jsem snad ještě v životě nekoupil, a jak jsem se klátil k zemi, zaslechl jsem křik a lomoz a pak byla tma, ale ne že bych snad zavřel oči, ale někdo vypnul proud.

Všude byl ohromnej zmatek, slyšel jsem, jak nějaká holka řve jako pomínutá: „Binga! Jsou tady, binga!“ a já pořád nic neviděl, válel jsem se po parketách jako chromej brouk, pak jsem ucítil čísi ruku, která mě uchopila a vši silou táhla pryč. A pak jsem byl najednou na ulici, od Diderotova bulváru se řítila tmavomodrá masa policajtů, ale já a můj zachránce jsme zapadli rychle za roh do bezpečí, binga se prohnali kolem nás, vlítli do podniku a já se konečně obrátil na máho spasitele.

Byl to Pierre.

Povídám mu: „Díky, kreténe, tady to smrdělo štemplem v pasu,“ a on řekl: „V pohodě,“ usmál se a pak dodal: „No, ale na tom vystěhování, o kterém jsme dneska mluvili, to nic nemění,“ a já mu odpověděl: „No, vždyť ti říkám, že seš kretén.“

Pak jsme tam ještě chvíli stáli, viděli jsme, že policajti nakládají do auta ty Eritrejce a Draga. Vysoký blondák mezi zadrženými nebyl, tak se mu asi podařilo včas vzít roha.

A když se ulice vyprázdnila, vrátili jsme se oklikou k Sikorskému, nebyl ani moc vytočený, jenom řekl, že nám dneska nedá polovinu gáze za neodehrané přídavek, a šel si po svých.

Pierre prošel vyprázdněným podnikem, vyhoupnul se na pódium a začal skládat aparaturu a Agnes si všimla, že mi nad vobočím teče krev, tak mě odtáhla do kuchyně ke dřezu, kde si mě vzala do parády, zatímco jsem jí vyprávěl, co se stalo U Mrňavého Araba.

Čistila mi ránu, pozorně poslouchala, a když jsem skončil, tak řekla: „Je to celý na pendrek, tak to asi Draga vyhostí, chudák Hester. Pitomci jedni,“ a já jsem přemýšlel, jestli tím myslí policajty, nebo ty černochoy, a už jsem nic neříkal.

Kouř stoupal vzhůru, a když zavadil o začouzenou žárovku, olízl ji jak svalnatej žoldák lehkou holku. Pak pokračoval dál ve své cestě až těsně ke stropu, kde se mlhavá stopa nikotinu rozplynula. Znova jsem potáhl z cigarety a chtěl si vodorovně, když jsem si uvědomil, že popelník leží mezi květináči vedle balkónu. Vysunul jsem nohy zpod peřiny, sklouznul z postele ven a potichu se vydal do kuchyně.

Agnes jen něco zamumlala, vydechla ze spánku a obrátila se na druhý bok. Za chvíli už zase pravidelně oddechovala.

Vešel jsem do kuchyně. Cigárko jsem opřel do popelníku a udělal si kafe. Pak jsem sebral tričko přehozený přes opěrátko židle.

Oblékl jsem si ho a rozhlédl se po polštářku na sezení. Ležel pod stolem, takže když jsem se pro něj ohnul, zatočila se mi hlava a u kořene nosu, kam mě při bitce udeřil ten Eritrejec, to vostře píchlo. Zalapal

jsem po dechu, po paměti nahmátl dveře na balkón, svezl se na práh a zády se opřel o rám.

Natáhl jsem se pro čoudící cigaretu. Vdechl jsem kouř a pak cigo znovu zavěsil v lemu plechového popelníku.

Už mi bylo zase líp.

V odrazu skla otevřených dveří jsem viděl svou rozmarnou tvář, zmačkanou a unavenou, se zarudlým šrámem nad obočím, a napadlo mě, že jsem se vlastně vod tý rvačky ani neviděl v zrcadle. Už už jsem chtěl vstát a jít do koupelny, ale hned jsem pokušení zahnal. Když ránu vidím v okenním skle, tak asi ani není vo co stát, povzdechl jsem si sám pro sebe a zkoušel na šrám zapomenout.

Byla sobota, sedm hodin večer. Nad městem se probouzel hebkej soumrak a v koruně platanu pod oknem se hašteřili kosi. Káva voněla po mizejícím dni.

Dokouřil jsem a všiml si na stolečku zapomenutého jízdního řádu. Ležel pod v otevřeným oknem, celej vlhkej vod první rosy. Vzal jsem ho do ruky a začal jím listovat.

A to už jsem věděl, že nebudu čekat až do rána. Že ty zkroucený stránky jízdního řádu mi vlastně připomínaj novy cesty a že sešitek s odjezdy a příjezdy vlakových spojů do všech koutů Evropy tady není jenom tak – *náhodně* – zapomenutej. Ale že už tady na mě čekal.

Pierre je pryč, Agnes se ještě neprobudila z odpoledního krátkého spánku a jízdní řád se otevřel na stránce s odjezdy vlaků do Německa.

Stálo v něm, že nejbližší vlak do Berlína odjíždí v 20.35 z Gare Nord.

Francouzský hranice překročí o půlnoci a kolem devátý ráno bude v německý metropoli, odkud už lze přestoupit kamkoli.

Zavřel jsem řád, vrátil ho zpět na stůl. A zvenku jako by zase přiletěl chladivě čerstvej dech Polaris vanoucí od severu, jako tenkrát, před rokem. Už jsem se rozhodnul.

Je čas znova vyrazit.

Někam na sever.

Kam přesně? To se ještě uvidí.

Přešel jsem místností na druhou stranu. Stála tady odřená velká skříň s Pierrovými negativy, ale taky s uloženou lahvičkou Speedo-Spraye a s několika nepoužitými jízdenkami. Vzal jsem za kliku na dvířkách, skříň otevřel a v ten okamžik vypadlo na podlahu několik zkroucencí fotek jako pavouci z rozbitýho kokonu.

Na fotografii, která zůstala na vrchu té vyhřezlé hromady, byla holka v slušivých letních šatech.

Chvilí mi trvalo, než jsem si uvědomil, kde jsem jí již viděl.

Sekretářka Pierrova otce.

V ten okamžik do sebe puzzle událostí zapadly. Byl jsem doma.

Chvilí jsem se na tvář z fotografie díval, musel jsem uznat, že se Pierrovi nedivím, roštěnka byla voprawdu hezká. Mohl nám to ale oznámit trochu férovějším způsobem, ne s těma všema otazníkama. Já bych ho pochopil, Agnes možná taky. Ale teď je už pozdě, takže všechny mý úvahy jsou stejně passé.

Ještě jednou jsem si fotku prohlédl, pak jsem všechny rozsypané obrázky sesbíral, vrátil do skříně, sedl si se Speedo-Srayem ke kuchyňský lince a dal se do úpravy jízdenky.

Vymazat původní písmo na lístku trvalo poměrně dlouho, tiskopis byl už několik tejdnu starej. I tak jsem byl nakonec s výsledkem spokojenej, na lístku zůstaly jenom dvě bílý čáry po přelomení a několik nevelkejch vyšisovanejch fleků. Na letmej pohled lístek nešel rozeznat od originálu.

Tiskopis jsem vysušil mezi dvěma listy papíru, pak v rychlosti dopsal přes kopírák několik názvů měst. Jízdenka se mi celkem povedla.

Vrátil jsem se po špičkách do pokoje, abych si sebral věci pohozený na zemi. Parkety trochu vrzaly, ale Agnes spala tvrdě. V tlumeným šeru vypadala krásně. Na vteřinu jsem se zarazil v pokušení ji políbit. Ale rychle jsem se vzpamatoval, nechtěl jsem, aby se vzbudila.

Posbíral jsem oblečení, potichu zvedl z podlahy batoh a do volné ruky čapnul saxofon. Rostoucí tmou jsem zamířil zpátky do kuchyně, kde jsem si ještě z lednice vytáhnul flanděru s vínem, jednu ze tří, který tam byly uložený.

Pořád jsem nevěděl, jestli dělám dobře.

Obul jsem se, prošel předsíní a opatrně za sebou přibouchnul dveře. Nenapsal jsem jí žádný vzkaz. Agnes si to musí vyřešit sama. Jako já. A venku to ze mě všechno spadlo. Pochybnosti, nejistota.

To všechno bylo pryč a já sednul na metro, nechal se odvést na nádraží Gare Nord, kde už stál na druhém nástupišti přistavený rychlík do Německa. Po perónu se couralo pár bezdomácků, bagetáři postávali u svých stánků a tlustej zřízenec křičel na nějakou partičku, aby vypadli i se svýma skejtama z nádraží. Skleněnou stěnou v průčelí haly byly vidět osvětlené výškové budovy podél Rue La Fayette zalité do sametový tmy a já z telefonního automatu vytočil číslo do Tiché Seiny.

Zvednul to Houba – Sikorský prej odjel na podvečerní nákup.

Vysvětlil jsem mu ve dvou větách situaci a řekl, že peníze za poslední tři dny ať dá šéf Agnes, že si je může nechat. Nadiktoval jsem mu taky telefonní číslo na Dirka Zätkeho. Bude určitě za nabídku práce rád, i když do léta zbejvá jen tak málo. Ale hrát umí, Sikorský bude spokojenej a Dirk si udělá jméno před novou sezónou. Zavěsil jsem a hrálo mě příjemný svědomí, že za sebou nenechávám žádný resty.

To byl dobrý pocit. I ten, že si za chvíli kecnu do plyšových sedaček berlínského expresu, načnu červený a vlak se rozjede.

Konečně se zase něco pořádného děje.

agnes

V polospánku jsem ucítila pohybující se postavu. Otevřela jsem oči. V kuchyni se míhala silueta Michala a ve vzduchu zavoněla káva. Venku za okny se rychle smrákalo. Někde hrála tichá hudba a na parapetu chrastili ptáci svýma kostěnýma nohama.

Ve dveřích se objevil stín. Michal se vracel do ložnice. Pevně jsem přitiskla víčka k sobě, aby nepoznal, že už nespím. Podlaha se rozhoupala. Přešel okolo postele a na chvilku se zarazil. Cítila jsem, jak se na mě pronikavě dívá. Jednu vteřinu, druhou. Přilehne si ke mně?

Nic.

Malý závan větru a šustot věcí mi oznámily, že si bere saxofon a batoh. Pak byl slyšet zvuk otevírané ledničky, následující kroky ztlumil koberec v předsíni a když se ozvalo slabé zaklapnutí vchodových dveří, oči jsem znovu otevřela. Nad hlavou mi visela opuštěná žárovka, kolem které se potulovala moucha. Občas se zastavila a čistila si přední nožičky.

Vstala jsem. Šla do kuchyně. Na stole neležel žádný dopis, a když jsem vyšla na balkón, spatřila jsem Michala mizícího v podchodu. Šel rychle a uvolněně, a než zmizel, zdálo se mi, jako by se otočil zpět k našim oknům. Ale možná se mi to opravdu jenom zdálo.

Vrátila jsem se do kuchyně, vzala do rukou hrníček nedopité kávy. Byl ještě teplý. Automaticky jsem ho umývala, hlavu jsem měla úplně prázdnou. Teprve teď jsem si uvědomila to plíživé ticho, které sedělo v každém koutě.

Velká prázdnota.

Nekonečná, tíživá prázdnota.

Ale jinak se nedostavily žádné emoce. Napadlo mne, že bych přeci měla aspoň pociťovat nějakou lítost z toho, že Michal utekl jako malý kluk, bez slova rozloučení. Copak právě on neodsuzoval v Neumarktu Pierra za stejný čin? Teď ho napodobil. A mě to přitom nechalo úplně chladnou. Bylo mi vše jedno.

Vrátila jsem se na balkón, opřela se o zábradlí a dívala se dolů na podvečerní život ulice. Lidi byli z té výšky podobní barevným panáčkům. Kmitali po pomyslných cestičkách sem a hned zase jinam. Mistrně se navzájem vyhýbali, jenom občas do sebe některé z těch figurek narazily. Většinou se ani nezastavily, jenom se jim za chůze otočily čupřiny připomínající špendlíkové hlavičky, něco na sebe vykřikly a zase utíkaly dále. Byl to vlastně docela zábavný pohled.

Protáhla jsem se jako kočka, zvrátila na chvíli hlavu vzhůru k podvečernímu nebi. Na okamžik jsem tak strnula podobna marionetě, jenom v košilce, jinak v ničem. Plíce se mi prokysličovaly vlhkým vzduchem, vlasy mi načechrával vánek. Vnímala jsem šumot platanů a tlumený ruch v hlubinách.

Pak jsem se vrátila do kuchyně.

Už mi nepřipadala tichá ani prázdná. Jedna etapa skončila. No a co? Začne něco nového. Pierre si sem přiveď nějaký svůj objev, Michal odjel. Já zůstanu. Z Paříže se mi nechce. Využiji nabídku Sikorského na bydlení a ostatní věci nechám plavat.

Ještě jsem se města nepřesýtila!

Budoucnost vlastně nevypadá nijak zle. Jenom je otevřená. A já se na ni těším.

Měla jsem ve všem jasno.

Téměř jsem tančila. Udělala jsem si čaj – nepoužila jsem ten Michalův osychající hrneček, ale vzala si nový. Vrátila jsem se zpět na balkón, sedla si na prázek. Nebyla mi zima, pila jsem bylinkový čaj a možná se i usmívala. Vždyť se koneckonců nic nestalo.

Vlastně stalo! Já se změnila! Ještě před pár měsíci bych v této situaci začala litovat sebe samu. Bylo by mi smutno, že mě opustili ti, které jsem měla ráda, že jsem zranitelná, drcená hradbou velkého města.

A teď?

Je mi takřka veselo.

Z toho, že jsem se konečně utvrdila, že krásné dny jednou skončí.

A že přitom vím, že nové skvělé dny zase jistě přijdou.

IV.

michal

Od mého odjezdu z Francie uběhnul necelej měsíc, mně samotnému ale připadalo, že jsem hranice překročil před dávnými časy. Sikorský, Agnes, Houba – to všechno bylo v mých vzpomínkách potaženo světle hnědou fólií, která dávala tvarům melancholický nádech, takovej, jenž nebolí ani neláká, kterej prostě je.

Ale popravdě řečeno, na Paříž jsem si v uplynulých týdnech vzpomněl jen výjimečně. Hlavu mi plně zaměstnávala cesta a život na ní.

Projel jsem Německem, alpskými státy. Deset dní jsem zůstal ve Slovinsku, zajel jsem i na koupačku k moři.

Pak jsem zase nasedl do vlaku a vrátil se do Německa.

Sedával jsem u okýnka, dlouhý hodiny pozoroval měnící se krajinu, domy a vesnice kolem trati, dychtivě sledoval lesy střídající se s lány polí, městský aglomerace vklíněný do venkovskejch oblastí a byl jsem spokojenej, že jsem zase na cestě, zase v pohybu a činnosti.

A blaženost dostoupila vrcholu, když se německá upravenost skloubila s volností – v Dánsku.

Tady jsem po delší době vytáhnul saxofon, na pěší zóně podél přístavu vzal do ruky jeho odřený, ale přesto tak příjemně působící tělo, nastavil zívající kufr směrem k chodcům, dno pokryl několika drobnějma k povzbuzení publika a pak jsem rychlým pohybem prstů projel všechny klapky.

V prvním okamžiku, a to jsem slyšel jenom já, se ozvalo tichý mlas-kavý lupnutí záklopek. Bylo to povzdechnutí nepoužívaných gumových bříšek, jež jsem najednou osvobodil od ústí dlouho umlčenejch otvorů. Ale už při druhým projetí stupnice se nevozval jedinej rušivej vzdech, vše bylo čistý a jasný, připraveno k použití.

A tak jsem naslinil plátek, připevnil jej k náustku a dělal jsem vše automatickými pohyby a přesto nějak tak vážně, jako by se nastávající večer na kodaňském nábreží měl stát velkou slavností.

Zmocnil se mě podobnej pocit, jaký jsem zažil před dávnými měsíci, kdy jsem stál osamocenej mezi lhostejným davem toho pohraničního městečka a věděl jsem, že začíná něco novýho a neznámýho. A tak jsem i v tý Kodani, s náhle vykrystalizovaným svátečním pohnutím, přitisknul spodní ret na zuby, vložil do sevřenejch úst hubičku saxofonu a spustil šéfovo oblíbený *Summertime*.

A tóny písně jako kdyby samy hledaly cestu ven.

Draly se vod srdce do jícnu a pak zlatistvým tunelem saxofonu na kodaňskou ulici a už jen vzhůru, nad hlavy lidí a střechy hansovních domů snad až do oblak.

To je ta správná písnička na rozjezd! Ten správnej odpich, kterej vybudí v těle rytmus a optimální náladu!

*Summertime, and the living is easy
The fish are jumping, the cotton is high
Your daddy's rich, your mama's good looking
I said, hush, little baby, don't you cry.*

*One of these mornings, you're bound to rise up singing
Then you'll spread your wings, and take to the sky
But until that morning, nothing's going to harm you, no
With your daddy and mama standing by...*

A poslední děčko jsem nevodfláknul, nesjel jsem s ním o půltón níž – jakkoli to bylo lákavý – ale hned jsem nasadil další song a bylo mi úžasně.

Vivat – George Gershwin!

A vivat Kodaň!

Vivat město, který mě dostalo do kolen a kde jsem pak zkejsnul celý tři tejdny. Dvacet dní pohody a svobodnejch rán.

Ale jak léto vítězilo, narůstala ve mně touha jet ještě vejš, ještě dál nahoru.

A tak jsem se rozhodl opustit to laskavý město malý smutný víly, vzal jsem ságo a batoh, vyrobil si lupen a šel na nádraží. Byla zrovna středa, rychlík do Norska jel ve 21.15.

V Helsingoru najela vlaková souprava na trajekt, labužnický jsem se rozvalil po sedadle v prázdném kupé, rozstřelil boty po zemi až zajely do skuliny vedle topení a začal se těšit, jak si cestu do Norska užiju pěkně v soukromí. Ale v poslední možnou chvíli se rozrazily dveře a v nich se objevil malej pihovatej kluk s batohem tak obrovským, že když jej složil na podlahu, tak ta téměř slyšitelně zaduněla.

A ten kluk měl rozježený vlasy, rychle těkající oči a na krku rudej šrám, zkrátka – celej vypadal jak pobuda z barvotiskový ilustrace v Robinu Hoodovi.

Okamžitě mě napadlo, že jsem ho už někde viděl, jenže na to jsem nepřišel.

Ale když už jsem si v hlavě vybavil ten Sherwood, tak během krátký chvíle jsem seznal, že Jacek, jak se můj novej spolucestující představil, by mezi zbojníkama nevydržel ani hodinu. Tak byl užvaněnej.

Otevřel pusu hned jak dosednul a už jel, a já se během chvíle dozvěděl, že je vodněkud z Katovic, ale že v Polsku už nebyl několik let, protože dobře se daří všude, tak co by pohledával doma, že se živí různěma brigádama a miluje pšeničnou.

A trajekt už dávno opustil výsostný vody Dánska, dokonce jsme se už vylodili v Malmö, projeli osídlenou oblastí jižního Švédska a Polák mlel a mlel. Rychlík si to švihal bílou skandinávskou nocí pořád na severozápad, zmáhala mě únava, jen Jacek furt vykládal, celej svěží, jako by se teprve s přibíejajícíma hodinama rozehrál do nejlepšího vypravečskýho tempa.

Už jsem na něj kašlal. Hlava mi šla z těch keců kolem. Z těch vět, úvah a zážitků. Už dávno jsem nevnímal obsah Jackovy řeči, jen jsem

bezmocně seděl v koženkový sedačce jak zprohýbanej fackovací panák a pak se mě konečně začal zmocňovat milosrdnej spánek.

Poslední, co jsem zaregistroval, byla zmínka vo tom, že Jacek míří kamsi do středního Norska, kde má v prázdninovým resortu zajištěnou práci v hotelový kuchyni. Prej si ho vloni vyhlídla jistá hoteliérka z Trondheimu.

„... a musel jsem jí hned první večer v posteli dokázat, že si vybrala dobře, to se ví, že byla spokojená, letos si pro mě vzkázala osobně, ten její starej ani netuší, podle jakýho klíče mu manželka vybírá pomocníky do kuchyně...“

To bylo poslední, co jsem z Jackovo vyprávění zachytil. Další věty mi už zastřela nastupující snová mlha, vyvolaná únavou posledních dní.

Usnul jsem.

A když jsem se o několik hodin později probudil, kola právě měnila rytmus, já byl celej rozlámanej a přeleželej, venku svítalo a mezi stro-my u trati probleskovalo moře – přetržený na jedný straně řetízkiem vostrůvků a na straně opačný, až úplně na horizontu, šedivým prsten-cem budov a lodí.

A to jsem věděl, že jsme před Oslem – královským městem norskýho lidu.

Jacek už byl vzhůru. Seděl u okna, pozorně sledoval blížící se metro-poli a jakmile si všimnul, že mám otevřené oči, vycenil na mě svou dá-seň a zahartusil: „Vstávej, uvidíš nejmenší vesnici světa, co si říká vel-koměsto!“ A spokojeně se uchechtnul.

Dobrá nálada se přenesla i na mě. Narovnal jsem si pokroucený tělo a se zájmem si přisednul blíž k okýnku. Krajina ubíhající za sklem se mi líbila a Jacek hned začal sypat z rukávu historky ze svejch dřívějších návštěv Osla, ani mu nevadilo, že ho skoro nevnímám, a já se podíval na hodinky a zjistil jsem, že je poledne. Ta cesta z Kodaně vlastně docela rychle uběhla, napadlo mě a pak jsem se obrátil na Jacka a řekl mu: „Hele, co kdybys na chvíli držel tu svoji hubu?! *Shut up, please!*“

A von se zarazil v půlce věty, pohlédl na mě vyčítavě, ale pak neo-
chvějně pokračoval: „Tak teda jo. Jenom ještě musíš slyšet příhodu
s těma policajtama, ta vopravdu stojí za to...“

Kolem kupé přešel průvodčí, město se blížilo.

Tak teda Oslo, další štace. Co asi přinese?

„... a ti poulsmani nás pak vykopli a věděli, že si z nich nic neděláme. Že
stejně do večera zase někde budeme načerno makat.“

Jacek se podrbal v rozkroku.

„Ty s tím ale nebudeš mít problém. Když bude nejhuř, se saxofónem
se v nějakým baru chytneš vždycky. V nealkobaru, samozřejmě, che
che. Vítej v Norsku!“

Vlak se zakousnul do předměstí Osla. Přemejšlel jsem o posledních
Jackových slovech a přitom sledoval z okýnka domky kolem trati. Líbily
se mi. Vypadaly upraveně, čistě, se svěže zelenými trávníky podél zdí
a s květinovými truhlíky v oknech.

Dokonce bych řekl, že působily hezky až *příliš*, ale právě jsem potře-
boval. Jednoduchou krásu, o který není třeba příliš přemejšlet. Byl jsem
rád, že Norsko vypadá zrovna takhle, protože mý představy byly na-
plněny.

A železnice vedla podél pobřeží, najednou znenadání vklouzla mezi
montážní fabriky průmyslové zóny a netrvalo dlouho a vlak brzdil na
obrovitým perónu pod mohutnou ocelovou střechou.

Hlavní nádraží.

Byli jsme u konce cesty, koleje dál nevedou.

A v ten okamžik se mě zmocnil tísnivý pocit, připadal jsem si jako
zbloudilej vesničan překvapený skutečností, že vlak zničehonic vpad-
nul do centra města.

Svěřil jsem se Jackovi a ten se zasmál.

„Jsem tady už po několikátý, ale poprvý jsem cejtil to samý co ty.
Neměj strach. Je to právě tím, že Oslo je zkrátka prdelí světa, byť tro-
chu nafouknutou. Než se naděješ, seš přímo z venkova v centru – na

druhou stranu uděláš pár kroků a vocitneš se zase na vsi. Taková je to megapolis, však uvidíš," chechtal se tím svým způsobem.

Pak mi nabídnul, že pokud budu chtít, může mě po městě provést.

„Za jeden den budeš v Oslu jako doma, uvidíš.“

To znělo rozumně. Kývnul jsem na souhlas a nabídku přijal. Naše první kroky směřovaly do směnárny a pak hned do vývařovny Armády spásy. Měli jsme hlad a kdo ví, kdy zase budeme mít možnost zadarmíko se najíst. Jacek tam ale potkal nějaký kámoše, který se vracel z jahodovejch plantáží u Hamaru, a tak jsme v jídelně nakonec neplánovaně zatuhli na několik hodin, žvanili jsme o cestách a tak.

Pak už bylo pozdní odpoledne, těm jahodovejším klukům jel vlak do Švédska a my s Jackem jsme taky zvedli zadky a šli udat batohy do úschovny.

Abysme ušetřili, nacpali jsme věci společně do jednoho úložního boxu. Nevešla se tam jenom moje bunda a Jackovy tenisky. Poláka to vůbec nevyvedlo z míry. Řekl, že místní patří mezi nejslušnější lidi na světě, a tak pokud si věci odložíme nahoru na skříňky, nikdo si jich ani nevšimne. Dal jsem si od něj poradit. Do kalhot jsme si pak strčili po dvou stovkách norských korun, zbytek peněz zamknuli do skříňky a vyšli z nádražní budovy ven.

Ocitli jsme se na prostorném náměstíčku, ze tří stran lemovaném rušnejma silnicema. Jacek se rozhodl vzít svou průvodcovskou službu vážně a s osvětou neztrácel čas.

„Kdyby ses náhodou ztratil, což tady *vůbec* nepřípadá v úvahu – najdeš nádraží podle těch hodin na sloupu. Jsou vidět zdaleka. Nebo podle špičky támhle toho kostela,“ ukázal rukou před sebe. „Anebo se ptej na Royal Christiania Hotel – to je tahle škatule s vlajkama na střeše, jasný?“ pokračoval s výkladem, a když jsem viděl, že se nadechuje k dalšímu popisu, rychle jsem mu skočil do řeči otázkou, jestli by nebylo jednodušší zeptat se přímo na nádraží?

Polák se zasmál a plácl mě po rameni: „Jasně že bylo! Ale ti to říkám, abys mi pak nevyčítal, že sem ti něco neřek – cha cha.“

Přešli jsme náměstí, zamířili k nedalekému přístavu.

V duchu jsem dával Jackovi zapravdu, že Oslo je sice příjemná, ale přece jenom díra.

Jedna nebo dvě ulice, podlouhlý náměstí, přístav s obchodními domy a lodě komíhající se v zálivu. Tady to fakt nevypadá na to, že by se člověk mohl ztratit!

A pak jsme došli až skoro na konec mola, stála tam zakotvená otlučená výletní loď s velkou zastřešenou restaurací a z paluby tý lodi zněla jazzová hudba a nesla se po hladině zálivu jak medová poleva, a tak jsem Jackovi navrhnul, že bysme mohli chvíli sednout na lavičku a poslouchat.

Souhlasil.

Našli jsme si skvělej flek hned u vody. Slunce se schovávalo za mraky, od moře vál lehký větřík a Jacek si místo na lavičku dřepnul na vyhrátý, černým mořidlem napuštěný schody na kraji mola, položil na dřevo složené tenkej svetr a vytáhnul z batůžku placatou láhev.

„Památeční,“ řekl téměř rituálním hlasem, odšrouboval uzávěr a láhev mi podal.

Když jsem přičichnul k hrdlu, ucejtil jsem slabou závrať. Chlast voněl po polských rovinách a slaným netušení, byla v něm výzva utíkajícího času a natlakovanejch procent alkoholu.

Kopnul jsem do sebe nešizeněj doušek, a to už jsem skoro vyskočil, jakou dardu ten chlast uštědřil mému jícnu. Do krku se mi v piko sekundě zatnula rozžhavená dýka, slyšel jsem jenom svůj sípavej dech, z očí mi vyhrkly slzy, ale to už jsem do sebe vobrátil druhej lok, a ten už byl přijatej téměř bez bolesti.

„Brr... pekelná kombinace – hnusný a zároveň dobrý,“ zašklebil jsem se, když jsem byl schopnej opět dejchat.

Jackova tvář zářila jak lampión.

„Polská pšeničná. Počkej, až si dáš potřetí, to bude už jenom dobrý!“ řekl hlasem, kterej nesnesl odporu, a tak jsem do sebe vrazil ještě jeden kopanec.

Ten už nechutnal vůbec nijak, jenom hřál.

Vrátil jsem butylku zpět malýmu pihounovi, kterej ji objal láskyplným gestem.

A tak jsme tam seděli, já a Polák od Katovic, zakaleně čučeli na výletní loď a já si se zaujetím uvědomoval, jak dokonale čistě dokážu zavostřit zrak na tu malou studentskou kapelu hrající jazzík.

Jak jim vidím do krámu. Bubeník, saxofonista, buclatá klávesistka, jeden hráč na kytáru, žádná složitost. Skoro jsem si byl jistej, že všem vidím přímo na prsty a vím dopředu, kam se jim budou v dalším akordu pohybovat.

Moc se mi to mý jasnovidectví zamlouvalo.

A za mikrofonem stála nevelká, ale pěkná, dobře rostlá lokálka zpívající anglicky, měla zastřenej hlas a ty písně rezonovaly vo plochu restauračního jevišťátka a dřevěnou palubu, a když přepadly z lodi na hladinu zálivu, spěchaly po vlnách s miniaturním zpožděním k našemu molu a ta trajda se mi líbila čím dál tím víc.

Rozum jsme v kořalce utopili za necelou hodinu. Slunce pomalu padalo severskou oblohou do mořskejch hlubin, hudba dolejhala jakoby stále z větší dálky a na molu pozvolna přeházeli hysteričtí rackové sem a tam. Tvářili se nezúčastněně a přitom plni odhodlání dát se do jakékoli hádky.

A ta zpěvačka na palubě, která se mi opravdu tou dobou líbila už zcela bez výhrad, se na mě občas mezi písněma podívala, a i klávestistka už vo nás věděla, a když se den přehoupnul do mléčně zakalený krátký noci, kapela skončila a její členové vycházeli z lodi ven, dali jsme se s opileckou lehkostí s roštěnkama do řeči a téměř samozřejmě a nepřekvapivě jsme je sbalili, zatímco přístavní molo se nám kolíbalo pod nohama jako vlnitej plech.

Kluci z kapely nás měli na háku.

Jednalo se o nějaký najatý konzervatoristy, kteří když padla, šli po svejch. Holky, plný života a očekávání, nám nechali úplně napospas, a toho jsme s Jackem využili s pijáckou ješitností. Byla už tma, když

jsme se s holkama ocitli v nedalekém baru, kde se scházely místní partičky.

Jednalo se o typickejší produkt norský nealkopolitiky. Barman vytáčet lázvorový piva, za zády měl celou legii limonád, nízkoalkoholických nápojů a minerálek a vypadal hodně znuděně. Vobčas vyhověl přání několika zákazníků z řad mladých kluků a holek, co si sporadicky objednávali stolní vodu, ale kteří byli přesto úplně na sračky.

Jacek do mě drbnul a ukazoval na láhve od minerálek stojících pod stoly, ze kterých si hosti co chvíli nenápadně nahejbali.

„Che che, tohle se mi na Norsku líbí nejvíc!“ snažil se překřičet zvuk reprodukováný hudby. „Lidi si do baru přinesou chlast v limonádových láhvích z domova, vožerou se jak hovada a pak barmanovi zaplatí za tolik vlastních láhví, kolik vypili. Není to ujetej stát?“ obrátil se na společnice a opakoval: „No není to ujetý, holky?“

Ale holky mu asi pořádně nerozuměly, tak se jen zasmály a nic neodpověděly.

Stejně to bylo jedno, o nějaký konverzování přeci nešlo.

Cíl dnešního večera byl jasnej a k jeho dosažení nám rvoucí hudba překážet nemohla.

To, kdo kterou, jsme si s Jackem vyjasnili už před podnikem.

Polák si vybral světlovlasou zpěvačku Andie. Byla to oplácaná samička, kterou jsem si, tedy – pokud bych přivřel oči, dokázal představit v selském kroji s utaženou šněrovačkou a bosejma nohama. Ráda se smála, a když se jí zdály Jackovy ruce příliš dotěrný, lehce ho plácala po prstech a pištěla jak tovární siréna. Jackův zájem ale vzala na vědomí vstřícně. Bylo vidět, že i ona si chce večer prožít nekomplikovaně, přímočaře a pokud možno příjemně.

Mně zůstala zpěvačka – tmavovláska Rebecca – a já byl za tu volbu rád. Líbila se mi moc a věděl jsem, že by se mi líbila i bez opileckého závoje. Z tohoto poznání jsem měl poťouchlou radost.

Na rozdíl od hluchý kamarádky byla moje roštěnka tišší, příliš se nesmála, ale v okamžiku, kdy promluvila, zazněl překvapivě bluesový hlas. Nebyla velká, spíš drobnější, štíhlá, a když se Andie hlasitě řehtala,

Rebecca jen nejistě pookřála a své plný rty roztáhla do mírného půlměsíce. Krk jí obepínal nenápadnej řetízek jak tenkej had, kterej později, když jsme skončili u Andie v bytě kdesi na okraji Osla, zářil ve tmě jak rozžhavený zlato.

Byly dvě hodiny po půlnoci. Jacek se ztratil s Andie do ložnice a mně s Rebeccou zůstal pokoj s hustým vysokým kobercem a kožešinami na stěnách. V krbu praskalo březové dřevo. Seděli jsme vedle sebe, prsty propletený navzájem.

Z vedlejšího pokoje se ozýval milostnej zápas druhý dvojice, občas přerušenej hlasitými Jackovými poznámkami a výbuchy divokýho smíchu. A já měl takovou chuť na ženskou jako už dávno ne, krev ve spáncích mi tepala zběsilou touhou, ale přitom jsem nemohl nic dělat. Něco mi bránilo se zkrátka na Rebeccu vrhnout a pořádně se do toho dát, byl v tý místnosti jakejsi blok nebo co, a tak jsme jenom seděli před ohněm a mlčeli, pozorovali krouťící se kůru březovejch polínek, a když plameny dohasínaly, prohrábla Rebecca dřevěným špalíkem žáříště a z červenějch uhlíků opět vyrazily ohnivý jazyky.

A minuty se vlekly jak žvejkačka přilepená na podrážce boty před hospodou, my tiše seděli a pak jsem si najednou uvědomil, že ten dnešní večer je zkrátka všechno jinak a nemá smysl něco lámat přes koleno, když se atmosféra urodila do jinýho odstínu.

A jakmile mě tohle napadlo, tělo se kdoví jakým zázrakem začalo samo zklidňovat, bušení v hlavě sláblo, až ztichlo docela a já už nikam nespěchal. Přejížděl jsem pomalu po kůži dívčiny úzké ruky, vnímal hebkej povrch hřbetu dlaně, její dlouhý prsty a pak jsem ucítil, jak i Rebecčino napětí pomalu ustupuje a přichází vyrovnanej klid.

Privřel jsem oči, snažil jsem se celou svou duši soustředit do těch několika centimetrů čtverečních kůže pod mou rukou. Uvědomil jsem si, jak silnej náboj prochází tím místní, jenž nás jako jedinej fyzickej bod spojuje, jak citlivý a žhavý odkáže bejt místo vzájemnýho dotyku – most mezi dvěma bytostmi.

A plameny zase zmizely mezi rudě blikajícími žhavými uhlíky, místnost se ponořila do matný mihotavý tmy, v níž bylo víc noci než světla, hlučný hýkání Andie z vedlejšího pokoje se propadalo do nekonečna vesmíru a kytky podél stěn tajemně ožily, svými listy vytvořily kolem vysokýho peršanu nepropustnej chrám, v jehož středu bylo pouze pulzující žároviště krbu a já a Rebecca a náš dech, jinak už nic.

A ráno už byla Rebecca pryč, ve dveřích pokoje se objevila Andie, která řekla: „Tak sme tady sami, co? Ten tvůj kámoš měl taky nějak na spěch, ani se nenasnídal a je v tahu.“

Uvařila mi bílou kávu, k zakousnutí nabídla buchty, byly čerstvý, snad je už za tmy vyběhla nakoupit, neptal jsem se, ale každopádně chutnaly výtečně. A já pak vypadnul pryč a o hodinu později jsem stál na nádraží před otevřeným boxem, kam jsme včera s Jackem uložili naše věci.

Jeho krámy byly pryč, moje ležely na svém místě.

Téměř to vypadalo, že je v boxu všechno, co jsem tady před čtyřia-dvaceti hodinami opustil, ale stačil jedinej pohled do peněženky a viděl jsem tu ránu.

Portmonka byla skoro prázdná.

Místo škváry mi v ní zůstalo pár drobnějch, jedna dvacka norků a papírek – *Promiň, ale ty peníze jsem nutně potřeboval, určitě ti je někdy vrátím.*

Chvilí jsem tam jen stál a pak jsem zaklel: „Svině jedna.“

pierre

Jdeme s Jacqueline mlčky podél Rue du Chemin, auta kolem popojíždějí v křečovitě pohyblivé koloně dopravní špičky. Odpolední žár sráží aktivitu lidí na kolena. Kdo může, nevychází vůbec ven a buď jede v klimatizovaném vozidle, nebo sedí někde ve stínu a čeká na večer.

Jsme jedinými chodci široko daleko, je to až podivný pocit.

Ale nemám kdy nad tím přemýšlet. Jdu vedle Jacqueline a myšlenkami létám úplně jinde.

Přistihuji se, že přemítám, co všechno změní Broolova včerejší nabídka. Jak se v té Americe asi zařídím? Co nového mě tam čeká, jaká práce se přede mnou objeví? Taková šance se přece nezahazuje. V redakci budou mít určité dobré zázemí. Ale pět týdnů, není to pořád málo? Co kdybych zůstal déle? A když už *jednou* do New Yorku přiletím, musím si tam pronajmout i nějaký svůj ateliér. I kdyby mě to mělo stát celou gáží! Postačí něco malého, jenom ne žádný *erár*. Budou to starosti. Ale překousnu je. Určitě musím zůstat déle. Je to první krok ke slávě. K umění a tvůrčí autonomii. Musím tam vydržet aspoň rok. Ne, spíš dva. Pak se klidně vrátím, protože dveře už budu mít otevřené. AP má zvuk. Budu si moct vybírat. Zcela jistě si budu moct vybírat! Ach bože, jak se všechno změní! Ode dneška za dva roky! Kdybych byl věštcem a mohl se na okamžik vidět starší o čtyřiaadvacet měsíců! Co asi budu dělat? Kde budu?

Jacqueline najednou říká, jestli si nesedneme na židle, které postávají osamoceně na trávníku pár kroků od cesty. Téměř násilím opouštím své úvahy a vracím se do reality.

Odpovídám, že ano, a teprve když si dosedáme, uvědomuji si, že omšelé židličky stojí na otevřeném prostranství v největší výhni. A hned vedle silnice.

Sedím na rozžhavené židli, na jednom z tisíců veřejných sedátek rozmístěných po celém městě, látka kalhot se mi vmžiku lepí na nohy a kovové opěradlo vypaluje do zad ohnivý cejch.

Obracím se s lehkým obdivem na Jacqueline, abych ocenil její malou podlost.

Ta se ale tváří zcela neutrálně. I já tedy dělám, že se nic neděje. Cítím, jak mi po zátylku stéká pot, ale nic neříkám. Slabý větřík profukující mezi bloky domů nemůže osvěžit a výfukové plyny z míjejících aut páchnou jak zteplalé Martini.

Sedíme a mlčíme.

A pak už je to hodně dlouhé, Jacqueline se mě ptá, co se děje, že jsem nějak mimo.

„Jak mimo?“ dělám, že nechápu.

Jacqueline neodpovídá a tak jí říkám, že mám teď něco na přemýšlení, že jsem dostal možnost vycestovat v říjnu na pět týdnů do Spojených států na fotografický workshop, *jo, to jsem ti vlastně ještě neřekl, ale to je opravdu skvělá příležitost*. Povídám o myšlence přebudovat časem část mansardy na pořádný fotoateliér, tedy pokud se dohodnu s majitelem domu, ono to určitě nějak půjde, o výstavě, kterou bych po návratu ze zámoří rád uspořádal.

Jacqueline zadumaně sedí vedle mě a pak najednou říká: „Poslouchám tě a už hezkou chvilku povídáš jen o sobě. Se mnou, jak se zdá, ve svých plánech příliš nepočítáš. Takže – končíme?“

Zrovna se nadechuji k další úvaze, zlomek vteřiny trvá, než věta visící ve vzduchu pronikne až k mému vědomí. Pak mi to dochází. To, co právě řekla.

„Co? Končíme?“

„Slyšel jsi dobře. A vlastně to ani nebyla otázka.“

Tak a je to. To, na co jsem podvědomě myslel, vyřkla teď Jacqueline od boku a na přímo. To ona umí. Zní to tvrdě.

Ale je to venku.

No a co? rychle přemýšlím. Co já? Pokud bych to měl říct já, v životě se tak jednoduše nevyjádřím. Kličkoval bych, balil skutečnost do prázdné vaty a neupřímných frází. Ale Jacqueline má otcovu školu. Míří do černého přímo a bez řečí.

Sedíme vláčně jako ve sklenici s pudinkem. Pak říkám: „Ano, vlastně i tak by se to mohlo brát. Končíme. Asi ano.“

Jacqueline se usmívá: „No vidíš, plyšáčku, nač to okecávat – je to tak jednoduché! Jedno slovo a vše je OK.“ A po vteřinové pauze dodává: „Nebylo to špatný, ale život jde dál.“

Myšlenky a plány, o nichž jsem ještě před chvílí hovořil, se stahují kamsi do odpoledního městského bludiště. Porozuměla vůbec tomu, co jsme si právě řekli? Odsouhlasil jsem jí přece, že se po třech měsících rozcházíme, ne?! A ona na to reaguje, jako kdybychom si povídali, jestli večer půjdeme do kina. Žádná hysterie, výčitky, ani údiv.

Obracím se k ní zkoumavě.

Vypadá uvolněně, téměř vesele. Záhada.

Ale vlastně, proč by ne? Proč by měla přijít hysterie, sakra?! No, proč?

Přesunuji si židli tak, že sedíme naproti sobě. Opírám si lokty o kolena, chytám její vlhké dlaně, teď naše obličejové dělí jen několik centimetrů. Má krásné oči. Vypadají trochu jinak, než jak je znám, jsou trochu zploštělejší, ne tak sytě hnědé jako z větší dálky. Ale na kráse jim to neubírá. Naopak, půvab Jacqueline dostává takto zblízka nový rozměr.

„Dobře. Půjdeme ještě na sklenku, co říkáš? A dáme si něco dobrého. Dostal jsem z toho všeho nějaký hlad,“ navrhuji.

„Fajn, dobrý nápad! Ale pamatuj, plyšáčku, dnešní večer platíš ty. To víš, ještě tě musím využít!“

Usmívá se, odtahuje se ode mě, jako by chtěla vstát a říká: „Odstěhuji se od tebe ještě dnes večer. Bude to tak nejlepší.“

„Ale to nemusíš!“ chytám ji opět za ruce. „Vždyť svůj byt jsi přece už dávno pustila, ne? Tak kam bys chodila!“

Jacqueline se naoko mračí. „Ale ale, kocourku. Já se o sebe postarat umím. Opravdu, bát se nemusíš. A pojď už na ten drink, nebo se vážně na tom slunci rozteču a budeš mě mít na svědomí!“

Vstávám a poslušně ji následuji. Připadám si jako myška na klíček.

Z večere jdeme rovnou domů. Jacqueline si během deseti minut sbalí věci a pak stojíme před dveřmi. Beru jí zavazadla do rukou: „Pomůžu ti to snést dolů a zavolám taxíka.“

Jemným pohybem mě odstrkuje: „Nech toho, těch pár věci ještě unesu. Ale taxíka mi klidně zavolej.“

Obléká si letní kabátek.

V tu chvíli mě napadá, že už ji asi nikdy nespatřím. Pozoruji, jak se navléká do rukávů, jak přistupuje k zrcadlu a navyklými pohyby si upravuje vlasy. Uvědomuji si, že na malém prostranství přede dveřmi působím dojmem toporného komparzisty, kterému režisér neřekl, co se od něj přesně očekává, protože je na scéně druhořadou postavou. Nervózně přešlapuji.

Dívám se na oblékající se Jacqueline a přepadá mě melancholická nálada. Dívka, jež opouští můj byt, přece jenom nebyla tuctovou návštěvnicí. Prožili jsme spolu dvanáct týdnů. Za čas si na ně jistě vzpomenu jako na krásné období.

V okamžiku, kdy si nasazuje baret, k ní přistupuji a tisknu k sobě. Původně jsem měl v úmyslu ji pouze jemně uchopit, avšak objetí dostává zčista jasna silný a vroucí náboj.

„Neměli bychom se spolu ještě rozloučit nějak jinak než takhle ve stoje a na chodbě? Ještě jednou – *naposledy*, co říkáš?“ šeptám jí do ucha.

Vysmekává se mi z pod rukou jako lasička: „Zase jsi legrační, ty se vážně asi nezměníš...“, dává mi dva rychlé polibky na tvář, bere si tašky a vychází na chodbu.

Dívám se za ní, jak mizí na točitém schodišti, a když zavírám dveře, napadá mě znovu, že ji třeba opravdu už nikdy neuvidím.

Zůstávám v bytě sám.

Vzpomenu si, že jsem Jacqueline slíbil objednat taxíka. Ale na to teď nedbám, po ulici jich jezdí dost, taxíka si přivolá sama, a dřív.

Vracím se do kuchyně, usedám ke stolku pod otevřeným oknem a skrz rozcuchané větve platanů pozoruji mihotání světel večerního města. Zapaluju si cigárko a sleduji z okna narudlé mraky.

Cigareta mi chutná. Ještě ji ani nestačím dokouřit, když se pachut' odeznívající melancholie spojuje s elektrony letního večera a poznenáhlu míchá v mých myšlenkách již dlouho nepoznanou náladu.

Najednou mám pocit, že se v těchto hodinách událo něco mimořádného.

Cítím, že ačkoli jsem ještě před několika minutami podléhal tesknému smutku po dobrém odcházejícím životě, ve skutečnosti ta pravá vzrušující a příjemná doba teprve nastává. Jako večernice na obloze ozařuje mé myšlenky poznání, že dnes večer mám svůj život pod kontrolou.

Že před sebou vidím jasnou cestu.

Michal

A valil se srpen, nad Ototfjordem polehávaly cáry mlhy stékající z horskejš namodralejš ledovců a Gustav vytáhnul ze skříně pálenku, mohutně se z ní napil, vodkrknul si a nechal flanděru kolovat mezi odpočívajícím manšaftem.

Když butylka přišla ke mně a já si ji přitiskl ke rtům, ucejtil jsem z jejího hrdla pach rybiny.

Zjištění, že i tady, uprostřed malý továrničky na zpracování ryb, mě pořád dokáže překvapit rybí smrad, mi přišlo skoro komický. Gustav jen pokejšval hlavou.

„To je dobrý znamení,“ řekl s pochopením. „Ryba je cejtít podle počasí. A když říkáš, žeš ji ucítit, tak přijde změna. Ten zrasanej déšť mi už leze krkem,“ zase si říhnul a starej Jonathan, kterej u nás seděl nejbliž, jenom zabručel, že to je přesně vono a že v jinejš letech bejšv touhle dobou na vostrovech stovky turistů, ale letos hovno.

Byla to malá osada uskřípnutá v samým hrdle Lofotů, toho nádhernýho souostroví na ztraceným pobřeží Norska.

Osada, pár stále stejnejch ksichtů a tuny ryb. To bylo asi tak všechno, co jsem za poslední tejdny viděl. Jo, a ještě věčně rozbouřenejš mořskej záliv a ty krásný hory ve vnitrozemí, pochopitelně. S modrými prasátky ledovců. Ty byly fajn, bohužel tak často skrytý za mrakama a mlhou.

A to všechno kvůli nabídce vod Gustava. Zastavil mi na stopu několik kiláků za Narvikem a protože to bylo první auto, který tou silnicí po čtyřhodinovým čekání projelo, tak jsem byl fakt šťastnej, a když se mě zeptal, kam to bude, tak jsem řekl, že to je jedno, hlavně někam do civilizace, protože jsem úplně bez škváry a tady na severu můžu hrát na saxík akorát tak medvěďům. A on mi nabídnul tenhle job. Bejt pomocníkem v jeho fabřičce na ryby. Takže jsem bez rozmejšlení řekl, že беру, protože z toho kynuly aspoň náký jistý prachy, a Gustav mě teda zavez do Ototfjordu.

Hned první den jsem se ale na to chtěl vykašlat, řekl jsem, že na ryby seru, protože na takovou nádeničinu nejsem stavěnej a v životě jsem nic takovýho nedělal. Byl jsem sedřenej jak mezek, večer jsem padnul do postele úplně vycuclej a v krizi, ale pak jsem se zapřel, že aspoň tejdén, jeden tejdén, že vydržet musím, protože bych si sám před sebou připadal jako srágora a s prázdnou peněženkou si konečně taky moc vyskakovat nemůžu.

Jenže pak přišla obleva, starej sníh na kopcích mizel před očima, vzduch se prosytil vodní párou jak pod Niagárskejma vodopádama a začalo vytrvale pršet, takže bylo jasné, že teď se už z vostrovů fakt nehnu, zůstal jsem. A zůstal jsem, i když nakonec pršet přestalo a pak zase když pršet začalo.

Nakonec jsem si i na tovární rytmus zvyk a peníze byly *good*.

Šest tejdů. Šest tejdů monotónní práce s budíkem nařízeným na pětku. V osm se vracely lodě z moře. Do té doby jsem musel připravit obrovský nerezový kontejnery na vykuchané ryby, hadicí vostríkat linky a překontrolovat všechny lišty ve struhadlech, jestli jsou dostatečně vostrý. Spolu s postarším málomluvným Norem, kterému rybáři říkali Klera, jsme nachystali malej jeřáb u mola, kterým se překládal náklad ryb. A pak jsme už jen čekali na příjezd Gustavovy flotily. Ta čítala čtyři čluny a pro továrničku smluvně pracovalo dalších pět lodí. Od osmi hodin, kdy připluli první lovci, jsme se nezastavili do sedmi hodin do večera. Klera vykládal za pomoci rybářů náklad tresek, který byly později v červenci nahrazený makrelama a slanečky. Já měl na starosti *kuchárnu*.

Mezi tím pobíhal Gustav a pomáhal, kde bylo zapotřebí. Rybáři na sebe halekali, v krátké přestávkách pokuřovali a plivali na betonovou podlahu žvejkač tabák. Když se večer smejovala z betonu proudem vody rybí krev, vytvořila se v toku karmínový pěny hnědá jakoby hlínou poskvrněná místa. Nebyla to zemina – barvu tam přidal právě rozžvýkaněj tabák.

Takhle to šlo každý den. Jediným povyražením byly páteční chlastačky v *harniku*, jak místní přezdívali rozlehlý dřevěnici uprostřed

vsi. Tady se debatovalo a především pilo. Pátek večer – to byl jedinej den v tejdnu, kdy jsem viděl rozlejšvat veřejně alkohol. Jinak každej kalil doma nebo někde s partákama v práci. Ale před cizejma nikdy.

Druhým – a posledním – narušením stereotypního běhu času bylo nedělní dopoledne, který patřilo návštěvě malýho kostelíka nad Gustavovým podnikem. Pastorem byl starej, snad sedmdesátiletej muž. Nosil prostý, ale vždycky tak až nepatřičně čistý šaty, a když měl dobrou náladu, hrál ovečkám na kytáru. Farníci většinou mlčeli, ale když kněz obcházel na konci bohoslužby lidi s kasičkou, každej z věřících do ní vhodil bohatou hrst drobáků.

Pátek večer a neděle dopoledne, to byly jediný dva okamžiky v tejdnu, kdy se místní lidi pravidelně scházeli. Už po krátký době jsem pochopil, že zdejší život je v zajetí všeobecně přijímané neměnnosti, na kterou jedinou je možné se spolehnout. Její všudypřítomnost byla neochvějná a nadčasová.

Když jsem odcházel po bohoslužbě od kostela, věděl jsem, že zejtra vstanu, počasí bude buď blbý nebo ještě horší, já půjdu do kolbenky a ve vosům začnou kdesi v ústí zálivu chrčct motory rybářskejch člunů. Pokud bude hustě pršet, namíříme s Klerou na moře halogenový lampy, jejichž záře označí vracejícím se rybářům směr.

Pak se až do večera nezastavíme.

Jednoho rána jsem se probudil a byl jsem šťastnej, že vím, co budu dělat za hodinu, tejdén, měsíc. Jako by ke mně ještě z odcházejího snu někdo promluvil a řekl mi nějakou zásadní mantru, kterou jsem měl už tak dlouho na jazyku a ne a ne ji vyslovit. Ležel jsem v posteli, čučel do stropu a byl jsem blaženej. Že za chvíli půjdu do rachoty, kde nejsou žádný ženský a žádný složitosti, kde to všechno jede jak má a jak se vočekává. Probudil jsem se do nekomplikovanýho světa, kde se toho moc nenamluví, ale kde se prostě jen tak žije. A z toho zjištění mě vobjal vnitřní klid.

Toho dne jsem šel do továrničky na zpracování ryb skoro v poklusu, tak jsem se nadnášel, a na náladě mi neubrala ani skutečnost, že období

dešťů udělalo z vesničky během krátký doby království bahna a kaluží. Naopak – ta všudypřítomná voda potvrzovala mou náladu a oprávněnost opojení nehybností.

A když skončila hlavní sezóna tresek a už se jen okrajově chytaly jiný druhy ryb, trávil jsem celý dny v osamocení u sebe v odlehlém přístavku Gustavova domu, četl si knihy půjčený od zdejšího učitele a hlavně jsem spal. Jak já vyspával! Nikdy v životě jsem tolik času nevěnoval spánku a nikdy dřív bych si nemyslel, že prospanej čas nebudu považovat za ztrátu, ale naopak za dobře prožitou dobu.

Nechyběly mi roštěnky a saxofon ležel v koutě místnosti jako artefakt z minulejch časů, který snad už ani nepatřily mně.

Pak přišel dopis od Pierra. Na známce byla perokresba Eiffelovky, kolem který přelítala jako malej obláček vzducholod' Zeppelin. Prohlížel jsem si obálku ze všech stran, pak jsem ji roztrhl a začal číst. Bylo tam psáno, že Pierra přijali do AP. Mou první myšlenkou bylo – tak se mu to povedlo.

Ale tahle reakce nebyla výkřikem ani překvapením, zůstala pouhým konstatováním.

Necejtíl jsem z Pierrova úspěchu žádnou radost, natožpak závist.

Necejtíl jsem ani náznak nějakýho pocitu. Nic, jenom lhostejnost, která ale byla tak silná, až se mi z toho poznání zatajil dech.

Odložil jsem dopis a díval se chvíli před sebe do zdi. Napadlo mě, jestli vůbec ještě vím, kdo je ten Pierre. Proč bych se měl radovat z jeho úspěchu? Co je to AP a kde kurvafix leží – ta Paříž? Město s nadejchanými mraky a plujícími skvrnami Zeppelinů? Kam se poděli ti barevní lidé, rušný bulváry, nádražní repráky s chraplavými výzvami?

Najednou mi to přišlo neskutečně vzdálený – Elysejská pole, strmý schody do podzemí k Tiché Seině, podvečerní rychlíky mířící k šedivému Atlantiku, rozházený negativy v Pierrově skříni, polštář provoněný dechem Agnes. Kdo byla – Agnes? A Pierre? Sikorský? A já!

Ano – já?!

Kdo jsem?

Na dveře kdosi zatukal a do místnosti vešel Gustav. Moje myšlenky rozházený jak vesmírný galaxie se mi stále míhaly před očima a jen těžko jsem se vracel. Trvalo snad několik dlouhejch vteřin, než jsem si naplno uvědomil příchod rybáře a zapudil z hlavy otázku vyvolaný dopisem. S rozrušením, kterému nemohl Gustav rozumět, jsem se na něj obrátil.

A byl to opravdu impozantní pohled.

Ačkoli bylo venku jistě jen těsně nad nulou, šéf byl oblečený nalehko – přišel v rozhalený košili, odřenejch džínách, na bosých nohou měl obutý podivný škrpály vytvořený ze starejch seříznutejch gumovek. Rybářskej klobouk měl pověšenej na šňůrce za krkem – neúčelně, avšak jako nepřehlédnutelnej atribut rybářskýho cechu. Z celý jeho osobnosti vyzařovala mužnost a síla.

Ustaraně se na mě díval. „Dobré zprávy?“ zeptal se zdvořile a kejnul přitom hlavou k listu papíru, kterej jsem stále držel v ruce.

„Jo, Gustave, dobrý. Člověk je rád, když mu někdo napíše. Ale asi budu potřebovat pár papírů, abych odpověděl. Mám už jen několik listů.“

„Jestli chceš, řeknu našemu učiteli, aby tě pustil k počítači. Můžeš tam na e-mail.“

„Dík, nechci. Dopisu sice dýl trvá, než ho pošta doručí, ale je to aspoň osobní.“

Gustav pokejval hlavou, jako že rozumí. „Jak myslíš. Ostatně, papíru taky věřím víc. Jenom jsem myslel, aby ta tvoje holka mohla psát častěj,“ řekl a já mu odpověděl, že to není od holky, ale od kamaráda z Paříže, a rybář odfoukl jenom: „Aha,“ a vstal.

U dveří se ke mně ještě obrátil: „Přišel jsem se tě vlastně zeptat, jestli něco nechceš na pevnině. Bjorg slyšel, že je hlášená změna počasí, a tak by rád jel už zpátky. Ještě před večerí a ne pozdějc jako obvykle.“

Chvilí jsem přemýšlel, co všechno vod místního převozníka, zásobovače a pošmistra v jedný osobě chtít, napadly mě jenom ty dopisáky.

„Řekni mu, že potřebuju akorát nějaký dopisní papíry a pár obálek. To je asi tak všechno.“

„Nechceš radši aerogramy?, vyšlo by tě to laciněji,“ zeptal se Gustav.

„Ne díky, obyčejný papíry jsou lepší. Řekni mu o ně,“ požádal jsem ho a rybář řekl, že dobře a odešel.

Složil jsem dopis do obálky a vstal. Teď si dám sprchu a pak si psaní znovu přečtu, zauvažoval jsem.

A najednou jsem věděl, že první reakce na psaní – lhostejnost – je nenávratně v tahu. Cejtil jsem, jak se ke mně vplížil divnej pocit smutku a tesknosti.

Ten dopis, to byl vpád z minulýho světa, a ačkoli jsem si ještě před chvílí myslel, že přichází z časů, co už běží mimo mne, teď jsem cejtil, jak mi ta minulost patří. Dřepnul jsem si na desku psacího stolu u okna, vyndal psaní z obálky a zase se ponořil do čtení.

*Ahoj Michale,
díky za pohled ze Severu. Když se tak dívám na obrázek vesnice,
kde jsi zapustil kořeny, musím konstatovat, že jsi skončil v dobrý
pustině! Aspoň nemusím psát jméno ulice, místní pošťák už tě urči-
tě zná. Nebo tam máte poštačku?*

*Moc ses ale nerozepsal, to je pravda! Sebekriticky však přiznávám,
že ani já o sobě nedal vědět, takže ti nemohu nic vyčítat.*

*Ale dost řečí a rovnou k věci: přihodila se jedna skutečnost, která
můj život převrátila vzhůru nohama. Vzali mě do AP! Rozumíš?
Do AP! To čumíš, bastarde – co? A pak že fotím samý blbosti. Phe!
Nikdy jsi nerozuměl kumštu – he he!*

*Možná se ptáš, jak to, že se na mě najednou usmálo štěstí? (Netvař se,
že je ti to jedno a nekaž mi radost!) Věci se mají tak: po té havárii metra to
vypadalo, že má hvězda začíná růst. Jenže přešla krátká doba, staly se jiné
události a moje jméno zapadlo. Už jsem byl téměř schopen uvěřit tomu,
že mi prostě není dáno prorazit, když i po takové – ve vší tragičnosti –
skvělé mediální události po mně neštěkne ani pes.*

*Zkrátka – nějakou dobu se nic nedělo, až jsem se seznámil s
jakýmsi chlápkem, který sháněl fotografa do své umělecké agentury.
Tomu jsem ukázal ty fotky z metra, protože jsem chtěl od něj*

dostat celkem nevýznamný kšeftík. Moc jsem ho nepřesvědčil, prý shání úplně jiný druh fotografa, než jsem já, ale protože jsem ho pořád otravoval, předal fotky z metra aspoň svému známému z AP.

A teď nastává klíčový moment.

S oním agenturním reportérem jsme se už dřív potkali na jedné akci. Když se mu přes prostředníka dostaly do rukou ony fotky z metra, obratem mi zavolal a řekl – Pierre, za měsíc to tady ve Francii balím a chlapík, co měl místo mě nastoupit, se včera odpoledně vyboural v autáku, takže bude nejmíň půl roku ležet v posteli. Na novej konkurs není čas, jestli chceš, můžeš nastoupit!

A bylo to!

Od října jsem reportér AP – chápeš?

Dostal jsem nástupní plat patnáct litrů plus honoráře za fotku. Prostě pohoda. Sice se mezi známýma tvářím, že mě to vůbec nebere – že jsem prostě dobřej, tak mě vzali. Ale tobě to na tu dálku můžu prozradit – jsem hrozně namyšlenej, pyšnej a šťastnej!

Jenom kytary jsem kvůli tomu musel nechat. Ale čert ji vem! S ní jsem si už svoje užil! Teď leží doma ve futrále pod postelí a zahálí. Musím fotit, fotit, fotit! U Tiché Seiny od té doby, co jsi odjel, nehraju.

Sikorskému jsem dal tip na Mathiewa, je dobřej. Myslím, že šéf je s ním spokojenej a já mám aspoň kam jít, až nebudu mít na panáka – Mathiew je mým dlužníkem.

Anyway.

Jak jsi za sebe poslal Dirka, tak myslím, že je také docela OK a Sikorskému se líbí. A teď pozor – nejenom jemu! Mluvil jsem nedávno s Bissem, který měl nezvykle hovornou náladu. Naznačil, že to Dirk dal dohromady s Agnes!

Dobry, ne?

Ale napřímo to neřekl a víc jsem z něj nevytáhl. Znáš ho (mimo tohoto drbu ale žádné další informace o Agnes nemám, takže to ber s rezervou. Víím jen to, že jí Sikorský sehnal nějaký byt, ale to možná víš taky).

Ted' tedy konečně začínám žít na plný pecky. Od rána do večera jsem v terénu, po nocích si hraju s obrázky, ani nevím, kdy vlastně spím. Ale baví mě to. Prostě si žiju. A ode dneška jsem zase volný, bez partnerských závazků. Rozešel jsem se tam s tou holkou, víš kterou... Aspoň budu mít čistou hlavu, to je pozitivní.

Budu končit. Jak jsi asi poznal, mám frmol a hlavně – čeká mě vybudovat velké dílo! Příští rok mi bude patřit, to si piš! Všichni budou čumět, jak jim ještě vytrů zraky!

Měj se, a žij si v tom polárním ráji dobře.

Pierre

P. S. Vlastně jsem se tě ani nezeptal, jak se vede. Tak – jak se vede?

P. P. S. Jo – a hlavně proč ti píšu! V říjnu odlétám do Ameriky. Potřebuji si připravit nějaký cyklus, moc času není, tak bych chtěl dát dohromady ještě něco s rybáři nebo nějaký přístav... když už mám nafocenou Marseille. Tak co kdybych se zastavil u tebe v Norsku? Děláš přece něco s rybama, ne? Vyroším jízdenku, zajedu na Sever, popijeme, já něco nafotím a rychle domů. Co říkáš? Dej vědět...

Dočetl jsem psaní a chvíli si dopis ještě zamyšleně prohlížel. Pak jsem jej složil, zasunul do obálky a seskočil ze stolu.

Udělal jsem přes místnost tři kroky k posteli a strčil psaní pod matraci.

Vysprchovat jsem se už nešel.

Vrátil jsem se ke stolu a vyndal ze šuplíku poslední tři čtyři čisté papíry. Rozhodl jsem se, že napíšu Agnes.

Vzal jsem pero, bílej list a inkoustovej hrot se rozběhnul po sněhové ploše.

Bílá strana je jak panna pod rukama grafomana, vytanula mi na mysli jedna stará říkanka.

Oslovení.

První věta. Druhá...

V polovině třetí se pero zastavilo. Díval jsem se oknem ven, psací hrot mimochodem vykresloval na papíru obrazce, o kterých jsem nevěděl, co znamenají.

Hady s vlnkovanými okrajema, kolečka plný spirál, křivky a lomítka připomínající starobylé ornamenty dávno zaniklého národa. Hlavou se mi honily desítky slov a myšlenek přehazovaných obrovitými vidlema jedna přes druhou, všechno se ve mně bouřilo, cejtíl jsem, jak se mi hlava nadýmá jako tlakový hrnec přeplněný parou – ale ven nešlo nic.

Před očima se mi objevila tvář Agnes, která se ke mně s něčím obracela.

Nejdřív jsem nevěděl, co přesně chce říct, ale to se už v pozadí za Agnes vobjevily stromky a panoráma Dolomit a já jsem se ocitnul opět v sadu u Kurta. Bylo to v čase před rokem a Agnes mluvila – o svém pocitu štěstí.

O nalezený rovnováze a očarování neměnnými dny při práci v sadu.

Tenkrát jsem jí příliš nerozuměl, zdály se mi to jen takový holčičí kecy, ale teď jsem možná pochopil, na co Agnes myslela! Přešlo pár měsíců, já nerozhodně sedím u stolu nad čistým papírem, vybavuji si onen polozapomenutý rozhovor a najednou jako bych se na něj podíval zcela novejma očima. Už jsem přišel na to, co mi chtěla Agnes *tehdy* v Neumarktu sdělit!

Seděl jsem v domku na kraji rybářský vesničky, myšlenky mi šly samy skrz hlavu do ruky a dál do pera, který ale žádný věty na papír nepropustilo. Jenom ty divný vobrazce a zmuchlaný čáry.

Rok jsem k tomu potřeboval, abych ti porozuměl, Agnes, celej rok!

Za oknem se nebe vybarvilo do vyšisovaný šedivý barvy polární noci a papír zůstával z půlky čistej, z druhý půlky zaplněnej nic neznamenajícími kresbami. Jen pár úvodních frází, několik zmatenej klikyháků na okrajích listu. A úplně nahoře oslovení.

Agnes.

Papír s výkřikem do prázdna.

agnes

Vycházela jsem právě ze stanice Résuméur Sébastopol, hlavu plnou Dirka, se kterým jsem uplynulou hodinu probírala v kavárně Relax všechny možné varianty průběhu jeho zítřejšího žádání o ruku u rodičů Nevit. Byl z toho pořádně ztrémovaný, z té nejistoty, jak bude přijat, zda její rodina bude vůbec ochotna dát mu po několikátýdenní známosti jedinou dceru.

„Co jim můžu nabídnout? Vždyť umím jenom hrát na saxofon?!“ Co já vím, jak zareagují, jsou to Turci, neznám jejich zvyky? ptal se stále dokola a já se ho snažila uchlácholit, že přeci Nevit už rodičům řekla, s kým chodí, ale Dirk jen rozhazoval rukama, že to právě není vůbec jistý. „S tebou mám pocit, že ti můžu říct úplně všechno a je to úplně normální. Ale s Nevit to nejde. Nevit já miluju, a tak se jí přece nemůžu ptát na takové věci, jestli někomu o mně něco říkala nebo ne? Já se jí prostě nemůžu na všechno ptát, když ji nechci ztratit?!“ mluvil vášnivě a nešťastně a já se na něj jen dívala a říkala si v duchu – *poor Dirk*.

A pak jsem ho nechala svému osudu, potřebovala jsem ještě zajet koupit nějaké drobnosti na Rue Réaumur a když jsem vycházela z metra, někdo do mě na schodišti zprudka vrazil. Už jsem se chtěla ohradit – a byl to Pierre.

Rozevlátý, plný energie, s delšími vlasy než při našem posledním setkání před pár měsíci, ale jinak pořád stejný. Začal mě líbat na tváře, přitom mne k sobě tiskl a žvanil, že to je tedy setkání, a dobrá nálada z něj sálala jak žár z roztopených kamínek. Ani jsem se nedokázala tvářit naštvane, to bylo z toho překvapení, že se potkáváme, a z jeho do okolí vyzařující pohody.

Zeptala jsem se ho, kam ten spěch, že smete polovinu lidí vycházejících z metra.

A Pierre se jen culil, že moc chvátá a že je to pro něj *životně důležité*, ale co kdybychom prý raději na druhý den někde poseděli, že budeme mít čas všechno probrat. A tak jsem navrhla tu kavárnu Relax, již jsem

před deseti minutami opustila a on řekl, že – platí, zítra tam budu ve tři – a zmizel jak vítr.

A následující den tam opravdu seděl. Přišel dřív než já. Vybral si stůl s výhledem na vchod, a když jsem se objevila ve dveřích, začal na mě zběsile mávat, abych ho snad v tom poloprázdném podniku nepřehlédla. Připadal mi jako dřív, úplně v pohodě.

„Tak na co si přitukneme, Agnes? Na šťastné náhody?“ ukázal na otevřenou láhev na stole, jen co jsem dosedla. „Ještě jsem se nenapil, víno je netknuté,“ dodal a já mu odpověděla, že pokud vypustíme to štěstí, které je příliš vrtkavou veličinou, můžeme si připít na náhody jako takové, bez nich by na světě nebylo nic.

Popíjeli jsme, Pierre chvíli tlachal o všedních věcech a pak se začal vyptávat, co je nového u Sikorského. Dostala jsem chuť trochu ho poškádlit, a tak jsem naoko naivně opáčila, zda myslí u Sikorského doma, nebo v Tiché Seině.

Jen zamrkal, že myslel na obojí, protože ho prý zajímá vše, co se kolem mě děje, a já mu řekla: „Ale před časem jsi o mě tolik starostí neměl,“ a Pierre jen nervózně polkl, radši nic nekomentoval a vrátil se ke své původní otázce: „Můžeš začít se Seinou. Pořád zpíváš?“

Přikývla jsem, že pořád.

Pak jsme se rozpovídali o kapele, se kterou teď hrajeme, o Theodorovi, Mathiewovi a Dirkovi. Při zmínce o Dirkovi se Pierre začal nějak potutelně usmívat a pak to už nevydržel a jakoby mimochodem řekl: „Jo, copak Dirk. Prej s ním chodíš...?“ hrál si se skleničkou a přitom byl napjatý k prasknutí, co odpovím.

Docela mě tou otázkou překvapil, takže jsem hned nevěděla, jak bych ho setřela, i když by si to za takový krávy zasloužil, jenom jsem řekla, že má špatné informace, protože Dirk sice holku má, ale já to nejsem. „Takže máš smůlu. A krom toho, dnes šel žádat rodiče té své slečny o ruku. Blbý, co? Naladil jsi nějaký špatný informační kanál, Pierre...“, a v tu chvíli mě napadlo, jak mu dát taky lekci, a tak jsem

Pierrovi cukrkandlově vrátila míček otázkou, jak je on na tom se svou přítelkyní a zdali se na ní stále střídá s tátou...

Řála jsem do živého.

Pierre si nervózně poposedl, chvíli se šklebil a pak řekl. „Jsi drsná, Agnes.“ A aby zakryl rozpaky, obrátil se na obsluhu podniku a objednal kávy.

Byla jsem spokojená, na body jsem vyhrála. „To je severskou výchovou, a tebe snad neubude,“ zapálila jsem si a zeptala se, jestli neví něco o Michalovi.

Fotograf si ulehčeně oddechl. Hovořit o kamarádovi mu bylo mnohem příjemnější než předešlé téma, hned se rozpovídal. Prý od Michala dostal minulý týden dopis, sehnal práci někde v Norsku.

To mě zajímalo.

„Kde přesně?“ chtěla jsem vědět, a Pierre řekl, že na Lofotech...

Někdy stačí jediné slovo a před očima se spustí film. Dobrý, špatný. Roztrhaný, nebo s hollywoodskou dokonalostí. Příběh skutečný nebo zcela vysněný.

Když Pierre pronesl tu zmínku o Lofotech, projel mi hlavou ostrý stříh. Jako by se mi před očima zjevil jasný obraz strmých štítů vysokých hor.

Údolí.

Příkré stěny, ledovcová pole třpytící se v zapadajícím slunci. A ten vzduch. Vanoucí až od pólu. Diamantově chladný vzduch, jaký v Paříži člověk nikdy neucítí.

„Na Lofotech? Tam je to překrásné. Je to nejhezčí část Norska,“ řekla jsem a vrátila se opět do reálu. A v ten okamžik mě to napadlo.

„Víš co? Pojedeme za ním, Pierre!“ naklonila jsem se nad deskou stolu vzrušeně.

Už jsem na nic jiného nemyslela.

Vnuknutí k odjezdu mě zcela pohltilo.

„To je přece skvělý nápad! Pojedeme, už se mi po Norsku stýská! Teď přeci máme báječnou záminku k tomu, abychom vyrazili!“

Byla jsem celá rozčilená. „Je léto, uděláme si lístky na vlak a pojedeme. Že vyrazíme, Pierre? Že ano?“ sypala jsem ze sebe a hned jsem věděla, že i kdyby mi Pierre řekl stokrát, že on nemůže, tak já pojedu.

Norsko!

Nevěřila bych, že se mi bude tak stýskat. Jak moc se mi bude stýskat! Ta Pierrova zmínka o Michalovi a Lofotech zapůsobila jako rozbuška. Vždyť já už nebyla přes rok doma! Pojedu. Co nejdřív. Už mě nemůže nic zastavit.

Fotograf mě s pobavením pozoroval. Jistě si i on všiml mého rozechvění: „Vidíš, kdybys mě nechala pokračovat, tak jsem právě chtěl říct, že jsme se s Michalem na *něčem takovém* domluvili! Pozítří vyjždím, příští týden ve čtvrtek máme sraz v Oslu. Takže jestli přijedeš se mnou, bude to pro Michala parádní překvapení, co říkáš?“

Zatočil se se mnou svět.

Odložila jsem cigáro na popelník, nahnula se přes stůl, div že jsem nepřevrhla šálky s kávou, chytila jsem Pierra za hlavu a zakřičela: „Co říkám? Že je to prostě skvělý! Všechno! Že vyrazíme, že je léto a tak. Odpouštím ti Pierre všechny ty tvé všivárny, jsi omilostněn!“ a on mi vysoukal hlavu z objetí a zamračil se: „Tak pozor, Agnes, nemáš mi co odpouštět!“, ale to na mě neplatilo, chytila jsem ho znovu a začala mu třást hlavou jak semišovým míčkem: „Ale mám, to víš, že mám, ty mize-ro. A ty to víš taky! No, ale co, hlavně že pojedeme!“ třásla jsem mu stále hlavou, až pak jsem si všimla, jak se na mě pingl divně dívá, ale co na tom záleželo?

Svezla jsem se zpět do židle: „Kdy vyrazíme? Určitě jsi o tom už přemýšlel? Kdy jede vlak? Říkal jsi, že už pozítří? To je pátek. To je možná i moc brzo, cesta nahoru trvá jen dva tři dny!“

Pierre se drbal za uchem. „Věc má dva háčky. Především se ještě musím zastavit v Göteborgu, mám tam rozjednané focení loděnic. Abych všechno stihnul, musím vyrazit už na konci týdne.“

Potáhla jsem z cigarety a pokusila se zklidnit rozbouřené myšlenky. Tak jednoduché, jak bych chtěla, to asi přece jen nebude. Samotná pří-

prava mi sice příliš času nezabere, ale musím vyřešit večerní představení u Seiny. Sikorskému bych měla odjezd oznámit aspoň pár dní dopředu, aby se se hnala náhrada. „V neděli. To už bude v pořádku a nějak ti se Sikorským domluví. Stačí v neděli?“ řekla jsem nakonec.

„Jo, chápu. Z pátečního a sobotního hraní se nevyvlíkneš. Ale jestli říkáš, že můžeš od neděle, mohl bych jet dřív a v Göteborgu si dáme v úterý večer sraz. Nebo nejpozději ve středu. V Oslu máme být až ve čtvrtek! Nějak to vymyslíme, ne? Projedeme jízdní řády a dáme harmonogram dohromady,“ zamyslel se Pierre.

Tenhle nápad se mi docela zamlouval. Budu mít čas za sebe sehnat náhradu k Seině, Sikorský bude v klidu. „A co byl ten druhý háček?“ zeptala jsem se.

„Jo, na to bych málem zapomněl!“

Pierre se odmlčel, ale jeho šťastný obličej dával tušit, že žádný velký problém na obzoru není.

„Mám totiž novou práci. Vzali mě do AP a musím být do prvního zpátky. Takže do Norska vyjedeme spolu, já ale jen na otočku, bohužel...“ říkal to, jako by se nechumelilo, ale já už ho dobře znala a hned jsem na něm viděla, jaká je to pro něj významná událost. „Ale ty tam můžeš zůstat, jak dlouho chceš, Michal bude určitě rád...“

Skočila jsem mu do řeči: „Tebe vzali do AP? Do té fotografické agentury? Ale to je úžasné! Proč ses mi hned nepochlubil?“

Pierre naoko mávl rukou, své potěšení však úplně skrýt nedovedl. „Náhoda přála připravenému,“ zarděl se, ale pak už pokračoval bez ostychu: „Mám tady profesionální smlouvu, letím do Států. Proto se budu muset z Norska vrátit tak brzo,“ rukou si zajel směrem k náprsní kapse.

Chytla jsem ho za ruku a zarazila ho: „Počkat, počkat, na to si musíme dát něco slavnostního! Je to na můj vkus příliš mnoho dobrých zpráv. Cesta za Michalem, AP, to jsou přece skvělé věci?! Hej, pane vrchní, jedny slavnostní beedees!“

Barman se přišoural: „Co jste říkala, slečno?“

„Jedny beedees!“

Mžoural na nás ospalýma očima: „Lituji, ale ty já nevedu. Mohu nabídnout pouze jiné cigarety.“

„Jiné nechci, máme chuť na beedeese,“ trvala jsem na svém.

„Možná je budou mít naproti přes ulici, tam je krámk s tabákem a novinami. Tak tedy snad tam,“ řekl ten muž lenivě a obrátil se zpět za svůj barový pult.

Aspoň nějaká informace že z něj vypadla, mrkla jsem spiklenecky na Pierra. Tato chvíle si prostě zaslouží slavnostní kuřivo! Vyskočila jsem a houkla na přítele: „Skvělé! Pierre, vydrž, hned jsem zpátky,“ a vyběhla jsem z podniku.

A když jsem se pak vrátila s hrstí beedeesek a pokouřili jsme si – docela jsme se sjeli – bylo už pozdní odpoledne a já musela jít. Došli jsme pěšky k domu s Pierrovou mansardou, budoucí elitní fotograf AP byl nějaký naměkko, lákal mě k sobě nahoru, ale já mu řekla, že má smůlu a ať si nechá zajít chuť.

Asi to nečekal, tak si byl mnou jistý.

„Příště Pierre, snad příště,“ zašeptala jsem mu do ucha, dala mu políbení a nechala ho stát před domem.

Zhulenýho, bezradnýho, rozjetýho.

A spěchala jsem do Seiny, ale najednou se za mnou ozval dupot, to mě doháněl Pierre, a když mě dostihl, udýchaně zafuněl: „Ale to nejdůležitější jsem ti nedal!“ A vytáhl z kapsy malý placatý balíček.

Když jsem ho rozbalila, tak v něm byla fotografie v rámečku.

Já. Na oprýskané lavičce – tu noc, kdy jsme se poznali na nádraží v Hendaye.

A Pierre mě přimhouřeně pozoroval, přitom se usmíval. Byl už spokojený.

Pak se beze slova otočil, zvolna se vracel bulvárem Beumarchais ke svému domu a teprve když byl na rohu obytného bloku, strčila jsem si dárek rychle do podpaží, zkroutila prsty s dlaněmi do kornoutu a zavolala: „Díky! Dík!“

Michal

Z Hamaru jsem přijel osobákem krátce po půlnoci. Chtěl jsem přespát v nádražní hale na lavici vedle záchodů, ale zakrátko mě odtud vyhnali místní policajti, že nádraží se bude z důvodu úklidu do pěti hodin uzavírat, ať mažu spát jinam. Zapíchnul jsem to teda nedaleko východu na roštech vyhrátek proudícím vzduchem větracích šachet. Nocovalo tam už asi dvanáct podobnejch typů, různě poskládaných na papírových kartónech, kusech hadrů nebo teplejších pokrývkách, místo pro dalšího příchozího se ale ještě pohodlně našlo. Upravil jsem pár volnejch lepenkovejch desek, hodil na ně bundu, rozbalil spacák a za chvíli jsem spal.

A před půl šestou mě probudilo štrachání souseda, slyšel jsem sám sebe, jak vztekle vrčím – sen byl pryč a pohoda taky, ranní chlad mi lezl spolu s tím štrachavým zvukem do spacího pytle, chtěl jsem se otočit na druhou stranu, abych mohl zase co nejrychlejc usnout a v klidu dospát, ale přitom jsem se koutkem oka podíval na toho hlučného spolunocležníka – a naráz jsem vyskočil plnej bdělosti.

„Jacku!“

Oslovenej vandrák ve vatový bundě otevřel oči a zaraženě na mě mžoural.

„No tak, Jacku – ty šmejde!“ vysoukal jsem se ze spacáku a třásl souedem. Únava byla ta tam. To je přece náhoda! „Tak se mi zdá, že ještě máme nevyřízený účty!“

„Asi si mě s někým pleteš, ne?“ zamručela bunda.

Tak tímhle mě už úplně vytočil.

„Ale to víš, že si nepletu! Na takový – jako ty – já nezapomínám. Koukej vrátit, cos mi ukradl!“ to už jsem byl ze spacáku celej a chytil jsem Jacka pod krkem.

Začal se bránit.

„No, no, no! To je fakt mýlka! Já přeci nejsem žádněj Jacek, nebo jak jsi říkal, to je nějakěj omyl!“

„Omyl? Hovno! Co ten šrám na krku? Myslíš, že takovou jizvu jako ty maj všichni povaleči v Oslu? Dej prachy a pak si táhni po svých, ksin-dle,“ kolenem jsem ho přišpendlil k zemi, takže byl v tom svým vaťáku uvězněnej jak obrovská tučná larva šedivý mûry.

„Žádný peníze s sebou nemám,“ zasípal pod váhou mýho těla. „A tu jizvu mám teprve pár týdnů po nehodě v metru a tebe jsem v životě neviděl a...“

„Jo tak neviděl? A na tu skříňku na nádraží začátkem léta, z který jsi vyluxoval škváru, co ti netykala – tak na to si taky nevzpomínáš? Seru ti na nějakou nehodu – naval prachy!“

Jacek poučil očima, pokoušel se vyšknout z mýho sevření, ale neměl šanci. Držel jsem ho pevně.

Začal lapat po dechu: „Hele, víš co? Nechceš toho nechat a radši se napít? Mám dobrou pšeničnou.“

„Seru ti na tvou pšeničnou,“ přimáčkl jsem ho ještě víc. „Vyrovněj dluh a zmiz.“

„Ale jo, furt. No, tak si vzpomínám,“ chrčel. „Tak mě pusť, nějak to dáme dohromady, ne?“

Okolní spací pytle se začaly vlnit a šustit, z jejich otvorů se sunuly rozespalý hlavy jak šnečí tykadla a votráveně se rozhlížely, kdo ruší ranní klid. Jacek mi zplihle visel v rukou a jen smutně těkal narudlejma očima sem a tam. „Cvakneme si, jo?“

Ještě jednou jsem ho přimáčknul a pak jsem sevření povolil.

Měl už toho dost.

Svalil se k mejm nohám jak žok brambor, třel si uvolněnej krk a když viděl, že ho v podstatě už nechávám na pokoji, rychle se odsunul k metr vzdálený zdi, vo kterou se s heknutím opřel.

„No vidíš, že se domluvíme...,“ narovnával si naoko vyčítavě obratle.

Pak se natáhl do batůžku pro placatou láhev a já si mrzutě přiznal, že ten parchant prozatím uhrál aspoň plichtu. Hlavy ve spacácích začaly s mrmláním zalejzat do svých ulit. Tady se už nic zajímavýho dít nebude.

„Na, vem si, to je...,“ podával mi pití.

„... památeční placatice, já vím,“ mračil jsem se. Co jsem s ním měl vlastně dělat, se šmejdem?

„No jo, vidím, že máš pamatováka,“ kejval hlavou Jacek a čekal, až si přihnu.

„... brr, a furt tam máš ten stejnej hnus!“ sevřely se mi všechny vnitřnosti.

„Hnus, co léčí. Kolik jsem ti vlastně tenkrát – to? Půjčil si...,“ vrátil se Jacek překvapivě k tématu.

„Asi dva litry. Dost jsi mě tím nasral.“

Polák si nervózně přendal placatici z ruky do ruky. Pak se přišoupnul blíž.

„Hele, fakt sorry. Já byl úplně na suchu a nemoh jsem jinak. Ale abys neřek, že Jacek je parchant, počkej, já tady nějaký granty – snad...,“ zaštrchal v postranní kapse batůžku a vytáhnul zmačkanou bankovku. „Na! Aspoň část. Víc než pětikilo ale fakt nemám,“ podával mi peníze a já nejdřív odmítavě zasyčel, že mi má dát buď všechno, nebo si těch pár drobáků může strčit někam, ale když Jacek bankovku pořád držel mezi prsty, nakonec jsem se pro ni natáhnul.

„Dej ji sem. Ty prachy jsem už oželel, tak aspoň něco. Ovšem na skutečnosti, že mi visíš ještě litr a půl a že seš hajzl, to nic nemění, aby bylo jasno.“

Polák se rozzářil. „Ale jo. Jasný, hlavně že se domluvíme, ne? A jak ses vlastně měl celou tu dobu, co jsme se neviděli? A jak jsi dopadl s tou holkou, s tou..., jak se jmenovala?“

„S Rebeccou?“

„Jo, jo. Myslím, že to byla Rebecca. Na můj vkus trochu hubená, ale měla takový šukací očička, že jo? Na ty si pamatuju. Tak co, jaký to s ní bylo?“

„Kdybys nezdrhnul, řek bych ti.“

Zvedl jsem se z kartónů a začal si balit věci. Jacek mě pozoroval. „Kam jdeš?“ zeptal se mě.

„Nevím, co je ti do toho, ale jestli ti to nějak pomůže, přemísťuju se do bufetu na kafe. Právě otevřeli.“

„Ty se máš,“ utrousil lítostivě Polák a já mu řekl, že přece může jít taky.

Seděl zachumlanej ve vaťáku, díval se na okraj svý papírový postele a tvářil se, jako kdyby sváděl urputnej vnitřní boj. „Ale jo, šel bych rád. Jenže nemám už žádný *tintili*, když jsem ti dal to pětikilo, he?“ a promnul si smutně palec mezi ukazováčkem a prsteníčkem.

Tohle bylo na mě trochu moc.

„Jacku, Jacku. Že já se na tebe nevyseru,“ povzdechl jsem si. „Pojď, zvu tě. Asi přijdu do nebe.“

Polák vyskočil z vyhrátejch větráků. „To je řeč, kamaráde, to je řeč!“

V bufáci bylo plno, ale přesto jsme našli jeden volnej stolec u prosklený vitríny. Vitrína patřila k malýmu butiku se značkovou kosmetikou, jež sousedil s jídelním koutkem. „Když tě zvu, tak si to musíš vodpracovat, skočíš pro snídani,“ vrazil jsem Jackovi do ruky jeho původní pětistovku a poručil si bagetu a kafe.

Jacek se zakřenil: „Jasný, pane šéf,“ prokličkoval mezi stoly a zmizel u pultíku.

Za chvíli se vrátil s pečivem.

„Rozbil se jim kávovar, máme pět minut počkat,“ řekl a pustil se s chutí do bagety.

„Ty, Jacku, a kde máš vlastně svýho sponzora?“ uvědomil jsem si. „Pokud si dobře vzpomínám, tak jsi říkal, že tě tady bude živit nějaká farmářka? Nebo paní hoteliérová? A teď tady sedíš a nemáš floka.“

Polák začal mluvit s plnou pusou: „Jo, vyvyla – vyvyla mě. Fefová f hotelu. Fil fem fi jak kvál!“ huhlal a z úst mu padaly drobky.

„Cože?“

„Fikám – fil fem fi jak kvál!“ Jacek s námahou polykal. „Jak král jsem si žil, říkám,“ vydechnul, když se mu konečně povedlo bagetu sežvejkat.

„No a dál?“

„Dál to bylo jednoduchý! Před třemi dny přišel její starej do ložnice, kde jsem zrovna úřadoval. Ani se moc neptal a už jsem letěl z druhýho patra oknem ven. Při vši smůle tam byl naštěstí nahrnutej písek ze

stavby. Ale stejně to za moc nestálo, sjel jsem po tý kopici jak po struhadle. Ještě teď nemůžu pořádně spát – hele, ukážu ti záda, jak to odnesly,“ začal si názorně vyhrnovat triko.

„Díky, nemusíš,“ brzdil jsem ho včas.

Polák spustil ruce a pokračoval:

„Takže najednou bylo všechno jinak. Musel jsem vzít do zaječích, a co je nejhorší – na řádně vydělaný peníze za minulej měsíc jsem mohl zapomenout,“ řekl smutně. Tím mě rozesmál: „Ještě chvíli mi tady budeš brečet a já ti snad i půjčím!“

„To zase ne!“ odmítavě mávnul rukou Jacek. „Já mám svoji hrdost!“

Dojídali jsme bagety a pozorovali ruch na nádraží. Ručičky velkejch nástěnných hodin v průčelí haly se pomalu posouvaly k šestý hodině ranní, šero na náměstí před budovou začalo blednout a vnitřek nádraží se zaplňoval cestujícíma. Do hodiny je tady ranní špička, napadlo mě.

„Tak, bagetka byla vynikající, půjdu si na záchod vyčistit zuby a pak zkontroluju, jestli na nás nezapomněli s těmi kafaty,“ utřel si Jacek laubužnický pusou, vzal batůžek a odešel k toaletám. A já si pohodlně natáhl nohy, bylo příjemný jen tak sedět, nehejbat se, pozorovat s plným žaludkem lidi a nikam nespěchat a pak se mi zdálo, že se Jacek už dlouho nevrací, Pierre přijede rychlíkem z Göteborgu za tři čtvrtě hodiny, to je akorát na to kafe, kde Polák může bejt? A protože jsem ze svého místa přes vitrínu s parfémy neviděl na obsluhu bufetu, přesedl jsem si, abych případně mohl spatřit Jacka, až bude kafe brát.

Místo u pultu jsem však zahlédl známej vaťák prodávající se davem lidí směrem k nástupišťm. „No to snad není možný, von zase zdrhá,“ rozesmál jsem se. „No tak si dám kafe sám.“

Zvednul jsem se a přišel k pultu bufetu, za kterým stála mladá a vysoká prodavačka s brejlema, která se mě zeptala, ještě než jsem stačil cokoli říct: „Vy si jdete pro ty kávy, že?“ a šoupla přede mě dva hrnečky s černými kouřícími nápoji.

„Tady jsou, omlouvám se za ten kávovar, ale už ho máme pár let a občas je poruchový, budeme jej muset vyměnit.“ A já řekl, že to není

žádný problém, vzal jsem ty kávy do ruky a chystal se odejít, ale prodavaččin hlas mě zastavil.

„Tak – to jsou dvě kávy, dvě bagety, dohromady 26 korun,“ usmála se přívětivě.

„Co prosím? Můj kolega nezaplatil?“

„Ne. Řekl, že zaplatí všechno dohromady, až budou ty kávy,“ kantýnská se zamračila. „Je snad něco v nepořádku?“

„Ne, to ne, zaplatím, to je jasné,“ položil jsem nápoje zase na pult, sáhnul do kapsy a najednou mi to blesklo hlavou! Poznání, jaký jsem debil. Vždyť mi Jacek nevrátil ani ten půllitr! „Do prdele, to je hajzl!“

Rychle jsem pohlídnul do haly.

Jackova bunda probleskla u eskalátorů na konci vestibulu. „Hned jsem tady!“ vykřiknul jsem směrem ke zkoprnělý prodavačce a rozběhl se za uprchlíkem.

„Jacku! Stůj! Stůj!“

Neměl jsem křičet. Ale vztek byl příliš silný na to, abych se ovládnul. Kdybych držel zobák, mohl jsem ho mít ještě v hale. Takhle si všimnul, že po něm jdu a pochopitelně se vykašlal na nějaký schováváčky mezi lidma, zařadil rychlost jak jezdec při předjíždění a začal mizet v chumlu cestujících řinoucích se z právě přijetího vlaku.

Mizel a opět se objevoval, kličkoval jak naprogramovaný dětský autíčko, já běžel za ním, oči rudý vod zlosti, protože teď už si ho opravdu *musím* podat – tu píču jednu zkrvenou!

Protijdoucí cestující se kolem mě míhali jak gumoví panáci, vpravo, vlevo, Jacek dvacet metrů přede mnou, chvílema se ztrácel, pak jsem ho zase zahlídnul.

Jeho náskok se ale rychle zmenšoval.

„Stůj, parchante!“ křičel jsem za Polákem. Už byl na dosah, nějakých pět metrů. Co to je za vzdálenost pro tak rozzuřeného člověka, jako jsem byl v tu chvíli já?

V ten okamžik se po mně otočil.

Viděl jsem jeho vyplašený voči, musel poznat, že teď si ho *skutečně* podám a uvědomil si, že s batůžkem a těžkým kabátem nemá přede mnou žádnou šanci.

Měl pouhý dvě možnosti.

Zahodit ten batoh na zem a pokusit se bez přítěže zmizet mezi nástupišti. Nebo to vzdát.

A on to věděl. A měl na rozhodnutí několik krátkejš vteřin.

Ale přesto se všechno odehrálo jinak.

Už jsem po Jackovi téměř sahal, už jsem ho cejtil na dosah rukou. Co chybělo? Tři, čtyři vteřiny? Měl jsem ho tak na dosah!

Kdyby tam nestál rychlík do Malmö.

Na pátém nástupišti, připravenej k odjezdu – čert aby ho spral!

Jacek spatřil vlak v poslední chvíli. Smýkl sebou vpravo, protáhnul se mezi nikam nespěchající partou backpackers a rychle se k soupravě rozběhl.

Průvodčí na peróně právě zvedal plácačku na znamení odjezdu.

Jacek to kolem něj stříhnul, dostihl poslední vagón, zprudka otevřel dveře, mrštně se vysoukal dovnitř a v ten okamžik sebou vlak trhl a začal se rozjíždět. Už už jsem se natahoval po dveřích, který mi Jacek přibouchl před nosem, hmátl jsem však do prázdna.

Z nitra vagónu se ozvalo známý zasyčení hydrauliky uzavírající hermeticky dveře v celé soupravě.

V okýnku se objevil Jackův upocený, ale vítězný škleb.

Bylo mi jasné, že Jacek, ten parchant všech parchantů, zase uniknul, že ho štěstí neopustilo a že si za chvíli bude hovět v plyšový sedače expresu mizícího k jihu.

Běžel jsem kolem rozjíždějícího se vlaku, ze kterýho se na mě šklebila ta zpropadená děvka a já věděl, že všechno je v háji.

A v ten okamžik mi to došlo.

Odkud Jacka znám.

Proč mi byl tak povědomej už tenkrát ve vlaku z Helsingoru!

Ksicht přitisknutej na okýnko byl ksichtem toho pihouna, kterýho Pierre vyfotil ve své reportáži z metra!

A víceméně ze vzteku, že to tak dopadlo, jsem ještě z posledních sil a aspoň symbolicky vyskočil na stupátka vagónu, natáhnul jsem se k mohutnému flusanci, kterej jsem chtěl aspoň přes sklo hodit tý kurvě do vočí, zalomcoval jsem zbytečně, ale o to více zuřivě klikou dveří a...

... najednou mým trupem projela elektrická jiskra. Celej jsem se roztrásl.

Ale nebylo to způsobeno probíjejícím proudem!

To vlak sebou s ohlušujícím skřípotem cuká, brzdí, dveře s vopřeným Jackem se rozevíraj jak tlama hladový příšery a já se po zádech poroučím na dlažbu perónu.

Ještě jsem zahlídnul Jackův udivenej obličej, jeho tělo řítící se ven otevřenejma dveřma za mnou, a to už vlak s rámusem podobným svistu motorový pily definitivně stál, já drhnul zády dlaždice nástupiště a věci dostávaly novej spád.

Z konce perónu přibíhal vyděšenej průvodčí.

Váleli jsme se s Polákem na betonový ploše jak dva placatí švábi, hlavu jsem z toho všeho měl úplně mimo, ale ještě jsem v sobě sebral něco duchapřítomnosti a okamžik předtím, než k nám ten průvodčí doběhnul, jsem se potácivě postavil a napřáhnul se, abych zblízka natancoval vstávajícímu Jackovi rovnou do tváře.

Ale von měl dobrej reflex.

Uhnul, pěst ho sotva lízla a jak jsem letěl za svojí vystřelenou paží, naběhnul jsem mu přímo do protirány, která mě rázem odhodila na oprýskanej klandr.

Rozmáznul jsem se vo něj, jako bych byl z plastelíny.

Před očima se mi vyrojily hvězdičky a v nose a v držce jsem ucítil řinoucí se krev.

To mě probudilo k životu.

Nějak jsem se okolo studenýho těla klandru otočil, povedlo se mi udržet stabilitu a pak jsem naslepo kopnul Poláka mezi nohy. To máš za všechno!

Zkroutil se jak prasklá pružina. Ale úplně likvidační rána to nebyla, protože se zase hned vzchopil a zasypal mě hromadou úderů, který jsem zčásti stíhal vykřevat a oplácet mu je.

V tu chvíli jsem zcela nesmyslně zaznamenal nějaký rozeřvaný ženskej ksicht v nejbližším okýnku zastaveného vlaku, napadlo mě, že ta ženská ječí opravdu přehnaně hystericky, proč se *tolik* předvádí?, ale vzápětí mi pohled na tu čůzu zakryla Jackova pěst, která se neskutěčně rychle blížila, až mi zastínila celý zorný pole. Pak už jsem neviděl nic.

Čísi ruka mi dopadala na tváře s pravidelností hamerskýho perlíku, zdálky zněl šumivej příboj hlasů. Pomalu jsem se vracel z mlžného nevědomí zpět pod klenbu nádražní haly.

Slyšel jsem radostnej výkřik: „Už se probírá!“ a pak jsem s námahou otevřel oči. Měl jsem je těžký, jako kdyby byly pobytý šupinami oceli, a nade mnou se nakláněla hlava nějakýho chlapa, kterému přes rameno nahlížel úřední obličej zamračenýho binga. Ještě jsem dostal ze setrvačnosti pár pleskanců, chlápek se ujistil, že jsem při vědomí, pomohl mi vstát a zeptal se: „Dobrý?“

A když jsem přikývnul, že jo, předal mě tomu nevládnýmu a zmizel někde za mými zády.

Rozhlídnul jsem se po perónu. Měl jsem vtíravej pocit, že se jeho rozhoupaná dlažba musí každou chvíli rozpadnout.

Rychlík stál napolovic vyjetej z nádražní haly, kolem něj pobíhali traťoví dělníci připomínající bzučící čmeláky. Uvolňovali zablokovaný brzdy.

Odhadem jsem si tipnul, že maj za sebou téměř dvě třetiny brzd na soupravě, musel jsem na zemi ležet pěkně dlouho. Z okýnek se vykláněli cestující, sledující dění na nástupním ostrůvku, někteří nadávali, jiní se tvářili pobaveně. Ale všichni byli plni zvědavosti, co se to vlastně přihodilo.

„No, máte co vysvětlovat,“ zabručel policajt huhňavou angličtinou a prohlížel si mě zkoumavě pohledem praktického lékaře. „Zastavit rychlík není žádná legrace.“

mlčel jsem a uniformovanej se ještě víc zakabonil. Možná ho napadlo, že mu nerozumím, ale já byl rád, že se vůbec udržím na nohou.

„Říkám – žádná legrace to není. Aby bylo jasno, díky vám je rozhozený celý jízdní řád!“ zvýšil hlas.

No a co? napadlo mě v duchu. Mám ti tady vysvětlovat, že chyba byla v nedovřenejch dveřích, který povolily a spustily samočinný brždění? K čemu? Stejně mě žádný výmluvy vod návštěvy fízlárny neuchrání. Tím pádem propásnu Pierra. Takže řečnit nemá význam, radši půjdem, aby to bylo rychle za mnou. „Půjdeme, ne?“ řekl jsem.

Policajta moje iniciativa překvapila a tvář se mu trochu projasnila. „Kam ten spěch? Najednou.“

„Čekám na kamaráda z Göteborgu,“ zamručel jsem skrz rozbitý ústa a snažil se, aby slova zněla aspoň trochu zřetelně. „Rád bych ho stihnul.“

Bingo s pochopením pokejval hlavou a řekl, že když nebudu dělat problémy, tak to stihnu určitě. „Tenhle vlak budou opravovat ještě nejmíň deset patnáct minut a rychlík ze Švédska na něj musí čekat před Oslem, protože se s ním střídá na nástupišti. Vždyť jsem to říkal, jízdní řád je rozhozený. Takže teď záleží vše na vás. My zdržovat nebudeme!“

Chytil mě za ruku, ale ani ne moc okatě, i když to vlastně bylo v tu chvíli jedno, protože stejně všichni okolo věděli, že vlak stojí kvůli mně a že mě krojovanej vede na nádražní stanici. Ještě jsem se zeptal na Jacka. Neutekl? Co je s ním?

Policajt lhostejně odvětil, že toho si už na služebnu odvedl kolega chvíli přede mnou. Na oplátku se zeptal mě, proč jsme se vlastně rvali.

„Sebral mi prachy,“ řekl jsem a uniforma zvedla ret: „Jo tak.“

A když jsme šli kolem záchodů, krojovanej se zastavil, ukázal mi bradou k hajzlíkům a pak mě jednoznačným pohybem šoupnul dovnitř, abych se aspoň trochu dal dohromady. A to jsem byl rád, protože jsem cítil, jak se mi chůzí opět rozproudila krev v rozbitém nose. Prosmýk-

nul jsem se kolem dveří označených piktogramem panáčka s klo-
boukem, na chodbičce u umyvadel se kolem mne mihnul jako tapeta
vyvalenej obličej chlápka v manažerském kvádru a konečně za mnou
zaklaply dveře od toalety. Téměř po paměti jsem vytrhnul z role papíru
dlouhej pruh a rychle si ho přirazil na nos.

Byl nejvyšší čas, krev se mi z něj začala řinout jak z protržený hráze.

Svezl jsem se na záchodový prkýnko, zvrátil hlavu vzhůru, na frňáku
jsem držel mokvající chuchvalec buničitýho papíru, mžoural jsem do
bíle vostrýho světla zářivek a proklínal Jacka, toho zmrda zkurvenýho.

pierre

Vlaková souprava projíždí nekonečnými jehličnatými lesy. Venku svítá. Obrysy stromů v matném ránu zhutněly do temně šedého valu, skrz který občas probleskne světlý průsek paseky nebo jizva lesní cesty. Dívám se na hodinky. Do Osla zbývá ještě třicet minut.

Agnes spí, vytahuji si z batohu cigaretu a zapalovač, rozhrnuji závěs u dveří kupé a vycházím na chodbu. Je zcela opuštěná.

Okýnko naproti našemu kupé nejde stáhnout, sousední je zase špinavé, takže nakonec se zastavuji až u dveří spojovací chodbičky s vedlejším vagónem. Chytám kovové madlo okna, jedním pohybem ho stahuji až nadoraz dolů.

Jde to velmi lehce.

Do chodby náraz vniká jiskřivý čerstvě ranní vzduch. Přemáhám nutkání vyklonit hlavu ven, zapaluji si cigaretu. Blednoucí molitan nebe už dokázal pohřbít všechny hvězdy, pouze vysoko nad obzorem stále září oranžová Venuše jako malá ztracená tečka.

Cigareta chutná báječně.

Trochu hořká, ale sytá.

Vlastně mě nikdy nenapadlo, že může chutnat tak skvěle. Až teď. Za chvíli přijede vlak do hlavního města, dneska večer vyrazíme s Michalem na tah. Musíme zapít setkání, že se mnou přijela Agnes jako překvapení a tak – všechno.

Snad to nebude s těmi nealkoholickými podniky tak hrozné, jak se o Norsku traduje. Celé dva dny, které jsem si na Oslo vyhradil, musí probíhat v grandiózním stylu! Vždyť to jsou poslední dva dny starého života – za týden touhle dobou už budu zaměstnancem AP, za měsíc mě čeká Manhattan a centrála agentury, kde začnu procházet nezbytným kolečkem nového fotografa. A kde mi bude konec za půl roku, za rok? Kdo ví?

Vlak začíná brzdit, přijíždíme do malé venkovské stanice. Nevelká bílá budova, tři dřevěné boudy, prázdný perón. Cedula s nápisem SKI. Pod ní malá směrovka: Oslo 17 km.

Zastavujeme, v útrokách vlaku se nikdo nehýbe, na nástupišti si na lavičce povídají dvě babky, jinak taky žádný pohyb. Jak se ostatně na takovou bezvýznamnou stanici nedaleko hlavního města sluší a patří. Opuštěná, provinční a celkem všední zastávka malého města, odkud všichni místní jezdí do Osla auty. Téměř to vypadá, že tady rychlík zastavil omylem.

Vlak stojí, ještě naposledy vyfukují kouř, típám špačka o rám okna a cvrnkám oharek ven na vedlejší prázdnou trať.

Náhle se ozývá charakteristické zasyčení posuvných dveří – a vedle mě se zjevuje postava průvodčího norských drah. Mladý, nevýrazný obličej vysokého muže s brýlemi se profesionálně usmívá. Norský a poté skřípavou angličtinou přeje dobré ráno a natahuje ruku pro jízdenku.

Přijde mi to docela vtipné – kdyby průvodčí přišel o pět vteřin dříve, viděl by mě, jak hasím cigárko o okenici. A seveřané jsou studení psi čumáci, ještě by si dělal nárok na pokutu, minimálně by měl řeči. To bylo s chlupem! uvědomuji si spokojeně.

„Také přeji dobré ráno, hned to bude,“ hučím na odpověď a sahám do zadní kapsy u kalhot. Tady mám jízdenku připravenou už od Göteborgu.

Šátrám však do prázdna.

Zaráží mě to, ale pak si uvědomuji, že od švédských hranic nás nikdo nekontroloval. No jistě, vždyť jsem si lístek vpodvečer přehodil do náprsní kapsy, aby se mi líp spalo! „Je trochu zmačkaná,“ říkám průvodčímu jakoby na omluvu a podávám mu jízdenku.

Průvodčí sešitek rozevívá a zároveň si naučeným pohybem připravuje kleštičky s razítkem na označení blanketu. „Za jak dlouho budeme v Oslu?“ ptám se ho a okrojovaný muž odpovídá, že čekáme na projetí protisměrného opožděného rychlíku a pak pojedeme sotva patnáct minut, déle to nebude.

Patnáct minut. Fajn. Ještě chvíli vydržím na chodbičce a pak zajdu do kupé připravit se na výstup. A hned jak přijedeme na nádraží, vyrazíme s Agnes a Michalem někam do restaurace, nebo aspoň do bufetu.

Mám hrozný hlad. Naposledy jsme přeci jedli včera v poledne! Dáme si dobrý sea food, to bude ta správná volba.

Náhle si uvědomuji, že průvodčí stále stojí vedle mě.

Vždyť už přeci měl dávno vytisknout na jízdenku razítko a jít si po svých, co tady ještě chce? napadá mě a dívám se otráveně se na muže.

Ten si nezvykle zevrubná prohlíží jízdenku. Pak začíná mezi prsty mnout papír tiskopisu. Nakonec sešitek zdvihá do výše očí a rozevírá jej tak, aby mu tvrdé desky nepřekážely v pohledu skrz blanket proti světlu.

„Kde jste tu jízdenku koupil?“ ptá se mě, aniž spustí oči z lístku.

„Normálně, v Göteborgu,“ říkám nepřesvědčivě, na takovou otázku nejsem připraven. Pak mě ale sebejisté chování průvodčího začíná popuzovat. „Proč se ptáte?“

„Ptát se vás budu já, pane,“ utíná mě průvodčí nečekaně nekompromisně, jeho hlas zní téměř arogantně. „Tak v Göteborgu, říkáte...“

„No jistě, v Göteborgu. Ostatně, máte to tam napsaný.“

„To, že je to tam napsaný, ještě neznamená, že je to pravda. Půjdete se mnou. Vlak chvíli počká, zajdeme do služebny na nádraží a do Göteborgu si bez potíží zavoláme.“

Přistupuji k průvodčímu blíž, snažím se zachovat klid. „Tedy nevím, co tímto sledujete, ale prostě nechápu, z jakého důvodu je třeba volat do Göteborgu? Tomu opravdu nerozumím.“

Brejlovec si zastrkuje kleštičky do brašny u boku a konečně se na mě podívá.

„Potřebuji si ověřit pouze jedno číslo na tiskopisu. Nic jiného za tím nehledejte. Prosím...,“ ukazuje mi ke dveřím.

Už se neovládám: „No to je přece nehoráznost. Mám platný jízdní doklad a vy mě budete prověřovat jako nějakého lupiče?!“

„Zatím jsem proti vám nic neřekl. Pokud je doklad v pořádku, nemáte se čeho obávat. Ale v Göteborgu už dva roky píší mezinárodní jízdenky strojově, a vy ji máte stále postaru – vyplněnou ručně. To je nějaké divné. Ale třeba se jim jenom rozbil přístroj. Zavoláme a uvidíme. Jděte přede mnou, pane!“

Mozek mi pracuje na nejvyšší obrátce.

Jsme sedmnáct kilometrů od Osla.

Mám falešnou jízdenku, což lze prověřit během jediného telefonátu.

V kupé zůstává Agnes, která se může postarat o můj batoh s foťákem. Ona má jízdenku vypsanou z Paříže, je v pořádku, na ni nepřijdou.

Takže co teď?

Přece se nenechám tak pitomě načapat na samém konci cesty?

Musím něco vymyslet!

„OK. Jdeme, proč ne,“ krčím naoko rezignovaně rameny.

Něco mě musí napadnout.

„Prosím,“ průvodčí uvolňuje místo podél stěny chodbičky, abych mohl jít bez potíží před ním.

Musím zdrhnout, rozhoduji se bez dalšího váhání.

Protahuji se kolem uniformovaného, ke dveřím je to pět kroků. Utéct je jediná možnost. Riziko, že by mě chlápek chytil, je minimální.

Tři kroky.

Když do toho šlápnu, nemá průvodčí nárok. Chce to jen pořádně se odrazit, využít momentu překvapení a přibouchnout za sebou dveře. S takto získanými vteřinami na mě bude brejloun krátký.

Dva kroky.

Je to vlastně jednoduché! Skočit, zabouchnout dveře, přeběhnout koleje a zmizet v lese za nádražím. Tam mě už nikdo honit nebude a tenhle suchar ze všech nejmíň! Nedovolí si nechat ve stanici čekající vlak, to je jasné. A já se dostanu do Osla, i kdyby to mělo být po svých. Ale proč vlastně pěšky? Určitě poblíž povede silnice, se stopem problém nebude!

Jsme u dveří, sahám po klice.

V hlavě mám čisto a jasno.

Soustředím se na nadcházející vteřiny. Sakra, a já už se tak těšil na pořádnou snídani! No, jídlo ještě musí chvíli počkat.

Poslední pohled úkosem na průvodčího. Stojí metr za mnou. To stačí.

Tisknu kliku dolů, dveře se rozevírají. V mezeře u podlahy vidím venkovní schůdky a pískem vysypanou plochu perónu.

Průvodčí je stále za mnou minimálně celý metr. Nemá šanci, je to na mně.

Hlavu mám zcela chladnou.

Tak do toho!

Rozrážím vší silou dveře dokořán. Skáču.

Podrážky tenisek se odpoutávají od schůdků.

Letím.

Nemá na mě!

Michal

Posadil jsem se na víko od hajzlíku, odmotal další díl papíru a pokoušel se zastavit ten nekonečný krvavý vodovod.

Šlo to špatně. Byla to vopravdu šleha – na to, jak je Jacek prcek, skoro neuvěřitelná.

A krev pořád tekla a tekla, čas ubíhal, seděl jsem tam jistě již dvacet minut, odblokovanej vlak už určitě odjel. Občas jsem vstal, zvednul víko od záchodu, hodil do něj nověj zkrvavělej cár a mísa se plnila rudým papírem jak odpadkovéj koš vložkama, a když mi to trvalo fakt už dost dlouho, slyšel jsem, jak z venku přichází policajt a začíná mě hledat.

V tu chvíli to zapraskalo v reprácích nad vodní nádržkou a vzápětí se ozvalo nejdřív norský, pak i anglicky, že mezinárodní rychlík 384 z Göteborgu bude z důvodu závažné nehody nejmíň o hodinu opožděnej a královský dráhy se tímto omlouvaj všem svým pasažérům.

A ta zpráva mi zněla jako hudba cherubínů, protože tím pádem bylo jasný, že času mám ještě dost, a pokud binga na fízlárně nebudou příliš pomalý, Pierrův příjezd v pohodě stihnu.

Krev se mi zastavovala.

Za dveřmi záchodu ztrácel policajt trpělivost a vyřvával, že by to chtělo trochu hejbnout kostrou – a mně bylo docela fajn.

Hodil jsem do mísy poslední papír, zatáhnul splachovadlo.

Dno hajzlíku se naráz zpěnilo krvavým přílivem a chvíli trvalo, než čistá voda všechnu tu rudou barvu spláchla do hlubin kanalizace.

Byl jsem připraveněj jít k výsledku.

V Gmündu, září 2004

Jan Cempírek

Rafinerie

Edice Současná česká próza
Redakce Slávka Járová

Vydala **Městská knihovna v Praze**
Mariánské nám. 1, 115 72 Praha 1

V MKP 1. vydání
Verze 1.0 z 31. 8. 2017

ISBN 978-80-7587-340-8 (epub)
ISBN 978-80-7587-341-5 (pdf)
ISBN 978-80-7587-342-2 (prc)
ISBN 978-80-7587-343-9 (html)